

การศึกษาเปรียบเทียบความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย

นางสาวณิชา โชควิญญู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A COMPARATIVE STUDY OF GRAMMATICAL AMBIGUITY IN MANDARIN CHINESE
AND THAI

Miss Nicha Chokewinyoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Chinese

Department of Eastern Languages

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีน
กลางกับภาษาไทย

โดย

นางสาวณิชา โชควิณูญ

สาขาวิชา

ภาษาจีน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ ชุณหเรืองเดช

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ อักษรวิรุฬหาร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ มโนมัยวิบูลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ ชุณหเรืองเดช)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชญญพร ปริญญาวุฒิชัย)

..... กรรมการ
(Professor Zhang Zongzheng)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(Professor Zhang Ning)

ฉิชา โชควิณูญ : การศึกษาเปรียบเทียบความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย. (A COMPARATIVE STUDY OF GRAMMATICAL AMBIGUITY IN MANDARIN CHINESE AND THAI) อ. ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.สุริย์ ชุณห์เรื่องเดช, 260 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย โดยอาศัยไวยากรณ์ส่วนประชิด ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ และบทบาทความหมายมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย รวมถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดความกำกวมทางไวยากรณ์เหล่านั้น พร้อมกันนี้ ก็ได้เสนอแนะแนวทางในการหลีกเลี่ยงและแก้ไขการใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความกำกวมทางไวยากรณ์ทั้งในภาษาจีนกลางและภาษาไทยด้วย

ผลการวิจัยพบว่า ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยมีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ โดยสามารถแบ่งเป็นลักษณะย่อยได้ 4 ลักษณะ คือ 1) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วน ประชิดต่างกันแต่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน 2) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วน ประชิดเหมือนกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน 3) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน และ 4) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน (ซึ่งอาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก) ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยโดยทั่วไปจะเกี่ยวเนื่องกับการวางตำแหน่งหรือขอบเขตของส่วนขยายที่ต่างกัน การใช้คำที่ต่างกัน ลักษณะความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ที่ต่างกัน บทบาทความหมายและการสื่อความหมายที่ต่างกัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า โดยมากแล้วความกำกวมในภาษาจีนกลางและภาษาไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน สามารถใช้วิธีการที่ใกล้เคียงกันในการแก้ไขเพื่อมิให้เกิดความกำกวมขึ้นได้

ภาควิชา.....ภาษาตะวันออก..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....ภาษาจีน..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2554.....

5180125422 : MAJOR CHINESE

KEYWORDS : GRAMMATICAL AMBIGUITY / COMPARATIVE STUDY

NICHA CHOKEWINYOO: A COMPARATIVE STUDY OF GRAMMATICAL AMBIGUITY IN MANDARIN CHINESE AND THAI. ADVISOR :ASST.PROF. SUREE CHOONHARUANGDEJ, Ph.D., 260 pp.

The purpose of this study is to compare the grammatical ambiguities in Mandarin Chinese and Thai Language, basing on immediate constituent (IC) grammars, grammatical relations, and semantic roles to show the similarities and differences of both languages in terms of the grammatical ambiguities, and other factors causing these ambiguities. The researcher has also proposed several methods to avoid and improve how to correctly use words or sentences, both in Mandarin Chinese and Thai Language.

The result shows that most of the grammatical ambiguities in Mandarin Chinese and Thai are similar to each other. This can be classified into 4 categories: 1) Grammatical ambiguities with the different IC cut but having the same grammatical relations; 2) Grammatical ambiguities with the same IC cut but having the different grammatical relations; 3) Grammatical ambiguities with the different IC cut and grammatical relations; 4) Grammatical ambiguities with the same IC cut and grammatical relations (it can also be called a deep structure ambiguity). The factors which caused grammatical ambiguities in Mandarin Chinese and Thai Language are typically related to the different positioning or scope of modifier, word usage in different ways, the different grammatical relations, the different semantic roles and semantic orientation, etc. Moreover, the result also shows that in general one can apply similar methods to resolve certain similar ambiguities as found in both Mandarin Chinese and Thai Language.

Department : Eastern Languages Student's Signature

Field of Study : Chinese Advisor's Signature

Academic Year : 2011

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและดูแลอย่างดีของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริย์ ชุณหเรืองเดช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆที่มีค่ายิ่งต่อการวิจัยด้วยความเมตตาและอดทนอย่างสูงตลอดมา ผู้วิจัยจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ มโนมัยวิบูลย์ อาจารย์ ดร.หัตถ์พร ปริญญาวุฒิชัย Professor Zhang Zongzheng และ Professor Zhang Ning

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ Professor Shen Yang อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยปักกิ่ง อาจารย์สุธิมา โพธิ์เงิน บิดามารดา น้องชายและเพื่อนๆซึ่งเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกๆคนที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1. ความเป็นมาของปัญหา.....	2
1.2. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
1.3. สมมติฐานในการวิจัย.....	3
1.4. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5. ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.6. วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.8. ระบบสัญลักษณ์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์.....	4
บทที่ 2 ทัศนวิจารณ์วรรณกรรม.....	7
2.1. ความหมายของคำว่า “歧義 qíyì” และ “ความกำกวม”.....	7
2.2. การศึกษาความกำกวมในภาษาจีน.....	8
2.2.1. การแบ่งประเภทความกำกวม.....	8
2.2.2. ความกำกวมทางไวยากรณ์.....	12

2.2.3. การวิเคราะห์จำแนกความหมายของความกำกวม.....	16
2.2.4. การหลีกเลี่ยงความกำกวม.....	18
2.3. การศึกษาความกำกวมในภาษาไทย.....	22
2.3.1. การแบ่งประเภทความกำกวม.....	22
2.3.2. ความกำกวมทางไวยากรณ์.....	24
2.3.3. การหลีกเลี่ยงความกำกวม.....	27
บทที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย.....	28
3.1. ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน.....	29
3.1.1. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิว.....	29
3.1.1.1. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันแต่ ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน.....	29
3.1.1.1.1. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน.....	29
ก. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง.....	29
ข. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก.....	34
3.1.1.1.2. การแบ่งส่วนประชิดต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน ในทุกๆระดับชั้น.....	36
ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก.....	36
3.1.1.2. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน.....	43

ก. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง	
ส่วนหลัก – ส่วนขยายกับรูปแบบกริยา – กรรม.....	43
ข. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง	
ส่วนหลัก – ส่วนขยายกับรูปแบบขนาน	46
ค. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง	
ส่วนหลัก – ส่วนขยายกับรูปแบบappositive.....	48
ง. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง	
ส่วนหลัก – ส่วนขยายกับรูปแบบประธาน – ภาคแสดง.....	50
จ. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง	
ประธาน – ภาคแสดงกับแบบขนาน.....	51
ฉ. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง	
ประธาน – ภาคแสดงกับ appositive.....	52
3.1.1.3. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันและ	
ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน	54
ก. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบส่วนหลัก – ส่วนขยายหรือ	
แบบขนาน.....	54
ข. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบกริยา – กรรมหรือ	
แบบกริยา – ทวิกรรม.....	57
ค. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบกริยา – กรรมหรือ	
แบบขนาน.....	59

ง. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบขนานหรือแบบที่กรรม	
ทำหน้าที่ความเป็นประธาน	61
3.1.2. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก	63
3.1.2.1. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของหรือ	
แบบขยาย / บอกลักษณะ	64
3.1.2.2. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของกับ Appositive...	66
3.1.2.3. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของหรือเป้าหมาย	66
3.1.2.4. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ เป็นผู้สร้าง หรือ	
เกี่ยวข้อง	67
3.1.2.5. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ	69
3.1.2.6. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ถูกกระทำหรือผู้รับประโยชน์	72
3.1.2.7. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบเป้าหมายหรือเครื่องมือ	72
3.1.2.8. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผลลัพธ์หรือเครื่องมือ	74
3.1.2.9. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบบอกระดับหรือผลลัพธ์	75
3.1.2.10. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิธีการหรือเนื้อหา	75
3.1.2.11. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบที่มีจุดเน้นทางความหมายที่	
แตกต่างกัน	76
3.2. ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทยที่มีลักษณะต่างกัน	82
3.2.1. ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางที่ไม่ก่อให้เกิดความกำกวม	
ในภาษาไทย	82

3.2.2. ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทยที่ไม่ก่อให้เกิดความกำกวมใน ภาษาจีนกลาง.....	88
บทที่ 4 การหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย	90
4.1. ปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่ง ส่วนประชิด ต่างกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน	90
4.1.1. กรณีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง	90
4.1.2. กรณีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย.....	93
4.2. ปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่ง ส่วนประชิดเหมือนกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน	102
4.2.1. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง ส่วนหลัก – ส่วนขยายกับรูปแบบกริยา – กรรม.....	102
4.2.2. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง ส่วนหลัก – ส่วนขยายกับรูปแบบขยายนาน	104
4.2.3. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง ส่วนหลัก – ส่วนขยายกับรูปแบบ appositive.....	105
4.2.4. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง ส่วนหลัก – ส่วนขยายกับรูปแบบภาคประธาน – ภาคแสดง	107
4.2.5. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง ประธาน – ภาคแสดงกับแบบขยายนาน	108

4.2.6. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่าง	
ประธาน – ภาคแสดง กับ appositive	109
4.3. ปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่ง	
ส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน	111
4.3.1. การแบ่งส่วน ประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบ	
ส่วนหลัก – ส่วนขยายหรือความสัมพันธ์รูปแบบขนานกัน	111
4.3.2. การแบ่งส่วน ประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบ	
กริยา – กรรม หรือในแบบกริยา – ทวิกรรม.....	114
4.3.3. การแบ่งส่วน ประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบ	
กริยา – กรรม หรือในแบบขนาน	116
4.3.4. การแบ่งส่วน ประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบ	
ขนาน หรือในแบบที่กรรมทำหน้าที่ควบเป็นประธาน	118
4.4. ปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก	120
4.4.1. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของหรือ	
ขยายความบอกลักษณะ	120
4.4.2. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของกับ Appositive.....	121
4.4.3. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบเป็นเจ้าของหรือเป้าหมาย	122
4.4.4. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ เป็นผู้สร้าง	
หรือผู้เกี่ยวข้อง	123
4.4.5. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้กระทำหรือผู้ถูกระทำ	124
4.4.6. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ถูกระทำหรือผู้รับประโยชน์	126

4.4.7. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบเป้าหมายหรือเครื่องมือ	126
4.4.8. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผลลัพธ์หรือเครื่องมือ	128
4.4.9. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบบอกระดับหรือผลลัพธ์	129
4.4.10. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิธีการหรือเนื้อหา	130
4.4.11. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบที่มีจุดเน้นทางความหมายต่างกัน	130
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	135
5.1. เปรียบเทียบลักษณะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย	135
5.2. การหลีกเลี่ยงความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย	146
5.3. ข้อเสนอแนะ	149
รายการอ้างอิง	150
ภาคผนวก	152
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	260

บทที่ 1

บทนำ

ตามหลักการในการให้ความร่วมมือในการสนทนา (Cooperative Principle) ของ Grice (อ้างถึงใน ประสิทธิ์ กาศย์กลอน, 2543: 1) สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะร่วมกันอย่างหนึ่งของการใช้ภาษาที่ดี ทั้งในด้านการพูดและการเขียน คือ ต้องมีความชัดเจน สั้น กระชับ และหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำหรือข้อความกำกวม สาเหตุที่ต้องหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำหรือข้อความกำกวมนั้น เนื่องจากว่า การใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความกำกวมถือเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งในการสื่อสารทั้งในด้านการพูดและการเขียน กล่าวคือ การใช้ถ้อยคำหรือข้อความกำกวมอาจก่อให้เกิดความไม่กระจ่าง ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีความเข้าใจไม่ตรงกัน หรือเข้าใจผิด อันจะเป็นผลให้การสื่อสารไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คาดหวังไว้ เกิดปัญหาในการสื่อสาร หรือทำให้การสื่อสารล้มเหลว ซึ่งอาจนำไปสู่ความเสียหายและผลกระทบตามมาอีกนานับประการ อย่างไรก็ตาม นักภาษาศาสตร์หลายท่านไม่ได้มองปรากฏการณ์ความกำกวมว่าเป็นเพียงข้อบกพร่องในการใช้ภาษาซึ่งจะต้องกำจัดหรือหลีกเลี่ยงเท่านั้น แต่ยังคงมองว่า ปรากฏการณ์ความกำกวมเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนและลักษณะสำคัญบางประการของภาษา ทำให้ได้ข้อสังเกตในแง่มุมใหม่ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยทางด้านภาษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาวิจัยปรากฏการณ์ความกำกวม เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุ ประเภท ลักษณะ และโครงสร้างของความกำกวม ตลอดจนศึกษาแนวทางในการหลีกเลี่ยงหรือกำจัดความกำกวมในการสื่อสารจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง

นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีเอกสาร บทความ และงานวิจัยเกี่ยวกับปรากฏการณ์ความกำกวมในภาษาจีนกลางและในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งนำเสนอทฤษฎีการแบ่งประเภท การอธิบายถึงสาเหตุและลักษณะของปรากฏการณ์ความกำกวมไว้อย่างหลากหลาย แต่ยังมีผู้ใดทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทยมาก่อน ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ในฐานะที่เราเป็นผู้ศึกษาภาษาจีนชาวไทย ซึ่งต้องใช้ทั้งภาษาจีนกลางและภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารถ่ายทอดภาษาใดภาษาหนึ่ง หรือทั้งสองภาษาในเวลาเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียนหรือการทำงาน การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความกำกวมในภาษาจีนกลางกับความกำกวมในภาษาไทย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงถือเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง และน่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ศึกษาหรือผู้ใช้ภาษาจีนกลางชาวไทยให้

สามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยเหตุนี้ ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือก ทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีน กลางกับความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทย แม้ว่า จะมีการศึกษาเกี่ยวกับความกำกวมทางไวยากรณ์กันอย่างกว้างขวางใน ประเทศจีน แต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะเน้นการศึกษาเปรียบเทียบให้เห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่าง ของ ลักษณะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนและภาษาไทย ปัจจัยต่างๆที่ทำให้เกิดความกำกวม ทางไวยากรณ์เหล่านั้น ตลอดจนการเสนอแนะแนวทางในการหลีกเลี่ยงและแก้ไขการใช้ถ้อยคำหรือ ข้อความที่มีความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีน กลางและภาษาไทยโดยสังเขป ในบทนี้ผู้วิจัยจะขอ กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และระบบสัญลักษณ์ที่ใช้ใน วิทยานิพนธ์ ตามลำดับ

1.1. ความเป็นมาของปัญหา

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับความกำกวมทางไวยากรณ์ ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ความ กำกวมทางไวยากรณ์เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในภาษาจีน กลางและภาษาไทย ยิ่งไปกว่านั้น ความ กำกวมทางไวยากรณ์ที่เกิดขึ้นในภาษาจีนกลางและภาษาไทยยังมีความคล้ายคลึงกันหลายประการอีก ด้วย ทั้งในด้านลักษณะทางโครงสร้างไวยากรณ์และความหมาย หรือสาเหตุการเกิดความกำกวม เป็น ต้น ซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงกันได้ ในขณะเดียวกัน ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและ ภาษาไทยก็มีความแตกต่างกันในบางลักษณะด้วยเช่นกัน ซึ่งความคล้ายคลึงและความแตกต่าง ของ ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยนี้เป็น ประเด็นที่น่าสนใจและที่ผ่านมาก็ยังมี มีผู้ใดทำการศึกษาเปรียบเทียบมาก่อน

1.2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1. ศึกษาลักษณะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย
- 1.2.2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของความกำกวมทางไวยากรณ์ ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย
- 1.2.3. นำเสนอวิธีการหรือแนวทางในการหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขการใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่มี ความกำกวมทางไวยากรณ์ทั้งในภาษาจีนกลางและภาษาไทย

1.3. สมมติฐานในการวิจัย

- 1.3.1. ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากลักษณะทางภาษาศาสตร์ของภาษาจีนกลางและภาษาไทยมีความคล้ายคลึงกัน เช่น การเป็นภาษาคำโดด มีการเปลี่ยนรูปคำเพื่อบ่งหน้าที่ทางไวยากรณ์น้อย เป็นต้น
- 1.3.2. ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนบางลักษณะไม่ก่อให้เกิดความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทย และในทางกลับกันความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทยบางลักษณะก็ไม่ก่อให้เกิดความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีน.

1.4. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

- 1.4.1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความกำกวมในภาษาจีนจากหนังสือและวารสารทางวิชาการ
- 1.4.2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความกำกวมในภาษาไทยจากหนังสือและวารสารทางวิชาการ
- 1.4.3. ทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความกำกวมทางไวยากรณ์
- 1.4.4 ตัวอย่างประโยคที่มีความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนที่ปรากฏในหนังสืออ้างอิง และตัวอย่างประโยคที่มีความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทยที่ได้มาจากการสนทนาในชีวิตประจำวัน หนังสือ(เช่น แบบเรียนภาษาไทย นิยาย) วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อต่างๆ

1.5. ขอบเขตการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยปัจจุบันซึ่งใช้ในชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ ไม่รวมถึงภาษาจีนกลางและภาษาไทยที่ใช้ในงานประเภทต่างๆในสมัยโบราณ

1.6. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.6.1. รวบรวมและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความกำกวมในภาษาจีนกลางและภาษาไทย

- 1.6.2. เก็บรวบรวมและศึกษาข้อมูลหรือประโยคต่างๆที่มีความกำกวมทางไวยากรณ์ทั้งในภาษาจีนกลางและภาษาไทย
- 1.6.3. นำทฤษฎีหรือแนวความคิดเกี่ยวกับความกำกวมต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
- 1.6.4. สรุปผลการวิจัย
- 1.6.5. เขียนเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

1.7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1. เข้าใจลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างของความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย
- 1.7.2. เสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย
- 1.7.3. ทำให้คนไทยที่ศึกษาหรือใช้ภาษาจีนกลางและคนจีนที่ศึกษาหรือใช้ภาษาไทยหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยได้

1.8. ระบบสัทอักษรที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

1. ชื่อคนและชื่อสถานที่ในเรื่องจะยึดต้นฉบับภาษาจีนเป็นหลัก โดยจะถอดเสียงอ่านเป็นภาษาจีนกลางตามระบบ 漢語拼音 (Hànyǔ Pīnyīn) ซึ่งเป็นระบบสัทอักษรที่ใช้เป็นทางการในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และถอดเสียงเป็นภาษาไทยตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีนและภาษาฮินดี ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2549 ดังนี้

สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะภาษาจีน

b (ป)	c (ฉ, ช)	ch (ฉ, ช)	d (ต)
f (ฝ, ฟ)	g (ก)	h (ห, ฮ)	j (จ)
k (ก, ค)	l (ล)	m (ม)	n (น)
p (ผ, พ)	q (ฉ, ช)	r (ร)	s (ซ, ส)
sh (ฉ, ช)	t (ถ, ท)	w (ว)	x (ซ, ศ)
y (ย)	z (จ)	zh (จ)	

ข้อสังเกต

- ก. w เมื่อตามด้วยสระ u จะไม่ออกเสียง
 ข. y ไม่ออกเสียงเมื่อตามด้วยสระ i และไม่มีตัวสะกด

สัทอักษรถิ่นเสียงสระภาษาจีน

a (-ะ, -า)	ai (ไ-, -าย)	an (ัน, -าน)	ang (ัง, -าง)
ao (เ-า, -าว)	e (เ-อ)	e ¹ (เ-)	ê (เ-)
ei (เ-ย)	en (เ-น)	eng (เ-ง)	er ² (เ-อรั)
i (เ-)	i ³ (-, -อ)	ia (เ-ีย)	ian (เ-ียน)
iang (เ-ียง)	iao (เ-ียว)	ie (เ-ย)	in (เ-น)
ing (เ-ง)	iong (- ยง)	iu (เ-ว)	o ⁴ (อ)
o (โ-)	ong (-ง)	ou (โ-ว)	u (อู)
ü ⁵ (-วี)	ua (-วา)	uai (ไ-ว, -วาย)	uan (-วัน, -วาน)
üan ⁶ (เ-เวียน)	uang (-วัง, -วาง)	üe ⁷ (เ-ว)	ui (-ย)
un (-น)	ün ⁸ (-วิน)	uo (อู)	

ข้อสังเกต

- ก. ¹ เมื่อตามหลัง y
 ข. ² ไม่ผสมกับพยัญชนะต้น
 ค. ³ เมื่อตามหลัง c, ch, r, s, sh, z และ zh
 ง. ⁴ เมื่อตามหลัง b, f, m, p, w
 จ. ⁵ เมื่อตามหลัง j, q, x, y เขียนลดรูปเป็น u แต่เมื่อตามหลัง n, l ให้คงรูปเดิมคือ ü
 ฉ. ⁶ ตามหลัง j, q, x, y เขียนลดรูปเป็น uan
 ช. ⁷ เมื่อตามหลัง j, q, x, y เขียนลดรูปเป็น ue แต่เมื่อตามหลัง n, l ให้คงรูปเดิมคือ üe
 ซ. ⁸ ตามหลัง j, q, x, y เขียนลดรูปเป็น un

เครื่องหมายกำกับเสียงวรรณยุกต์ในระบบพินอิน เทียบได้กับเสียงวรรณยุกต์ไทยดังนี้

เสียงหนึ่ง	-	เทียบเท่าเสียงสามัญ
เสียงสอง	´	เทียบเท่าเสียงจัตวา

เสียงสาม ˘ เทียบเท่าเสียงเอก
(ยกเว้นเมื่ออยู่หน้าพยางค์ที่มีเสียงสาม ˘ ให้ออกเป็นเสียง
สอง ˘ โดยคงเครื่องหมายเสียงสาม ˘)

เสียงสี่ ˘ เทียบเท่าเสียงโท
คำที่ออกเสียงเบาจะไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์กำกับ

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

2.1 ความหมายของคำว่า 歧義 qíyì และ “ความกำกวม”

歧義 ตรงกับคำในภาษาไทยคือ “ความกำกวม” และภาษาอังกฤษคือ ambiguity เป็นปรากฏการณ์ที่สามารถพบได้ในทุกภาษา ลักษณะสำคัญของความกำกวม คือ มีรูปเหมือน (พ้องรูป)¹ และมีความหมายหลายนัย 吳英才, 李裕德 (1997: 1) และ 徐仲華 (1979: 339) กล่าวว่า “รูปแบบภาษาหนึ่งๆ บางครั้งมีความหมาย 2 ความหมายหรือมากกว่า 2 ความหมายขึ้นไป สามารถเข้าใจหรือตีความได้ 2 แบบหรือมากกว่า 2 แบบขึ้นไป นั่นก็คือความกำกวม”

歧義 อาจเรียกว่า 多義 duōyì (朱德熙, 1980) อย่างไรก็ตามในทัศนะของนักวิชาการบางส่วนยังคงเห็นว่า 歧義 และ 多義 นั้นมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง โดย 多義 หมายถึงโครงสร้างภาษาที่มีความหมายตั้งแต่สองความหมายขึ้นไป แต่ 歧義 เป็นปรากฏการณ์ทางภาษาบางอย่างที่เมื่ออยู่ในบริบทแวดล้อมทางภาษาบางประการคนเรามีความเข้าใจไปได้มากกว่าหนึ่งอย่าง จึงอาจกล่าวได้ว่าคำ 多義 มีความหมายเป็นกลาง เป็นเพียงความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดความกำกวม แต่คำ 歧義 มีความหมายเป็นลบ เนื่องจากอาจเป็นสิ่งที่ทำให้การสื่อสารขัดข้อง จึงควรพยายามหลีกเลี่ยง

คำที่มีความหมายใกล้เคียงกับ 歧義 อีกคำหนึ่งคือ 模糊 móhu ลักษณะของ 模糊 คือ มีขอบเขตหรือเส้นแบ่งของความหมายไม่ชัดเจน เช่น 黃 huáng สีเหลือง กับ 非黃 fēi huáng ไม่ใช่สีเหลือง (เช่น อาจเป็นเขียว ส้ม ฯลฯ) ไม่สามารถแบ่งได้ชัดเจน วลี 摘了朵黄色的 zhāile duǒ huángsè de huā “เก็บดอกไม้สีเหลือง” เป็นวลีที่มีความคลุมเครือแต่ไม่มีความกำกวม นอกจากนี้ความกำกวมยังสามารถแก้ไขให้หมดความกำกวมไปได้ แต่ความคลุมเครือไม่สามารถแก้ไขได้ (石安石, 1994: 147-148)

¹ ในภาษาจีนเรียกว่า 同形 ซึ่งการมีรูปเหมือนหรือพ้องรูปเป็นลักษณะสำคัญของ 歧義 หากรูปไม่เหมือน ก็ไม่อาจเรียกว่า 歧義 (邵敬敏《歧義——語法研究的突破口》ใน《語法研究入門》，1999: 362 - 363)

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2543:14) สรุปความกำกวมในภาษาไทยว่ามี 3 ลักษณะ คือ

- ก. กำกวมแบบคลุมเครือ เป็นความกำกวมที่ไม่สามารถทราบขอบเขตที่แน่ชัดของความหมายว่ากว้างแคบแค่ไหนหรือมีที่ความหมายอย่างแน่นอน เช่น เขาอยู่แถวมหาวิทยาลัยรามคำแหง ไม่อาจทราบได้แน่ชัดว่าอยู่ตรงตำแหน่งใด
- ข. กำกวมแบบมีหลายนัย เป็นความกำกวมที่ทราบความหมายว่ามีที่ความหมาย เช่น ผมอยากได้ม้าสักตัว สามารถแบ่งได้สามความหมาย คือม้าที่เป็นสัตว์ หมากrukที่เกาะเป็นรูปม้า หรือ ม้านั่ง
- ค. กำกวมแบบมีหลายนัยและคลุมเครือร่วมกัน เช่น เขากลับบ้านราวสี่โมงเย็น สามารถบอกได้ว่ามีสามความหมายคือ เขากลับบ้านก่อนสี่โมงเย็นเล็กน้อย หรือเขากลับบ้านสี่โมงเย็นพอดี หรือ เขากลับบ้านหลังสี่โมงเย็นเล็กน้อย แต่ในขณะเดียวกันก็มีความคลุมเครืออยู่ด้วยเนื่องจากไม่อาจระบุได้แน่ชัดว่า “ก่อนสี่โมงเย็นเล็กน้อย” กับ “หลังสี่โมงเย็นเล็กน้อย” ควรจะเป็นเวลาเท่าไร

จะเห็นได้ว่า “ความกำกวม” ในภาษาไทยมีขอบเขตกว้างกว่า 歧義 ในภาษาจีน ซึ่งลักษณะของ 歧義 ในภาษาจีนโดยมากจะเน้นในเชิงความกำกวมของภาษาไทยในข้อ ข

2.2 การศึกษาความกำกวมในภาษาจีน

2.2.1. การแบ่งประเภทความกำกวม

งานวิจัยเกี่ยวกับการแบ่งประเภทความกำกวมในภาษาจีนมีอยู่มากมาย² ในที่นี้ 邵敬敏 Shào Jìngmǐn และคนอื่นๆ (《漢語語法專題研究 (增訂本)》2009: 171-173) ได้สรุปรวบรวมการแบ่งประเภทความกำกวมจากงานวิจัยต่างๆ โดยแบ่งความกำกวมเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือความกำกวมทางภาษาพูด (口頭歧義 Kǒutóu Qíyì) และความกำกวมทางภาษาเขียน (書面歧義 Shūmiàn Qíyì)

² เช่น 徐仲華 Xú Zhònghuá 《漢語書面語言歧義現象分析》(《中國語文》1979)、呂叔湘 Lǚ Shū xiāng 《歧義類例》(《中國語文》1984)、黃國營 Huáng Guóyíng 《現代漢語的歧義短語》(《語言研究》1985)、吳英才 Wú Yīngcái、李裕德 Lǐ Yùdé 《現代漢語的歧義》(寧夏人民出版社 1993) เป็นต้น

1. ความกำกวมทางภาษาพูดเกิดจากคำพ้องเสียงเป็นสำคัญ เช่น

Zhè ge gūniáng yǒudiǎnr jiāoqì.

這個姑娘有點兒嬌氣 (บอบบาง) / 驕氣 (หยิ่งยโส)。

2. ความกำกวมทางภาษาเขียนสามารถแบ่งได้เป็นความกำกวมทางคำ (詞彙歧義 Cíhuì Qíyì) ความกำกวมทางโครงสร้าง (結構歧義 Jiégòu Qíyì) ความกำกวมทางความหมาย (語義歧義 Yǔyì Qíyì) และความกำกวมทางบริบท (語境歧義 Yǔjìng Qíyì)

- 2.1. ความกำกวมทางคำเกิดจากคำมีหลายความหมาย เช่น

他走了一個小時

Tā zǒule yīgè xiǎoshí.

(走 อาจหมายความว่า 步行 bùxíng เดิน หรือ 離開 líkāi จากไป)

- 2.2 ความกำกวมทางโครงสร้างหมายถึงความกำกวมที่เกิดจากปัจจัยทางวากยสัมพันธ์ (句法因素 Jùfǎ Yīnsù) สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทย่อย ดังนี้

ก. คำกับวลีมีรูปเดียวกัน (詞和短語同形 Cí hé Duǎnyǔ Tóngxíng)

เช่น 他要炒雞蛋 Tā yào chǎo jīdàn (หากเป็นคำนามหมายถึงเขาต้องการไข่ทอด / ถ้าเป็นวลีกริยา-กรรม หมายถึงเขาต้องการทอดไข่)

ข. ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์ไม่เหมือนกัน (結構關係不同 Jiégòu guānxi bùtóng) เช่น

進口彩電 jìnkǒu cǎidiàn (หากความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์เป็นแบบกริยา - กรรม หมายถึง นำเข้าโทรทัศน์สี แต่หากความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์เป็นแบบส่วนหลัก - ส่วนขยาย จะหมายถึง โทรทัศน์สีนำเข้า)

ค. การแบ่งส่วนประชิดต่างกัน (組合層次不同 Zūhé céngcì bùtóng)

ในกรณีที่มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์เหมือนกัน แต่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน ความหมายก็จะต่างกัน เช่น

新 職 工 宿 舍

A [] [] หอพักคนงานคนใหม่ (偏正)

B [] [] หอพักคนงานหลังใหม่ (偏正)

หรือบางครั้งการแบ่งส่วนประชิดต่างก็ทำให้มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์ต่างกันด้วย เช่น

安 排 好 工 作

A [述] [] 賓 [] จัดงานที่ดี

[偏 (定)] [正 (中)]

B [] [述] [] 賓 [] จัดงานเสร็จเรียบร้อย

[述] [] [補]

2.3 ความกำกวมทางความหมาย หมายถึงความกำกวมที่เกิดจากความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายระหว่างคำต่างกัน (語義結構不同 yǔyì jiégòu bùtóng) สามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อย ดังนี้

ก. ความกำกวมที่เกิดจากความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายต่างกัน เช่น

連廠長都不認識 Lián chǎngzhǎng dōu bú rènshi “廠長 chǎngzhǎng” (หัวหน้าโรงงาน) อาจเป็นผู้กระทำของกริยา “認識 rènshi” (รู้จัก) และอาจเป็นผู้ถูกกระทำ

教授的父親 jiàoshòu de fùqīn “教授 jiàoshòu” (ศาสตราจารย์) กับ “父親 fùqīn” (คุณพ่อ) อาจเป็นความสัมพันธ์แบบเป็นเจ้าของ หรืออาจเป็นความสัมพันธ์แบบ appositive

ข. ความกำกวมที่เกิดจากจุดเน้นทางความหมายต่างกัน เช่น

小王有個女兒很驕傲。XiǎoWáng yǒu gè nǚ' ér hěn jiāo' ào
อาจหมายถึง 小王很驕傲 XiǎoWáng hěn jiāo' ào (เด็กหวางรู้สึกร
ภูมิใจ) หรืออาจหมายถึง 女兒很驕傲 nǚ' ér hěn jiāo' ào (ลูกสาวรู้สึกร
ภูมิใจ)

2.4 ความกำกวมทางบริบท เช่น

今天是星期天 jīntiān shì xīngqītiān (วันนี้วันอาทิตย์) อาจหมายถึง
可以睡懶覺 kěyǐ shuìlǎnjiào (นอนตื่นสายได้)/ 可以出去逛公園 kě
yǐ chūqù guàngōngyuán (ไปเดินเที่ยวสวนสาธารณะได้)/ 可以不用去
上班 kěyǐ búyòng qù shàngbān (ไม่ต้องไปทำงาน)....

蘭賓漢 Lán Bīnhàn, 邢向東 Xíng Xiàngdōng (《現代漢語 (下冊) 》
2007 : 70-73) ได้จัดความกำกวมในข้อ 2.2 ทั้ง ก ข และ ค รวมเรียกว่า ความกำกวมจากการ
ประกอบกันทางไวยากรณ์ (語法組合歧義 Yǔfǎ Zǔhé Qíyì) และจัดความกำกวมในข้อ 2.3ก
และข รวมเรียกว่า ความกำกวมจากการประกอบกันทางความหมาย (語義組合歧義 Yǔyì Zǔhé
Qíyì) แต่ 石安石 Shí Anshí (《語義研究》1994:130-138) จัดความกำกวมในข้อ
2.2 ทั้ง ก ข และ ค ไว้เป็นความกำกวมทางไวยากรณ์ (語法歧義 Yǔfǎ Qíyì) และจัดความ
กำกวมในข้อ 2.3ก และข เป็น ความกำกวมทางโครงสร้างความหมาย (語義結構歧義 Yǔyì Jié
gòu Qíyì)

ส่วน 張慶翔 Zhāng Qìngxiáng, 劉焱 Liú Yàn (《現代漢語概論》
2005:272-274) ได้แบ่งความกำกวมออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ ความกำกวมทางเสียง (語音
歧義 Yǔyīn Qíyì) ความกำกวมทางคำ (詞彙歧義 Cíhuì Qíyì) และความกำกวมทาง
ไวยากรณ์ (語法歧義 Yǔfǎ Qíyì) โดยจัดความกำกวมที่เกิดจากคำพ้องเสียงเป็นความกำกวม
ทางเสียง จัดความกำกวมที่เกิดจากคำพ้องรูป (多音詞 Duōyīn Cí) เช่น 他的頭髮長得好。
Tā de tóufà cháng /zhǎng de hǎo) และคำหลายความหมาย (多義詞 Duōyì Cí)
เป็นความกำกวมทางคำ และจัดความกำกวมทางโครงสร้างในข้อ 2.2 และความกำกวมทางความหมาย

ในข้อ 2.3 รวมเป็นความกำกวมทางไวยากรณ์ นอกจากนี้ความกำกวมที่เกิดจากชนิดของคำต่างกัน (兼類詞 Jiānlèi Cí) เช่น 我家的水管沒鏽。Wǒ jiā de shuǐguǎn méi xiù. (ในที่นี้หากเป็นคำนาม หมายถึง ท่อน้ำที่บ้านฉันไม่มีสนิม แต่หากเป็นคำกริยา หมายถึง ท่อน้ำที่บ้านฉันไม่เป็นสนิม) ก็จัดเป็นความกำกวมทางไวยากรณ์ด้วย

เนื่องจากความกำกวมที่ทางภาษาศาสตร์ให้ความสนใจคือ ความกำกวมทางภาษาเขียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกวิจัยความกำกวมทางภาษาเขียน โดยมีขอบเขตการวิจัยเฉพาะความกำกวมทางไวยากรณ์ตามการแบ่งของ 張慶翔 Zhāng Qìngxiáng, 劉焱 Liú Yàn ไม่รวมถึงความกำกวมที่เกิดจากคำพ้องรูป คำพ้องเสียง และคำหลายความหมาย

2.2.2. ความกำกวมทางไวยากรณ์

ความกำกวมทางไวยากรณ์ อาจเรียกว่า ความกำกวมทางวากยสัมพันธ์ (句法歧義 Jùfǎ Qíyì) หรือความกำกวมทางโครงสร้าง (結構歧義 Jiégòu Qíyì) (吳鳳娟 Wú Fèngjuān, 2004) คือความกำกวมที่วลีหรือประโยคไม่ได้มีเพียงความหมายเดียว เป็นความกำกวมซึ่งเกิดจากโครงสร้างมีรูปเหมือนแต่ความหมายต่างกัน (同形異義 Tóngxíng Yìyì)

石安石 (《語義研究》1994:139-143) ได้แบ่งความกำกวมทางไวยากรณ์เป็น 3 ประเภทใหญ่คือ

ประเภทที่ 1 ความกำกวมที่เกิดจากความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน เช่น

零售商品 língshòu shāngpǐn

หากความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์เป็นแบบกริยา – กรรม หมายถึง ขายปลีกสินค้า

หากความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์เป็นแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย หมายถึง สินค้าขายปลีก

ประเภทที่ 2 ความกำกวมที่เกิดจากการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน เช่น

小/學生字典 xiǎo/xuéshēng zìdiǎn หมายถึง พจนานุกรมนักเรียนเล่มเล็ก

小學生/ 字典 xiǎoxuéshēng/zìdiǎn หมายถึง พจนานุกรมสำหรับนักเรียนชั้น
ประถม

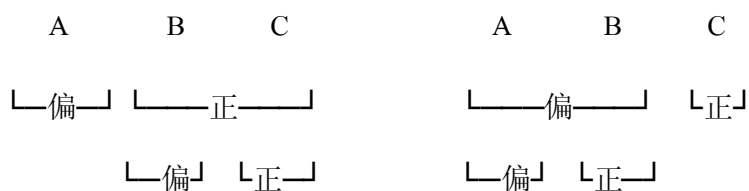
ประเภทที่ 3 ความกำกวมที่เกิดจากส่วนประกอบทางไวยากรณ์ (語法成分 yǔfǎ chéngfèn) สามารถทำได้หลายหน้าที่ เช่น 騎得快 qíde kuài อาจเป็นคำตอบของคำถาม 他車騎得快不快? Tā chē qíde kuài bú kuài? (เขาขี่รถได้เร็วหรือไม่) เป็นการถามลักษณะการขับรถของเขาว่าเขาขับเร็วหรือไม่ หรืออาจเป็นคำตอบของคำถาม 他車騎得快騎不快? Tā chē qíde kuài qí bú kuài? (เขาขี่รถเร็วได้หรือไม่) ถามความเป็นไปได้ (ความสามารถ) ในการขี่รถของเขาว่าเร็วหรือไม่ ความกำกวมเช่นนี้เกิดจากคำ 得 de สามารถทำได้หลายหน้าที่

นอกจากนี้ยังมีความกำกวมที่เกิดจากความสัมพันธ์ทางความหมายต่างกัน³ เช่น

母親的回憶 mǔqīn de huíyì (อาจหมายถึง คุณแม่รำลึกถึงเรื่องราวในอดีต หรืออาจหมายถึง (ใคร)รำลึกถึงคุณแม่)

นอกจากนี้ ปรากฏการณ์ความกำกวมทางไวยากรณ์ไม่ใช่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแบบโดดเดี่ยว แต่เป็นปรากฏการณ์ความกำกวมที่เป็นตัวแทนแสดงถึงรูปแบบที่เหมือนกันเป็นชุด เช่น

小學生字典 xiǎoxuéshēng zìdiǎn ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ “小 xiǎo” “學生 xuésheng” และ “字典 zìdiǎn” หากแทนด้วยสัญลักษณ์ ABC ตามลำดับจะสามารถแบ่งส่วนประชิดได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ความกำกวมที่มีรูปแบบเดียวกันกับ 小學生字典 xiǎoxuéshēng zìdiǎn มีเช่น

³ ซึ่งหากตีความคำไวยากรณ์ในความหมายกว้าง ก็อาจถือว่าเป็นความกำกวมทางไวยากรณ์ได้ด้วย

北京大學畢業生	Běijīng dàxué bìyèshēng	นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาซึ่งเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงปักกิ่ง / นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง
中國歷史研究	Zhōngguó lìshǐ yánjiū	การวิจัยของจีนซึ่งเป็นการวิจัยในเรื่องของประวัติศาสตร์ / การวิจัยประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ของประเทศจีน
兒童文學作品	értóng wénxué zuòpǐn	ผลงานวรรณกรรมซึ่งเป็นผลงานที่เด็กเป็นผู้เขียน / ผลงานวรรณกรรมที่เป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก เป็นต้น

邢福義 Xíng Fúyì, 汪國勝 Wāng Guóshèng (《現代漢語》2003: 313-315) แบ่งวลีที่มีหลายความหมายออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การแบ่งส่วนประชิดของโครงสร้างต่างกัน ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์เหมือนกัน เช่น

五個 醫學院的 學生

┌ 偏 (定) ─┐ ┌ 正 (中) ─┐ นักเรียนคณะแพทยศาสตร์
└ 偏 (定) ─┘ └ 正 (中) ─┘

五個 醫學院的 學生

┌ 偏 (定) ─┐ ┌ 正 (中) ─┐ นักเรียนจากคณะแพทยศาสตร์
└ 偏 (定) ─┘ └ 正 (中) ─┘

2. การแบ่งส่วนประชิดของโครงสร้างต่างกัน ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์ต่างกัน เช่น

沒有 做 不好的 事情⁴

┌述┐ ┌────────── 賓 ─────────┐

┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

┌述┐ ┌補┐

ไม่มีเรื่องที่ทำไม่ได้ไม่ดี หรือก็คือทำได้ดีทุกเรื่อง

沒有 做 不 好的 事情

┌──────────述──────────┐ ┌────────── 賓 ─────────┐
┌偏(狀)┐ ┌正(中)┐ ┌──────────偏(定)──────────┐ ┌正(中)┐

┌偏(狀)┐ ┌正(中)┐ ไม่ได้ทำเรื่องที่ไม่ดี

3. การแบ่งส่วนประชิดของโครงสร้างเหมือนกัน ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างต่างกัน เช่น

出租 汽車

出租 汽車

┌述┐ ┌賓┐

┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

จากตัวอย่างมีการแบ่งส่วนประชิดเพียงแบบเดียว แต่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา – กรรม หรือแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย หากเป็นความสัมพันธ์แบบกริยา – กรรม จะมีความหมายว่า ให้เช่ารถ หากมีความสัมพันธ์แบบส่วนหลักส่วนขยาย จะมีความหมายว่า รถที่ให้เช่า

4. การแบ่งส่วนประชิดของโครงสร้างเหมือนกัน ความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง ไวยากรณ์เหมือนกัน เช่น

反對的 是 少數 人

┌主┐ ┌────────── 謂 ─────────┐

┌述┐ ┌────────── 賓 ─────────┐

┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

⁴ วลีนี้อาจมีความหมายว่า “ไม่มีเรื่องที่ทำไม่เสร็จ” ได้ด้วย

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถแบ่งส่วนประชิด และความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ได้เพียงแบบเดียว แต่มีความสัมพันธ์ทางความหมายสองแบบ คือ 反對的 fǎnduìde อาจเป็นผู้กระทำ หมายความว่า เป็นผู้มีความเห็นขัดแย้ง หรือ 反對的 fǎnduìde อาจเป็นผู้ถูกกระทำ หมายความว่า เป็นผู้ถูกต่อต้าน

ส่วน 黎昌友 Lí Chāngyǒu (《漢語歧義類型及其消除》2004) แบ่งความกำกวมที่เกิดจากไวยากรณ์ตามชนิดของความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ โดยแบ่งความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ออกเป็น

1) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เชิงประจักษ์ (顯性語法關係 Xiǎnxìng Yǔfǎ Guānxi) หรือความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิว (表層語法結構關係 Biǎocéng Yǔfǎ jiégòu Guānxi) เช่น ความสัมพันธ์แบบประธาน-ภาคแสดง กริยา-กรรม ส่วนหลัก-ส่วนขยาย เป็นต้น

2) ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์เชิงนัยแฝง (隱性語法關係 Yǐnxìng Yǔfǎ Guānxi) หรือ ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายชั้นลึก (深層語義結構關係 Shēncéng Yǔyì Jiégòu Guānxi) เช่น ความสัมพันธ์แบบผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำ เครื่องมือ เป็นต้น

2.2.3. การวิเคราะห์จำแนกความหมายของความกำกวม

朱德熙 Zhū Déxī 《漢語句法中的歧義現象》(《中國語文》1980) เสนอวิธีการวิเคราะห์จำแนกความหมายของความกำกวม 4 วิธี ดังนี้

1. ชนิดของคำของส่วนประชิดที่มาประกอบกัน 組成成分的詞類 zǔchéng chéngfèn de cílèi (form classes of the constituents) ชนิดของคำในที่นี้ไม่ได้หมายถึงชนิดของคำโดยทั่วไป แต่เป็น subcategories ที่ได้จากการแบ่งชนิดตามประเภทย่อยของคำ เช่น

S1: 張三賣李四一本書 → 張三把一本書賣給李四。

S2: 張三買李四一本書 → 張三把一本書買給李四。 (X)

การเปลี่ยนรูปประโยคใน S1 และ S2 ต่างกัน เนื่องจากกริยาที่อยู่ใน S1 เป็นกริยาที่มีความหมาย “ให้” (給予 gěiyǔ) แต่กริยาที่อยู่ใน S2 เป็นกริยาที่มีความหมาย “ได้รับ” (取得 qǔdé) แต่ 張三借李四一本書 Zhāngsān jiè Lìsì yīběn shū มีความกำกวม คือ สามารถตีความตาม S1 คือ 張三借給李四一本書 Zhāngsān jiègěi Lìsì yīběn shū (จางซานให้หลี่ซื่อยืมหนังสือเล่มหนึ่ง) หรือตีความตาม S2 คือ 張三從李四那兒借了一本書 Zhāngsān cóng Lìsì nàr jièle yīběn shū (จางซานยืมหนังสือเล่มนั้นจากหลี่ซื่อ) นั่นเป็นเพราะ 借 jiè (ยืม) เป็นกริยาที่มีความหมายทั้ง “ให้ยืม” (借出 jièchū) และ “ได้รับ” (借入 jièrù)

2. การแบ่งส่วนประชิด (層次結構 céngcì jiégòu, immediate constituents)

หมายถึงลำดับชั้นในการประกอบคำเข้าด้วยกัน

เช่น 發現了敵人的哨兵
fāxiàn le dí rén de shàobīng

วลีนี้มีการแบ่งส่วนประชิดที่ต่างกัน ทำให้มีความกำกวม ดังนี้

ก) 發現了 敵人的哨兵 ข) 發現了敵人的 哨兵
┌—述—┐ ┌—賓—┐ ┌ 偏 (定) ─┐ ┌ 正 (中) ─┐

การแบ่งส่วนประชิดที่ต่างกันนี้จะทำให้ความหมายแตกต่างกันคือ ความหมาย ก) มีคนพบทหารยามของศัตรู และความหมาย ข) ทหารยามที่พบศัตรู

3. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เชิงประจักษ์ (顯性語法關係 Xiǎnxìng Yǔfǎ Guānxi, overt grammatical relations)

ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เชิงประจักษ์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประชิดที่เรียกกันโดยทั่วไป เช่น ประธาน – ภาคแสดง (主謂 zhǔwèi) กริยา – กรรม (述賓 shùbīn) ส่วนหลัก – ส่วนขยาย (偏正 piānzhèng) เป็นต้น เช่น

ก) 學習 文件

ข) 學習 文件

┌述┐ ┌賓┐

┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

ศึกษาเอกสาร

เอกสารการเรียน

4. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เชิงนัยแฝง (隱性語法關係 Yǐnxìng Yǔfǎ Guānxi, covert grammatical relations) คือความสัมพันธ์ทางความหมายชั้นลึกที่ซ่อนอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ โดยทั่วไปหมายถึงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำกริยากับคำนามในโครงสร้าง เช่น “ผู้กระทำ” (施事 shīshì) “ผู้ถูกกระทำ” (受事 shòushì) “เครื่องมือ” (工具 gōngjù) “ผลลัพธ์” (結果 jiéguǒ) “สถานที่” (處所 chùsuǒ) “เวลา” (時間 shíjiān) เป็นต้น หรืออาจหมายถึงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำกับคำอื่นๆ วิธีวิเคราะห์จำแนกความกำกวมวิธีนี้ใช้กับความกำกวมที่ไม่สามารถวิเคราะห์จำแนกได้ด้วยวิธีการแบ่งส่วนประชิด เช่น 雞不吃了 jī bù chīle (หาก “ไก่” เป็นผู้กระทำ=ไก่ไม่กิน(อาหาร) แล้ว หาก “ไก่” เป็นผู้ถูกกระทำ= (คนหรือสัตว์) ไม่กินไก่แล้ว)

2.2.4. การหลีกเลี่ยงความกำกวม

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงความกำกวม มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้เป็นจำนวนมาก ความกำกวมหรือการจัดความกำกวมสามารถทำได้หลายวิธี โดยสามารถสรุปรวบรวมได้ดังนี้

1. วิธีการทางเสียง (語音 yǔyīn) ได้แก่เสียงเบา วรรณยุกต์ เสียงหนัก การหยุด (邵敬敏 Shào Jìngmǐn และคนอื่นๆ, 2009: 178-179)

1.1 เสียงเบา

我想起來了。

- Wǒ xiǎng qǐlái le. (不睡了 ไม่นอนแล้ว)

- Wǒ xiǎng qǐlai le. (想到了 นึกออกแล้ว)

1.2 วรรณยุกต์ เช่น

他背著兒子常常到老師家學下棋。

- Tā bèi zhe érzi chángcháng dào lǎoshī jiā xué xià qí.

(隱瞞 กระทำลับหลัง)

- Tā bēi zhe érzi chángcháng dào lǎoshī jiā xué xià qí.

(用背馱 แบก)

1.3 เสียงหนัก

除了蕭長春，他最怕韓伯仲。

Chúle Xiāo Chángchūn, tā zuì pà Hán Bózhòng.

(ทั้ง 蕭長春 และ 他 กลัว 韓)

除了蕭長春，他最怕韓伯仲。

Chúle Xiāo Chángchūn, tā zuì pà Hán Bózhòng

(他 กลัว ทั้ง 蕭 และ 韓)

1.4 การหยุด

我 | 講不好。Wǒ jiǎng bùhǎo ฉันพูดไม่ดี

我講 | 不好。Wǒ jiǎng bùhǎo การที่ฉันพูดไม่ดี (ควรเป็นคนอื่นพูด)

2. วิธีการทางไวยากรณ์ (蘭賓漢 Lán Bīnhàn, 邢向東 Xíng Xiàngdōng, 2007: 75-76)

2.1 การเติม

การเติมคำแท้หรือคำไวยากรณ์ช่วย (實詞或虛詞 Shící huò Xūcí) สามารถช่วยจัดความกำกวมได้ เช่น

學習文件 xuéxí wénjiàn แก้เป็น 學習的文件 xuéxí de wénjiàn (เอกสารการเรียน) หรือ 學習著文件 xuéxí zhe wénjiàn (ศึกษาเอกสาร)

2.2 การเปลี่ยนคำ

ในบางกรณีการเปลี่ยนคำที่ใช้บางคำ ก็สามารถช่วยจัดความกำกวมได้ทันที เช่น 兩個學校來的朋友 Liǎnggè xuéxiào lái de péngyou เปลี่ยนเป็น 兩位學校來的朋友 Liǎngwèi xuéxiào lái de péngyou (เพื่อนจากโรงเรียนสองคน) หรือ 兩所學校來的朋友 Liǎngsuǒ xuéxiào lái de péngyou (เพื่อนจากโรงเรียนสองแห่ง)

2.3 การเปลี่ยนลำดับคำหรือรูปประโยค

ในการสื่อสารระหว่างกันนั้น เราสามารถใช้รูปประโยคหรือรูปแบบโครงสร้างที่ต่างกัน เพื่อสื่อความหมายอย่างเดียวกันได้ วิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมในลักษณะนี้จะทำให้รูปแบบโครงสร้าง และความสัมพันธ์ทางโครงสร้างเปลี่ยนไปแต่ไม่ทำให้ความหมายเดิมเปลี่ยนไป (俞詠梅 Yú Yǒngméi, 2006: 224) เช่น

咬死了獵人的狗 yǎosǐle lièrén de gǒu สามารถเปลี่ยนเป็น

- A. 把獵人的狗咬死了 Bǎ lièrén de gǒu yǎosǐle (กัดสุนัขของนายพรานตาย)
- B. 狗咬死了獵人 Gǒu yǎosǐle lièrén (สุนัขกัดนายพรานตาย)

2.4 ข้อจำกัดทางไวยากรณ์ (語法制約 Yǔfǎ Zhìyuē)

ในบางกรณีหน้าที่ทางไวยากรณ์สามารถทำให้ความกำกวมหมดไปได้ (邵敬敏 Shào Jìngmǐn และคนอื่นๆ, 2009: 179) เช่น

沒有買票的 méiyǒu mǎipiaode เป็นโครงสร้างคำถามแต่หากไปประกอบด้วย 有 沒有 yǒu méiyǒu เป็น 有沒有 “沒有買票的” yǒu méiyǒu “méiyǒu mǎipiaode” เนื่องจากหลัง 有 yǒu ต้องการกรรม ดังนั้น 沒有買票的 méiyǒu mǎipiaode จึงมีความหมายว่า คนที่ไม่ได้ซื้อตั๋วเพียงความหมายเดียว

3. ข้อความนำหลัง (上下文 Shàngxià wén)

呂叔湘 Lǚ Shūxiāng (《歧義類例》ใน《語法研究和探索》1985: 14-15) แบ่งเป็นข้อความที่มาด้านหน้าและข้อความที่ตามมาด้านหลังซึ่งสามารถใช้แก้ไข หรือหลีกเลี่ยงความกำกวมได้

การแก้ไขความกำกวมโดยใช้ข้อความที่มาด้านหน้า (上文 Shàngwén) เช่น

他們一個也不要 Tāmen yīgè yě bùyào

ความหมาย ก สามารถแก้ไขเป็น → (我問他們誰要,) 他們一個也不要。

(Wǒ wèn tāmen shéi yào,) tāmen yīgè yě bùyào.

(ฉันถามพวกเขาว่าใครต้องการ) พวกเขาแต่ละคนต่างก็ไม่ต้องการ

ความหมาย ข สามารถแก้ไขเป็น → (我問他們要哪個,) 他們一個也不要。

(Wǒ wèn tāmen yào nǎgè), tāmen yīgè yě bùyào.

(ฉันถามพวกเขาว่าต้องการอันไหน) พวกเขาบอกว่าไม่ต้องการสักอัน

การแก้ไขความกำกวมโดยใช้ข้อความที่ตามมาด้านหลัง (下文 Xiàwén) เช่น

他欠你的錢

Tā qiàn nǐde qián

ความหมาย ก สามารถแก้ไขเป็น → 他欠你的錢 (我給還)。

Tā qiàn nǐde qián (wǒ gěi huán) .

เงินที่เขาติดเธอ (ฉันคืนให้)

ความหมาย ข สามารถแก้ไขเป็น → 他欠你的錢，（我不欠你的錢）。

Tā qiàn nǐde qián, (wǒ búqiàn nǐde qián) .

เขาติดเงินเธอ (ฉันไม่ติดเงินเธอ)

4. ใช้บริบทแวดล้อม (語境 yǔjìng)

เช่น ในงานเลี้ยงหากซื้ออาหารที่เป็นเนื้อไก่แล้วพูดว่า 雞不吃了 Jī búchīle (ไก่ไม่กินแล้ว) 雞 jī ก็จะมีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ถูกกระทำเท่านั้น (邵敬敏 Shào Jìngmǐn 《歧義——語法研究的突破口》 ใน 《語法研究入門》, 1999: 380)

อนึ่ง นักภาษาศาสตร์บางท่านถือว่าการใช้ข้อความหน้าหลังเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมเป็นการใช้บริบทแวดล้อม (邢福義 Xíng Fúyì, 汪國勝 Wāng Guóshèng, 2003: 315)

2.3 การศึกษาความกำกวมในภาษาไทย

2.3.1. การแบ่งประเภทความกำกวม

การแบ่งประเภทความกำกวมในภาษาไทย โดยมากมักแบ่งตามสาเหตุที่ทำให้เกิดความกำกวม เช่น

พะอบ โปษกฤษณะ (2538:71-73)

กล่าวถึงลักษณะกำกวมบางประการในประโยคภาษาไทยไว้ ดังนี้

1. กำกวมเพราะใช้คำที่มีหลายความหมายเช่น

“ฉันไม่กินข้าวเย็น” ข้าวเย็น อาจหมายถึง ข้าวที่ไม่ร้อน หรือข้าวมือเย็น

2. กำกวมเพราะย่อคำมากเกินไป เช่น

ราคาของตกลงกิโดกรัมละ 8 บาท “ตกลง” อาจหมายถึง “ที่ตกลงกัน” หรืออาจหมายถึง “ลดน้อยลงเหลือ”

3. กำกวมเพราะสำนวนคำที่ใช้เปรียบเทียบ เช่น

คนคนนี้ไม่ได้สติเลย “ไม่ได้สติ” อาจหมายถึง ไม่มีความสามารถทำอะไรไม่ได้เรื่อง หรืออาจหมายถึง ไม่รู้สึกตัว เป็นลม

4. กำกวมเพราะการละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ เช่น

คำไว้อาลัยภรรยาทำให้ฉันตื่นตัวใจ ประโยคนี้หมายถึง คำไว้อาลัยแก่ภรรยาซึ่งถึงแก่กรรมแล้ว สามีเป็นผู้เขียน หรืออาจหมายถึง คำไว้อาลัยของภรรยา เขียนให้แก่สามี ที่ถึงแก่กรรม ความกำกวมเกิดจากการละคำ “แก่” และ “ของ”

5. กำกวมเพราะการเว้นวรรคตอนผิดที่ เช่น

สถานตากอากาศเขาใหญ่ชายทะเลบางแสน อาจเข้าใจว่า สถานตากอากาศเขาใหญ่ อยู่ที่ชายทะเลบางแสน ความจริงควรเป็น

“สถานตากอากาศ เขาใหญ่ ชายทะเลบางแสน” คือ สถานตากอากาศอยู่ที่เขาใหญ่ และอยู่ที่ชายทะเลบางแสน

นอกจากนี้ยังมีนักภาษาศาสตร์บางท่าน แบ่งความกำกวมในภาษาไทยในลักษณะที่ต่างออกไป เช่น

อุดม วโรดมส์สิกขิตต์ (2543:269) ได้ยกตัวอย่างความกำกวมในภาษาไทยที่เกิดจากลักษณะคำกำกวม (lexical ambiguity) กับลักษณะกำกวมทางโครงสร้าง (structural ambiguity) คือ

1. เพื่อนผมไม่รู้จักกระท่อม ประโยคนี้แสดงลักษณะคำกำกวม คือ “กระท่อม” อาจหมายถึง เรือนหลังเล็กๆ ทำไม้ถาวร หรือต้นไม้ที่กินใบแล้วจะเมา

2. ทอดมันกินเสียชีวิต

ประโยคนี้แสดงลักษณะกำกวมโครงสร้าง คือ คำว่า “มัน” อาจเป็นคำนามหรือคำสรรพนาม ถ้า “มัน” เป็นคำนามจะมีสองความหมายคือ เป็นของกินชนิดหนึ่ง เอาถุงหรือปลามาโยกกับน้ำพริกให้เข้ากันจนเหนียวแล้วทอดใส่กระทะ ใส่น้ำมัน หรือทอดหัวไม้เถาชนิดหนึ่งคือ

ทอดหัวมัน แต่หาก “มัน” เป็นคำสรรพนาม(บุรุษที่สาม) จะมีความหมายหลากหลายมากแล้วแต่จะอ้างอิงถึงสิ่งใด

ส่วนประสิทธิ์ กาศย์กลอน(2543) แบ่งความกำกวมออกเป็น 3 พวกใหญ่ๆ คือ

1. กำกวมคำ (lexical ambiguity) คือ มีคำใดคำหนึ่งในข้อความนั่นเองที่ทำให้เกิดความกำกวม ได้แก่ ความกำกวมที่เกิดจากคำพ้อง คำที่มีความหมายหลายนัย คำที่มีความหมายหลายนัยกับคำพ้องรูปพ้องเสียง คำประสมและสำนวน
2. กำกวมไวยากรณ์ (grammatical ambiguity) หรือกำกวมโครงสร้าง(structural ambiguity) ลักษณะของความกำกวมแบบนี้เป็นผลมาจากการทำหน้าที่ต่างกันของคำใดคำหนึ่ง หรือหน่วยใดหน่วยหนึ่งในประโยค แล้วทำให้ประโยคมีความหมายหลายนัย ได้แก่ ความกำกวมที่เกิดจากคำทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน ความกำกวมที่เกิดจากส่วนขยายคลุมเครือ การใช้สรรพนามที่คลุมเครือ ความกำกวมจากการเชื่อม และความกำกวมที่เกิดจากการปริวรรต
3. กำกวมทั้งคำและไวยากรณ์ (partly lexical and partly grammatical ambiguity) เกิดจากคำประเภทต่างๆ และสำนวนในข้อ 1 โดยพิจารณาถึงหน้าที่ทางไวยากรณ์และโครงสร้างด้วย ได้แก่ ความกำกวมทางโครงสร้างที่เกิดจากคำพ้องเสียง ความกำกวมทางโครงสร้างที่เกิดจากคำพ้องรูป ความกำกวมทางโครงสร้างที่เกิดจากคำพ้องรูปพ้องเสียง ความกำกวมทางโครงสร้างที่มีความหมายหลายนัยกับคำพ้องรูปพ้องเสียง ความกำกวมทางโครงสร้างของคำประสม และความกำกวมทางโครงสร้างของสำนวน

2.3.2. ความกำกวมทางไวยากรณ์

ความกำกวมทางไวยากรณ์อาจเรียกว่า ความกำกวมทางโครงสร้าง ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2543) แบ่งความกำกวมทางไวยากรณ์ออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ๆคือ

1. ความกำกวมที่เกิดจากคำทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน แบ่งออกเป็น
 - 1.1 คำทำหน้าที่เป็นได้ทั้งนามและกริยา เช่น คลินิกแห่งนี้พยาบาลเยี่ยมมาก หากเป็นคำนาม หมายถึง “ผู้ดูแลคนไข้หรือนางพยาบาล” กริยาหมายถึง “ดูแลคนไข้”

- 1.2 คำทำหน้าที่เป็นได้ทั้งกริยาและคุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์ เช่น รถบรรทุกไม่ถึงสี่สิบแปดตัน หากเป็นคำกริยาหมายถึง “ใส่ของ” หากเป็นคำคุณศัพท์ขยายคำนามหมายถึง “(รถ)สำหรับบรรทุก”
- 1.3 คำทำหน้าที่เป็นได้ทั้งนามและคุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์ เช่น เขามาสายบ่อยๆ หาก “สาย” เป็นคำนามหมายถึง “ช่วงเวลาระหว่างเช้ากับเที่ยง” หากเป็นคุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์ หมายถึง “มาช้า”
- 1.4 คำทำหน้าที่เป็นได้ทั้งกริยาวิเศษณ์และคุณศัพท์ เช่น วาดรูปผู้หญิงสวย หาก “สวย” เป็นกริยาวิเศษณ์ขยายกริยา “วาดรูป” หมายถึง “วาดสวย” หาก “สวย” เป็นคุณศัพท์ขยายนาม “ผู้หญิง” หมายถึง “ผู้หญิงสวย”
- 1.5 คำทำหน้าที่เป็นได้ทั้งนามและสรรพนาม เช่น เอ็งอย่ามาสนใจพวกข้าเลย หาก “ข้า” เป็นคำนามหมายถึง “คนรับใช้” หากเป็นสรรพนามหมายถึงตัวผู้พูด
- 1.6 คำทำหน้าที่เป็นได้ทั้งกริยา และกริยา+ส่วนอื่นๆ เช่น นายแบบที่เดินออกมาเตะตาผู้ชมอย่างคาดไม่ถึง หาก “เตะตา” เป็นคำประสม ทำหน้าที่เป็นกริยา หมายถึง “สะดุดตา” หาก “เตะตา” เป็นกริยา + คำนาม หมายถึง “เหวี่ยงเท้าไปโดนตา”
2. ความกำกวมที่เกิดจากส่วนขยายซึ่งคลุมเครือ
- ส่วนขยายทำหน้าที่ขยายหน่วยใดในประโยคไม่ชัดเจน เช่น ปรับปรุงวินัย ตำรวจใหม่ “ใหม่” อาจทำหน้าที่ขยาย “วินัย” หมายถึง “วินัยใหม่ของตำรวจ” หรืออาจทำหน้าที่ขยาย “ตำรวจ” หมายถึง “ตำรวจที่บรรจุใหม่”
3. การใช้สรรพนามที่คลุมเครือ เช่น แมวกระโดดจับหนูที่ตรงนั้น ตอนนี้มันหายไปไหนไม่รู้ “มัน” อาจหมายถึง “แมว” หรือ “หนู” ก็ได้

4. ความกำกวมจากการเชื่อม เช่น อุบลและอุดร ยืมเงินของอุทิศไปแสนบาท อาจหมายถึง
 อุบลยืมไปแสนบาท และ อุดรยืมไปแสนบาท หรืออาจหมายถึง อุบลและอุดรยืมเงินของ
 อุทิศรวมกันแสนบาท
5. ความกำกวมที่เกิดจากการปริวรรต คือ ประโยคที่มีโครงสร้างผิวเหมือนกัน แต่โครงสร้างลึก
 ต่างกัน ทำให้ประโยคมีหลายนัย เช่น เขาตีไก่จนตาย ประโยคนี้มี 3 ความหมาย คือ

ก. ความหมายที่ 1	“เขาตีที่ตัวไก่จนไก่ตาย” มาจาก
โครงสร้างรูปลึก	(1) เขาตีไก่ + (2) ไก่ตาย
การปริวรรต	→ เขาตีไก่ + “จน” + ไก่ตาย (เติม “จน”) → เขาตีไก่ + จน + ตาย (ตัด “ไก่” ประโยคที่(2)ออก) → เขาตีไก่จนตาย (รวมประโยค)
ข. ความหมายที่ 2	“เขาเล่นไก่ชนจนเขาตาย” มาจาก
โครงสร้างรูปลึก	(1) เขาเล่นตีไก่ + (2) เขาตาย
การปริวรรต	→ เขาเล่นตีไก่ + “จน” + เขาตาย (เติม “จน”) → เขาเล่นตีไก่ + จน + ตาย (ตัด “เขา” ประโยคที่(2)ออก) → เขาเล่นตีไก่จนตาย (รวมประโยค) → เขาตีไก่จนตาย (ละหรือลด “เล่น”)
ค. ความหมายที่ 3	“เขาให้ไก่ชนกันจนตาย” มาจาก
โครงสร้างรูปลึก	(1) เขาให้ไก่ตีไก่ + (2) ไก่ตาย
การปริวรรต	→ เขาให้ไก่ตีไก่ + “จน” + ไก่ตาย (เติม “จน”)

→เขาให้ไก่ตีไก่ + จน + ตาย (ตัด “ไก่” ประโยคที่(2)

ออก)

→เขาให้ไก่ตีไก่จนตาย (รวมประโยค)

→เขาให้ตีไก่จนตาย (ละ “ไก่” หลังคำ “ให้”)

→เขาตีไก่จนตาย (ละ “ให้”)

2.3.3. การหลีกเลี่ยงความกำกวม

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน(2543:194) เสนอแนวทางแก้ไขความกำกวมโดยสังเขปไว้
ดังนี้

ใช้คำพ้องความหมายหรือข้อความแทนคำที่สงสัย ใช้คำหรือข้อความเสริมเข้ามาเพื่อ
ขยายความให้ชัดเจนขึ้น เรียงลำดับคำในประโยคเสียใหม่ เปลี่ยนใช้ถ้อยคำใหม่ทั้งหมด หรือ
ใช้หลายวิธีดังกล่าวรวมกัน

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะความกำกวมในภาษาจีนกลางและ
ภาษาไทยว่ามีลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่างกันอย่างไร โดยมีขอบเขตในการศึกษาเฉพาะความ
กำกวมทางไวยากรณ์หรือความกำกวมทางโครงสร้าง ไม่รวมถึงความกำกวมทางคำ เช่น ความกำกวม
ที่เกิดจากคำพ้องรูป พ้องเสียง สำนวน โดยจะแบ่งความกำกวมทางไวยากรณ์ออกเป็นความกำกวม
ทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิว และความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก นอกจากนี้ยังจะ
เสนอแนะการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางไวยากรณ์ทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย โดยนำเอาวิธีการ
หลีกเลี่ยงความกำกวมดังที่ได้ศึกษารวบรวมมาใช้แก้ไขหรือหลีกเลี่ยงความกำกวมโดยวิเคราะห์จาก
สาเหตุที่ทำให้เกิดความกำกวม และศึกษาว่าความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย
ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จะสามารถใช้วิธีการเดียวกันในการหลีกเลี่ยงความกำกวมได้หรือไม่

บทที่ 3

เปรียบเทียบลักษณะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย

ในบทนี้จะทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่างกันอย่างไร โดยเมื่อวิเคราะห์จากลักษณะและสาเหตุที่ทำให้เกิดความกำกวมแล้ว สามารถแบ่งความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนและภาษาไทยออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1) ความกำกวมที่เกิดจากโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิวต่างกัน ที่ในภาษาจีนเรียกว่า 顯性語法歧義 (xiǎnxìng yǔfǎ qíyì) หรือ 表層語法歧義 (biǎocéng yǔfǎ qíyì) และ 2) ความกำกวมที่เกิดจากโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึกต่างกัน เรียกว่า 隱性語法歧義 (yǐnxìng yǔfǎ qíyì) หรือ 深層語法歧義 (shēncéng yǔfǎ qíyì) ซึ่งนักวิชาการบางคน เช่น 蔡國妹 (2002) ,何洪峰(2007) จะเรียกความกำกวมในลักษณะนี้ว่า “ความกำกวมทางโครงสร้างความหมาย” หรือ 語義結構歧義⁶

ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิว คือ ความกำกวมที่เกิดจากการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน หากวิเคราะห์ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย โดยอาศัยการวิเคราะห์ส่วนประชิด (Immediate Constituent Analysis — IC Analysis) และความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เชิงประจักษ์ (顯性語法關係 xiǎnxìng yǔfǎ guānxi , Overt grammatical relations (朱德熙, 1980 : 84)) จะสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

- (1) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน
- (2) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน และ
- (3) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน

ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก คือ ความกำกวมที่แม้จะมีการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ชั้นผิวเหมือนกัน แต่ในโครงสร้างชั้นลึกกลับมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เชิงนัยแฝง (隱性語法關係 yǐnxìng yǔfǎ guānxi, Covert grammatical relations (朱德熙, 1980 : 84)) ที่ต่างกัน ซึ่งความสัมพันธ์ทางโครงสร้างลักษณะนี้ เป็นความสัมพันธ์ที่

⁶ 吳英才 และ 李裕德 (1997 : 64) เรียกความกำกวมลักษณะนี้ว่า 潛在歧義

ลึกลงไปกว่าความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ชั้นผิว ดังนั้น ความกำกวมลักษณะนี้ จึงไม่สามารถวิเคราะห์ให้เห็นถึงความหมายที่ต่างกัน โดยใช้หลักวิเคราะห์การแบ่งส่วน ประชิตและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เชิงประจักษ์ได้ แต่ต้องพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำหรือกลุ่มคำที่มาประกอบกัน (朱德熙, 1980:84)

3.1. ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

3.1.1. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิว

3.1.1.1. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิตต่างกันแต่

ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน

ความกำกวมในลักษณะนี้ เมื่อวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ส่วนประชิตแล้วจะเห็นว่ามีการแบ่งส่วนประชิตต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์จะพบว่า ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิตเหมือนกัน ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกันในชั้นแรกเท่านั้น และ ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกันในทุกๆชั้น

3.1.1.1.1. การแบ่งส่วนประชิตต่างกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกันในชั้นแรกเท่านั้น

วลีหรือประโยคที่มีความกำกวมอันเกิดจากการแบ่งส่วนประชิตต่างกันในลักษณะนี้ เมื่อวิเคราะห์จากความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิตในวลีหรือประโยคนั้นๆ จะพบว่าความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในตัวอย่าง ก) กับตัวอย่าง ข) จะเหมือนกันเฉพาะในชั้นแรกเท่านั้น ในชั้นต่อไปจะแตกต่างกัน ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยพบความกำกวมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

ก. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง (主謂關係 zhǔwèiguānxi)

1) 我們五個一組 (崔應賢, 2004: 172)

Wǒmen wǔgè yī zǔ.

ก) 我們 五個 一組
 ┌主┐ ┌謂┐ ← ชั้นแรก
 └主┘ └謂┘

ข) 我們 五個 一組
 ┌──主──┐ ┌謂┐ ← ชั้นแรก
 └──同──┐ └位┐

2) พวกเรากลุ่มหนึ่งห้าคน

ก) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้าคน
 ┌──ประธาน──┐ ┌──ภาคแสดง──┐ ← ชั้นแรก
 └──ประธาน──┐ └──ภาคแสดง──┐

ข) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้า คน
 ┌──ประธาน──┐ ┌──ภาคแสดง──┐ ← ชั้นแรก
 └──appositive──┐ └──จำนวนนับ┐ └──ลักษณนาม┐

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า ตัวอย่าง 1) เป็นประโยคที่มีความกำกวมในภาษาจีนกลาง สามารถแบ่งส่วนประชิดได้ 2 ลักษณะ ซึ่งทำให้สามารถตีความได้สองความหมายดังที่เห็นในตัวอย่าง ก) และ ข) ประโยคในตัวอย่าง 1ก) และตัวอย่าง 1ข) มีการแบ่งส่วนประชิดที่แตกต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิดเหมือนกันในชั้นแรกเท่านั้น คือเป็นความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน-ภาคแสดง โดยตัวอย่าง 1ก) มี 我們 wǒmen ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และ 五個人一組 wǔgè rén yī zǔ ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ส่วนในประโยคตัวอย่าง 1ข) จะมี 我們五個 wǒmen wǔgè ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และ 一組 yī zǔ ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง

ในทำนองเดียวกัน ตัวอย่าง 2) ก็เป็นประโยคที่มีความกำกวมในภาษาไทย ประโยคในตัวอย่าง 2ก) และตัวอย่าง 2ข) มีการแบ่งส่วนประชิดที่ต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิดเหมือนกันในชั้นแรกเท่านั้น คือเป็นความสัมพันธ์แบบประธาน – ภาคแสดงเช่นเดียวกัน โดยตัวอย่าง 2ก) มีประธานของประโยคคือ “พวกเรา” และภาคแสดงของประโยคคือ “กลุ่มหนึ่งห้าคน” ส่วนในตัวอย่าง 2ข) มี “พวกเรา” ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และ “ห้าคน” ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ในที่นี้ตัวอย่าง 1ก) และ 2ก) ต่างก็มีความหมายว่า พวกเราจัดแบ่งกลุ่มให้แต่ละกลุ่มมีคนห้าคน ส่วนตัวอย่าง 1ข) และ 2ข) จะมีความหมายว่า กลุ่มของพวกเราเป็นกลุ่มที่มีคน 5 คน

ตัวอย่างประโยคคำถามอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างข้างต้น ได้แก่

3) 他們 兩個人 坐一輛車。 (黃國營, 1985: 73)

Tāmen liǎng gè rén zuò yī liàng chē.

ก) 他們 兩個人 坐一輛車
 ┌主┐ ┌謂┐ ← ชั้นแรก
 ┌主┐ ┌謂┐

ข) 他們 兩個人 坐 一輛車
 ┌主┐ ┌謂┐ ← ชั้นแรก
 ┌同┐ ┌位┐ ┌述┐ ┌賓┐

ตัวอย่าง 3ก) มีความหมายว่า พวกเขา (ซึ่งมีจำนวนหลายคน) แยกกันนั่งรถคันละสองคน
 ตัวอย่าง 3ข) มีความหมายว่า พวกเขาทั้งสองคนนั่งรถหนึ่งคัน

4) พวกเขาสองคนพักหนึ่งห้อง

ก) พวกเขา สองคน พักหนึ่งห้อง
 ┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐ ← ชั้นแรก
 ┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐

ข) พวกเขา สองคน พัก หนึ่งห้อง
 ┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐ ← ชั้นแรก
 ┌ appositive ┐ ┌กริยา┐ ┌กรรม┐

ตัวอย่าง 4ก) มีความหมายว่า พวกเขา (ซึ่งมีจำนวนหลายคน) ต่างแยกกันพักห้องละสองคน
 ส่วนตัวอย่าง 4ข) มีความหมายว่า พวกเขาทั้งสองคนพักอยู่ห้องเดียวกัน

5) 他講不好 (邵敬敏等著, 2009: 179)

Tā jiǎng bùhǎo.

ก) 他 講 不好⁷

┌主┐ ┌謂┐ ← ชั้นแรก
└述┘ └補┘

ข) 他 講 不 好

┌主┐ ┌謂┐ ← ชั้นแรก
└主┘ └謂┘ └偏(狀)┘ └正(中)┘

6) เขาบอกไม่ดี

ก) เขา บอก ไม่ดี

┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐
└กริยา┘ └ส่วนขยายกริยา┘

ข) เขา บอก ไม่ ดี

┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐
└ประธาน┘ └ภาคแสดง┘ └ส่วนขยาย┘ └ส่วนหลัก┘

ประโยคกำกวมในตัวอย่างที่ 5) สามารถแบ่งส่วนประชิดได้เป็นแบบ ก และ ข ทำให้สามารถตีความได้สองความหมาย และเมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ของส่วนประชิดในตัวอย่าง ก และ ข จะพบว่ามีความสัมพันธ์เหมือนกันในชั้นแรก คือมีความสัมพันธ์แบบประธาน-ภาคแสดง แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในชั้นที่สองจะต่างกันดังนี้ ในตัวอย่าง 5ก) การแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกมี 他 tā เป็นประธาน และ 講不好 jiǎng bùhǎo เป็นภาคแสดง ในชั้นที่สอง 講 jiǎng และ 不好 bùhǎo มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา-ส่วนขยายกริยา ส่วนในตัวอย่าง 5ข) ในชั้นแรกมี 他講 tā jiǎng ทำหน้าที่เป็นประธาน และ 不好 bù hǎo ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ในชั้นที่สอง 他 tā และ 講 jiǎng มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน - ภาคแสดง 不 bù และ 好 hǎo มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย - ส่วนหลัก ประโยคกำกวมตัวอย่างที่ 5)

⁷ “講不好” ยังมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบกริยา-กรรม มีความหมายว่า (เขา)พูดว่า “ไม่ดี” ในภาษาไทย “บอกไม่ดี” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน คือ หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา-กรรม จะมีความหมายว่า (เขา) บอกว่า “ไม่ดี”

ในภาษาจีนสามารถเทียบเคียงได้กับประโยคคำถามในภาษาไทยดังตัวอย่างที่ 6) ในตัวอย่าง 6ก) การแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกมี “เขา” เป็นประธาน และ “บอกไม่ดี” เป็นภาคแสดง ในชั้นที่สอง “บอก” และ “ไม่ดี” มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา – ส่วนขยายกริยา ส่วนตัวอย่าง 6ข) การแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกมี “เขาบอก” ทำหน้าที่เป็นประธาน และ “ไม่ดี” ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ในชั้นที่สอง “เขา” และ “บอก” มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง “ไม่” และ “ดี” มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก ในที่นี้ตัวอย่าง 5ก) หมายความว่า เขาพูดได้ไม่ดี ตรงข้ามกับ เขาพูดได้ดี และตัวอย่าง 6ก) หมายความว่า เขาบอกได้ไม่ดี ตรงข้ามกับ เขาบอกได้ดี ส่วนตัวอย่าง 5ข) มีความหมายว่า การที่เขาพูดนั้นไม่ดี ไม่ควร ควรจะเป็นคนอื่นพูด และตัวอย่าง 6ข) มีความหมายว่า การที่เขาบอกนั้นไม่ดี ควรจะเป็นคนอื่นบอก

7) 他說這消息是千真萬確的。 (吳英才，李裕德，1997：120)

Tā shuō zhè xiāoxi shì qiānzhēn wànquè de.

ก) 他 說 這消息是千真萬確的
 ┌主┐ ┌───────────謂───────────┐ ← ชั้นแรก
 └述┘ ┌───────────賓───────────┘

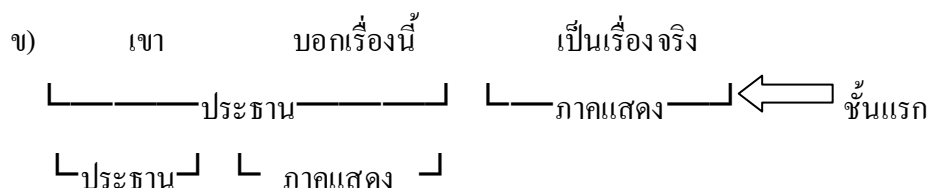
ข) 他 說這消息 是千真萬確的
 ┌──────────主──────────┐ ┌──────────謂──────────┐ ← ชั้นแรก
 ┌主┘ ┌──────────謂──────────┘

จากตัวอย่าง 7) สามารถแบ่งส่วนประชิดได้สองลักษณะ ลักษณะแรกดังตัวอย่าง 7ก) การแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกมี 他 tā เป็นประธาน และ 說這消息是千真萬確的 shuō zhè xiāoxi shì qiānzhēn wànquè de เป็นภาคแสดง การแบ่งส่วนประชิดในชั้นที่สอง 說 shuō และ 這消息是千真萬確的 zhè xiāoxī shì qiānzhēn wànquè de มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา – กรรม ประโยคในตัวอย่าง 7ก) มีความหมายว่า เขาพูดว่า ข่าวนี้เป็นเรื่องจริงแท้แน่นอน

ลักษณะที่สองดังตัวอย่าง 7ข) คือ การแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกมี 他說這消息 tā shuō zhè xiāoxī เป็นประธาน และ 是千真萬確的 shì qiānzhēn wànquè de เป็นภาคแสดง ในชั้นที่สอง 他 tā และ 說這消息 shuō zhè xiāoxi มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ

ประธาน – ภาคแสดง ประโยคในตัวอย่าง 7ข) จึงหมายความว่า เขาเป็นคนที่พูดว่านี่จริง ๆ ในภาษาไทยสามารถพบประโยคคำถามในลักษณะที่ใกล้เคียงได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

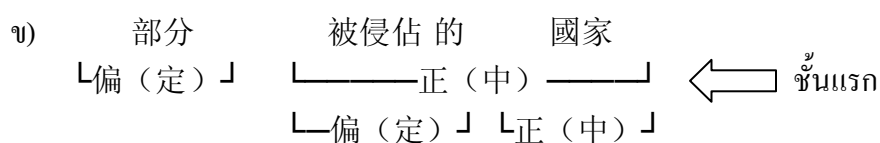
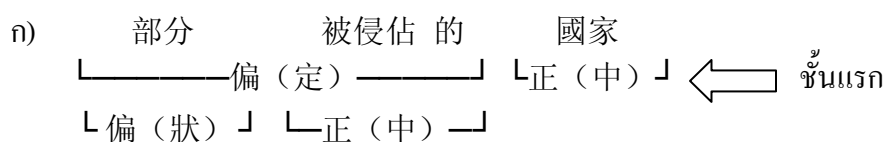
8) เขาบอกเรื่องนี้เป็นความจริง

ตัวอย่าง 8) สามารถแบ่งส่วนประชิดได้สองลักษณะ ทำให้ตีความได้สองความหมาย ดังตัวอย่าง 8ก) และ 8ข) ซึ่งตัวอย่าง 8ก) มีการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดคล้ายคลึงกันกับตัวอย่าง 7ก) หมายความว่า เขาบอกว่าเรื่องนี้เป็นความจริง ส่วนตัวอย่าง 8ข) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 7ข) มีความหมายว่า เขาเป็นคนบอกเรื่องนี้จริงๆ

ข. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก (偏正關係
piānzhèng guānxi)

9) 部分被侵佔的國家 (邵敬敏, 1999: 369)
bùfen bèi qīnzhàn de guójiā

10) ประเทศที่ถูกกรูกรานบางส่วน

ก) ประเทศ ที่ ถูกรุกราน บางส่วน
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳ ↳ส่วนหลัก(กริยา)↳ ↳ส่วนขยาย↳ ↳ขั้นแรก

ข) ประเทศ ที่ ถูกรุกราน บางส่วน
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳ ↳ขั้นแรก
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳

ตัวอย่าง 9) สามารถแบ่งส่วนประชิดได้สองลักษณะ ทำให้ตีความได้สองความหมาย ดังตัวอย่าง 9ก) และ 9ข) ในตัวอย่าง 9ก) การแบ่งส่วนประชิดในขั้นแรกมี 部分被侵佔的 bùfēn bèi qīnzhàn de เป็นส่วนขยาย ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 國家 guójiā ในการแบ่งส่วนประชิดขั้นที่สอง 部分 bùfēn และ 被侵佔的 bèi qīnzhàn de มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ ส่วนหลัก - ส่วนขยาย ส่วนตัวอย่าง 9ข) การแบ่งส่วนประชิดในขั้นแรกมี 部分 bùfēn เป็นส่วนขยาย และ 被侵佔的國家 bèi qīnzhàn de guójiā เป็นส่วนหลัก ในการแบ่งส่วนประชิดขั้นที่สอง 被侵佔的 bèi qīnzhàn de และ 國家 guójiā มีความสัมพันธ์แบบส่วนขยาย - ส่วนหลัก วลีกำกวมดังตัวอย่าง 9) ในภาษาจีน สามารถเทียบเคียงกับวลีกำกวมในภาษาไทยดังตัวอย่าง 10) โดยตัวอย่าง 9ก) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 10ก) หมายความว่า ประเทศนั้นถูกรุกรานเพียงบางส่วน ไม่ได้ถูกรุกรานทั้งประเทศ และตัวอย่าง 9ข) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 10ข) หมายถึง ในบรรดาประเทศที่ถูกรุกรานทั้งหมด เรากล่าวถึงเพียงบางประเทศเท่านั้น

ตัวอย่างวลีที่มีความกำกวมในลักษณะเดียวกันมีเช่น

11) 全部進水的倉庫
 quánbù jìnshuǐ de cāngkù

ก) 全部 進水的 倉庫
 ↳偏(定)↳ ↳正(中)↳ ↳ขั้นแรก
 ↳偏(狀)↳ ↳正(中)↳

ข) 全部 進水的 倉庫
 ↳偏(定)↳ ↳正(中)↳ ↳ขั้นแรก
 ↳偏(定)↳ ↳正(中)↳

ตัวอย่าง 11ก) มีความหมายว่า เสบียงที่น้ำเข้าทั้งชั้น ไม่นับรวมถึงเสบียงที่น้ำเข้าไปเล็กน้อย เพียงส่วนหนึ่งส่วนใดของเสบียงเท่านั้น ตัวอย่าง 11ข) มีความหมายว่า เสบียงที่น้ำเข้าทุกๆชั้น นับรวมเสบียงทุกชั้นที่น้ำเข้าไม่ว่าน้ำจะเข้าไปมากน้อยเพียงใดก็ตาม

12) อุปกรณ์ที่เสียหายทั้งหมดยังอยู่ที่มหาวิทยาลัย

ก) อุปกรณ์ ที่ เสียหาย ทั้งหมด
 ↳ส่วนหลัก ↳ ส่วนขยาย ↳ ส่วนหลัก(กริยา) ↳ ส่วนขยาย ↳ ชั้นแรก

ข) อุปกรณ์ ที่เสียหาย ทั้งหมด
 ↳ ส่วนหลัก ↳ ส่วนขยาย ↳ ชั้นแรก
 ↳ ส่วนหลัก ↳ ส่วนขยาย

ตัวอย่าง 12ก) มีความหมายว่า อุปกรณ์ที่เสียหายทั้งชั้น ไม่นับรวมถึงอุปกรณ์ที่เสียหายเล็กน้อยเพียงส่วนหนึ่งส่วนใดของอุปกรณ์เท่านั้น ตัวอย่าง 12ข) มีความหมายว่า อุปกรณ์ที่เสียหายทุกๆชั้น นับรวมอุปกรณ์ทุกชั้นที่เสียหายไม่ว่าจะเสียหายทั้งชั้น หรือเสียหายเพียงบางส่วนก็ตาม

3.1.1.1.2. การแบ่งส่วนประชิดต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกันใน
 ทุกๆ ระดับชั้น

วลีหรือประโยคในภาษาจีนกลางและภาษาไทยที่มีความกำกวมลักษณะนี้ เมื่อวิเคราะห์จาก
 ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิดในวลีหรือประโยคเหล่านั้นจะพบว่า ลักษณะ
 ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิดจะเหมือนกันในทุกๆระดับชั้น ดังนี้

ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก - ส่วนขยาย (偏正關係
 piānzhèng guānxi)

13) 中東石油價格 (邵敬敏, 1999: 369)
 Zhōngdōng shíyóu jiàgé

ก) 中東 石油 價格
 ↳ 偏 (定) ↳ 正 (中) ↳
 ↳ 偏 (定) ↳ 正 (中) ↳

15) สถาบันพัฒนาสตรีจัดอบรมการปักดอกไม้กระดาษญี่ปุ่น

ก) ดอกไม้ กระดาษ ญี่ปุ่น
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳

ข) ดอกไม้ กระดาษ ญี่ปุ่น
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳

ในตัวอย่าง 15) “ดอกไม้กระดาษญี่ปุ่น” สามารถตีความได้ 2 ความหมาย คือ ความหมายในข้อ 15ก) หมายถึง ดอกไม้ซึ่งทำจากกระดาษญี่ปุ่น โดยดอกไม้ อาจเป็นดอกไม้ของประเทศอื่นๆ ส่วนความหมายในข้อ 15ข) หมายถึง ดอกไม้ที่ทำจากกระดาษนั้นเป็นดอกไม้ของญี่ปุ่น ส่วนกระดาษอาจเป็นของประเทศอื่นๆก็ได้

16) 現代戰爭小説

Xiàndài zhànzhēng xiǎoshuō.

ก) 現代 戰爭 小説
 ↳偏(定)↳ ↳正(中)↳

ข) 現代 戰爭 小説
 ↳偏(定)↳ ↳正(中)↳

ตัวอย่างที่ 16ก) 現代戰爭 xiàndài zhànzhēng เป็นส่วนขยายทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก小説 xiǎoshuō มีความหมายว่า นิยายซึ่งมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสงครามที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน ส่วนตัวอย่าง 16ข) มี 現代 xiàndài เป็นส่วนขยาย ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก戰爭小説 zhànzhēng xiǎoshuō หมายถึง นิยายในยุคปัจจุบันที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสงคราม ไม่ใช่ นิยายในยุคสมัยก่อน

บางครั้ง ส่วนขยายที่เป็นคำบอกจำนวน ก็สามารทำให้เกิดความกำกวมในลักษณะนี้ได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

17) 三個學生的家長

(吳英才, 李裕德, 1997: 69)

sān gè xuésheng de jiāzhǎng

ก) 三個 學生的 家長
 ┌─── 偏 (定) ──┐ ┌正 (中)┐
 └ 偏 (定)┘ └正 (中)┘

ข) 三個 學生的 家長
 └ 偏 (定)┘ ┌─── 正 (中) ──┐
 └ 偏 (定)┘ └正 (中)┘

18) คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน มาเข้าร่วมประชุมในวันเปิดภาคเรียน

ก) คุณพ่อ ของนักเรียน ไม่กี่คน
 └ ส่วนหลัก┘ ┌─── ส่วนขยาย───┐
 └ ส่วนหลัก┘ └ ส่วนขยาย┘

ข) คุณพ่อ ของ นักเรียน ไม่กี่คน
 ┌─── ส่วนหลัก───┘ └ ส่วนขยาย┘
 └ ส่วนหลัก┘ └ ส่วนขยาย┘

ในตัวอย่าง 18) “คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน” สามารถตีความได้ 2 ความหมาย คือ ความหมายในข้อ 18ก) คำบอกจำนวน “ไม่กี่คน” ขยายคำนาม “นักเรียน” หมายถึงนักเรียนไม่กี่คน ส่วนความหมายในข้อ 18ข) คำบอกจำนวน “ไม่กี่คน” ขยายคำนาม “คุณพ่อ” จะหมายถึงคุณพ่อไม่กี่คน ซึ่งคุณพ่อเหล่านี้เป็นคุณพ่อของนักเรียน เมื่อวิเคราะห์จากการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แล้วพบว่า ตัวอย่าง 18ก) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 17ก) โดยตัวอย่าง 17ก) จะมีความหมายว่า นักเรียนมีจำนวน 3 คน ผู้ปกครองมีกี่คนไม่ทราบ ส่วนตัวอย่าง 18ข) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 17ข) โดยตัวอย่าง 17ข) จะมีความหมายว่า ผู้ปกครองมีจำนวน 3 คน นักเรียนมีกี่คนไม่ทราบ

ตัวอย่างความกำกวมในลักษณะคล้ายคลึงกัน มีเช่น

19) 幾個托兒所的小朋友 (黃國營, 1985: 70)

jǐgè tuō' ér suǒde xiǎo péngyou

ก) 幾個 托兒所的 小朋友
 ┌─── 偏 (定) ──┐ ┌正 (中)┐
 └ 偏 (定)┘ └正 (中)┘

ข) 幾個 托兒所的 小朋友
 └ 偏 (定)┘ ┌─── 正 (中) ──┐
 └ 偏 (定)┘ └正 (中)┘

ตัวอย่าง 19ก) มีความหมายว่า เพื่อนตัวน้อยจากสถานเลี้ยงเด็กสองสามแห่ง ส่วนตัวอย่าง 19 ข) มีความหมายว่า เพื่อนตัวน้อยจากสถานเลี้ยงเด็กสองสามคน

20) 每個重點班的學生 (黃國營, 1985: 70)

měigè zhòngdiǎn bān de xuésheng

ก) 每個 重點班的 學生
 ┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

ข) 每個 重點班的 學生
 └偏(定)┘ ┌——正(中)——┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

ตัวอย่าง 20ก) 每個 měigè ขยาย 重點班 zhòngdiǎn bān หมายความว่า นักเรียนของห้องพิเศษทุกห้อง ส่วนตัวอย่าง 20ข) 每個 měigè ขยาย 學生 xuésheng มีความหมายว่า นักเรียนของห้องพิเศษทุกคน

21) ผลิตภัณฑ์ของโรงงานเหล่านี้ล้วนได้มาตรฐาน พวกเราจึงสามารถวางใจได้

ก) ผลิตภัณฑ์ของ โรงงาน เหล่านี้
 └ส่วนหลัก┘ ┌——ส่วนขยาย——┐
 └ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘

ข) ผลิตภัณฑ์ของ โรงงาน เหล่านี้
 ┌——ส่วนหลัก——┐ └ส่วนขยาย┘
 └ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘

ตัวอย่าง 21ก) “เหล่านี้” ขยาย “โรงงาน” หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากโรงงานหลายแห่ง ไม่ใช่จากโรงงานแห่งหนึ่งแห่งใดเพียงแห่งเดียว ส่วนตัวอย่าง 21ข) “เหล่านี้” หมายถึงผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากโรงงานซึ่งมีจำนวนมากกว่าหนึ่งชิ้น โดยอาจได้มาจากโรงงานเพียงแห่งเดียวหรือหลายแห่งก็ได้

นอกจากนี้ ส่วนขยายที่เป็นคำคุณศัพท์ก็ทำให้เกิดความกำกวมในลักษณะนี้ได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

22) 新職工宿舍

(鄒韶華, 馬彪, 2007: 78)

xīn zhígōng sùshè

ก) 新 職工 宿舍
 ┌───偏(定)───┐ ┌正(中)┐
 └───偏(定)┘ └正(中)┘

ข) 新 職工 宿舍
 └───偏(定)┘ ┌───正(中)───┐
 └───偏(定)┘ └───正(中)┘

จากตัวอย่าง 22ก) จะเห็นว่าคำคุณศัพท์ 新 xīn ทำหน้าที่ขยายคำนาม 職工 zhígōng หมายความว่า หอพักสำหรับคนงานที่เข้าทำงานใหม่ ส่วนตัวอย่าง 22ข) คำคุณศัพท์ 新 xīn ขยายนามวลี 職工宿舍 zhígōng sùshè จึงมีความหมายว่า หอพักใหม่ซึ่งเป็นหอพักสำหรับคนงาน (หอพักสำหรับคนงานหลังใหม่)

ในภาษาไทยที่สามารถพบความกำกวมในลักษณะนี้ได้เช่นกัน แต่ความกำกวมของโครงสร้างลักษณะนี้ในภาษาไทยจะสามารถสื่อความได้ 3 ความหมาย ดังตัวอย่าง

23) หอพักคนงานใหม่

ก) หอพัก คนงาน ใหม่
 └───ส่วนหลัก┘ ┌───ส่วนขยาย───┐
 └───ส่วนหลัก┘ └───ส่วนขยาย┘

ข) หอพัก คนงาน ใหม่
 ┌───ส่วนหลัก───┐ └───ส่วนขยาย┘
 └───ส่วนหลัก┘ └───ส่วนขยาย┘

ค) หอพัก คนงาน ใหม่
 ┌───ประธาน───┐ └───ภาคแสดง┘
 └───ส่วนหลัก┘ └───ส่วนขยาย┘

จากตัวอย่าง 23) จะเห็นได้ว่า การแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ตลอดจนความหมายในตัวอย่าง 23ก) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 22ก) และตัวอย่าง 23ข) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 22ข) อย่างไรก็ตามความกำกวมของโครงสร้างลักษณะนี้ในภาษาไทยยังสามารถสื่อความได้อีกหนึ่งความหมาย ดังตัวอย่าง 23ค) ซึ่งสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทาง

ไวยากรณ์ของส่วนประชิดแตกต่างจากตัวอย่าง 23ก) และตัวอย่าง 23ข) โดยมี “หอพักคนงาน” ทำหน้าที่เป็นประธาน และคำคุณศัพท์ “ใหม่” ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ในที่นี้สื่อความหมายว่า หอพักคนงานนั้นมีสภาพใหม่จริงๆ

ตัวอย่างของความกำกวมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีเช่น

24) 說到這裡，他順便舉了個一般幼兒智力發展的事例。

Shuō dào zhèlǐ, Tā shùnbiniàn jǔle gè yìbān yòu'ér zhìlì fāzhǎn de shìlì. (吳英才，李裕德，1997:63)

ก) 一般 幼兒 智力 發展的 事例
 ┌─────────── 偏 (定) ───────────┐ ┌正 (中)┐
 ┌── 偏 (定) ──┐ ┌── 正 (中) ──┐
 └偏 (定)┘ └正 (中)┘ └偏 (定)┘ └正 (中)┘

ข) 一般 幼兒 智力 發展的 事例
 偏 (定)┘ ┌─────────── 正 (中) ───────────┐
 ┌─────────── 偏 (定) ───────────┐ ┌正 (中)┘
 └偏 (定)┘ ┌── 正 (中) ──┐
 └偏 (定)┘ └正 (中)┘

ในตัวอย่าง 24ก) 一般 yìbān ทำหน้าที่ขยาย 幼兒 yòu'ér มีความหมายว่า ตัวอย่างพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งเป็นเด็กปกติโดยทั่วไป ส่วนตัวอย่าง 24ข) 一般 yìbān ขยาย事例 shìlì หมายความว่า ตัวอย่างโดยทั่วไปของพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก

กริยาวลีในรูปกริยา - กรรม ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายก็สามารถทำให้เกิดความกำกวมได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

25) 有著坦蕩襟懷的戰士的母親 (吳英才，李裕德，1997:63)

yǒuzhe tǎndàng jīnhuái de zhànshì de mǔqīn

ก) 有著 坦蕩襟懷的 戰士的 母親
 ┌─────────── 偏 (定) ───────────┐ ┌正 (中)┘
 ┌── 偏 (定) ──┐ ┌正 (中)┘
 └述┘ └賓──┘

ข) 有著 坦蕩襟懷的 戰士的 母親
 ┌── 偏 (定) ──┐ ┌─────────── 正 (中) ───────────┐
 └述┘ └賓──┘ └偏 (定)┘ └正 (中)┘

ตัวอย่าง 25ก) กริยาวลี 有著坦蕩襟懷 yǒuzhe tǎndàng jīnhuái ทำหน้าที่ขยาย
 คำนาม 戰士 zhànshì มีความหมายว่า คุณแม่ของนักรบ ซึ่งนักรบนั้นเป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวาง
 ส่วนในตัวอย่าง 25ข) กริยาวลี 有著坦蕩襟懷 yǒuzhe tǎndàng jīnhuái ขยาย 母親 mǔqīn
 หมายความว่า คุณแม่ผู้ที่มีจิตใจกว้างขวางของนักรบ ในภาษาไทยก็สามารถพบความกำกวมใน
 ลักษณะนี้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

26) คุณแม่ของนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง

- ก) คุณแม่ ของ นักรบ ที่ มี จิตใจกว้างขวาง
 ↳ส่วนหลัก ↳ ส่วนขยาย ↳
 ↳ส่วนหลัก ↳ ส่วนขยาย ↳
 ↳กริยา ↳ กรรม ↳
- ข) คุณแม่ ของ นักรบ ที่ มี จิตใจกว้างขวาง
 ↳ส่วนหลัก ↳ ส่วนขยาย ↳
 ↳ส่วนหลัก ↳ ส่วนขยาย ↳ ↳กริยา ↳ กรรม ↳

เมื่อพิจารณาจากการแบ่งส่วนประชิด ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ และความหมายแล้ว พบว่า
 ตัวอย่าง 26ก) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 25ก) และตัวอย่าง 26ข) สามารถเทียบเคียงได้กับ
 ตัวอย่าง 25ข)

3.1.1.2. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์วลีหรือประโยคซึ่งมีความกำกวมลักษณะนี้พบว่า แม้การแบ่งส่วนประชิด
 เหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ จะพบว่าความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์
 ระหว่างส่วนประชิดจะแตกต่างกัน ซึ่งทำให้ความหมายต่างกันด้วย จากข้อมูลการวิจัยที่รวบรวมได้
 พบว่า ความกำกวมในภาษาจีนกลางและภาษาไทยอันเนื่องมาจากการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกันแต่
 ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันดังนี้

- ก. การแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันใน
 รูปแบบระหว่างส่วนหลัก - ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi) กับรูปแบบ
 กริยา - กรรม (述賓關係 shùbīn guānxi)

27) 進口彩電 (邵敬敏等著, 2009: 172)

jìnkǒu cǎidiàn

ก) 進口 彩電
└偏(定)┘ └正(中)┘

ข) 進口 彩電
└述┘ └賓┘

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ตัวอย่าง ก) และตัวอย่าง ข) มีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน คือ ตัวอย่าง 27ก) จะมีความสัมพันธ์แบบส่วนหลัก-ส่วนขยาย มี 進口 jìnkǒu เป็นส่วนขยายทำหน้าที่ขยายคำนามที่เป็นส่วนหลัก 彩電 cǎidiàn จะมีความหมายว่า โทรทัศน์สีนำเข้า ส่วนตัวอย่าง 27ข) มีความสัมพันธ์แบบกริยา-กรรม โดย 進口 jìnkǒu เป็นกริยา และมี 彩電 cǎidiàn เป็นกรรม มีความหมายว่า นำเข้าโทรทัศน์สี

ในภาษาไทยพบความกำกวมในลักษณะข้างต้นได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

28) ระเบิดโรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือรุนแรงมาก

(ประสิทธิ์ กาศย์กลอน, 2543: 127)

ก) ระเบิด โรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ
└ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘

ข) ระเบิด โรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ
└กริยา┘ └กรรม┘

จะเห็นว่า ตัวอย่าง 28ก) มีความหมายว่า ระเบิดของโรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 27ก) ส่วนตัวอย่าง 28ข) สื่อความว่า โรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ โดนระเบิด ซึ่งสามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 27ข)

ตัวอย่างความกำกวมในลักษณะคล้ายคลึงกัน มีเช่น

29) 李師傅對小華說：“這個車間到處是機器和輪子，小孩不能到裏邊去，轉動輪子有危險。(吳英才，李裕德，1997: 40)

Lǐ shīfu duì xiǎohuá shuō: zhè ge chējiān dào chù shì jīqì hé lúnzi, xiǎohái bùnéng dào lǐ biān qù, zhuǎndòng lúnzi yǒu wēixiǎn.

ก) 轉動 輪子
L偏(定)J L正(中)J

ข) 轉動 輪子
L述J L賓J

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ตัวอย่าง ก) และตัวอย่าง ข) มีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน คือ ตัวอย่าง 29ก) จะมีความสัมพันธ์แบบส่วนหลัก-ส่วนขยาย มี 轉動 zhuǎndòng เป็นส่วนขยายทำหน้าที่ขยายคำนามที่เป็นส่วนหลัก 輪子 lúnzi จะมีความหมายว่า ล้อเฟืองที่หมุนหรือที่กำลังทำงานอยู่ ส่วนตัวอย่าง 29ข) มีความสัมพันธ์แบบกริยา-กรรม โดย 轉動 zhuǎndòng เป็นกริยา และมี 輪子 lúnzi เป็นกรรม มีความหมายว่า หมุนล้อเฟือง

30) 他要學習文件。 (蘭賓漢，邢向東，2007：71)

Tā yào xuéxí wénjiàn.

ก) 學習 文件
L偏(定)J L正(中)J

ข) 學習 文件
L述J L賓J

ตัวอย่าง 30ก) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง 學習 xuéxí กับ 文件 wénjiàn เป็นแบบส่วนหลัก - ส่วนขยาย มีความหมายว่า เอกสารการเรียน ส่วนตัวอย่าง ข) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง 學習 xuéxí กับ 文件 wénjiàn เป็นแบบกริยา - กรรม จึงมีความหมายว่า ศึกษาเอกสาร

31) 火腿 火腿 火腿 火腿 火腿 火腿 火腿 火腿 火腿 火腿

ก) 火腿 火腿
Lส่วนหลักJ Lส่วนขยายJ

ข) 火腿 火腿
LกริยาJ LกรรมJ

ตัวอย่าง 31ก) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง “火腿” กับ “火腿” เป็นแบบส่วนหลัก - ส่วนขยาย หมายถึง อาหารชนิดหนึ่งซึ่งมีวิธีการปรุงคือนำมาละลายไปต้ม ส่วนตัวอย่าง 31ข)

ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง “ต้ม” กับ “มะระ” เป็นแบบกริยา – กรรม จึงมีความหมายว่า นำมะระไปต้ม

32) แกงอะไรหอมเขียวแม่ (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, 2543: 129)

- ก) แกง อะไร
 └ส่วนหลัก┐ └ส่วนขยาย┐
- ข) แกง อะไร
 └กริยา┐ └กรรม┐

ตัวอย่าง 31ก) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง “แกง” กับ “อะไร” เป็นแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย หมายถึง เป็นแกงชนิดใด ส่วนตัวอย่าง 32ข) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง “แกง” กับ “อะไร” เป็นแบบกริยา – กรรม มีความหมายว่า ปรงอาหารด้วยวิธีการแกงสิ่งใด

ข. การแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันใน รูปแบบระหว่างส่วนหลัก – ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi) กับรูปแบบขนาน (聯合關係 liánhé guānxi)

33) 學生家長 (蘭賓漢, 邢向東, 2007: 71)

xuésheng jiāzhǎng

- ก) 學生 家長
 └偏(定)┐ └正(中)┐
- ข) 學生 家長
 └聯┐ └合┐

34) ผู้ปกครองนักเรียน

- ก) ผู้ปกครอง นักเรียน
 └ส่วนหลัก┐ └ส่วนขยาย┐
- ข) ผู้ปกครอง นักเรียน
 └แบบขนาน┐

ความกำกวมทางโครงสร้างในตัวอย่าง 33) และ 34) เกิดจากความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของ ส่วนประชิดในตัวอย่าง ก) และ ข) ต่างกัน ทำให้ความหมายต่างกัน ความหมาย ก) ในข้อ 33) และข้อ 34) จะเป็นความสัมพันธ์ในแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย โดยตัวอย่าง 33ก) คำ 學生 xuésheng ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 家長 jiāzhǎng ในขณะที่คำ “นักเรียน” ในตัวอย่าง 34ก) ทำหน้าที่ ขยายส่วนหลัก “ผู้ปกครอง” หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียน ส่วนความหมาย ข) ในข้อ 33) และ 34) จะเป็นความสัมพันธ์แบบขนาน (聯合關係 หรือ Co-ordination) โดยตัวอย่าง 33ข) คำ 學生 xuésheng มีความสัมพันธ์แบบขนานกับคำ 家長 jiāzhǎng ในขณะที่คำ “นักเรียน” ใน ตัวอย่าง 34ข) มีความสัมพันธ์แบบขนานกับคำ “ผู้ปกครอง” หมายถึง นักเรียนและผู้ปกครอง

ตัวอย่างความกำกวมในลักษณะคล้ายคลึงกัน มีเช่น

35) 改革汽車燃料，改進汽車設備結構，以控制汽車廢氣污染。

Gǎigé qìchē ránliào, gǎijìn qìchē shèbèi jiégòu, yǐ

kòngzhì qìchē fèiqì wūrǎn. (吳英才，李裕德，1997: 29)

ก) 設備 結構
└偏(定)┘ └正(中)┘

ข) 設備 結構
└聯┘ └合┘

ตัวอย่าง 35ก) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง 設備 shèbèi กับ 結構 jiégòu เป็นแบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก มีความหมายว่า โครงสร้างของอุปกรณ์ ส่วนความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง 設備 shèbèi กับ 結構 jiégòu ในตัวอย่าง 35ข) เป็นแบบขนาน มีความหมายว่า อุปกรณ์และโครงสร้าง

36) โรงพยาบาลอยู่ข้างๆสนามเทนนิส

ก) โรงพยาบาล
└ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘

ข) โรงพยาบาล
└แบบขนาน┘

ในตัวอย่าง 36ก) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง “ร้านอาหาร” กับ “โรงพยาบาล” เป็นแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย มีความหมายว่า ร้านอาหารของโรงพยาบาล ส่วนความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง “ร้านอาหาร” กับ “โรงพยาบาล” ในตัวอย่าง 36ข) เป็นแบบขนาน มีความหมายว่า ร้านอาหารและโรงพยาบาล

ค. การแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันใน รูปแบบระหว่างส่วนหลัก – ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi) กับรูปแบบ appositive (同位關係 tongwèi guānxi)

37) 我們老師

wǒmen lǎoshī

ก) 我們 老師
└偏(定)┘ └正(中)┘

ข) 我們 老師
└同┘ └位┘

ตัวอย่าง 37) เป็นความกำกวมทางโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิดในตัวอย่าง ก) และ ข) ต่างกัน ทำให้ความหมายต่างกัน กล่าวคือ ตัวอย่าง 37ก) จะมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย โดยคำ 我們 wǒmen ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 老師 lǎoshī มีความหมายว่า อาจารย์ของพวกเรา ส่วนในตัวอย่าง 37ข) คำ 我們 wǒmen กับคำ 老師 lǎoshī มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ appositive มีความหมายว่า พวกเราซึ่งเป็นอาจารย์ (อาจารย์กับพวกเราเป็นคนคนเดียวกัน)

ในภาษาไทยก็สามารถพบความกำกวมในลักษณะนี้ได้ ดังตัวอย่าง

38) คุณแม่ท่านอยู่บ้านรีเปล่า

ก) คุณแม่ ท่าน
└ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘

ข) คุณแม่ ท่าน
└ส่วนหลัก┘ └appositive┘

จะเห็นว่าความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในตัวอย่าง 38ก) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 37ก) มีความหมายว่า คุณแม่ของคุณ ส่วนความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในตัวอย่าง 38ข) ก็สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 37ข) มีคำ “ท่าน” เป็นสรรพนามเรียกแทน “คุณแม่” และในที่นี้ คุณแม่กับท่านคือบุคคลเดียวกัน

ตัวอย่างความกำกวมในลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างข้างต้น มีเช่น

39) 徐起認為，這件事情要由他們領導負責。

Xúqǐ rènwéi, zhè jiàn shìqíng yào yóu tāmen lǐngdǎo fù zé.
(吳英才，李裕德，1997：36-37)

ก) 他們 領導
 └─偏(定)─┘ └─正(中)─┘

ข) 他們 領導
 └─同─┘ └─位─┘

ตัวอย่าง 39ก) 他們 tāmen กับ 領導 lǐngdǎo มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก มีความหมายว่า หัวหน้าของพวกเขา ส่วนตัวอย่าง 39ข) 他們 tāmen กับ 領導 lǐngdǎo มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ appositive มีความหมายว่า พวกเขาซึ่งเป็นหัวหน้า (พวกเขากับหัวหน้าเป็นคนคนเดียวกัน)

40) น้ำ ต่าย ไม่มาด้วยหรือ

ก) น้ำ ต่าย
 └─ส่วนหลัก─┘ └─ส่วนขยาย─┘

ข) น้ำ ต่าย
 └─ส่วนหลัก─┘ └─appositive─┘

ตัวอย่าง 40ก) มีความหมายว่า น้ำของคนชื่อต่าย ส่วนตัวอย่าง 40ข) มีความหมายว่า น้ำ ^{ชื่อ}ต่าย

ง. การแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันใน
รูปแบบระหว่างส่วนหลัก – ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi) กับรูปแบบ
ภาคประธาน – ภาคแสดง (主謂關係 zhǔwèiguānxi)

41) 農民起義
nóngmín qǐyì

ก) 農民 起義
└偏(定)┘ └正(中)┘

ข) 農民 起義
└主┘ └謂┘

ตัวอย่าง 41) เป็นความกำกวมทางโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิด
ในตัวอย่าง ก) และ ข) ต่างกัน ทำให้ความหมายต่างกัน กล่าวคือ ตัวอย่าง 41ก) มีความสัมพันธ์ทาง
ไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย โดยคำ 農民 nóngmín ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 起義 qǐyì
มีความหมายว่า การลุกฮือของชาวนา ส่วนในตัวอย่าง 41ข) คำ 農民 nóngmín กับคำ 起義 qǐyì
มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง มีความหมายว่า ชาวนาลุกฮือขึ้นมา

ในภาษาไทยก็สามารถพบความกำกวมในลักษณะนี้ได้ ดังตัวอย่าง

42) รถบรรทุกของเก่าออกไปแล้วเมื่อเช้านี้ (ประสิทธิ์ กาศย์กลอน, 2543: 132)

ก) รถ บรรทุกของเก่า
└ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘

ข) รถ บรรทุกของเก่า
└ประธาน┘ └ภาคแสดง┘

เมื่อวิเคราะห์การแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดใน
ตัวอย่าง 42) แล้วจะเห็นว่าตัวอย่าง 42ก) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 41ก) มีความหมายว่า รถที่
ใช้สำหรับบรรทุกของเก่า ส่วนตัวอย่าง 42ข) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 41ข) โดยตัวอย่าง 42 ข)
มีความหมายว่า รถทำการบรรทุกของเก่า

ตัวอย่างความกำกวมในลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างข้างต้น มีเช่น

43) 經濟困難 (邵敬敏, 1999: 369)

jīngjì kùnnan

ก) 經濟 困難
└─偏(定)─┘ └─正(中)─┘

ข) 經濟 困難
└─主─┘ └─謂─┘

44) เศรษฐกิจฝืดเคืองเป็นปัญหาที่ทุกประเทศกำลังประสบอยู่ในขณะนี้

ก) เศรษฐกิจ ฝืดเคือง
└─ส่วนหลัก─┘ └─ส่วนขยาย─┘

ข) เศรษฐกิจ ฝืดเคือง

└─ประธาน─┘ └─ภาคแสดง─┘

ในตัวอย่าง 43) และตัวอย่าง 44) ตัวอย่าง ก) จะมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย ส่วนตัวอย่าง ข) จะมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ ประธาน – ภาคแสดง โดยตัวอย่าง 43ก) มีความหมายว่า เศรษฐกิจที่ฝืดเคือง ส่วนตัวอย่าง 43ข) มีความหมายว่า เศรษฐกิจประสบปัญหาฝืดเคือง ในขณะที่ตัวอย่าง 44ก) มีความหมายว่า ความฝืดเคืองทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวอย่าง 44ข) มีความหมายว่า เศรษฐกิจที่ฝืดเคือง

จ. การแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันใน รูปแบบระหว่างประธาน – ภาคแสดง (主謂關係 zhǔwèi guānxì) กับแบบขนาน (聯合關係 liánhé guānxì)

45) 一張桌子四把椅子 (黃國營, 1985: 76)

Yīzhāng zhuōzi sìbǎ yǐzi.

ก) 一張桌子 四把椅子
└─主─┘ └─謂─┘

ข) 一張桌子 四把椅子
└─聯─┘ └─合─┘

ตัวอย่าง 45) เป็นความกำกวมทางโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิด ในตัวอย่าง ก) และ ข) ต่างกัน ทำให้ความหมายต่างกัน กล่าวคือ ตัวอย่าง 45ก) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง โดยนามวลี 一張桌子 ทำหน้าที่ประธาน และ 四把椅子 ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง มีความหมายว่า โต๊ะหนึ่งตัวมีเก้าอี้สี่ตัว ส่วนในตัวอย่าง 45ข) นามวลี 一張桌子 กับนามวลี 四把椅子 มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบขนาน (Co-ordination) มีความหมายว่า โต๊ะหนึ่งตัวกับเก้าอี้สี่ตัว

ในภาษาไทยสามารถพบความกำกวมลักษณะนี้ได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

46) โต๊ะหนึ่งตัวเก้าอี้สี่ตัว

ก) โต๊ะหนึ่งตัว เก้าอี้สี่ตัว
 └ประธาน┐ └ภาคแสดง┐

ข) โต๊ะหนึ่งตัว เก้าอี้สี่ตัว
 └แบบขนาน┐

เมื่อวิเคราะห์การแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดใน ตัวอย่าง 46) แล้วจะเห็นว่าตัวอย่าง 46ก) สามารถสื่อความหมายเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 45ก) และ ตัวอย่าง 46ข) สามารถสื่อความหมายเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 45ข)

จ. การแบ่งส่วน ประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันใน รูปแบบระหว่างประธาน – ภาคแสดง (主謂關係 zhǔwèi guānxi) กับ Appositive (同位關係 tongwèi guānxi)

47) 明天中秋節 (黃國營, 1985: 76)

Míngtiān Zhōngqiūjié.

ก) 明天 中秋節
 └主┐ └謂┐

ข) 明天 中秋節
 └同┐ └位┐

48) พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์

ก) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
└─ประธาน─┐ └─ภาคแสดง─┐

ข) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
└─ส่วนหลัก─┐ └─appositive─┐

ตัวอย่าง 47) เป็นความกำกวมทางโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิด ในตัวอย่าง ก) และ ข) ต่างกัน ทำให้ความหมายต่างกัน กล่าวคือ ตัวอย่าง 47ก) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง โดยมี 明天 ทำหน้าที่ประธาน และ 中秋節 ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง มีความหมายว่า วันพรุ่งนี้เป็นวันไหว้พระจันทร์ ส่วนในตัวอย่าง 47ข) 明天 กับ 中秋節 มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ Appositive หมายถึง วันพรุ่งนี้กับวันไหว้พระจันทร์คือวันเดียวกัน ในภาษาไทยสามารถพบความกำกวมในลักษณะนี้ได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง 48) โดยตัวอย่าง 48ก) สื่อความหมายเช่นเดียวกับตัวอย่าง 47ก) ส่วนตัวอย่าง 48ข) สื่อความหมายเช่นเดียวกับตัวอย่าง 47ข)

ตัวอย่างความกำกวมในลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างข้างต้น มีเช่น

49) 李鬼李達兩個人 (黃國營, 1985: 76)
Lǐguǐ Lǐdà liǎnggè rén.

ก) 李鬼李達 兩個人
└─主─┐ └─謂─┐

ข) 李鬼李達 兩個人
└─同─┐ └─位─┐

ตัวอย่าง 49ก) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง มีความหมายว่า หลี่กู่ย กับ หลี่ชู่ยเป็นจำนวนสองคน ส่วนตัวอย่าง 49ข) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ Appositive โดย 兩個人 ในที่นี้อ้างถึงหลี่กู่ยกับหลี่ชู่ย

50) ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่ง

ก) ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่ง
└─ประธาน─┐ └─ภาคแสดง─┐

ข) ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่ง
└─ส่วนหลัก─┐ └─appositive─┐

ตัวอย่าง 50ก) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง มีความหมายว่า ลาดพร้าวและเกษตรเป็นสถานที่จำนวนสองแห่ง ส่วนตัวอย่าง 50ข) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ Appositive โดย “สองแห่ง” ในที่นี้อ้างถึงสถานที่คือลาดพร้าวและเกษตร

3.1.1.3. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันและ ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน

ลักษณะของความกำกวมประเภทนี้มาจากการแบ่งส่วนประชิดที่ต่างกัน และความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดยังแตกต่างกันด้วย จากข้อมูลการศึกษาวิจัย ความกำกวมในภาษาจีนกลางและภาษาไทยที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน และความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดต่างกันด้วยนั้น มีดังนี้

ก. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi) หรือแบบขนานกัน (聯合關係 liánhé guānxi)

51) 哥哥和弟弟的朋友 (鄒韶華, 馬彪, 2007: 108)
gēge hé dìdì de péngyou

ก) 哥哥和弟弟的朋友
└─ 偏(定) ─┘ └─ 正(中) ┘
└─ 聯 ┘ └─ 合 ┘

ข) 哥哥和弟弟的朋友
└─ 聯 ┘ └─ 合 ┘
└─ 偏(定) ┘ └─ 正(中) ┘

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าทั้งการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของตัวอย่าง 51ก) และตัวอย่าง 51ข) นั้นต่างกัน กล่าวคือ ในตัวอย่าง 51ก) การแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกจะมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย โดยมี 朋友 péngyou เป็นส่วนหลัก และมี 哥哥和弟弟 gēge hé dìdì เป็นส่วนขยาย ในชั้นที่สอง 哥哥 gēge กับ 弟弟 dìdì มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบขนาน โดยมี 和 hé เป็นคำเชื่อมระหว่างส่วนประชิดทั้งสอง เนื่องจากส่วนขยายในตัวอย่าง 51ก) ครอบคลุมทั้ง 哥哥 gēge และ 弟弟 dìdì ดังนั้นตัวอย่าง 51ก) จะมีความหมายว่า เพื่อนของพี่ชายและเพื่อนของน้องชาย (ซึ่งอาจเป็นคนคนเดียวกัน หรือคน

ละคนที่ได้) ส่วนตัวอย่าง 51ข) การแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกจะแบ่งเป็น 哥哥 gēge กับ 弟弟的朋友 dìdì de péngyou และมีคำเชื่อม 和 hé เชื่อมระหว่างส่วนประชิดทั้งสอง ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง 哥哥 gēge กับ 弟弟的朋友 dìdì de péngyou จึงเป็นแบบขนาน ส่วนในชั้นที่สองมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก - ส่วนขยาย โดยมี 朋友 péngyou เป็นส่วนหลัก และมี 弟弟 dìdì เป็นส่วนขยาย เนื่องจากส่วนขยายในตัวอย่าง 51ข) มีขอบเขตครอบคลุมเพียง 弟弟 dìdì เท่านั้น ดังนั้น ตัวอย่าง 51ข) จะมีความหมายว่า พี่ชายกับเพื่อนของน้องชาย

ในภาษาไทยก็สามารถพบความกำกวมในลักษณะนี้ได้เช่นกันดังตัวอย่าง

52) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย

ก) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳ ↳แบบขนาน

ข) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 ↳แบบขนาน ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳

จะเห็นว่าตัวอย่าง 52ก) และ 52ข) มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน ในตัวอย่าง 52ก) ส่วนขยาย “พี่ชายกับน้องชาย” ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก “เพื่อน” จึงมีความหมายว่า เพื่อนของพี่ชายและเพื่อนของน้องชาย (อาจเป็นคนเดียวกันหรือคนละคนที่ได้) ซึ่งสามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 51ก) ส่วนตัวอย่าง 52ข) มีส่วนขยาย “พี่ชาย” เท่านั้นที่ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก “เพื่อน” ดังนั้นตัวอย่าง 52ข) จึงมีความหมายว่า เพื่อนซึ่งเป็นของพี่ชายเท่านั้น (ไม่ใช่เพื่อนของน้องชาย) และตัวน้องชายเอง จะเห็นได้ว่า ตัวอย่าง 52ข) นี้สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 51ข)

ตัวอย่างความกำกวมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างข้างต้น ได้แก่

53) 舊的雜誌和書籍

jiùde zázhì hé shūjí

ก) 舊的 雜誌 和 書籍
 ↳偏(定)↳ ↳正(中)↳ ↳聯↳ ↳合↳

๗) 舊的 雜誌 和 書籍
 ┌───────────┐ ┌───┐
 聯 合
 └───┐ └───┐
 偏(定) 正(中)

54) หนังสือและนิตยสารเก่า

ก) หนังสือ และ นิตยสาร เก่า
 ┌───┐ ┌───┐ ┌───┐
 ส่วนหลัก ส่วนขยาย
 ┌───┐ ┌───┐
 แบบขนาน

ข) หนังสือ และ นิตยสาร เก่า
 ┌───┐ ┌──────────┐
 └───┐ └───┐
 ส่วนหลัก ส่วนขยาย
 แบบขนาน

การแบ่งส่วนประชิดในตัวอย่าง 53ก) และ 53ข) ก็ต่างกันเช่นเดียวกัน ในตัวอย่าง 53ก) 雜誌和書籍 zázhi hé shūjí ทำหน้าที่เป็นส่วนหลักและมีส่วนขยายคือ 舊 jiù ซึ่งมีขอบเขตการขยายครอบคลุมทั้ง 雜誌 zázhi และ 書籍 shūjí ในขณะที่ตัวอย่าง 54ข ส่วนขยาย 舊 jiù มีขอบเขตการขยายครอบคลุมเพียงแค่ส่วนหลัก 雜誌 zázhi ไม่ได้ครอบคลุมไปถึง 書籍 shūjí ดังนั้น ตัวอย่าง 53ก) จะมีความหมายว่า ทั้งนิตยสารและหนังสือล้วนแต่เป็นของเก่า ส่วนตัวอย่าง 53ข) จะมีความหมายว่า นิตยสารเท่านั้นที่เก่า หนังสือไม่เก่า ทั้งนี้ ความหมายของตัวอย่าง 54ก) และ 54ข) ในภาษาไทยก็สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 53ก) และ 53ข) ตามลำดับ

55) 江蘇和浙江的部分地區 (俞詠梅, 2006: 221)

Jiāngsū hé Zhèjiāng de bùfēn dìqū

ก) 江蘇和浙江的 部分地區
 ┌───┐ ┌───┐
 偏(定) 正(中)

ข) 江蘇和浙江的部分地區
 ┌───┐ ┌───┐
 聯 合

ตัวอย่าง 55ก) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก - ส่วนขยาย โดยมี 部分地區 bùfēn dìqū เป็นส่วนหลักและมี 江蘇和浙江 Jiāngsū hé Zhèjiāng ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย มีความหมายว่า พื้นที่บางส่วนของมณฑลเจียงซูและพื้นที่บางส่วนของมณฑลเจ้อเจียง ส่วนในตัวอย่าง 55ข) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิด 江蘇 Jiāngsū กับ 浙江的部分

地區 Zhèjiāng de bùfēn dìqū เป็นแบบขนาน ตัวอย่าง 55ข) จึงมีความหมายว่า มณฑลเจียงซู ทั้งมณฑลและพื้นที่บางส่วนของมณฑลเจ้อเจียง

56) ผักนึ่งที่เหลืองกินกับส้มตำ (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, 2543)

ก) ผักนึ่ง ที่ เหลืองกินกับส้มตำ
└ส่วนหลัก┐ └ส่วนขยาย┐

ข) ผักนึ่งที่เหลืองกิน กับ ส้มตำ
└────────┐ └──┐ แบบขนาน

ตัวอย่าง 56ก) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย โดยมี “ผักนึ่ง” เป็นส่วนหลักและมี “ที่เหลืองกินกับส้มตำ” ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย มีความหมายว่า ผักนึ่งที่รับประทานเป็นเครื่องเคียงเวลาทานส้มตำนั้นเหลือง ส่วนในตัวอย่าง 56ข) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิด “ผักนึ่งที่เหลืองกิน” และ “ส้มตำ” เป็นแบบขนาน โดยมีคำเชื่อม “กับ” เป็นตัวเชื่อม จะมีความหมายว่า ผักนึ่งที่เหลืองกิน (ซึ่งอาจไม่ใช่ผักนึ่งที่ใช้นานเป็นเครื่องเคียงเวลาทานส้มตำ) และส้มตำ

ข. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบกริยา – กรรม (單賓 dānbīn) หรือแบบกริยา – ทวิกรรม (雙賓 shuāngbīn)

57) 送中國猩猩
sòng Zhōngguó xīngxīng

ก) 送 中國 猩猩
└述┐ └────────賓────────┐
└偏(定)┐ └正(中)┐

ข) 送 中國 猩猩
└述┐ └間接賓語┐ └直接賓語┐

58) ให้ลิงชิมเปนซีจิ้น

ก) ให้ ลิ่งชิมแปนซี จีน
 ↳กริยา↳ ↳กรรม↳
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳

ข) ให้ ลิ่งชิมแปนซี จีน
 ↳กริยา↳ ↳กรรมตรง↳ ↳กรรมรอง↳

ตัวอย่าง 57ก) มี 送 sòng เป็นกริยา และมี 中國猩猩 zhōngguó xīngxīng เป็นกรรมเพียงตัวเดียว โดย 中國 zhōngguó เป็นส่วนขยายทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 猩猩 xīngxīng ส่วนในตัวอย่าง 57ข) มี 送 sòng เป็นกริยา และมีกรรมสองตัวคือ 中國 zhōngguó กับ 猩猩 xīngxīng เป็นกรรมรองและกรรมตรงตามลำดับ ในภาษาไทยก็มีความกำกวมในลักษณะนี้เช่นกัน ดังตัวอย่าง 58) โดยตัวอย่าง 58ก) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 57ก) ซึ่งต่างก็มีความหมายว่า ให้ ลิ่งชิมแปนซีของจีน ส่วนตัวอย่าง 58ข) สามารถเทียบเคียงได้กับตัวอย่าง 57ข) โดยทั้งตัวอย่าง 57ข) และ 58ข) ต่างก็มีความหมายว่า ให้ลิ่งชิมแปนซีแก่ประเทศจีน

ตัวอย่างความกำกวมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างข้างต้น ได้แก่

59) 贈日本圖書 (崔應賢, 2004: 172)

zèng Rìběn túshū

ก) 贈 日本 圖書
 ↳述↳ ↳賓↳
 ↳偏(定)↳ ↳正(中)↳

ข) 贈 日本 圖書
 ↳述↳ ↳間接賓語↳ ↳直接賓語↳

ตัวอย่าง 59) ในตัวอย่าง ก) มี 贈 zèng เป็นกริยา และมี 日本圖書 Rìběn túshū เป็นกรรมเพียงตัวเดียว โดย 日本 Rìběn เป็นส่วนขยายทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 圖書 túshū จึงมีความหมายว่า มอบหนังสือซึ่งเป็นหนังสือของญี่ปุ่น ส่วนในตัวอย่าง ข) มี 贈 zèng เป็นกริยา และมีกรรมสองตัวคือ 日本 Rìběn กับ 圖書 túshū เป็นกรรมรองและกรรมตรงตามลำดับ จึงมีความหมายว่า มอบหนังสือให้แก่ญี่ปุ่น

60) กิ่นแพนด้าจีน

ก) กิ่น แพนด้า จิน
 ↳กริยา↳ ↳————กรรม————↳
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳

ข) กิ่น แพนด้า จิน
 ↳กริยา↳ ↳กรรมตรง↳ ↳กรรมรอง↳

ตัวอย่าง 60) ในความหมาย ก) มีความหมายว่า กิ่นแพนด้าของจิน ส่วนในความหมาย ข) จะมีความหมายว่า กิ่นแพนด้าให้แก่ประเทศจีน

ค. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบกริยา - กรรม (述賓關係 shùbīn guānxi) หรือแบบขนาน (聯合關係 liánhé guānxi)

61) 他支持孫中山反對袁世凱。 (黃國營, 1985: 72)
 Tā zhīchí Sūn Zhōngshān fǎnduì Yuán Shìkǎi.

ก) 支持 孫中山 反對袁世凱
 ↳述↳ ↳————賓————↳
 ↳主↳ ↳————謂————↳

ข) 支持 孫中山 反對 袁世凱
 ↳————聯————↳ ↳————合————↳
 ↳述↳ ↳賓↳ ↳述↳ ↳賓↳

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าทั้งการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของตัวอย่าง ก) และตัวอย่าง ข) นั้นต่างกัน กล่าวคือ ในตัวอย่าง 61ก) การแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกจะมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา - กรรม โดยมี 支持 เป็นกริยา และมี 孫中山反對袁世凱 Sūn Zhōng shān fǎnduì Yuán Shìkǎi เป็นกรรม ในชั้นที่สอง 孫中山 Sūn Zhōng shān กับ 反對袁世凱 fǎnduì Yuán Shìkǎi มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน - ภาคแสดง มีความหมายว่า สิ่งที่เขา Tā สนับสนุนคือการที่ชุมชนจางชานต่อต้านหยวนซื่อข่าย ส่วนตัวอย่าง 61ข) ในชั้นแรกความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง 支持孫中山 zhīchí Sūn Zhōngshān กับ 反對袁世凱 fǎnduì Yuán Shìkǎi เป็นแบบขนาน ส่วนในชั้นที่สอง ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่าง 支持 zhīchí กับ 孫中山 Sūn Zhōngshān และระหว่าง

反對 fǎnduì กับ 袁世凱 Yuán Shìkǎi เป็นแบบกริยา - กรรม หมายความว่า 他
สนับสนุนจนจนางาน ในขณะที่เดียวกันก็ต่อต้านหยวนซื่อข่ายด้วย

ในภาษาไทยก็สามารถพบความกำกวมลักษณะนี้ได้เช่นกัน ดังนี้

62) ประชาชนต่างสนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

ก) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้านรัฐบาล
└กริยา┐ ┌───────┐ ┌───────┐
└ประธาน┐ └ภาคแสดง┐

ข) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้าน รัฐบาล
┌──────────┐ ┌──────────┐ ┌──────────┐ ┌──────────┐
└กริยา┐ └กรรม┐ └กริยา┐ └กรรม┐
แบบขนาน

ในตัวอย่าง 62ก) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิดเป็นแบบกริยา - กรรม โดยมี “สนับสนุน” เป็นกริยา และมี “พรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล” เป็นกรรม มีความหมายว่า สิ่งที่ประชาชนสนับสนุนคือการที่พรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล ในขณะที่ตัวอย่าง 62ข) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิด “สนับสนุนพรรคฝ่ายค้าน” กับ “ต่อต้านรัฐบาล” เป็นแบบขนาน จึงมีความหมายว่า ประชาชนสนับสนุนพรรคฝ่ายค้าน ในขณะที่เดียวกันก็ต่อต้านรัฐบาลด้วย

ตัวอย่างความกำกวมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างข้างต้น ได้แก่

63) 她批評老張表揚小李。 (黃國營, 1985: 72)

Tā pīpíng LǎoZhāng biǎoyáng XiǎoLǐ.

ก) 批評 老張 表揚 小李
└述┐ ┌───────┐ ┌───────┐
└主┐ └賓┐ └謂┐

ข) 批評 老張 表揚 小李
┌───┐ ┌───┐ ┌───┐ ┌───┐
└述┐ └賓┐ └述┐ └賓┐
┌───┐ ┌───┐
└聯┐ └合┐

ตัวอย่าง 63ก) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา - กรรม โดยมี 批評 pīpíng เป็นกริยา และมี 老張表揚小李 LǎoZhāng biǎoyáng XiǎoLǐ เป็นกรรม มีความหมายว่า สิ่งที่她 tā วิจารณ์ก็คือการที่เหล่าางชมเชยเสียวหลี่ ส่วนในตัวอย่าง 63ข) 批評老張 pīpíng Lǎo

Zhāng กับ 表揚 小李 biǎoyáng XiǎoLǐ มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดแบบขนาน จึงมีความหมายว่า 她 tā วิจารณ์เหล่าจางและชมเชยเสียวหลี่

ง. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบขนาน (聯合關係 liánhé guānxi) หรือแบบที่กรรมทำหน้าที่ความเป็นประธาน (兼語 jiānyǔ)

64) 書記讓科長趙金負責後勤工作並向大會宣佈了規章制度。

Shūjì ràng kēzhǎng Zhào Jīn fùzé hòuqín gōngzuò bìng xiàng dàhuì xuānbùle guīzhāng zhìdù.

(吳英才，李裕德，1997：84-85)

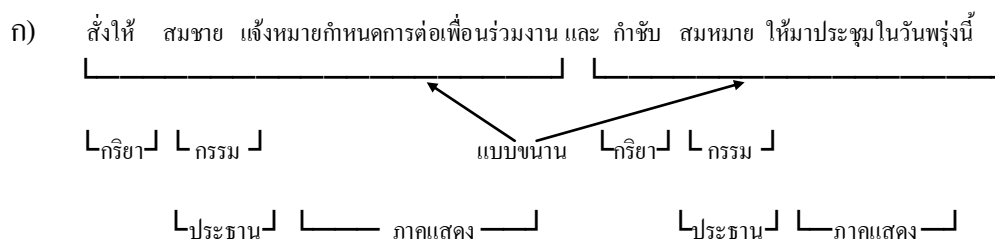
- ก) 讓 科長趙金 負責 後勤工作 並 向大會宣 佈了規章制度
- ┌───────────┐ ┌───────────┐
- └──兼──┘ └──語──┘ └──偏(狀)──┘ └──正(中)──┘
- └述┘ └賓┘
- └主┘ └謂┘
- ข) 讓 科長趙金 負責 後勤 工作 並 向大會宣佈了規章制度
- ┌──兼──┘ ┌───────────┐ ┌───────────┐
- └述┘ └賓┘ └──語──┘
- └主┘ ┌───────────┐ ┌───────────┐
- └──謂──┘ └──聯──┘ └──合──┘

ตัวอย่าง 64ก) ส่วนประชิด 讓科長趙金負責後勤工作 ràng kēzhǎng Zhào Jīn fùzé hòuqín gōngzuò และ 向大會宣佈了規章制度 xiàng dàhuì xuānbùle guīzhāng zhìdù มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบขนาน โดยมีคำเชื่อม 並 bìng เชื่อมส่วนประชิดทั้งสอง ดังนั้นในตัวอย่าง 64ก) 書記 shūjì ซึ่งเป็นประธานของประโยคเป็นผู้กระทำภาคแสดงทั้งสองอย่างด้วยตัวเอง จึงมีความหมายว่า เลขาเป็นผู้มอบหมายให้หัวหน้าแผนกจ้าวจินรับผิดชอบงานโลจิสติกส์ และเป็นผู้ประกาศระบบกฎเกณฑ์ให้ที่ประชุมใหญ่ทราบ ส่วนในตัวอย่าง 64ข) ประธาน 書記 shūjì เป็นผู้กระทำกริยาในส่วนแรกเท่านั้น คือ เป็นผู้กระทำกริยา 讓 ràng และมี 科長趙金 kēzhǎng Zhào Jīn เป็นกรรมของกริยา 讓 ràng และในขณะเดียวกัน 科長趙金 kēzhǎng Zhào Jīn ก็เป็นประธานของภาคแสดงส่วนที่เหลือทั้งหมด คือ 負責後勤工作 並向大會宣佈了規章制度 fùzé hòuqín gōngzuò bìng xiàng dàhuì xuānbùle guīzhāng zhìdù จะเห็นได้ว่าตัวอย่าง 64ข) นี้มีลักษณะเป็นประโยคที่กรรมทำหน้าที่ความเป็นประธาน (兼語句 jiānyǔ jù) และมีความหมายว่า เลขานุการเป็นผู้มอบหมายงานให้หัวหน้า

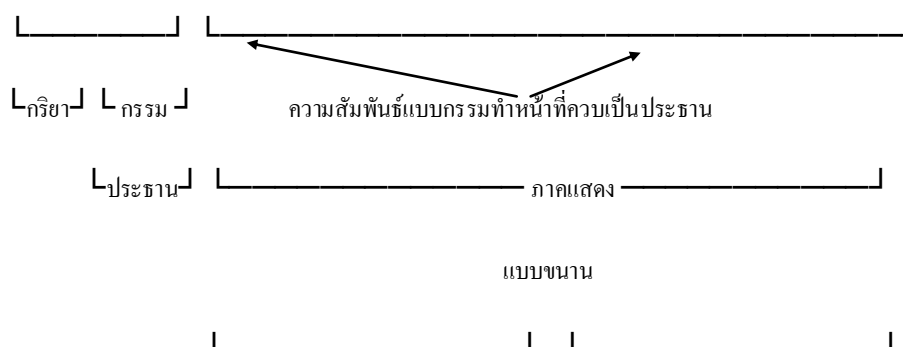
แผนกจ้าวจิน ซึ่งงานที่หัวหน้าแผนกได้รับมอบหมายมีสองประการคือ ให้รับผิดชอบงาน โลจิสติกส์ และให้ประกาศระบอบกฎเกณฑ์ให้แก่ที่ประชุมใหญ่

ในภาษาไทยก็สามารถพบความกำกวมในลักษณะนี้ได้เช่นกัน ดังนี้

65) หัวหน้าสั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับ
สมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้

ข) สั่งให้ สมชาย แจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงาน และ กำชับ สมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้

ตัวอย่าง 65ก) ส่วนประชัน “สั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงาน” และ “กำชับสมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้” มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบขนาน โดยมีคำเชื่อม “และ” เชื่อมส่วนประชันทั้งสอง ดังนั้นในตัวอย่าง 65ก) “หัวหน้า” ซึ่งเป็นประธานของประโยคเป็นผู้กระทำภาคแสดงทั้งสองอย่างด้วยตัวเอง จึงมีความหมายว่า หัวหน้าเป็นผู้มอบหมายให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงาน และเป็นผู้กำชับสมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้ ส่วนในตัวอย่าง 65ข) ประธาน “หัวหน้า” เป็นผู้กระทำกริยาในส่วนแรกเท่านั้น คือ เป็นผู้กระทำกริยา “สั่งให้” และมี “สมชาย” เป็นกรรมของกริยา “สั่งให้” และในขณะเดียวกัน “สมชาย” ก็เป็นประธานของภาคแสดงส่วนที่เหลือทั้งหมด คือ “แจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับสมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้” จะเห็นได้ว่าตัวอย่าง 65ข) มีลักษณะเป็นประโยคที่กรรมทำหน้าที่ควบเป็นประธาน (兼語句) และมีความหมายว่า หัวหน้าเป็นผู้มอบหมายงานให้สมชาย ซึ่งงานที่สมชาย

ได้รับมอบหมายมีสองประการคือ ให้แจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและให้กำชับสมาชิกให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้

3.1.2. ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก

เมื่อพิจารณาโดยใช้หลักการวิเคราะห์ส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิดแล้วจะพบว่า แม้ความกำกวมทางไวยากรณ์ประเภทนี้จะมีการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ชั้นผิวระหว่างส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ในโครงสร้างเชิงลึกกลับมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เชิงนัยแฝง หรือที่นักวิชาการบางคนนิยมเรียกความกำกวมในลักษณะนี้ว่า “ความกำกวมทางโครงสร้างความหมาย” เราจึงไม่สามารถแยกแยะความหมายโดยอาศัยเพียงการวิเคราะห์ส่วนประชิดหรือความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดในชั้นผิว แต่จะต้องพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำหรือกลุ่มคำที่มาประกอบกัน

66) 雞不吃了 (趙元任) (黃國營, 1985: 82)

Jī bù chīle.

ก) ไก่ไม่กิน (อาหาร) แล้ว

ข) (คน) ไม่กินไก่แล้ว

ประโยคในตัวอย่าง 66) เป็นประโยคที่มีความกำกวม สามารถตีความได้สองความหมาย แต่หากเราวิเคราะห์โดยการแบ่งส่วนประชิดและพิจารณาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประชิดในความหมาย ก) และ ข) จะพบว่ามีความสัมพันธ์เหมือนกัน ดังนี้

ก) 雞 不吃了
┌主┐ ┌謂┐

ไก่ไม่กินแล้ว

ข) 雞 不吃了
┌主┐ ┌謂┐

ไก่ไม่กินแล้ว

จะเห็นได้ว่าการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในตัวอย่าง 66ก) และ 66ข) มีลักษณะเหมือนกันคือ มี 雞 jī เป็นประธาน และ 不吃了 búchīle เป็นภาคแสดง สาเหตุที่ทำให้ตัวอย่าง 66) มีความกำกวมนั้นเนื่องมาจาก ความแตกต่างของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนาม 雞 jī กับกริยา 吃 chī ในตัวอย่าง 66) ความหมาย ก) คำนาม 雞 jī เป็นผู้กระทำกริยา 吃

chī ก็เป็นผู้กินในขณะที่ความหมาย ข) คำนาม 雞 jī เป็นผู้ถูกระทำ คือเป็นผู้ถูกกิน เราจึงกล่าวได้ว่า ตัวอย่าง 66) มีความกำกวมเนื่องจากมีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำหรือกลุ่มคำที่มาประกอบกัน ที่ต่างกัน คือเป็นแบบผู้กระทำกับผู้ถูกระทำ

ความกำกวมประเภทนี้สามารถพบได้ทั้งในภาษาจีนกลางและภาษาไทย โดยสามารถแบ่งความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายเป็นแบบต่างๆได้ ดังนี้

3.1.2.1. แบบแสดงความเป็นเจ้าของ (領有 lǐngyǒu) หรือแบบขยาย / บอกลักษณะ

ลักษณะ (修飾 xiūshì / 性質 xìngzhì)

67) 在那樣的鬥爭激烈、殘酷的年代裏，他家養著個革命者的兒子，真令人欽佩。 (吳英才，李裕德，1997：55-57)

Zài nà yàng de dòuzhēng jīliè、cánkù de niándài lǐ, tā jiā yǎngzhe gè gémìngzhě de érzi, zhēn lǐngrén qīnpèi.

ก) บุตรชายของนักปฏิวัติ (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) บุตรชายผู้ซึ่งเป็นนักปฏิวัติ (ขยายความบอกลักษณะ)

ในความหมาย ก) 革命者 gémìngzhě (นักปฏิวัติ) กับ 兒子 érzi (ลูกชาย) มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ มีความหมายว่า ลูกชายที่ครอบครัวเขาอบรมเลี้ยงดูมา เป็นลูกของนักปฏิวัติ ส่วนในความหมาย ข) มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบขยายความบอกลักษณะ มีความหมายว่า ลูกชายที่ครอบครัวเขาได้เลี้ยงดูมาเติบโตขึ้นเป็นนักปฏิวัติ

68) 會上，家長的作風不好。 (吳英才，李裕德，1997：50)

Huìshàng, jiāzhǎng de zuòfēng bùhǎo.

ก) ทำที่ของผู้ปกครอง (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) ทำที่แบบผู้ปกครอง (ขยายความบอกลักษณะ)

ในความหมาย ก) 家長 jiāzhǎng (ผู้ปกครอง หัวหน้าครอบครัว) กับ 作風 zuòfēng (ท่าที) มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ มีความหมายว่า ท่าทีที่ผู้ปกครองแสดงออกมานั้นไม่ดี ส่วนในความหมาย ข) มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบขยายความบอกลักษณะ มีความหมายว่า ท่าทีแบบผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัว ซึ่งหมายถึงท่าทีในลักษณะวางอำนาจ ควบคุม ออกคำสั่ง หรือตั้งเงื่อนไขให้ผู้อื่นเคารพปฏิบัติตาม

69) 兩個孩子的媽媽⁸

liǎnggè hái zǐ de mā ma

ก) คุณแม่ของเด็กสองคน (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) คุณแม่ลูกสอง (ขยายความบอกลักษณะ)

ในความหมาย ก) 兩個孩子 liǎnggè hái zǐ (เด็กสองคน) กับ 媽媽 mā ma (แม่) มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ จะมีความหมายว่า คุณแม่เป็นแม่ของเด็กทั้งสองคน ส่วนในความหมาย ข) มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบขยายความบอกลักษณะ มีความหมายว่า คุณแม่ที่มีลูกสองคน หรือในภาษาไทยอาจพูดว่า คุณแม่ลูกสอง

70) 趙家的親戚都來了 (黃國營, 1985: 85)

Zhào jiā de qīnqi dōu lái le.

ก) ญาติของตระกูลเจ้า (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) ญาติซึ่งเป็นคนในตระกูลเจ้า (ขยายความบอกลักษณะ)

ในความหมาย ก) 趙家 Zhào jiā (ตระกูลเจ้า) กับ 親戚 qīnqi (ญาติ) มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ จะมีความหมายว่า ญาติของตระกูลเจ้า ซึ่งเป็นคนตระกูลอื่นๆ ไม่ได้อยู่ในตระกูลเจ้า ส่วนในความหมาย ข) มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบขยายความบอกลักษณะ มีความหมายว่า ญาติซึ่งเป็นคนในตระกูลเจ้าด้วยกัน

⁸ วลีนี้สามารถมองเป็นความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิวที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก-ส่วนขยาย (偏正) เหมือนกันได้ด้วย (ดูรายละเอียดในข้อ 3.1.1.1.2)

ตัวอย่างความกำกวมในภาษาจีนข้างต้น สามารถเทียบเคียงกับในภาษาไทยได้ ดังนี้

71) ใครๆก็ว่าเขาว่าเป็น ลูกอันธพาล

ก) ลูกของอันธพาล (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) ลูกที่เป็นคนอันธพาล (ขยายความบอกลักษณะ)

72) อารมณ์ศิลปินแบบเขาช่างคาดเดายากจริงๆ

ก) อารมณ์ของศิลปิน “เขา” มีอาชีพเป็นศิลปิน (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) อารมณ์แบบศิลปิน “เขา” ไม่ได้เป็นศิลปิน (ขยายความบอกลักษณะ)

3.1.2.2. แบบแสดงความเป็นเจ้าของ (領有 lǐngyǒu กับ Appositive (同位 tóng wèi))

73) 老張的問題 (黃國營, 1985: 85)

LǎoZhāng de wèntí

ก) ปัญหาที่เหล่าจางต้องการถาม (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) เหล่าจางคือปัญหา (Appositive)

ในความหมาย ก) 老張 กับ 問題 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หมายถึง เหล่าจางได้ประสบปัญหาหรือเหล่าจางมีปัญหา ปัญหานั้นเป็นปัญหาของเหล่าจาง ในความหมาย ข) 老張 กับ 問題 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบ Appositive จึงมีความหมายว่า เหล่าจางกับปัญหาคือสิ่งเดียวกัน เหล่าจางก็คือปัญหา

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 73) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ปัญหาเหล่าจาง” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

3.1.2.3. แบบแสดงความเป็นเจ้าของ (領屬 lǐngshǔ) หรือเป้าหมาย (對象 duì xiàng)

74) 美國研究所 (黃國營, 1985: 85)

Měiguó yánjiūsuǒ

ก) สถาบันวิจัยที่เป็นของประเทศอเมริกา (แสดงความเป็นเจ้าของ)

- ข) สถาบันวิจัยที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับประเทศอเมริกา (ซึ่งอาจเป็นสถาบันวิจัยของประเทศอื่น) (เป้าหมาย)

ในความหมาย ก) 美國 กับ 研究所 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หมายความว่า สถาบันวิจัยเป็นสถาบันวิจัยของประเทศอเมริกา อาจทำการวิจัยประเทศอื่นก็ได้ ส่วนในความหมาย ข) 美國 กับ 研究所 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป้าหมาย หมายความว่า สถาบันวิจัยนี้ทำการวิจัยเกี่ยวกับประเทศอเมริกา โดยสถาบันวิจัยอาจเป็นของประเทศอื่นก็ได้

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 74) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “สถาบันวิจัยอเมริกา” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

- 75) 神農架地區調查隊 (黃國營, 1985: 84)

Shénnóngjià dìqū diàochá duì

- ก) คณะสำรวจของเสินหนงเจียไปสำรวจยังพื้นที่อื่น (แสดงความเป็นเจ้าของ)

- ข) คณะสำรวจมาทำการสำรวจพื้นที่เสินหนงเจีย (เป้าหมาย)

ในความหมาย ก) 神農架地區 กับ 調查隊 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หมายความว่า คณะผู้สำรวจพื้นที่เป็นคณะผู้สำรวจของเสินหนงเจีย อาจทำการสำรวจในพื้นที่อื่น ส่วนในความหมาย ข) 神農架地區 กับ 調查隊 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป้าหมาย หมายความว่า คณะสำรวจนี้ทำการสำรวจพื้นที่เสินหนงเจียโดยคณะสำรวจอาจเป็นของพื้นที่อื่น

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 75) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “คณะผู้สำรวจพื้นที่เสินหนงเจีย” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

3.1.2.4. ความสัมพันธ์แบบแสดงความเป็นเจ้าของ (領屬 lǐngshǔ) เป็นผู้สร้าง

(創造 chuàngzào) หรือเกี่ยวข้องกับ (關涉 guānshè)

- 76) 小張的照片 (黃國營, 1985: 85)

Xiǎozhāng de zhàopiàn

- ก) รูปถ่ายที่อยู่ในครอบครองของเสี่ยวจาง (แสดงความเป็นเจ้าของ)

- ข) รูปถ่ายที่เสี่ยวจางเป็นผู้ถ่ายเอง (เป็นผู้สร้าง)

- ค) รูปถ่ายที่มีภาพของเสี่ยวจางปรากฏอยู่ในรูป (เกี่ยวข้องกับ)

ในความหมาย ก) 小張 กับ 照片 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หมายความว่า รูปถ่ายเป็นรูปถ่ายที่อยู่ในครอบครองของเสี่ยวจาง บุคคลที่อยู่ในรูปถ่ายนั้นอาจเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เสี่ยวจาง และเสี่ยวจางอาจจะไม่ได้เป็นผู้ถ่ายรูปนี้เอง ส่วนในความหมาย ข) 小張 กับ 照片 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป็นผู้สร้าง หมายความว่า รูปถ่ายเป็นรูปถ่ายที่เสี่ยวจางเป็นผู้ถ่ายเอง ซึ่งอาจไม่ใช่รูปถ่ายที่อยู่ในครอบครองของเสี่ยวจาง และเสี่ยวจางก็อาจจะไม่ใช่บุคคลที่อยู่ในรูปถ่ายก็ได้ ส่วนในความหมาย ค) 小張 กับ 照片 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเกี่ยวข้อง หมายความว่า เสี่ยวจางเป็นบุคคลที่อยู่ในรูปถ่ายนั้น ซึ่งรูปถ่ายนั้นอาจไม่ใช่รูปถ่ายที่อยู่ในครอบครองของเสี่ยวจาง และเสี่ยวจางอาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายรูปนั้น

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 76) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “รูปถ่ายของเสี่ยวจาง” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

77) 魯迅的書

(崔應賢, 2004: 174)

Lǔxùn de shū

- ก) หนังสือที่อยู่ในครอบครองของหลู่ซุน (แสดงความเป็นเจ้าของ)
- ข) หนังสือที่หลู่ซุนเป็นผู้เขียน (เป็นผู้สร้าง)
- ค) หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลู่ซุน (เกี่ยวข้อง)

ในความหมาย ก) 魯迅 กับ 書 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หมายความว่า หนังสือเป็นหนังสือที่อยู่ในครอบครองของหลู่ซุน เนื้อหาในหนังสือนั้นอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่หลู่ซุน และหลู่ซุนอาจไม่ได้เขียนหนังสือเล่มนี้เอง ส่วนในความหมาย ข) 魯迅 กับ 書 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป็นผู้สร้าง หมายความว่า หนังสือเป็นหนังสือที่หลู่ซุนเป็นผู้เขียนเอง ซึ่งอาจไม่ใช่หนังสือที่อยู่ในครอบครองของหลู่ซุน และหลู่ซุนก็อาจจะไม่ใช่บุคคลที่หนังสือเขียนถึงก็ได้ ส่วนในความหมาย ค) 魯迅 กับ 書 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเกี่ยวข้อง หมายความว่า หลู่ซุนเป็นบุคคลที่หนังสือนั้นเขียนถึง ซึ่งหนังสือนั้นอาจไม่ใช่หนังสือที่อยู่ในครอบครองของหลู่ซุน และหลู่ซุนอาจไม่ได้เป็นผู้เขียนหนังสือเล่มนั้น

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 77) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “หนังสือของหลู่ซุน” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

78) 老張的故事

(黃國營, 1985: 85)

LǎoZhāng de gùshi

- ก) นิทานที่เหล่าจางแต่งหรือเล่า (เป็นผู้สร้าง)
 ข) นิทานที่เกี่ยวกับเหล่าจาง (เกี่ยวข้อง)

ในความหมาย ก) 老張 กับ 故事 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป็นผู้สร้าง หมายความว่า นิทานนั้นเป็นนิทานที่เหล่าจางเป็นผู้แต่งหรือเล่าเอง ส่วนในความหมาย ข) 老張 กับ 故事 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเกี่ยวข้อง หมายความว่า เหล่าจางเป็นบุคคลที่นิทานเรื่องนั้นกล่าวถึง

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 78) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “นิทานของเหล่าจาง” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

3.1.2.5.แบบผู้กระทำ (施事 shī shì) หรือผู้ถูกกระทำ (受事 shòu shì)

79) 有人認為他們的宣傳有點兒過火了。

Yǒurén rènwéi tāmen de xuānchuán yǒudiǎnr guòhuǒ le.

(吳英才，李裕德，1997：47)

- ก) พวกเขาเป็นผู้โฆษณา ทำการโฆษณาบางอย่างไม่เหมาะสม (ผู้กระทำ)
 ข) พวกเขาเป็นผู้ถูกโฆษณา โดยมีการโฆษณาพวกเขาอย่างไม่เหมาะสม (ผู้ถูกกระทำ)

ในความหมาย ก) 他們 กับ 宣傳 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้กระทำ หมายความว่า “พวกเขา” เป็นผู้กระทำการโฆษณา สิ่งที่ “พวกเขา” โฆษณานั้นเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ส่วนในความหมาย ข) 他們 กับ 宣傳 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้ถูกกระทำ หมายถึง “พวกเขา” เป็นผู้ถูกโฆษณา และถูกโฆษณาอย่างไม่เหมาะสม

ตัวอย่างความกำกวมในภาษาจีนข้างต้นสามารถเทียบเคียงกับในภาษาไทยได้ ดังนี้

80) เสียงตอบรับ (พีคแบค) ของร้านค้าดีมาก ทำให้หัวหน้าเล็งเห็นถึงความสำคัญ

- ก) ร้านค้ารู้สึกพอใจ (ผู้กระทำ)
 ข) (ลูกค้า) มีความพึงพอใจต่อร้านค้า (ผู้ถูกกระทำ)

81) 這個人誰都怕。

Zhè gè rén shéi dōu pà.

ก) ใครๆก็กลัวคนๆนี้ (ผู้กระทำ)

ข) คนๆนี้กลัวคนทุกคน (ผู้ถูกกระทำ)

ในความหมาย ก) 誰 กับ 怕 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้กระทำ หมายความว่า ใครๆก็กลัวคนๆนี้ ส่วนในความหมาย ข) 誰 กับ 怕 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้ถูกกระทำ หมายถึง คนๆนี้กลัวคนทุกคน

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 81) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “คนๆนี้ไม่ว่าใครก็กลัว” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

82) 追趕的孩子是他的兒子。

Zhuīgǎn de háizi shì tāde érzi.

ก) เด็กเป็นผู้ตาม (ผู้กระทำ)

ข) เด็กถูกตาม (ผู้ถูกกระทำ)

ในความหมาย ก) 追趕 กับ 孩子 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้กระทำ หมายความว่า “เด็ก” เป็นผู้ตาม ส่วนในความหมาย ข) 追趕 กับ 孩子 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้ถูกกระทำ หมายถึง “เด็ก” เป็นผู้ถูกตาม

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 82) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เด็กที่ตามเป็นลูกชายของเขา” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

83) 反對的是少數人。

(邢福義，汪國勝，2003：314)

fǎnduìde shì shǎoshùrén.

ก) ผู้ที่ทำการต่อต้านเป็นคนส่วนน้อย (ผู้กระทำ)

ข) ผู้ที่ถูกต่อต้านเป็นคนส่วนน้อย (ผู้ถูกกระทำ)

ในความหมาย ก) 反對 กับ 少數人 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้กระทำ หมายความว่า “คนส่วนน้อย” เป็นผู้ทำการต่อต้าน ส่วนในความหมาย ข) 反對 กับ 少數 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้ถูกกระทำ หมายถึง “คนส่วนน้อย” เป็นผู้ถูกต่อต้าน

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 83) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ที่ต่อต้านคือคนส่วนน้อย” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

84) 老張問過了。 (黃國營, 1985: 83)

LǎoZhāng wènguòle.

ก) เหล่าจางได้ถาม(ใคร)ไปแล้ว (ผู้กระทำ)

ข) (ใคร)ได้ถามเหล่าจางไปแล้ว (ผู้ถูกกระทำ)

ในความหมาย ก) 老張 กับ 問過了 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้กระทำ หมายความว่า “เหล่าจาง” เป็นผู้ถามคนอื่น ส่วนในความหมาย ข) 老張 กับ 問過了 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้ถูกกระทำ หมายถึง “เหล่าจาง” เป็นผู้ถูกถาม คนอื่นเป็นผู้ถามเหล่าจาง

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 84) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เหล่าจางถามไปแล้ว” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

85) 他在看病。 (黃國營, 1985: 82)

Tā zài kànbìng.

ก) เขากำลังตรวจโรคให้ผู้อื่น (“เขา” เป็นแพทย์) (ผู้กระทำ)

ข) เขากำลังได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ (“เขา” เป็นคนไข้) (ผู้ถูกกระทำ)

ในความหมาย ก) 他 กับ 在看病 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้กระทำ หมายความว่า “เขา” เป็นผู้ตรวจโรคให้กับคนไข้ ส่วนในความหมาย ข) 他 กับ 在看病 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผู้ถูกกระทำ หมายถึง “เขา” เป็นผู้ได้รับการตรวจโรค แพทย์เป็นผู้ตรวจโรคให้แก่ “เขา”

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 85) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เขากำลังตรวจโรคอยู่” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

ทั้งนี้ นอกจากคำ 看病 kànbìng ตรวจโรค แล้ว ยังมีกริยาบางตัวที่สามารถสื่อความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำได้อีกเช่น 開刀 kāidāo ผ่าตัด、打針 dǎzhēn ฉีดยา、按摩 ànmó นวด、量體溫 liángtǐwēn วัดไข้、照相 zhàoxiàng ถ่ายรูป、理髮 lǐfà ตัดผม、刮臉 guāliǎn โกนหนวด เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดความกำกวมขึ้นได้เช่นเดียวกัน

3.1.2.6. แบบผู้ถูกกระทำ (受事 shòushì) หรือผู้รับประโยชน์ (與事 yǔshì)

86) 小趙給老張寄了封信。⁹

XiǎoZhào gěi LǎoZhāng jìle fēngxìn.

ก) เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายไปถึงเหล่าจาง (ผู้ถูกกระทำ)

ข) เสี่ยวจ้าวไปส่งจดหมายแทนเหล่าจาง (ผู้รับประโยชน์)

ในความหมาย ก) 老張 เป็นผู้ถูกกระทำ หมายความว่า 小趙 ส่งจดหมายไปถึง 老張 และ 老張 เป็นผู้ได้รับจดหมาย ส่วนในความหมาย ข) 老張 เป็นผู้ได้รับประโยชน์ หมายถึง 小趙 ส่งจดหมายแทน 老張

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 86) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายให้เหล่าจาง” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

3.1.2.7. แบบเป้าหมาย (對象 duìxiàng) หรือเครื่องมือ (工具 gōngjù)

87) 打痛的手是左手。

(黃國營, 1985: 84)

dǎtòng de shǒu shì zuǒshǒu.

ก) มือถูกตีจนเจ็บ (เป้าหมาย)

ข) ใช้มือตีบางอย่างจนมือเจ็บ (เครื่องมือ)

ในความหมาย ก) 打痛 กับ 手 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป้าหมาย หมายความว่า “มือ” ถูกตีจนเจ็บ ส่วนในความหมาย ข) 打痛 กับ 手 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเครื่องมือ หมายถึง ใช้ “มือ” กระทำการ “ตี”

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 87) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “มือที่ตีจนเจ็บ คือมือข้างซ้าย” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

88) 洗木盆

(黃國營, 1985: 84)

xǐ mù pén

ก) นำอ่างไม้มาล้างให้สะอาด (เป้าหมาย)

⁹อย่างไรก็ตาม 他給媽媽寫信。 Tā gěi māma xiěxìn. มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ถูกกระทำ เท่านั้น ไม่มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้รับประโยชน์ ประโยคนี้จึงมีความหมายว่า เขาเขียนจดหมายถึงแม่

ข) ใช้อ่างไม้ในการล้าง (เครื่องมือ)

ในความหมาย ก) 洗 กับ 木盆 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป้าหมาย หมายความว่า “อ่างไม้” ถูกนำมาล้าง ส่วนในความหมาย ข) 洗 กับ 木盆 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเครื่องมือ หมายถึง ใช้ “อ่างไม้” เป็นอุปกรณ์ในการ “ล้าง”

89) 捆紧繩子

(黃國營, 1985: 84)

kǔnjīn shéngzi

ก) เชือกถูกมัด (เป้าหมาย)

ข) ใช้เชือกมัดสิ่งของอื่น (เครื่องมือ)

ในความหมาย ก) 捆紧 กับ 繩子 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป้าหมาย หมายความว่า “เชือก” ถูกมัดสิ่งอื่นมัด ส่วนในความหมาย ข) 捆紧 กับ 繩子 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเครื่องมือ หมายถึง ใช้ “เชือก” เป็นอุปกรณ์ในการ “มัด”

ตัวอย่างความกำกวมในภาษาจีนข้างต้น สามารถเทียบเคียงกับในภาษาไทยได้ดังนี้

90) ล้างน้ำยาล้างจาน

ก) ใช้น้ำสะอาดล้างน้ำยาล้างจานออกไป (เป้าหมาย)

ข) ใช้น้ำยาล้างจานในการล้าง (เครื่องมือ)

ในความหมาย ก) “ล้าง” กับ “น้ำยาล้างจาน” มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเป้าหมาย หมายความว่า “น้ำยาล้างจาน” ถูก (น้ำ) ล้างออกไป ส่วนในความหมาย ข) “ล้าง” กับ “น้ำยาล้างจาน” มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเครื่องมือ หมายถึง ใช้ “น้ำยาล้างจาน” เป็นอุปกรณ์ในการ “ล้าง”

91) 你拿萬用錶 (來/去) 檢查一下。

(黃國營, 1985: 84)

Nǐ ná wànyòngbiǎo (lái/qù) jiǎnchá yíxià.

ก) เอามัลติมิเตอร์ไปตรวจเช็ค (มัลติมิเตอร์ได้รับการตรวจ) (เป้าหมาย)

ข) ใช้มัลติมิเตอร์ไปตรวจวัดเครื่องมือ (เครื่องมือ)

ในความหมาย ก) 萬用錶 เป็นเป้าหมาย หมายความว่า “มัลติมิเตอร์” ได้รับการตรวจเช็ค ส่วนในความหมาย ข) “มัลติมิเตอร์” เป็นเครื่องมือ หมายถึง ใช้ “มัลติมิเตอร์” เป็นอุปกรณ์ในการ “ตรวจเช็ค” สิ่งอื่น

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 91) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “คุณหีบมัลติมิเตอร์ไป/มาตรวจเช็คที” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

3.1.2.8. แบบผลลัพธ์ (結果 jiéguǒ) หรือเครื่องมือ (工具 gōngjù)

92) 燒木炭 (黃國營, 1985: 84)

shāo mùtàn

ก) เผาออกมาเป็นถ่านไม้ (ผลลัพธ์)

ข) ใช้ถ่านไม้ในการเผา (เครื่องมือ)

ในความหมาย ก) 燒 กับ 木炭 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผลลัพธ์ มีความหมายว่า “ถ่านไม้” เป็นผลที่ได้มาจากการ “เผา” ส่วนในความหมาย ข) 燒 กับ 木炭 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเครื่องมือ หมายถึง ใช้ “ถ่านไม้” เป็นเชื้อเพลิงในการ “เผา” สิ่งอื่น

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 92) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เผาถ่าน” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

93) (這段樹樁) 做凳子 (黃國營, 1985: 84)

(zhè duàn shùzhuāng) zuò dèngzi

ก) ประดิษฐ์ออกมาเป็นม้านั่ง (ผลลัพธ์)

ข) ใช้ต่างม้านั่ง (เครื่องมือ)

ในความหมาย ก) 做 กับ 凳子 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผลลัพธ์ มีความหมายว่า “ม้านั่ง” เป็นผลที่ได้มาจากการ “ทำ” ส่วนในความหมาย ข) มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเครื่องมือ หมายถึง ใช้เป็นม้านั่ง หรือนำมาใช้นั่ง

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 93) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “(ไม้ท่อนนี้) ทำเป็นม้านั่ง” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

3.1.2.9. แบบบอกระดับ (程度 chéngdù) หรือผลลัพธ์ (結果 jiéguǒ)

- 94) 嚇死了 (黃國營, 1985: 88)
xià sǐle
ก) ตกใจมาก (บอกระดับ)
ข) เสียชีวิตเพราะตกใจ (ผลลัพธ์)

ในความหมาย ก) 嚇 กับ 死(了) มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบบอกระดับ โดย 死(了) บอกระดับว่า “มาก” มีความหมายว่า “ตกใจมาก” ส่วนในความหมาย ข) 嚇 กับ 死(了) มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบผลลัพธ์ โดย 死(了) เป็นผลลัพธ์จากกริยา 嚇 หมายถึง “เสียชีวิตเพราะตกใจ”

ตัวอย่างความกำกวมในภาษาจีนข้างต้นสามารถเทียบเคียงกับภาษาไทยได้ดังนี้

- 95) ถ้าไม่รีบเอาอาหารไปให้เขา เขาต้องหิวตายแน่
ก) หิวมาก (บอกระดับ)
ข) เสียชีวิตเพราะไม่มีอาหาร (ผลลัพธ์)

3.1.2.10. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิธีการ (方式 fāngshì) หรือเนื้อหา (內容 nèiróng)

- 96) 他怎麼說? (黃國營, 1985: 87)
Tā zěnmě shuō?
ก) วิธีการพูดของเขาเป็นอย่างไร (วิธีการ)
ข) เขาพูดอะไร (เนื้อหา)

ในความหมาย ก) 怎麼說 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบวิธีการ โดย 怎麼 เป็นวิธีการในการกระทำกริยา 說 มีความหมายว่า วิธีการพูดของเขาเป็นอย่างไร เขาใช้วิธีการใดในการพูด เช่น เขาพูดโดยเล่าเรื่องราวๆ พูดโดยละเอียด พูดที่เล่นที่จริง เป็นต้น ส่วนในความหมาย ข) 怎麼說 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเนื้อหา หมายถึง เขาพูดว่าอะไร

- 97) 他怎麼表態? (黃國營, 1985: 87)
Tā zěnmě biǎotài?

ก) แสดงทัศนคติด้วยวิธีการอย่างไร (วิธีการ)

ข) แสดงทัศนคติว่าอะไร (เนื้อหา)

ในความหมาย ก) 怎麼表態 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบวิธีการ โดย 怎麼 เป็นวิธีการในการกระทำกริยา 表態 มีความหมายว่า วิธีการแสดงทัศนคติของเขาเป็นอย่างไร เขาใช้วิธีการใดในการแสดงทัศนคติ เช่น แสดงทัศนคติโดยผ่านทางงานเขียน เป็นต้น ส่วนในความหมาย ข) 怎麼表態 มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเนื้อหา หมายถึง เขาแสดงทัศนคติว่าอะไร เช่น เขาปฏิเสธ เป็นต้น

ตัวอย่างความกำกวมในภาษาจีนข้างต้นสามารถเทียบเคียงกับในภาษาไทยได้ดังนี้

98) เขาไม่รู้ว่าจะแสดงความรู้สึกอย่างไร

ก) แสดงความรู้สึกด้วยวิธีการอย่างไร (วิธีการ)

ข) แสดงความรู้สึกว่าเขารู้สึกอะไร (เนื้อหา)

ในความหมาย ก) “แสดงความรู้สึกอย่างไร” มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบวิธีการ โดย “อย่างไร” เป็นวิธีการในการกระทำกริยา “แสดงความรู้สึก” มีความหมายว่า เขาใช้วิธีการใดในการแสดงความรู้สึก เช่น แสดงความรู้สึกโดยผ่านทางสีหน้า ท่าทาง เป็นต้น ส่วนในความหมาย ข) “แสดงความรู้สึกอย่างไร” มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบเนื้อหา หมายถึง เขาแสดงความรู้สึกอะไร เช่น เขารัก พอใจ โกรธ เป็นต้น

3.1.2.11. แบบที่มีจุดเน้นทางความหมายที่แตกต่างกัน

ก. คำวิเศษณ์ (副詞 fùcí)

- บอกรอบเขต (範圍 fànwéi)

99) 這些點心 他們都吃了。

Zhèxiē diǎnxīn tāmen dōu chīle.

ก) 都 มีจุดเน้นความหมายที่ “เต็มซ้ำ”

ข) 都 มีจุดเน้นความหมายที่ “พวกเขา”

ในความหมาย ก) คำวิเศษณ์ 都 มีจุดเน้นความหมายที่ 這些點心 หมายถึง พวกเขากินติ่มซำเหล่านี้ทั้งหมด ส่วนในความหมาย ข) คำวิเศษณ์ 都 มีจุดเน้นความหมายที่ 他們 หมายถึง พวกเขาทุกคนทานติ่มซำ ไม่มีใครไม่ทาน

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 99) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ติ่มซำเหล่านี้พวกเขาส่วนกินแล้ว” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

100) 她也教數學。

Tā yě jiāo shùxué.

ก) 也 มีจุดเน้นความหมายที่ “เขา”

ข) 也 มีจุดเน้นความหมายที่ “คณิตศาสตร์”

ในความหมาย ก) คำวิเศษณ์ 也 มีจุดเน้นความหมายที่ 她 หมายถึง คนอื่นสอนคณิตศาสตร์ เขาก็สอนคณิตศาสตร์ ส่วนในความหมาย ข) คำวิเศษณ์ 也 มีจุดเน้นความหมายที่ 數學 หมายถึง เขาสอนวิชาอื่น และก็สอนคณิตศาสตร์ด้วย

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 100) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เขาก็สอนคณิตศาสตร์ด้วย” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

101) 無綫電 我也是門外漢。 (黃國營, 1985: 81)

Wúxiàndiàn wǒ yě shì ménwàihàn.

ก) 也 มีจุดเน้นความหมายที่ 無綫電 wúxiàndiàn (เครื่องใช้ไฟฟ้าไร้สาย)

ข) 也 มีจุดเน้นความหมายที่ 我 wǒ (ฉัน)

ในความหมาย ก) คำวิเศษณ์ 也 มีจุดเน้นความหมายที่ 無綫電 wúxiàndiàn (เครื่องใช้ไฟฟ้าไร้สาย) หมายถึง อย่างอื่นฉันไม่ชำนาญ เครื่องใช้ไฟฟ้าฉันก็ไม่ชำนาญเช่นกัน ส่วนในความหมาย ข) คำวิเศษณ์ 也 มีจุดเน้นความหมายที่ 我 wǒ (ฉัน) หมายถึง คนอื่นไม่ชำนาญเรื่องเครื่องใช้ไฟฟ้าไร้สาย ฉันก็ไม่ชำนาญเช่นกัน

- บอกระดับ (程度 chéngdù)

102) 小張最愛數學。 (黃國營, 1985: 80)

XiǎoZhāng zuì ài shùxué.

ก) 最 มีจุดเน้นความหมายที่ “เลี้ยวจาง”

ข) 最 มีจุดเน้นความหมายที่ “คณิตศาสตร์”

ในความหมาย ก) คำวิเศษณ์ 最 มีจุดเน้นความหมายที่ 小張 หมายถึง คนอื่นชอบคณิตศาสตร์ เลี้ยวจางก็ชอบคณิตศาสตร์ แต่เมื่อเทียบกับคนอื่นแล้ว เลี้ยวจางชอบคณิตศาสตร์ที่สุด ส่วนในความหมาย ข) คำวิเศษณ์ 最 มีจุดเน้นความหมายที่ 數學 หมายถึง เลี้ยวจางมีวิชาที่ชอบเรียนหลายวิชา แต่เมื่อเทียบกับวิชาอื่นๆแล้ว เลี้ยวจางชอบคณิตศาสตร์มากที่สุด

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 102) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เลี้ยวจางชอบคณิตศาสตร์มากที่สุด” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

103) 小張更怕小李。 (黃國營, 1985: 80)

XiǎoZhāng gèng pà XiǎoLǐ.

ก) 更 มีจุดเน้นความหมายที่ “เลี้ยวจาง”

ข) 更 มีจุดเน้นความหมายที่ “เลี้ยวหลี่”

ในความหมาย ก) คำวิเศษณ์ 更 มีจุดเน้นความหมายที่ 小張 หมายถึง คนอื่นกลัวเลี้ยว หลี่ เลี้ยวจางก็กลัวเลี้ยวหลี่ แต่เมื่อเทียบกับคนอื่นแล้ว เลี้ยวจางกลัวเลี้ยวหลี่มากกว่า ส่วนในความหมาย ข) คำวิเศษณ์ 更 มีจุดเน้นความหมายที่ 小李 หมายถึง เลี้ยวจางกลัวใครหลายคน แต่เมื่อเทียบกับเลี้ยวหลี่แล้ว เลี้ยวจางกลัวเลี้ยวหลี่มากกว่า

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 106) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เลี้ยวจางกลัวเลี้ยวหลี่มากกว่า” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

- บอกความถี่ (頻率 pínlǜ)

104) 小張又找了我一次。 (黃國營, 1985: 81)

XiǎoZhāng yòu zhǎole wǒ yíci.

ก) 又 มีจุดเน้นความหมายที่ “เลี้ยวจาง”

ข) 又 มีจุดเน้นความหมายที่ “มหา”

ในความหมาย ก) คำวิเศษณ์ 又 มีจุดเน้นความหมายที่ 小張 หมายถึง คนอื่นได้มาหาฉันแล้ว เสี่ยวจาง ก็มาหาฉันอีก ส่วนในความหมาย ข) คำวิเศษณ์ 又 มีจุดเน้นความหมายที่ 找 หมายถึง เสี่ยวจาง เคยมาหาฉันครั้งหนึ่งแล้ว และครั้งนี้ก็ยังมาหาฉันอีก

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 104) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เสี่ยวจาง มาหาฉันอีกครั้ง” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

- บอกความปฏิเสธ (否定 fǒudìng)

105) 她不看戲。

Tā búkàn xì.

ก) ปฏิเสธ “ดู”

ข) ปฏิเสธสิ่งที่ดู คือ “ละคร”

ในความหมาย ก) คำวิเศษณ์ 不 ปฏิเสธกริยา 看 หมายถึง เขาไม่ดูละคร เขาทำกริยาอื่น เช่น เขาอ่านหนังสือ เขาฟังเพลง ส่วนในความหมาย ข) คำวิเศษณ์ 不 ปฏิเสธสิ่งที่ดู คือ 戲 หมายถึง เขาทำกริยาดู แต่ไม่ได้ดูละคร อาจจะดูภาพยนตร์ ดูการ์ตูน เป็นต้น

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 105) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เขาไม่ดูละคร” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

ข. คำบุพบท (介詞 jiècí)

106) 他在桌子上寫字。

(黃國營, 1985: 81)

Tā zài zhuōzishàng xiězì.

ก) ใน桌子上 มีจุดเน้นความหมายที่ “เขา”

ข) ใน桌子上 มีจุดเน้นความหมายที่ “ตัวอักษร”

ในความหมาย ก) บุพบทวลี 在桌子上 มีจุดเน้นความหมายไปที่ 他 หมายถึง เขากระทำกริยาเขียนตัวอักษรอยู่บนโต๊ะ โดย “เขา” อาจอยู่บนโต๊ะ แต่ตัวอักษรไม่ได้เขียนลงบนโต๊ะ ส่วนในความหมาย ข) บุพบทวลี 在桌子上 เน้นความหมายไปที่ 字 หมายถึง เขาเขียนตัวอักษรลงบนโต๊ะ โดยที่ตัวอักษรอยู่บนโต๊ะ ตัวเขาไม่ได้อยู่บนโต๊ะ

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 106) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เขาเขียนตัวอักษรบนโต๊ะ” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

107) 我們按照不同專業和他們交談。 (黃國營, 1985: 81)

Wǒmen ànzhào bùtóng zhuānyè hé tāmen jiāotán.

ก) 按照不同專業 มีจุดเน้นความหมายที่ “พวกเรา”

ข) 按照不同專業 มีจุดเน้นความหมายที่ “พวกเขา”

ในความหมาย ก) บุพบทวลี 按照不同專業 เน้นความหมายไปที่ 我們 หมายถึง พวกเรา แบ่งตามวิชาเอกที่ต่างกันของพวกเรา ไปสนทนากับพวกเขา ส่วนในความหมาย ข) บุพบทวลี 按照不同專業 เน้นความหมายไปที่ 他們 หมายถึง พวกเขาแบ่งตามวิชาเอกที่ต่างกันของพวกเรา มาสนทนากับพวกเรา

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 107) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “พวกเรา สนทนากับพวกเขาโดยแบ่งตามวิชาเอกที่ต่างกันไป” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

108) 孩子們由小到大試著搬動石頭。 (黃國營, 1985: 81)

Háizimen yóu xiǎo dào dà shìzhe bāndòng shítóu.

ก) 由小到大 มีจุดเน้นความหมายที่ “เด็กๆ” เรียงลำดับจากเด็กที่อายุน้อยไปหาเด็กที่อายุมาก

ข) 由小到大 มีจุดเน้นความหมายที่ “ก้อนหิน” เรียงลำดับจากก้อนหินที่มีขนาดเล็กไปหาก้อนหินที่มีขนาดใหญ่

ในความหมาย ก) บุพบทวลี 由小到大 มีจุดเน้นความหมายที่ 孩子們 หมายถึง ลองขนย้ายหิน โดยเรียงลำดับจากเด็กที่อายุน้อยไปหาเด็กที่อายุมาก ส่วนในความหมาย ข) บุพบทวลี 由小到大 มีจุดเน้นความหมายที่ 石頭 หมายถึง ลองขนย้ายก้อนหิน โดยเรียงลำดับจากก้อนหินที่มีขนาดเล็กไปหาก้อนหินที่มีขนาดใหญ่

ก. คำนาม (名詞 míngcí)

- บอกเวลา

109) 星期三我通知他到學校報到。 (黃國營, 1985: 82)

Xīngqīsān wǒ tōngzhī tā dào xuéxiào bàodào.

ก) 星期三 มีจุดเน้นความหมายที่ “บอก”

ข) 星期三 มีจุดเน้นความหมายที่ “รายงานตัว”

ในความหมาย ก) 星期三 มีจุดเน้นความหมายที่ 通知 หมายถึง “ฉัน” ทำกริยา “บอก” ในวันพุธ ส่วนในความหมาย ข) 星期三 มีจุดเน้นความหมายที่ 報到 หมายถึง “พวกเขา” ทำกริยา “รายงานตัว” ในวันพุธ

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 109) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ฉันบอกให้เขาไปรายงานตัวที่โรงเรียนวันพุธ” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

- บอกสถานที่

110) 在上海，我說過這種東西很容易買到 (黃國營，1985：82)

Zài Shànghǎi, wǒ shuōguò zhè zhǒng dōngxi hěn róngyì mǎidào.

ก) 在上海 มีจุดเน้นความหมายที่ “บอก”

ข) 在上海 มีจุดเน้นความหมายที่ “หาซื้อได้ง่าย”

ในความหมาย ก) 在上海 มีจุดเน้นความหมายที่ 說過 หมายถึง “ฉัน” ทำกริยา “เคยบอก” ที่เชียงใหม่ ส่วนในความหมาย ข) 在上海 มีจุดเน้นความหมายที่ 很容易賣到 หมายถึง หาซื้อได้ง่ายที่เชียงใหม่

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 110) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ฉันเคยบอกแล้วว่าของแบบนี้หาซื้อได้ง่ายที่เชียงใหม่” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

ง. ส่วนเสริม (補語 bǔyǔ)

111) 他打兒子打得手也腫了 (黃國營，1985：82)

Tā dǎ érzi dǎde shǒu yě zhǒngle.

ก) 手也腫了 มีจุดเน้นความหมายที่ “เขา”

ข) 手也腫了 มีจุดเน้นความหมายที่ “ลูกชาย”

ในความหมาย ก) 手也腫了 มีจุดเน้นความหมายที่ 他 หมายถึง “เขา” ดี “ลูกชาย” จนมือเขาบวม ส่วนในความหมาย ข) 手也腫了 มีจุดเน้นความหมายที่ 兒子 หมายถึง “เขา” ดี “ลูกชาย” จนลูกชายมือบวม

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 111) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เขาตีลูกชาย
ตีจนมือบวม” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

112) 他追小偷追得車都翻了。 (黃國營, 1985: 82)

Tā zhuī xiǎotōu zhuīde chē dōu fānle.

- ก) 車都翻了 มีจุดเน้นความหมายที่ “เขา”
ข) 車都翻了 มีจุดเน้นความหมายที่ “ขโมย”

ในความหมาย ก) 車都翻了 มีจุดเน้นความหมายที่ 他 หมายถึง “เขา” ตาม “ขโมย” จนรถ
ของเขาคว่า ส่วนในความหมาย ข) 車都翻了 มีจุดเน้นความหมายที่ 小偷 หมายถึง “เขา” ตาม
“ขโมย” จนรถของขโมยคำว่า

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 112) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เขาไล่ตาม
ขโมยจนรถคว่ำ” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

113) 他問老師問急了。 (黃國營, 1985: 82)

Tā wèn lǎoshī wènjíle.

- ก) 問急了 มีจุดเน้นความหมายที่ “เขา”
ข) 問急了 มีจุดเน้นความหมายที่ “อาจารย์”

ในความหมาย ก) 問急了 มีจุดเน้นความหมายที่ 他 หมายถึง “เขา” ตาม “อาจารย์” จน
“เขา” โม่โม่ ส่วนในความหมาย ข) 問急了 มีจุดเน้นความหมายที่ 老師 หมายถึง “เขา” ตาม
“อาจารย์” จน “อาจารย์” โม่โม่

ความกำกวมในภาษาจีนกลางดังตัวอย่าง 113) สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เขาถาม
อาจารย์จนโม่โม่” ก็มีความกำกวมในลักษณะเดียวกัน

3.2. ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทยที่มีลักษณะต่างกัน

3.2.1. มีความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางแต่ไม่มีความกำกวมทางไวยากรณ์ใน ภาษาไทย

ในภาษาจีนกลางส่วนขยายมักจะวางด้านหน้าส่วนหลักที่ถูกขยาย ในขณะที่ภาษาไทยส่วน
ขยายโดยทั่วไปจะอยู่ด้านหลังส่วนหลัก ความแตกต่างอันเนื่องมาจากการวางส่วนขยายในตำแหน่งที่

ต่างกันบ้างครั้งก็อาจทำให้โครงสร้างความกำกวมในภาษาจีนกลาง มีลักษณะต่างกับในภาษาไทย ดังนี้

ก. ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก (กริยา)
(偏正關係 piānzhèng guānxi)

114) 不 適當地 澆水 (崔應賢, 2004: 167)
bú shìdàng de jiāoshuǐ

ก) 不 適當地 澆水
┌ 偏 (狀) ───┐ ┌ 正 (中) ─┐
└ 偏 (狀) ┘ └ 正 (中) ┘

ข) 不 適當地 澆水
└ 偏 (狀) ┘ ┌ 正 (中) ───┐
└ 偏 (狀) ┘ └ 正 (中) ┘

ในตัวอย่างนี้เป็นความกำกวมในลักษณะที่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน คือ มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก(กริยา) แต่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน คือ ในความหมาย ก) มี 不適當 búshìdàng เป็นส่วนขยายกริยาและมี 澆水 jiāoshuǐ เป็นกริยาซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนหลัก ตัวอย่าง ก) มีความหมายว่า รดน้ำอย่างไม่เหมาะสม ส่วนในความหมาย ข) มี 不 bù เป็นส่วนขยายกริยา และมีกริยาลี 適當地澆水 shìdàng de jiāoshuǐ เป็นส่วนหลัก ตัวอย่าง ข) จึงมีความหมายว่า ไม่รดน้ำอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาจากการแบ่งส่วนประชิดในตัวอย่าง ก) และตัวอย่าง ข) แล้วจะพบว่า ขอบเขตของการขยายของคำวิเศษณ์ 不 bù ในตัวอย่าง ก) และตัวอย่าง ข) มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ในตัวอย่าง ก) คำวิเศษณ์ 不 bù มีขอบเขตการขยายครอบคลุมไปถึงแค่เพียงส่วนขยายกริยา 適當 shìdàng ในขณะที่ในตัวอย่าง ข) ขอบเขตการขยายของคำวิเศษณ์ 不 bù มีขอบเขตครอบคลุมไปถึงส่วนหลัก 澆水 jiāoshuǐ นั่นคือขยายครอบคลุมทั้งวลี 適當地澆水 shìdàng de jiāoshuǐ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ไม่พบโครงสร้างกำกวมเช่นนี้ในภาษาไทย เนื่องจากในภาษาไทยโดยทั่วไปส่วนขยายกริยาจะวางอยู่ด้านหลังคำกริยา หากต้องการปฏิเสธส่วนขยายกริยา ตำแหน่งของคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธ “ไม่” จะวางอยู่หน้าส่วนขยายกริยา หลังคำกริยา เช่น หากต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 114ก) ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างดังนี้

115) รดน้ำ อย่าง ไม่ เหมาะสม
┌ ส่วนหลัก (กริยา) ─┐ ┌ ส่วนขยาย ───┐
└ ส่วนขยาย ┘ └ ส่วนหลัก ┘

แต่หากต้องการปฏิเสธคำกริยาซึ่งเป็นส่วนหลักก็จะวางคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธ “ไม่” ไว้หน้าคำกริยา เช่น หากต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 114ข) ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างดังนี้

116) ไม่ รรน้ำ อย่าง เหมาะสม
 ↳ส่วนขยาย ↳ ส่วนหลัก(กริยา) ↳
 ↳ส่วนหลัก (กริยา) ↳ ↳ ส่วนขยาย ↳

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าในภาษาไทยเมื่อต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 114ก) และตัวอย่าง 114ข) จะมีโครงสร้างที่มีความแตกต่างกันจึงทำให้ไม่เกิดความกำกวมลักษณะนี้ขึ้นในภาษาไทย

ข. ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์ในแบบส่วนหลัก (ค่านาม) – ส่วนขยาย (偏正關係) หรือในแบบกริยา – กรรม (述賓關係)

117) 發現敵人的哨兵 (吳英才, 李裕德, 1997: 95)
 fāxiàn dírén de shàobīng

ก) 發現 敵人的 哨兵
 ↳ 偏 (定) ↳ ↳ 正 (中) ↳
 ↳ 述 ↳ ↳ 賓 ↳

ข) 發現 敵人的 哨兵
 ↳ 述 ↳ ↳ 賓 ↳ ↳
 ↳ 偏 (定) ↳ ↳ 正 (中) ↳

ความกำกวมในตัวอย่าง 117) เป็นความกำกวมที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันและมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกันด้วย กล่าวคือ ตัวอย่าง 117ก) จะมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก(ค่านาม) – ส่วนขยาย โดยมี 哨兵 shàobīng เป็นส่วนหลักและมี 發現敵人 fāxiàn dírén de เป็นส่วนขยาย ในขณะที่ตัวอย่าง 117ข) มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา – กรรม โดยมี 發現 fāxiàn เป็นกริยาและมี 敵人的哨兵 dírén de shàobīng เป็นกรรม หากตีความดังตัวอย่าง ก) จะมีความหมายว่า ทหารยามที่พบศัตรู แต่หากตีความตามตัวอย่าง ข) จะมีความหมายว่า พบทหารยามของศัตรู จะเห็นได้ว่า วลี 發現敵人的哨兵 fāxiàn dírén de shàobīng มีความกำกวมเนื่องมาจาก ค่านาม 敵人 dírén อาจทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา 發現 fāxiàn ดังตัวอย่าง ก) หรืออาจทำหน้าที่เป็นส่วนขยายค่านาม 哨兵 shàobīng ดังตัวอย่าง ข) ก็

ได้เช่นกัน จากการศึกษาพบว่า ไม่พบโครงสร้างกำกวมลักษณะนี้ในภาษาไทย ในภาษาไทยนั้นหากต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 117ก) จะมีโครงสร้างดังนี้

118) ทหารยาม ที่ คั่นพบ ศัตรู

└ส่วนหลัก┐ ┌ส่วนขยาย┐

└กริยา┐ ┌กรรม┐

และหากต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 117ข) ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างดังนี้

119) คั่นพบ ทหารยาม ของ ศัตรู

└กริยา┐ ┌กรรม┐

└ส่วนหลัก┐ └ส่วนขยาย┐

จะเห็นได้ว่าในภาษาไทยหากต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 117ก) และ 117ข) จะมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน คือ หากคำนาม “ศัตรู” ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา “คั่นพบ” ก็จะวางอยู่ด้านหลังคำกริยา ดังเช่นในตัวอย่าง 118) แต่หากคำนาม “ศัตรู” เป็นส่วนขยาย ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก “ทหารยาม” คำนาม “ศัตรู” ก็จะวางอยู่ด้านหลังส่วนหลัก “ทหารยาม” ดังเช่นในตัวอย่าง 119) ดังนั้นจึงไม่เกิดความกำกวมขึ้นในภาษาไทย

120) 沒有買票的人
méiyǒu mǎipiào de rén

ก) 沒有 買票的 人

┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

└偏(狀)┐ └正(中)┐

ข) 沒有 買票的 人

└述┐ ┌賓┐

┌偏(定)┐ └正(中)┐

ค. ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์ในแบบประธาน – ภาคแสดง (主謂關係 zhǔwèi guānxi) หรือในแบบส่วนขยาย - ส่วนหลัก(กริยา) (偏正關係 piānzhèng guānxi)

123) 拳頭大 (黃國營, 1985: 76)

Quántóu dà.

ก) 拳頭 大

┌主┐┌謂┐

ข) 拳頭 大

┌偏(狀)┐┌正(中)┐

ตัวอย่าง 123) เป็นความกำกวมที่มีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน คือ อาจมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบประธาน – ภาคแสดง ดังเช่นในตัวอย่าง ก) มี 拳頭 quántóu เป็นประธาน และ 大 dà เป็นภาคแสดง หรืออาจมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก (กริยา) ดังในตัวอย่าง ข) มี 拳頭 quántóu เป็นส่วนขยาย และ 大 dà เป็นส่วนหลัก หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ดังตัวอย่าง ก) จะมีความหมายว่า กำปั้นมีขนาดใหญ่ แต่หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ดังความหมาย ข) จะมีความหมายว่า ใหญ่ขนาดกำปั้น ความกำกวมดังตัวอย่าง 123) เกิดจากคำนาม 拳頭 quántóu สามารถทำหน้าที่เป็นประธานทางด้านหน้าภาคแสดง 大 dà หรืออาจทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย วางขยายด้านหน้า 大 dà ก็ได้เช่นกัน ในภาษาไทยไม่พบความกำกวมในโครงสร้างนี้ เนื่องจากตำแหน่งของส่วนขยายในภาษาไทยจะอยู่ด้านหลังคำหลัก ไม่วางขยายหน้าคำหลักดังเช่นในภาษาจีนกลาง หากต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 123ก) ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างดังนี้

124) กำปั้น ใหญ่

┌ประธาน┐┌ภาคแสดง┐

แต่หากต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 123ข) ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างดังนี้

125) ใหญ่ ขนาดกำป็น

└ส่วนหลัก┐ └ส่วนขยาย┐

3.2.2. มีความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทยแต่ไม่มีความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลาง

ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบประธาน – ภาคแสดง (主謂關係) หรือในแบบส่วนหลัก(นาม) – ส่วนขยาย (偏正關係)

124) กำป็นใหญ่

ก) กำป็น ใหญ่

└ประธาน┐ └ภาคแสดง┐

ข) กำป็น ใหญ่

└ส่วนหลัก┐ └ส่วนขยาย┐

จากตัวอย่าง 124) เป็นความกำกวมที่มีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน คือ อาจมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบประธาน – ภาคแสดง ดังเช่นในตัวอย่าง ก) มี “กำป็น” เป็นประธาน และ “ใหญ่” เป็นภาคแสดง หรืออาจมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก(นาม) – ส่วนขยาย ดังในตัวอย่าง ข) มี “ใหญ่” เป็นส่วนขยาย และ “กำป็น” เป็นส่วนหลัก หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ดังตัวอย่าง ก) จะมีความหมายว่า กำป็นมีขนาดใหญ่ แต่หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ดังความหมาย ข) จะมีความหมายว่า กำป็นที่ใหญ่ ความกำกวมดังตัวอย่าง 124) เกิดจากคำคุณศัพท์ “ใหญ่” สามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดง หรืออาจทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย วางขยายด้านหลัง “กำป็น” ก็ได้เช่นกัน ในภาษาจีนกลางไม่พบความกำกวมในโครงสร้างนี้ เนื่องจากตำแหน่งของส่วนขยายในภาษาจีนจะอยู่ด้านหน้าคำหลัก ไม่วางขยายหลังคำหลักดังเช่นในภาษาไทย หากต้องการสื่อความหมายดังตัวอย่าง 124ก) และ 124ข) ในภาษาจีนจะมีโครงสร้างดังตัวอย่าง 123ก) และ 126) ตามลำดับ

123n) 拳頭 大

┌主┐┌謂┐

126) 大(的) 拳头

┌偏(定)┐┌正(中)┐

บทที่ 4

การหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย

การหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขความกำกวมทางไวยากรณ์มีอยู่ด้วยกันหลายวิธี จากแหล่งข้อมูลต่างๆที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยและรวบรวม สามารถสรุปได้หลักๆดังนี้¹⁰

1. การใช้การออกเสียงเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมทางไวยากรณ์
ได้แก่ การหยุด การเน้นเสียงหนัก การใช้เสียงเบา เป็นต้น
2. การใช้บริบทเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมทางไวยากรณ์
ได้แก่ การใช้ข้อความข้างเคียงเพื่อเพิ่มเสริมรายละเอียดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. การใช้แนวทางทางไวยากรณ์เพื่อหลีกเลี่ยงความหมายกำกวมทางไวยากรณ์
ได้แก่ การแทนที่ การเติม การตัดออก การเปลี่ยนรูปแบบหรือโครงสร้างประโยค

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ทำให้วลีหรือประโยคนั้นๆเกิดความกำกวมขึ้น และนำเอาวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมดังที่ได้กล่าวข้างต้นมาใช้แก้ไขความกำกวม อนึ่ง แม้ความกำกวมบางประเภทอาจใช้วิธีการหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขได้มากกว่า 1 วิธี แต่ผู้วิจัยจะเลือกนำเสนอเพียงวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมที่สุดในทัศนะของผู้วิจัยสำหรับความกำกวมแต่ละประเภทนั้น

4.1. ปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน

4.1.1. กรณีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง (主謂關係 zhǔwèi guānxi)

- 1) 他們 兩個人 坐一輛車。
Tāmen liǎng gè rén zuò yī liàng chē.

ก) 他們 兩個人 坐一輛車
└─主─┬───────────謂──────────┐ ← 主แรก
└─主─┬───謂───┐

¹⁰ 邵敬敏等著, 漢語語法專題研究(增訂本) (北京:北京大學出版社, 2009).

๗) 他們 兩個人 坐 一輛車
 ┌───主───┐ ┌───謂───┐ ← ชั้นแรก
 ┌─同─┐ ┌─位─┐ ┌─述─┐ ┌─賓─┐

2) พวกเขาสองคนพักหนึ่งห้อง

ก) พวกเขา สองคน พักหนึ่งห้อง
 ┌─ประธาน─┐ ┌─────────ภาคแสดง─────────┐ ← ชั้นแรก
 ┌─ประธาน─┐ ┌─────────ภาคแสดง─────────┐

ข) พวกเขา สองคน พัก หนึ่งห้อง
 ┌─ประธาน─┐ ┌─────────ภาคแสดง─────────┐ ← ชั้นแรก
 ┌─ appositive ─┐ ┌─กริยา─┐ ┌─กรรม─┐

เราอาจใช้วิธีการเติมคำหรือสลับตำแหน่งเพื่อทำให้ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในส่วนประธานของประโยคมีความชัดเจนขึ้น ดังนี้ (吳英才, 李裕德, 1997: 122)

หากประธานของประโยคไม่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ appositive ในภาษาจีนกลางสามารถใช้วิธีการเปลี่ยนตำแหน่งคำในประโยคเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวม ดังตัวอย่าง

1ก) 他們兩個人坐一輛車。 = 他們一輛車坐兩個人。

หากประธานของประโยคมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ appositive ก็อาจใช้วิธีการเติมคำ 這 zhè ไว้ระหว่างประธานและวลีบอกจำนวน เช่น

1ข) 他們兩個人坐一輛車。 = 他們這兩個人坐一輛車。

ในภาษาไทยก็สามารถนำวิธีการเดียวกันนี้มาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมได้เช่นกัน ดังนี้

หากประธานของประโยคไม่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ appositive

2ก) พวกเขาสองคนพักหนึ่งห้อง = พวกเขาห้องหนึ่ง (/แต่ละห้อง) พักสองคน

หากประธานของประโยคมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ appositive

2ข) พวกเราสองคนพักหนึ่งห้อง = พวกเราสองคนนี้พักหนึ่งห้อง

3) 他講不好

Tā jiǎng bùhǎo.

ก) 他 講 不好

┌主┐ ┌謂┐
└述┘ └補┘

ข) 他 講 不 好

┌主┐ ┌謂┐
└主┘ └謂┘ ┌偏(狀)┘ └正(中)┘

4) เขาบอกไม่ดี

ก) เขา บอก ไม่ดี

┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐
└กริยา┘ └ส่วนขยายกริยา┘

ข) เขา บอก ไม่ ดี

┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐
└ประธาน┘ └ภาคแสดง┘ └ส่วนขยาย┘ └ส่วนหลัก┘

ความกำกวมในลักษณะที่ 2 เกิดจากการที่ประธานของประโยคอาจทำหน้าที่เป็นประธานของภาคแสดงหลักของประโยคหรืออาจเป็นเพียงประธานของภาคแสดงย่อยในประโยค เราอาจหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ด้วยวิธีการหยุดจังหวะ (停頓 tíngdùn) ทั้งในภาษาจีนกลางและภาษาไทย ดังนี้ (邵敬敏等著, 2009:179)

หากต้องการสื่อความหมายว่าเป็นประธานของภาคแสดงหลักของประโยค ให้หยุดจังหวะที่หลังประธาน ดังตัวอย่าง

3ก) 他講不好 = 他 | 講不好

4ก) เขาบอกไม่ดี = เขา | บอกไม่ดี

หากต้องการสื่อความหมายว่าเป็นประธานของภาคแสดงย่อยในประโยค ให้หยุด
จังหวะที่หลังคำกริยา ดังตัวอย่าง

3ข) 他講不好 = 他講 | 不好

4ข) เขา บอกไม่ดี = เขาบอก | ไม่ดี

4.1.2. กรณีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi)

ความกำกวมในลักษณะนี้เกิดจากการที่ส่วนขยายทำหน้าที่ขยายส่วนใดไม่ชัดเจน อาจทำหน้าที่ขยายคำที่เป็นส่วนหลักหรืออาจทำหน้าที่ขยายคำที่เป็นส่วนขยายอีกตัวหนึ่งก็ได้เช่นกัน จากการศึกษาตัวอย่างความกำกวมในภาษาจีนกลางและภาษาไทย พบความกำกวมประเภทนี้ใน 5 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 เมื่อส่วนขยายที่เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายส่วนหลักที่เป็นคำนาม หรือทำหน้าที่ขยายส่วนขยายซึ่งเป็นคำกริยาหรือกริยวลี อีกตัวหนึ่ง เช่น

5) 部分被侵佔的國家

bùfen bèi qīnzhàn de guójiā

ก) 部分 被侵佔的 國家
┌———偏(定)———┐ ┌正(中)┐
└ 偏(狀) ┘ └ 正(中) ┘

ข) 部分 被侵佔的 國家
└ 偏(定) ┘ ┌———正(中)———┐
└ 偏(定) ┘ └ 正(中) ┘

จะเห็นว่าส่วนขยาย 部分 bùfen อาจทำหน้าที่ขยายคำนาม 國家 guójiā ที่เป็นส่วนหลัก หรืออาจทำหน้าที่ขยายส่วนขยาย 被侵佔 bèi qīnzhàn ที่เป็นกริยวลี จึงทำให้เกิดความกำกวมขึ้น การหลีกเลี่ยงความกำกวมในลักษณะนี้สามารถทำได้โดยวิธีการทางไวยากรณ์ คือ การเติม การเปลี่ยนลำดับคำ และเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างวลี ดังนี้

หากส่วนขยาย 部分 bùfen ทำหน้าที่ขยายกริยวลี 被侵佔 bèi qīnzhàn ดังตัวอย่าง 5ก) ให้เติม 一些 ด้านหน้าคำนาม 國家 เช่น

5ก) 部分被侵佔的國家 = 部分被侵佔的一些國家

หากส่วนขยาย 部分 bùfen ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 國家 guójiā ดังตัวอย่าง 5ข) ให้ย้าย
ส่วนขยาย 部分 bùfen มาวางขยายขีดส่วนหลัก 國家 guójiā เช่น

5ข) 部分被侵佔的國家 = 被侵佔的部分國家

ตัวอย่างความกำกวมลักษณะนี้ในภาษาไทย เช่น

6) ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน

ก) ประเทศ ที่ ถูกรุกราน บางส่วน
└ส่วนหลัก┐ ┌ส่วนขยาย┐
└ส่วนหลัก(กริยา)┐ └ส่วนขยาย┐

ข) ประเทศ ที่ ถูกรุกราน บางส่วน
┌ส่วนหลัก┐ └ส่วนขยาย┐
└ส่วนหลัก(นาม)┐ └ส่วนขยาย┐

ในภาษาไทยหากต้องการหลีกเลี่ยงความกำกวมสามารถทำได้ดังนี้

หากส่วนขยาย “บางส่วน” ทำหน้าที่ขยายกริยาลี “ถูกรุกราน” ดังตัวอย่าง 6ก) ให้เติมคำ
“เป็น” ด้านหน้า “บางส่วน” เช่น

6ก) ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน = ประเทศที่ถูกรุกรานเป็นบางส่วน
= ประเทศที่ถูกรุกรานบางพื้นที่

หากส่วนขยาย “บางส่วน” ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก “ประเทศ” ดังตัวอย่าง 6ข) ในภาษาไทย
แม้จะย้ายส่วนขยาย “บางส่วน” มาวางขยายขีดส่วนหลัก “ประเทศ” ก็ยังคงมีความกำกวมอยู่ ดังนั้น
จึงควรเปลี่ยนส่วนขยาย “บางส่วน” เป็น “บางประเทศ” ดังตัวอย่าง

6ข) ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน = ประเทศที่ถูกรุกรานบางประเทศ

ลักษณะที่ 2 เมื่อส่วนขยายที่เป็นคำนาม ทำหน้าที่ขยายส่วนหลักที่เป็นคำนาม หรือทำหน้าที่
ขยายส่วนขยายที่เป็นคำนามอีกตัวหนึ่ง เช่น

7) 中東石油價格
zhōngdōng shíyóu jiàgé

7ก) 中東 石油 價格
 ┌───偏(定)───┐ ┌正(中)┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

7ข) 中東 石油 價格
 └偏(定)┘ ┌───正(中)───┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

8) ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง

ก) ราคา น้ำมัน ตะวันออกกลาง
 └ส่วนหลัก┘ ┌───ส่วนขยาย───┐
 └ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘

ข) ราคา น้ำมัน ตะวันออกกลาง
 ┌───ส่วนหลัก───┐ └ส่วนขยาย┘
 └ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘

วิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ในภาษาจีนสามารถทำได้ ดังนี้

หากคำนาม 中東 zhōngdōng ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 石油 shíyóu ดังตัวอย่าง 7ก) สามารถเติมคำช่วยโครงสร้าง 的 de หน้าส่วนหลักใหญ่คือ 價格 jiàgé ดังตัวอย่าง

7ก) 中東石油價格 = 中東石油的價格

หากคำนาม 中東 ทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก 價格 ดังตัวอย่าง 7ข) สามารถเติมคำช่วยโครงสร้าง 的 ไว้หลัง 中東 หน้าส่วนหลักย่อย 石油 ดังตัวอย่าง

7ข) 中東石油價格 = 中東的石油價格

ในภาษาไทยสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะเดียวกันนี้ได้โดย

หาก “ตะวันออกกลาง” ทำหน้าที่ขยายคำนาม “น้ำมัน” ดังตัวอย่าง 8ก) สามารถเติมคำช่วย “ของ” ไว้ระหว่างคำนามหลัก “ราคา” กับส่วนขยาย “น้ำมันตะวันออกกลาง” ดังนี้

8ก) ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง = ราคาของน้ำมันตะวันออกกลาง

หาก “ตะวันออกกลาง” ทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก “ราคาน้ำมัน” ดังตัวอย่าง 8ข) หากใช้วิธีหลักเฉียงโดยการเติมคำช่วย “ของ” เป็น ราคาน้ำมันของตะวันออกกลาง จะทำให้วลียังคงมีความกำกวมอยู่ ดังนั้น จึงควรใช้วิธีการเติมส่วนขยายที่ให้รายละเอียดที่เหมาะสม หรือซ้ำคำนามหลักอีกครั้ง เพื่อบ่งชี้ความสัมพันธ์ให้ชัดเจน เช่น

8ข) ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง = ราคาน้ำมันซึ่งเป็นราคาที่กำหนดในตะวันออกกลาง
= ราคาน้ำมันซึ่งเป็นราคาของตะวันออกกลาง

ลักษณะที่ 3 เมื่อส่วนขยายที่เป็นวลีบอกจำนวน (數量短語 shùliàng duǎnyǔ) ทำหน้าที่ขยายส่วนหลักซึ่งเป็นคำนาม หรือทำหน้าที่ขยายส่วนขยายซึ่งเป็นคำนามอีกตัวหนึ่งไม่ชัดเจน เช่น

9) 幾個托兒所的小朋友
jǐgè tuō' érsuǒ de xiǎo péngyou

ก) 幾個 托兒所 的 小朋友
┌───┐ ┌──┐
└─┬─┘ └─┬─┘
└─┬─┘ └─┬─┘

ข) 幾個 托兒所 的 小朋友
└─┬─┘ ┌───┐ ┌──┐
└─┬─┘ └─┬─┘ └─┬─┘

10) คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คนเข้าร่วมประชุมในวันเปิดภาคเรียน

ก) คุณพ่อ ของ นักเรียน ไม่กี่คน
└─┬─┘ ┌───┐ ┌──┐
└─┬─┘ └─┬─┘ └─┬─┘
└─┬─┘ └─┬─┘

ข) คุณพ่อ ของ นักเรียน ไม่กี่คน
┌───┐ └─┬─┘ └─┬─┘
└─┬─┘ └─┬─┘

จะเห็นว่าในภาษาจีนกลางความกำกวมเกิดขึ้นจากการที่ส่วนขยายที่เป็นวลีบอกจำนวน 幾個 jǐgè สามารถทำหน้าที่ขยายคำนาม 托兒所 tuō' érsuǒ แล้วจึงค่อยทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของคำนามหลัก 小朋友 xiǎo péngyou ในตัวอย่าง 9ก) แต่ในตัวอย่าง 9ข) ส่วนขยายที่เป็นวลีบอกจำนวนเดียวกันนี้ ก็อาจทำหน้าที่ขยายคำนามที่เป็นส่วนหลัก 小朋友 xiǎo péngyou โดยคำนามหลักดังกล่าวมี 托兒所 tuō' érsuǒ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายวางอยู่ข้างหน้าส่วนหลักนั้น ดังตัวอย่าง 9ข) จึงทำให้เกิดความกำกวมขึ้น

ในภาษาไทย วลีบอกจำนวน “ไม่กี่คน” สามารถทำหน้าที่ขยายคำนาม “นักเรียน” แล้วจึงค่อยทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนามหลัก “คุณพ่อ” ดังตัวอย่าง 10ก) แต่ในตัวอย่าง 10ข) ส่วนขยายที่เป็นวลีบอกจำนวนเดียวกันนี้ก็อาจทำหน้าที่ขยายคำนามที่เป็นส่วนหลัก “คุณพ่อ” โดยคำนามหลักดังกล่าวมี “นักเรียน” ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายวางอยู่ข้างหลังส่วนหลักนั้น จึงทำให้เกิดความกำกวมขึ้น

การหลีกเลี่ยงความกำกวมในลักษณะนี้ คือ ต้องทำให้ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ระหว่างวลีที่เป็นคำบอกจำนวนกับคำนามที่เป็นส่วนหลักนั้น ชัดเจนว่าทำหน้าที่ขยายคำนามตัวใดกันแน่ ซึ่งอาจใช้วิธีการเปลี่ยนคำลักษณนามให้เป็นคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามตัวใดตัวหนึ่งโดยเฉพาะ หรือเปลี่ยนลำดับคำ โดยย้ายส่วนขยายที่เป็นวลีบอกจำนวนไปวางประชิดส่วนหลักที่มันขยาย ดังนี้ (鄒韶華, 馬彪, 2007: 128-131)

หากส่วนขยายซึ่งเป็นวลีบอกจำนวน 幾個 jǐgè ทำหน้าที่ขยาย 托兒所 tuō' érsuǒ ให้เปลี่ยนลักษณนาม 個 gè ซึ่งเป็นลักษณนามที่ใช้กับคำนามโดยทั่วไป เป็นคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามที่เป็นสถานที่โดยเฉพาะ เช่น

9ก) 幾個托兒所的小朋友 = 幾家托兒所的小朋友

จะเห็นว่าส่วนขยาย 幾家 jǐjiā สามารถทำหน้าที่ขยาย 托兒所 tuō' érsuǒ เท่านั้น ไม่สามารถใช้ขยาย 小朋友 xiǎo péngyou จึงไม่มีความกำกวมเกิดขึ้น

หากส่วนขยายซึ่งเป็นวลีบอกจำนวน 幾個 jǐgè ทำหน้าที่ขยาย นามวลี 小朋友 xiǎo péngyou ซึ่งเป็นส่วนหลัก ให้ย้ายคำบอกจำนวน 幾個 jǐgè มาวางประชิดที่ด้านหน้าส่วนหลัก 小朋友 xiǎo péngyou ดังนี้

9ข) 幾個托兒所的小朋友 = 托兒所的幾個小朋友

ในภาษาไทยก็สามารรถใช้วิธีการเดียวกันนี้เพื่อช่วยแก้ไขความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกันกับภาษาจีน เช่น

10ข) คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน = คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่ท่าน
= คุณพ่อไม่กี่คน/ท่านของนักเรียน

จะเห็นว่า เมื่อเปลี่ยนลักษณนาม “คน” ซึ่งใช้กับบุคคลโดยทั่วไป เป็นลักษณนาม “ท่าน” ซึ่งใช้กับบุคคลที่มีความอาวุโส หรือใช้เพื่อแสดงความเคารพแล้ว ส่วนขยายที่เป็นวลีบอกจำนวน “ไม่กี่ท่าน” น่าจะขยาย “คุณพ่อ” มากกว่าขยาย “นักเรียน” นอกจากนี้เรายังสามารถย้ายตำแหน่งส่วนขยายที่เป็นวลีบอกจำนวน มาวางประชิดกับส่วนหลักที่มันขยาย โดยจะเปลี่ยนคำลักษณนามด้วยหรือไม่ก็ได้ หรือบางครั้งอาจหลีกเลี่ยงความกำกวมได้โดยเปลี่ยนรูปแบบประโยค ดังตัวอย่าง

10ก) คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน = คุณพ่อของเหล่า/พวกนักเรียน

ในที่นี้ หากเปลี่ยนส่วนขยายที่บอกจำนวน “ไม่กี่คน” เป็นสมุหนามเพื่อบอกความเป็นพหูพจน์ “เหล่า” หรือ “พวก” วางไว้หน้าคำนาม “นักเรียน” จะทำหน้าที่ขยาย “นักเรียน” เท่านั้น ไม่ขยาย “คุณพ่อ” ทำให้ไม่มีความกำกวม

ลักษณะที่ 4 เมื่อคำคุณศัพท์ ทำหน้าที่ขยายคำนามซึ่งเป็นส่วนหลัก หรือทำหน้าที่ขยายคำนามซึ่งเป็นส่วนขยายอีกตัวหนึ่ง เช่น

11) 新職工宿舍
xīn zhígōng sùshè

ก) 新 職工 宿舍
┌ 偏 (定) ───┐ ┌ 正 (中) ─┐
└ 偏 (定) ─┘ └ 正 (中) ─┘

ข) 新 職工 宿舍
└ 偏 (定) ─┘ ┌ 正 (中) ───┐
└ 偏 (定) ─┘ └ 正 (中) ─┘

12) หอพักคนงานใหม่

ก) หอพัก คนงาน ใหม่
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳

ข) หอพัก คนงาน ใหม่
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳
 ↳ส่วนหลัก↳ ↳ส่วนขยาย↳

ตัวอย่าง 11) คำคุณศัพท์ 新 xīn สามารถทำหน้าที่ขยายคำนาม 职工 zhígōng แล้วจึงค่อยทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของคำนามที่เป็นส่วนหลัก 宿舍 sùshè ดังตัวอย่าง ก) แต่ในตัวอย่าง ข) คำคุณศัพท์เดียวกันนี้อาจทำหน้าที่ขยายคำนามที่เป็นส่วนหลัก 宿舍 sùshè โดยคำนามหลักดังกล่าวมี 职工 zhígōng ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายวางไว้อยู่ข้างหน้าส่วนหลักนั้น จึง ทำให้เกิดความกำกวมขึ้น

การหลีกเลี่ยงความกำกวมในลักษณะนี้ คือ ต้องทำให้ส่วนขยายที่เป็นคำคุณศัพท์นั้นชัดเจนว่าขยายคำนามตัวใดกันแน่ โดยใช้วิธีการเติมคำช่วยโครงสร้าง 的 de หรือเปลี่ยนตำแหน่งคำ ดังนี้ (鄒韶華, 馬彪, 2007: 78)

หากส่วนขยาย 新 Xīn ทำหน้าที่ขยายคำนาม 职工 zhígōng ดังตัวอย่าง 11ก) ให้เติมคำช่วยโครงสร้าง 的 de ไว้ด้านหลัง 职工 zhígōng เช่น

11ก) 新职工宿舍 = 新职工的宿舍

หากส่วนขยาย 新 xīn ทำหน้าที่ขยายคำนาม 宿舍 sùshè ดังตัวอย่าง 11ข) สามารถเติมคำช่วยโครงสร้าง 的 ไว้ด้านหลัง 新 xīn หรืออาจเปลี่ยนตำแหน่งส่วนขยายโดยย้ายมาวางขยายหน้าคำนาม 宿舍 sùshè เช่น

11ข) 新职工宿舍 = 新的职工宿舍
 = 职工的新宿舍

เมื่อใช้วิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะทำให้ส่วนขยาย 新 xīn มีขอบเขตในการขยายชัดเจนว่าขยายคำนามตัวใด จึงไม่มีความกำกวมอีก

ความกำกวมลักษณะเดียวกันนี้ในภาษาไทยก็สามารถใช้วิธีการเดียวกันในการหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากต้องการบ่งว่า คำคุณศัพท์ “ใหม่” ทำหน้าที่ขยายคำนาม “คนงาน” ดังตัวอย่าง 12ก) สามารถเติมคำช่วย “ของ” ไว้ระหว่างคำนาม “หอพัก” และ “คนงาน” ดังนี้

12ก) หอพักคนงานใหม่ = หอพักของคนงานใหม่

หากต้องการบ่งว่าคำคุณศัพท์ “ใหม่” ทำหน้าที่ขยายคำนาม “หอพัก” ดังตัวอย่าง 12ข) สามารถเปลี่ยนตำแหน่งคำ โดยย้ายคำคุณศัพท์ “ใหม่” มาวางหลังคำนาม “หอพัก” และเติมคำช่วยโครงสร้าง “ของ” ไว้ท้ายคำ “ใหม่” ดังนี้

12ข) หอพักคนงานใหม่ = หอพักใหม่ของคณงาน

อนึ่ง ในภาษาไทยโครงสร้างลักษณะนี้ยังอาจมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบประธาน – ภาคแสดงอีกด้วย ดังตัวอย่าง

12ค) หอพัก คนงาน ใหม่
 └───────────┬───────────┘ └─ภาคแสดง─┘
 └─ส่วนหลัก─┘ └─ส่วนขยาย─┘

หากคำคุณศัพท์ “ใหม่” ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงดังตัวอย่างข้างต้น ก็อาจเติมเนื้อความขยาย “หอพักคนงานมีสภาพใหม่” เพื่อมิให้สับสนกับตัวอย่างข้อ 12ข)

ลักษณะที่ 5 เมื่อส่วนขยายที่เป็นกริยาวิลี สามารถทำหน้าที่ขยายคำนามซึ่งวางเรียงอยู่ด้วยกันมากกว่า 1 ตัว เช่น

13) 有著坦蕩襟懷的戰士的母親

yǒuzhe tǎndàng jīnhuái de zhànshìde mǔqīn

ก) 有著 坦蕩襟懷的 戰士的 母親
 └──────────┬──────────┘ └─正(中)─┘
 └─偏(定)─┘ └─正(中)─┘
 └─述─┘ └─賓─┘

ข) 有著 坦蕩襟懷 的 戰士 的 母親
 ┌── 偏 (定) ──┐ ┌── 正 (中) ──┐
 └─述─┐ └─賓─┐ └─偏 (定) ┘ └─正 (中) ┘

14) คุณแม่ของนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง

ก) คุณแม่ ของ นักรบ ที่ มี จิตใจกว้างขวาง
 └─ส่วนหลัก─┐ ┌── ส่วนขยาย ──┐
 └─ส่วนหลัก─┐ ┌── ส่วนขยาย ──┐
 └─กริยา─┐ └─กรรม─┐

ข) คุณแม่ ของ นักรบ ที่ มี จิตใจกว้างขวาง
 ┌── ส่วนหลัก ──┐ ┌── ส่วนขยาย ──┐
 └─ส่วนหลัก─┐ └─ส่วนขยาย─┐ └─กริยา─┐ └─กรรม─┐

ตัวอย่าง 13) มีความกำกวมเนื่องจาก กริยาวลี 有著坦蕩襟懷 yǒuzhe tǎndàng jīn huái สามารถทำหน้าที่ขยายได้ทั้งคำนาม 戰士 zhànshì และ 母親 mǔqīn การหลีกเลี่ยงความกำกวมในลักษณะนี้ คือ ต้องทำให้ชัดเจนว่ากริยาวลีที่เป็นส่วนขยายมีขอบเขตการขยายที่คำนามตัวใด โดยใช้วิธีการเปลี่ยนรูปแบบประโยค ดังนี้

หากกริยาวลี 有著坦蕩襟懷 yǒuzhe tǎndàng jīn huái ทำหน้าที่ขยายคำนาม 戰士 zhànshì ดังตัวอย่าง 13ก) สามารถเปลี่ยนรูปแบบประโยคได้ ดังนี้

13ก) 有著坦蕩襟懷的戰士的母親 = 這位母親的兒子是個有著坦蕩襟懷的戰士。

หากกริยาวลี 有著坦蕩襟懷 yǒuzhe tǎndàng jīn huái ทำหน้าที่ขยายคำนาม 母親 mǔqīn ดังตัวอย่าง 13ข) สามารถเปลี่ยนรูปแบบประโยคได้ ดังนี้

13ข) 有著坦蕩襟懷的戰士的母親 = 這是戰士的有著坦蕩襟懷的一位母親。
 = 這個戰士的母親是個有著坦蕩襟懷的人。

ในภาษาไทยก็สามารถใช้วิธีเปลี่ยนรูปแบบประโยค เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมได้เช่นกัน ดังนี้

หากกริยาวลี “มีจิตใจกว้างขวาง” ทำหน้าที่ขยายคำนาม “นักรบ” ดังตัวอย่าง 14ก) สามารถเปลี่ยนรูปแบบประโยคได้ดังนี้

14ก) คุณแม่ของนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง = คุณแม่คนนี้มีลูกชายซึ่งเป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวาง

หากกริยาวลี “มีจิตใจกว้างขวาง” ทำหน้าที่ขยายคำนาม “คุณแม่” ดังตัวอย่าง 14ข) สามารถเปลี่ยนรูปแบบประโยคได้ดังนี้

14ข) คุณแม่ของนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง = คุณแม่ผู้ซึ่งเป็นคนที่มีความใจกว้างขวางของนักรบคนนั้น

4.2. ปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิด

เหมือนกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน

4.2.1. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่างส่วนหลัก – ส่วนขยาย

(偏正關係 piānzhèng guānxi) กับรูปแบบกริยา – กรรม (述賓關係 shùbīn guānxi)

ความกำกวมในลักษณะนี้ในภาษาจีนเกิดจากการที่คำกริยาสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนามที่อยู่ข้างหลัง ในทางกลับกันคำนามดังกล่าวนั้นก็อาจตีความในลักษณะที่เป็นกรรมของกริยาได้ ดังนั้น ในที่นี้คำกริยาจะต้องเป็นกรรมกริยาที่สามารถทำหน้าที่ขยายให้รายละเอียด หรือกำหนดขอบเขตด้วยเช่นตัวอย่าง

15) 李師傅對小華說：“這個車間到處是機器和輪子，小孩不能到裏邊去，轉動輪子有危險。”

Lǐ shīfu duì XiǎoHuá shuō: Zhège chējiān dào chǔ shì jīqì hé lúnzi, xiǎohái bùnéng dào lǐbian qù, zhuǎndòng lúnzi yǒu wēixiǎn.

ก) 轉動 輪子 ข) 轉動 輪子
 〔偏 (定) 〕 〔正 (中) 〕 〔述〕 〔賓〕

กริยา 轉動 zhuǎndòng สามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนามที่เป็นส่วนหลัก 輪子 lúnzi ดังตัวอย่าง 15ก) แต่ในตัวอย่าง 15ข) คำนาม 輪子 lúnzi ก็สามารถตีความในลักษณะที่เป็นกรรมของกริยา 轉動 zhuǎndòng ได้¹¹

ในภาษาไทย กริยาที่ทำให้เกิดความกำกวมในลักษณะนี้ มักจะเป็นสกรรมกริยาที่มีรูปเดียวกันกับคำนาม ดังตัวอย่าง

16) แกงอะไรหอมเขียวแม่

ก) แกง	อะไร	ข) แกง	อะไร
└ส่วนหลัก┘	└ส่วนขยาย┘	└กริยา┘	└กรรม┘

ตัวอย่าง 16) “แกง” เป็นสกรรมกริยาที่มีรูปเดียวกันกับคำนาม คำนาม “อะไร” นอกจากจะสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของส่วนหลัก “แกง” ซึ่งเป็นคำนามในตัวอย่าง ก) และยังสามารถตีความในลักษณะเป็นกรรมของกริยา “แกง” ดังตัวอย่าง ข)

วิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมในลักษณะนี้ในภาษาจีนก็โดยการเติมคำช่วย โครงสร้าง 的 de ระหว่างคำกริยาและคำนามจะทำให้มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เป็นแบบส่วนหลัก - ส่วนขยายเพียงแบบเดียว (吳英才, 李裕德, 1997: 41)

15ก) 轉動輪子 = 轉動的輪子

ในภาษาไทย ก็อาจใช้วิธีการเติมคำช่วย “ของ” ระหว่างคำกริยาและคำนาม เพื่อให้มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก - ส่วนขยายเพียงแบบเดียวได้เช่นเดียวกับในภาษาจีนหรืออาจเพิ่มบริบทที่เหมาะสมอื่นๆ ดังตัวอย่าง

¹¹ อนึ่ง ความกำกวมลักษณะนี้ในภาษาจีน หากอยู่ในประโยคซึ่งมีความชัดเจนว่ากริยาทำหน้าที่เป็นภาคแสดง และคำนามทำหน้าที่เป็นกรรม ก็จะไม่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เพียงแบบเดียว คือ มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา - กรรมเท่านั้น (吳英才 Wú Yīngcái、李裕德 Lǐ Yùdé, 1997 : 41) เช่น 小孩子不能轉動輪子 xiǎoháizi bùnéng zhuǎndòng lúnzi。 ส่วนในภาษาไทยก็เช่นเดียวกัน เมื่ออยู่ในประโยคซึ่งมีความชัดเจนแล้ว ก็จะไม่เกิดความกำกวมเช่นเดียวกับในภาษาจีน เช่น เขากำลังต้มมะระ แต่หากอยู่ในบริบทอื่นๆ ในภาษาไทยก็อาจจะยังมีความกำกวมอยู่ เช่น เขาไม่ชอบต้มมะระ โดย “ต้มมะระ” ซึ่งมีโครงสร้างในรูป “กริยาตามด้วยคำนาม” สามารถตีความหมายในลักษณะเป็นนามวลี หมายถึง ชอบกินต้มมะระ ซึ่งเป็นชื่ออาหารชนิดหนึ่ง หรืออาจตีความในลักษณะเป็นกริยวลี หมายถึง ชอบที่จะต้มมะระ ก็เป็นไปได้

17) ระเบิดโรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ
= ระเบิดของโรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ

16ก) แกงอะไร = ทำแกงอะไร

4.2.2. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่างส่วนหลัก – ส่วนขยาย
(偏正關係 piānzhèng guānxi) กับรูปแบบขนาน (聯合關係 piānzhèng guānxi)

ความกำกวมในลักษณะนี้เกิดขึ้นเมื่อคำนามสองคำเรียงติดกัน โดยไม่มีคำช่วยหรือคำเชื่อมใด ๆ ระหว่างคำนามทั้งสอง ทำให้มีความเป็นไปได้ที่จะตีความคำนามทั้งสองว่ามีความสัมพันธ์แบบ ส่วนหลัก - ส่วนขยาย หรือ แบบขนาน เช่น

18) 學生家長
xuésheng jiāzhǎng

ก) 學生 家長 ข) 學生 家長
└─┬─(定)┬┐ └─┬─(中)┬┐ └─┬─┬─合┬┐

19) ผู้ปกครองนักเรียน

ก) ผู้ปกครอง นักเรียน ข) ผู้ปกครอง นักเรียน
└─┬─(ส่วนหลัก)┬┐ └─┬─(ส่วนขยาย)┬┐ └─┬─(แบบขนาน)┬┐

คำนาม 學生 xuésheng และ 家長 jiāzhǎng ในตัวอย่าง 18) และคำนาม “ผู้ปกครอง” และ “นักเรียน” ในตัวอย่าง 19) อาจมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบส่วนหลัก - ส่วนขยายหรือในแบบขนาน¹²

วิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ในภาษาจีนและภาษาไทยทำได้ ดังนี้ (吳英才, 李裕德, 1997: 30-36)

¹² หากต้องการหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ อันดับแรกคือ พยายามไม่ใช่โครงสร้างกำกวมลักษณะนี้ หรือหากจำเป็นต้องใช้โครงสร้างลักษณะนี้ ก็เพิ่มเติมบริบทให้ชัดเจน

หากความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างคำนามทั้งสองเป็นแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย ดังตัวอย่าง 18ก) และ 19ก) ในภาษาจีนควรเติมคำช่วย 的 de ระหว่างคำนามทั้งสอง ส่วนในภาษาไทยก็สามารถเติมคำช่วย “ของ” ระหว่างคำนามทั้งสอง เพื่อให้ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างคำนามทั้งสองมีความชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่าง

18ก) 學生家長 = 學生的家長

19ก) ผู้ปกครองนักเรียน = ผู้ปกครองของนักเรียน

หากความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างคำนามทั้งสองเป็นแบบขนาน ดังตัวอย่าง 18ข) และ 19ข) ในภาษาจีนควรเติมคำเชื่อม 和 hé ระหว่างคำนามทั้งสอง¹³ ส่วนในภาษาไทยก็เติมคำเชื่อม “และ” หรือ “กับ” ระหว่างคำนามทั้งสอง เพื่อให้ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างคำนามทั้งสองมีความชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่าง

18ข) 學生家長 = 學生和家長

18ข) ผู้ปกครองนักเรียน = ผู้ปกครองและ / กับนักเรียน

4.2.3. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่างส่วนหลัก – ส่วนขยาย

(偏正關係 piānzhèng guānxi) กับรูปแบบ appositive (同位關係 tongwèi guānxi)

ความกำกวมลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเมื่อคำนามหรือคำสรรพนามตัวหนึ่งกับคำนามอีกตัวหนึ่งวางประชิดกันและมีความเป็นไปได้ที่จะตีความว่า คำนาม/สรรพนามที่มาประชิดกันนั้นมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย หรือเป็นความสัมพันธ์แบบ appositive เช่น

20) 我們老師
wǒmen lǎoshī

¹³ ในภาษาจีน หากเป็นภาษาเขียนยังสามารถใส่เครื่องหมาย “、” (頓號) คั่นระหว่างคำนามทั้งสอง เพื่อสื่อความว่าเป็นความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบขนาน เช่น 34ข) 學生家長 = 學生、家長

- ก) 我們 老師 ข) 我們 老師
 └備(定)┘ └正(中)┘ └同┘ └位┘

21) คุณแม่ท่านอยู่บ้านรีเปล่า

- ก) คุณแม่ ท่าน
 └ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘
 ข) คุณแม่ ท่าน
 └ส่วนหลัก┘ └appositive┘

คำสรรพนาม 我們 wǒmen อาจเป็นส่วนขยายของคำนาม 老師 lǎoshī ดังในตัวอย่าง 20ก) หรืออาจเป็นสรรพนามที่กล่าวซ้ำถึงคำนาม 老師 lǎoshī ดังตัวอย่าง 20ข) ก็ได้ ในทำนองเดียวกัน คำสรรพนาม “ท่าน” อาจเป็นส่วนขยายของคำนาม “คุณแม่” ดังในตัวอย่าง 21ก) หรืออาจเป็นสรรพนามที่กล่าวซ้ำถึงคำนาม “คุณแม่” ดังตัวอย่าง 21ข) ก็ได้ จึงทำให้เกิดความกำกวมขึ้น¹⁴

การหลีกเลี่ยงความกำกวมในลักษณะนี้ทำได้ ดังนี้ (吳英才, 李裕德, 1997:38-39)

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย ในภาษาจีนโดยทั่วไปสามารถเติมคำช่วยโครงสร้าง 的 de ไว้ระหว่างคำนามหรือสรรพนามตัวแรก กับคำนามอีกตัวหนึ่ง ส่วนในภาษาไทยก็จะสามารถเติมคำช่วย “ของ” เพื่อบ่งว่าเป็นความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยายให้ชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่าง

20ก) 我們老師= 我們的老師

21ก) คุณแม่ท่าน = คุณแม่ของท่าน

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างคำนามหรือสรรพนามตัวแรกกับคำนามอีกตัวหนึ่งเป็นแบบ appositive สามารถเติมส่วนขยายหรือบริบทเพื่อสื่อความแสดงถึงการกล่าวซ้ำ เช่น คำสรรพนามชี้เฉพาะ เป็นต้น ดังตัวอย่าง

20ข) 我們老師= 我們這些老師

= 我們作為老師

21ข) คุณแม่ท่าน= คุณแม่ท่านนั้น(เป็นใคร)

¹⁴吳英才, 李裕德 (1997: 36) กล่าวว่า ความกำกวมอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในรูปแบบระหว่างส่วนหลัก-ส่วนขยายกับรูปแบบ appositive สามารถเกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะปรากฏในตำแหน่งใดของประโยค

4.2.4. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่างส่วนหลัก – ส่วนขยาย
(偏正關係 piānzhèng guānxi) กับรูปแบบประธาน – ภาคแสดง (主謂關係
zhǔwèi guānxi)

ในภาษาจีนความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดที่
เป็นคำนามและกริยา สามารถตีความได้มากกว่า 1 ทาง คืออาจมีความสัมพันธ์ในแบบส่วนหลัก –
ส่วนขยาย หรืออาจเป็นแบบประธาน – ภาคแสดง

22) 農民起義
nóngmín qǐyì

- ก) 農民 起義
└偏(定)┘ └正(中)┘
ข) 農民 起義
└主┘ └謂┘

23) รถบรรทุกของเก่าออกไปแล้วเมื่อเช้านี้

- ก) รถ บรรทุกของเก่า
└ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘
ข) รถ บรรทุกของเก่า
└ประธาน┘ └ภาคแสดง┘

การหลีกเลี่ยงความกำกวมประเภทนี้ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยทำได้โดย ใช้วิธีการเติม
ดังนี้

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย ดังตัวอย่าง 22ก) และ 23ก)
ในภาษาจีนสามารถเติมคำช่วย 的 de ระหว่างส่วนประชิดทั้งสอง ในภาษาไทยเติมคำช่วย “ที่”
ระหว่างส่วนประชิดทั้งสอง เพื่อให้ส่วนประชิดทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ที่ชัดเจน ดัง
ตัวอย่าง

22ก) 農民起義 = 農民的起義

23ก) รถบรรทุกของเก่า = รถที่บรรทุกของเก่า

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบประธาน – ภาคแสดง ดังตัวอย่าง 22ข) และ 23ข) ในภาษาจีนสามารถเติมคำกริยาที่เหมาะสม ระหว่างส่วนประชิดทั้งสอง เพื่อให้ส่วนประชิดตัวที่สอง ซึ่งเป็นค่านามทำหน้าที่เป็นกรรม ในภาษาไทยหลังจากเติมคำกริยาที่เหมาะสมระหว่างส่วนประชิดทั้งสองแล้ว อาจจำเป็นต้องเปลี่ยนส่วนประชิดตัวที่สองให้อยู่ในรูปของค่านามด้วย ดังตัวอย่าง

22ข) 農民起義 = 農民發動起義

23ข) รถบรรทุกของเก่า = รถทำการบรรทุกของเก่า

นอกจากนี้ยังสามารถเติมส่วนขยายภาคแสดง เพื่อให้ส่วนประชิดทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดงเพียงแบบเดียว ดังตัวอย่าง

22ข) 農民起義 = 農民將要發動起義

23ข) รถบรรทุกของเก่า = รถได้บรรทุกของเก่า (ออกไปแล้วเมื่อเช้านี้)

4.2.5. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่างประธาน – ภาคแสดง

(主謂關係 zhǔwèi guānxi) กับแบบขนาน (聯合關係 liánhé guānxi)

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากการที่นามวลีที่ประชิดกัน สองนามวลี สามารถตีความว่ามีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบประธาน – ภาคแสดงหรือแบบขนานก็ได้ ดังตัวอย่าง

24) 一張桌子四把椅子。

Yīzhāng zhuōzi sìbǎ yǐzi.

ก) 一張桌子 四把椅子

┌主┐ ┌謂┐

ข) 一張桌子 四把椅子

┌聯┐ ┌合┐

25) โต๊ะหนึ่งตัวเก้าอี้สี่ตัว

ก) โต๊ะหนึ่งตัว เก้าอี้สี่ตัว

┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐

ข) โต๊ะหนึ่งตัว เก้าอี้สี่ตัว

┌แบบขนาน┐

เราสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง ดังตัวอย่าง 24ก) และ 25ก) ในภาษาจีนสามารถเติมกริยา 有 yǒu ระหว่างส่วนประชิดทั้งสอง ส่วนในภาษาไทยก็เติมกริยา “มี” เพื่อช่วยสื่อความสัมพันธ์แบบประธาน – ภาคแสดงดังกล่าวให้ชัดเจนขึ้น เช่น

24ก) 一張桌子四把椅子 = 一張桌子有四把椅子

25ก) โต๊ะหนึ่งตัวเก้าอี้สี่ตัว = โต๊ะหนึ่งตัว มีเก้าอี้สี่ตัว

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบขนาน ดังตัวอย่าง 24ข) และ 25ข) ในภาษาจีนสามารถเติมคำเชื่อม 和 ระหว่างส่วนประชิดทั้งสอง ส่วนในภาษาไทยก็เติมคำเชื่อม “และ” หรือ “กับ” เพื่อสื่อความสัมพันธ์แบบขนานดังกล่าวให้ชัดเจนขึ้น เช่น

24ข) 一張桌子四把椅子 = 一張桌子和四把椅子

25ข) โต๊ะหนึ่งตัวเก้าอี้สี่ตัว = โต๊ะหนึ่งตัว และ/กับเก้าอี้สี่ตัว

4.2.6. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในรูปแบบระหว่างประธาน – ภาคแสดง

(主謂關係 zhǔwèi guānxi) กับ Appositive (同位關係 tongwèi guānxi)

เนื่องจากบางครั้งคำนามในภาษาจีนสามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดงได้ เมื่อมีคำนามบอกเวลา (時間詞 shíjiān cí)² คำมาประชิดกัน ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างคำบอกเวลาทั้งสองคำนั้นอาจเป็นในแบบประธาน - ภาคแสดงหรือแบบ Appositive ก็ได้ เช่น

26) 明天中秋節
míngtiān Zhōngqiūjié

ก) 明天 中秋節
└主┐ └謂┐

ข) 明天 中秋節
└同┐ └位┐

27) พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์

ก) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
└ประธาน┐ └ภาคแสดง┐

ข) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
└ส่วนหลัก┐ └appositive┐

ในภาษาจีนและภาษาไทยสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เป็นแบบประธาน – ภาคแสดง ดังตัวอย่าง 26ก) และ 27ก) ในภาษาจีนสามารถเติมกริยา 是 shì ระหว่างค่านามบอกเวลาทั้งสอง ส่วนในภาษาไทยก็เติมกริยา “คือ” หรือ “เป็น” ดังตัวอย่าง

26ก) 明天中秋節 = 明天是中秋節

27ก) พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์ = พรุ่งนี้คือเป็นวันไหว้พระจันทร์

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ appositive ดังตัวอย่าง 26ข) และ 27ข) สามารถเพิ่มบริบทที่เหมาะสมเพื่อให้การสื่อความสัมพันธ์แบบ appositive ดังกล่าวชัดเจนขึ้น เช่น

26ข) 明天中秋節 = 明天中秋節還打工

27ข) พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์ = พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์ก็ยังทำงาน

นอกจากนี้ ในกรณีมีส่วนประชิดตัวแรกเป็นค่านามหรือนามวลี และส่วนประชิดตัวที่สองเป็นนามวลีที่มีคำบอกจำนวนอยู่ด้วย ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างนามวลีทั้ง 2 นั้นอาจเป็นในแบบประธาน – ภาคแสดง หรือแบบ appositive ก็ได้ เช่น

28) 李鬼李逵兩個人
Lǐ Guǐ Lǐ Kuí liǎnggè rén

ก) 李鬼李逵 兩個人
└─主─┘ └─謂─┘

ข) 李鬼李逵 兩個人
└─同─┘ └─位─┘

29) ลาดพร้าวและเกษตรสองแห่ง

ก) ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่ง
└─ประธาน─┘ └─ภาคแสดง─┘

ข) ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่ง
└─ส่วนหลัก─┘ └─appositive─┘

ในภาษาจีนและภาษาไทยสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบประธาน – ภาคแสดง ดังตัวอย่าง 28ก) และ 29ก) ในภาษาจีนสามารถเติม 一共 yí gòng ระหว่างส่วนประชิดที่เป็นนามวลีทั้งสอง ส่วนในภาษาไทยก็เติม “รวม” “รวมเป็น” ระหว่างส่วนประชิดทั้งสอง ดังตัวอย่าง

28ก) 李鬼李逵兩個人 = 李鬼李逵一共兩個人

29ก) ลาดพร้าวและเกษตรสองแห่ง = ลาดพร้าวและเกษตรรวมเป็นสองแห่ง

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบ appositive ดังตัวอย่าง 28ข) และ 29ข) สามารถเติมคำสรรพนามบ่งความชี้เฉพาะ ดังตัวอย่าง

28ข) 李鬼李逵兩個人 = 李鬼李逵這兩個人

29ข) ลาดพร้าวและเกษตรสองแห่ง = ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่งนี้

4.3. ปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน และความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน

4.3.1. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi) หรือความสัมพันธ์รูปแบบขนานกัน (聯合關係 liánhé guānxi)

ในภาษาจีนหากโครงสร้างทางไวยากรณ์อยู่ในรูป : NP1 和 NP2 的 NP3 และมีเงื่อนไขว่า

1) NP1 + NP2 สามารถเกิดร่วมกันได้ (NP1 + NP2 必須成立 bìxū chénglì)

2) NP1 的 NP3 สามารถเกิดร่วมกันได้ (NP1 的 NP3 必須成立 bìxū chénglì)

3) NP1 + NP3 สามารถเกิดร่วมกันได้ (NP1 + NP3 必須成立 bìxū chénglì)

อาจทำให้เกิดความหมายกำกวมขึ้นได้ (鄒韶華、馬彪 2007) เช่น

30) 哥哥和弟弟的朋友
gēgē hé dìdì de péngyou

ก) 哥哥 和 弟弟 的 朋友
 ┌ 偏(定) ─┐ ┌ 正(中) ─┐
 └ 聯 ─┘ └ 合 ─┘

ข) 哥哥 和 弟弟 的 朋友
 ┌ 聯 ─┘ ┌ 合 ─┐
 └ 偏(定) ─┘ └ 正(中) ─┘

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองลักษณะเดียวกัน ได้แก่

31) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย

ก) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 ┌ ส่วนหลัก ─┐ ┌ ส่วนขยาย ─┐
 └ ─┘ └ ─┘ แบบขนาน

ข) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 ┌ ─┘ ┌ ─┘ แบบขนาน
 └ ส่วนหลัก ─┘ └ ส่วนขยาย ─┘

วิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมในลักษณะนี้ในภาษาจีนและภาษาไทยทำได้ ดังนี้

หากตีความความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดในชั้นแรกเป็นแบบส่วนหลัก - ส่วนขยาย ดังตัวอย่าง 30ก) และ 31ก) ในภาษาจีนสามารถเติมคำที่บ่งการกล่าวซ้ำ (復指性的詞 fùzhǐxìng de cí) ด้านหน้าคำช่วยโครงสร้าง 的 de ส่วนในภาษาไทยก็สามารถเติมคำที่บ่งการกล่าวซ้ำด้านหลังคำช่วย “ของ” ดังตัวอย่าง

30ก) 哥哥和弟弟的朋友 = 哥哥和弟弟倆人的朋友

31ก) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย = เพื่อนของทั้งพี่ชายกับน้องชาย

หรืออาจใช้วิธีแยกกล่าวโดยการซ้ำส่วนหลักอีกครั้ง ดังตัวอย่าง

30ก) 哥哥和弟弟的朋友 = 哥哥的朋友和弟弟的朋友

31ก) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย = เพื่อนของพี่ชายกับเพื่อนของน้องชาย

หากตีความความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดในชั้นแรกเป็นแบบขนาน ดังตัวอย่าง 30ข) และ 31ข) สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมดังกล่าวโดยการสับเปลี่ยนตำแหน่งคำ ดังตัวอย่าง

30ข) 哥哥和弟弟的朋友 = 弟弟的朋友和哥哥

31ข) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย = น้องชายกับเพื่อนของพี่ชาย

ในทางกลับกัน เมื่อโครงสร้างไวยากรณ์อยู่ในรูป “ส่วนขยาย 的 NP1 + NP2” และมีเงื่อนไขว่า

- 1) NP1+NP2 สามารถเกิดร่วมกันได้
- 2) ส่วนขยาย 的 NP2 สามารถเกิดร่วมกันได้
- 3) ส่วนขยาย 的 NP1 สามารถเกิดร่วมกันได้

ในภาษาจีนก็ทำให้เกิดความกำกวมขึ้นได้เช่นเดียวกัน เช่น

32) 舊的雜誌和書籍
jiù de zázhì hé shūjí

ก) 舊的 雜誌 和 書籍
└ 偏 (定) ┘ └ 正 (中) ┘
└ 聯 ┘ └ 合 ┘

ข) 舊的 雜誌 和 書籍
└ 聯 ┘ └ 合 ┘
└ 偏 (定) ┘ └ 正 (中) ┘

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในการทำงานเดียวกับภาษาจีนข้างต้น ได้แก่

33) หนังสือและนิตยสารเก่า

ก) หนังสือ และ นิตยสาร เก่า
└ ส่วนหลัก ┘ └ ส่วนขยาย ┘
└ ┘ └ ┘ แบบขนาน

ข) หนังสือ และ นิตยสาร เก่า
 └──────────┘ └──────────────────────────┘ แบบขนาน
 └──ส่วนหลัก──┘ └──ส่วนขยาย──┘

ตัวอย่าง 32) ส่วนขยาย 舊 jiù อาจทำหน้าที่ขยายคำนามทั้ง 雜誌 zázhi และ 書籍 shūjí ดังตัวอย่าง 32ก) หรืออาจทำหน้าที่ขยาย 雜誌 zázhi เพียงคำเดียวดังตัวอย่าง 32ข) เช่นเดียวกัน ตัวอย่าง 33) ส่วนขยาย “เก่า” อาจทำหน้าที่ขยายคำนามทั้ง “หนังสือ” และ “นิตยสาร” ดังตัวอย่าง 33ก) หรืออาจทำหน้าที่ขยาย “นิตยสาร” เพียงคำเดียวดังตัวอย่าง 33ข) จึงทำให้มีความกำกวมเกิดขึ้น

ความกำกวมลักษณะนี้ในภาษาจีนและภาษาไทย สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนี้

หากตีความความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดในชั้นแรกเป็นแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย เราสามารถใช้วิธีแยกกล่าวโดยการเติมส่วนขยายซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย ดังตัวอย่าง

32ก) 舊的雜誌和書籍 = 舊的雜誌和舊的書籍

33ก) หนังสือและนิตยสารเก่า = หนังสือเก่าและนิตยสารเก่า

หากตีความความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดในชั้นแรกเป็นแบบขนาน เราก็สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมดังกล่าวโดยการสับเปลี่ยนตำแหน่งคำ ดังตัวอย่าง

32ข) 舊的雜誌和書籍 = 書籍和舊的雜誌

33ข) หนังสือและนิตยสารเก่า = นิตยสารเก่าและหนังสือ

4.3.2. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบกริยา – กรรม

(單賓 dānbīn) หรือในแบบกริยา – ทวิกรรม (雙賓 shuāngbīn)

ความกำกวมในลักษณะนี้เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ในรูป “ VP + N1 + N2” เกิดขึ้นเนื่องจากอาจมีการตีความความสัมพันธ์ในแบบคำกริยาทวิกรรม คือเป็นคำกริยาที่สามารถมีคำนามตามหลังได้สองตัว (沈陽 Shěn Yáng 2009 : 148) หรืออาจตีความความสัมพันธ์ทาง

ไวยากรณ์แบบกริยา – กรรม โดยที่คำนามทั้งสองตัวที่เป็นกรรมตามหลังกริยาประเภทนี้มี
ความสัมพันธ์ในแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย เช่น

34) 送中國猩猩
sòng Zhōngguó xīngxing

<p>ก) 送 中國 猩猩</p> <p>└述┐ ┌──────────賓──────────┐</p> <p>└備(定)┐ └正(中)┐</p>	<p>ข) 送 中國 猩猩</p> <p>└述┐ └間接賓語┐ └直接賓語┐</p>
---	--

35) ให้ลิงชิมแปนซีจีน

ก) 給 ลิงชิมแปนซี จีน

└กริยา┐ ┌──────────กรรม──────────┐

└ส่วนหลัก┐ └ส่วนขยาย┐

ข) 給 ลิงชิมแปนซี จีน

└กริยา┐ └กรรมตรง┐ └กรรมรอง┐

วิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้สามารถทำได้ ดังนี้

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบกริยา – กรรม ดังตัวอย่าง 34ก) และ 35ก) ใน
ภาษาจีนสามารถเติมคำช่วยโครงสร้าง 的 de ระหว่างคำนามทั้งสองในส่วนกรรมเพื่อสื่อความหมาย
ว่าเป็นความสัมพันธ์แบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย ส่วนในภาษาไทยสามารถเติมคำช่วย “ของ” ระหว่าง
คำนามทั้งสองในส่วนกรรมได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

34ก) 送中國猩猩 = 送中國的猩猩

35ก) ให้ลิงชิมแปนซีจีน = ให้ลิงชิมแปนซีของจีน

หากมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา – ทวิกรรม ในภาษาจีนสามารถเปลี่ยนรูปแบบประโยคเป็นโครงสร้างที่วางกรรมรองไว้ด้านหลัง หรือเปลี่ยนเป็นประโยค 把 bǎ (沈陽 Shěn Yáng 2009 : 148) ดังตัวอย่าง

34ข) 送中國猩猩 = 送一只猩猩給中國
= 把猩猩送給中國

ส่วนในภาษาไทยก็สามารถเติมบุพบท “แก่” ระหว่างคำนามทั้งสองซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรม เพื่อแก้ไขความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นนั้น ดังตัวอย่าง

35ข) ให้ลิงชิมแปนซีจีน = ให้ลิงชิมแปนซีแก่จีน

4.3.3. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบกริยา – กรรม (述賓關係 shùbīn guānxi) หรือในแบบขนาน (聯合關係 liánhé guānxi)

ความกำกวมลักษณะนี้เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ในรูป : V 1+ N1 + V2 + N2 เกิดขึ้นเนื่องจากอาจมีการตีความความสัมพันธ์ในแบบกริยา – กรรม โดยที่กรรมนั้นอยู่ในรูป “ประโยคย่อย” อีกทีหนึ่งหรืออาจมีการตีความความสัมพันธ์ในแบบขนานซึ่งอยู่ในรูป “กริยา – กรรม” อยู่เรียงกัน เช่น

36) 他支持孫中山反對袁世凱。
Tā zhīchí Sūn Zhōngshān fǎnduì Yuán Shìkǎi.

ก) 支持 孫中山 反對袁世凱
┌述┐ ┌──────────賓──────────┐
└主┘ └──────────謂──────────┘

ข) 支持 孫中山 反對 袁世凱
┌──────────聯──────────┐ ┌──────────合──────────┐
┌述┐ ┌賓┐ ┌述┐ ┌賓┐

37) ประชาชนต่างสนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

4.3.4. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบขนาน (Coordination, 聯合關係 liánhé guānxi) หรือในแบบที่กรรมทำหน้าที่ควบเป็นประธาน (兼語 jiānyǔ)

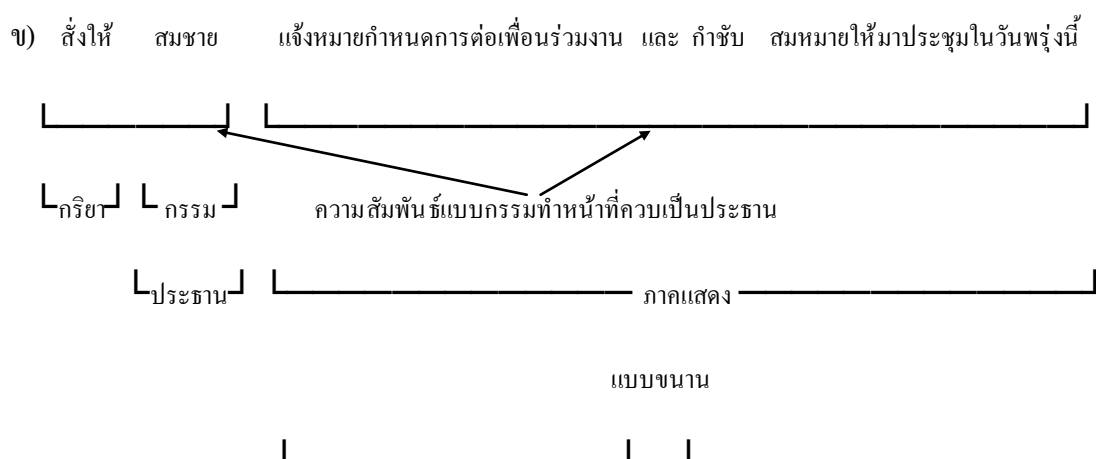
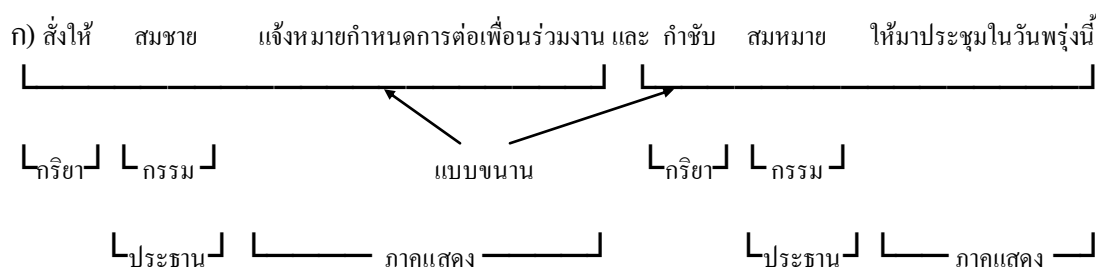
ความกำกวมลักษณะนี้เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ในรูป “N1 + V1 + N2 + VP1 + คำเชื่อม + VP2” โดยที่ N1 เป็นประธานของประโยคหลัก V1 เป็นกริยาที่แสดงความหมายเชิงคำสั่งหรือขอร้อง (เช่น 讓 ràng、叫 jiào、請 qǐng ฯลฯ) ซึ่งจะทำให้ N2 ทำหน้าที่เป็นกรรมของ V1 ในขณะที่เดียวกัน N2 ยังทำหน้าที่เป็นประธานของภาคแสดงที่ตามมาด้านหลังด้วย ความกำกวมประเภทนี้เกิดขึ้นเมื่อภาคแสดงด้านหลัง N2 มีจำนวนมากกว่าหนึ่ง และมีคำเชื่อมอยู่ระหว่างภาคแสดงนั้น ทำให้สามารถตีความความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดในชั้นแรกว่าเป็นแบบขนาน หรือมีฉะนั้นก็เป็นแบบกรรมทำหน้าที่ควบเป็นประธาน เช่น

38) 書記讓科長趙金負責後勤工作並向大會宣佈了規章制度。
Shūjì ràng kēzhǎng Zhào Jīn fùzé hòuqín gōngzuò bìng xiàng dàhuì xuānbù le guīzhāng zhìdù.

ก) 讓 科長趙金 負責 後勤工作 並 向大會宣 佈了 規章制度
 ┌─────────── 聯 ───────────┐ ┌─────────── 合 ───────────┐
 ┌── 兼 ───┐ ┌── 語 ───┐ ┌── 偏 (狀) ───┐ ┌── 正 ───┐
 └述┘ └賓┘
 ┌── 主 ───┐ ┌── 謂 ───┐

ข) 讓 科長趙金 負責 後勤 工作 並 向大會宣佈了規章制度
 ┌── 兼 ───┐ ┌─────────── 語 ───────────┐
 └述┘ └賓┘
 ┌── 主 ───┐ ┌─────────── 謂 ───────────┐
 ┌─────────── 聯 ───────────┐ ┌─────────── 合 ───────────┐

39) หัวหน้าสั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับสมชายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้

หาก N1 ซึ่งเป็นประธานของประโยคหลักเป็นผู้กระทำการ V1 และ VP2 ด้านหลังคำเชื่อมด้วย จะถือว่ามีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบขนาน ดังตัวอย่าง 38ก) และ 39ก) แต่หาก N2 ซึ่งเป็นกรรมหลัง V1 เป็นผู้กระทำการ VP1 และ VP2 ดังกล่าว จะถือว่ามีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกรรมทำหน้าที่ควบเป็นประธาน (兼語 jiānyǔ) ดังตัวอย่าง 38ข) และ 39ข)

ความกำกวมในลักษณะนี้ ในภาษาจีนและภาษาไทยสามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนี้

หากตีความความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดในชั้นแรกเป็นแบบขนาน คือ N1 เป็นผู้กระทำการทั้ง V1 และ VP2 สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้โดยเปลี่ยนตำแหน่งคำ คือย้าย VP2 มาไว้ด้านหลัง N1 และย้าย V1 + N2 + VP1 ไปไว้ด้านหลังคำเชื่อม ดังตัวอย่าง

38ก) 讓科長趙金負責後勤工作並向大會宣佈了規章制度
= 書記向大會宣佈了規章制度並讓科長趙金負責後勤工作

39ก) สั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับสมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้
= หัวหน้ากำชับสมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้และสั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงาน

หากตีความความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างส่วนประชิดในชั้นแรกเป็นแบบกรรมทำหน้าที่ควบเป็นประธาน (兼語 jiānyǔ) คือ N2 เป็นผู้กระทำกริยาทั้ง VP1 และ VP2 สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมโดยการเติม V1+ N2 (ซึ่งอาจอยู่ในรูปคำสรรพนาม) ด้านหน้า VP2 ดังตัวอย่าง

38ข) 讓科長趙金負責後勤工作並向大會宣佈了規章制度
= 書記讓科長趙金負責後勤工作並讓他向大會宣佈了規章制度

39ข) 讓ให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับสมชายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้
= หัวหน้าที่สั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและสั่งให้เขากำชับสมชายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้ด้วย

4.4. ปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก

ในที่นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอปัจจัยและวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมประเภทนี้ ตามการแบ่งความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายในแบบต่างๆ ดังนี้

4.4.1. แบบแสดงความเป็นเจ้าของ (領有 lǐngyǒu) หรือขยายความบอกลักษณะ (修飾 xiūshì/性質 xìngzhì)

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามที่เป็นส่วนขยายกับส่วนหลัก ซึ่งอาจเป็นแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หรืออาจเป็นแบบขยายความบอกลักษณะ เช่น

40) 在那樣的鬥爭激烈、殘酷的年代裏，他家養著個革命者的兒子，真令人欽佩。

Zài nà yàng de dòuzhēng jīliè、cánkù de niándàilǐ, tā jiā yǎngzhe gè gémìngzhě de érzi, zhēn lìngrén qīnpèi.

ก) บุตรชายของนักปฏิวัติ (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) บุตรชายผู้ซึ่งเป็นนักปฏิวัติ (ขยายความบอกลักษณะ)

41) ใครๆก็ว่าเขาว่าเป็นลูกอันธพาล

ก) ลูกของอันธพาล (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) ลูกที่เป็น คนอันธพาล (ขยายความบอกลักษณะ)

เราสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้ (吳英才, 李裕德, 1997: 55-57)

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบแสดงความเป็นเจ้าของ ในภาษาจีนสามารถเติมส่วนขยายที่ให้รายละเอียดไว้ด้านหน้าส่วนหลัก ดังตัวอย่าง

40ก) 革命者的兒子 = 革命者的五歲的兒子

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบขยายความบอกลักษณะ ในภาษาจีนสามารถละคำช่วย 的 de ออกหรือเติมส่วนขยายที่ให้รายละเอียด ดังตัวอย่าง

40ข) 革命者的兒子 = 革命者兒子
= 有革命精神的兒子

ในภาษาไทย หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบบอกความเป็นเจ้าของ ก็สามารถใส่คำช่วยแสดงความเป็นเจ้าของ “ของ” ไว้ระหว่างคำนามทั้งสอง ดังตัวอย่าง

41ก) ลูกอันธพาล = ลูกของอันธพาล

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบขยายความบอกลักษณะ สามารถเติมส่วนขยายที่ให้รายละเอียดไว้ด้านหลังส่วนหลัก ดังตัวอย่าง

41ข) ลูกอันธพาล = ลูกที่มีนิสัยอันธพาล

4.4.2. แบบแสดงความเป็นเจ้าของ (領有 lǐngyǒu) กับ Appositive (同位 tongwèi)

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามที่เป็นส่วนขยายกับส่วนหลัก ซึ่งอาจเป็นแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หรืออาจเป็นแบบ Appositive เช่นตัวอย่าง

42) 老張的問題

LǎoZhāng de wèntí

ก) ปัญหาที่เหล่าจางต้องการถาม (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) เหล่าจางคือปัญหา (Appositive)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบแสดงความเป็นเจ้าของ สามารถเติมบริบทเสริมเข้าไปเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจมีขึ้นได้ ดังตัวอย่าง

42ก) 老張的問題 = 老張要問你的問題
= 老張所碰到的問題

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบ Appositive ในภาษาจีนสามารถเติม 跟.....有關ไว้ด้านหน้าคำนามหลัก เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้น ดังตัวอย่าง

42ข) 老張的問題 = 跟老張有關的問題

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ ปัญหาเหล่าจาง ซึ่งสามารถตีความแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หมายถึง “ปัญหาของเหล่าจาง” โดยการเพิ่มบริบทที่เหมาะสม ดังตัวอย่าง “คุณตอบปัญหาของเหล่าจางได้ไหม” หรืออาจตีความในแบบ appositive หมายถึง “ตัวเหล่าจางเป็นปัญหา” โดยการอาศัยบริบทที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น “ปัญหาเกี่ยวกับเหล่าจาง” นั้นยังแก้ไม่ตก

4.4.3. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบเป็นเจ้าของ (領屬 lǐngshǔ) หรือเป้าหมาย (對象 duìxiàng)

สาเหตุที่ทำให้เกิดความกำกวมคือ คำนามที่เป็นส่วนขยายเป็นเจ้าของคำนามที่เป็นส่วนหลัก หรือเป็นเป้าหมายกระทำของกริยาในส่วนหลัก เช่น ตัวอย่าง

43) 美國研究所

Měiguó yánjiūsuǒ

ก) สถาบันวิจัยที่เป็นของประเทศอเมริกา (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) สถาบันวิจัยที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับประเทศอเมริกา(ซึ่งอาจเป็นสถาบันวิจัยของประเทศอื่น) (เป้าหมาย)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบแสดงความเป็นเจ้าของ เราสามารถเติมคำช่วยหรือรายละเอียดที่บ่งความเป็นเจ้าของ เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจมีขึ้นได้ ดังตัวอย่าง

43ก) 美國研究所 = 屬於美國的研究所

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบเป้าหมาย สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้โดยการเติมส่วนขยายที่เป็นคำกริยาด้านหน้าคำนามที่เป็นส่วนขยายอีกทีหนึ่ง เพื่อป้องกันความสัมพันธ์ว่าคำนามที่เป็นส่วนขยายนั่นเป็นเป้าหมายของคำนามที่เป็นส่วนหลัก ดังตัวอย่าง

43ข) 美國研究所 = 研究有關美國問題的研究所

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกันได้แก่ สถาบันวิจัยอเมริกา ซึ่งอาจตีความในแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หมายถึง “สถาบันวิจัยของอเมริกา” โดยการเพิ่มคำช่วยที่บ่งความเป็นเจ้าของให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น “สถาบันวิจัยที่เป็นของอเมริกา” หรืออาจตีความในแบบที่เป็นเป้าหมายได้ โดยที่เราสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นโดยการเติมส่วนขยายไว้ข้างหน้าส่วนขยายที่เป็นคำนามนั้นอีกทีหนึ่ง เพื่อป้องกันความสัมพันธ์ว่า คำนามที่เป็นส่วนขยายดังกล่าวนั้น เป็นเป้าหมายของคำนามที่เป็นส่วนหลัก ดังเช่น “สถาบันวิจัยที่วิจัยปัญหาเกี่ยวกับอเมริกา”

4.4.4. ความสัมพันธ์แบบแสดงความเป็นเจ้าของ (領屬 lǐngshǔ) เป็นผู้สร้าง (創造 chuàngzào) หรือ ผู้เกี่ยวข้อง (關涉 guānshè)

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายระหว่าง คำนามที่เป็นส่วนขยายกับส่วนหลัก ซึ่งอาจเป็นแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้สร้าง หรือเป็นผู้เกี่ยวข้อง เช่นตัวอย่าง

44) 魯迅的書

Lǔxùn de shū

ก) หนังสือที่อยู่ในครอบครองของกลุ่มจีน (แสดงความเป็นเจ้าของ)

ข) หนังสือที่กลุ่มจีนเป็นผู้เขียน (ผู้สร้าง)

ค) หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มจีน (ผู้เกี่ยวข้อง)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้ (吳英才，李裕德，1997: 51-52)

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบที่แสดงความเป็นเจ้าของ สามารถเติมรายละเอียดที่บ่งความเป็นเจ้าของ ดังตัวอย่าง

44ก) 魯迅的書 = 魯迅收藏的書

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบผู้สร้าง สามารถเติมรายละเอียดที่บ่งว่าคำนามเป็นผู้กระทำสิ่งนั้นด้วยตนเอง ดังตัวอย่าง

44ข) 魯迅的書 = 魯迅寫的書

หากมีความสัมพันธ์ทางความหมายในแบบผู้เกี่ยวข้อง สามารถเติมรายละเอียดที่บ่งว่าคำนามเป็นผู้เกี่ยวข้อง ดังตัวอย่าง

44ค) 魯迅的書 = 寫關於魯迅的書

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกันได้แก่ หนังสือของหลู่ชู่วิน ซึ่งอาจตีความในแบบแสดงความเป็นเจ้าของ หมายถึง “หนังสือที่อยู่ในครอบครองของหลู่ชู่วิน” โดยการเพิ่มรายละเอียดที่บ่งความเป็นเจ้าของให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น “หนังสือที่หลู่ชู่วินเป็นเจ้าของ” หรืออาจตีความในแบบที่เป็นผู้สร้าง หรือผู้เกี่ยวข้อง โดยที่เราสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นโดยการเติมรายละเอียดที่บ่งว่า คำนามเป็นผู้กระทำเอง เช่น “หนังสือที่หลู่ชู่วินเขียน” หรือคำนามนั้นเป็นผู้เกี่ยวข้อง เช่น “หนังสือที่เขียนเกี่ยวกับหลู่ชู่วิน”

4.4.5. แบบผู้กระทำ (施事 shīshì) หรือผู้ถูกระทำ (受事 shòushì)

ความกำกวมในลักษณะนี้เกิดจากการตีความหมายระหว่างคำนาม / นามวลีที่เกี่ยวข้องว่าเป็นความสัมพันธ์แบบผู้กระทำกริยาหรือเป็นผู้ถูกระทำ เช่นตัวอย่าง

45) 追趕的孩子是他的兒子。

Zhuīgǎn de háizi shì tāde érzi.

ก) เด็กเป็นผู้ตาม (ผู้กระทำ)

ข) เด็กถูกรับตาม (ผู้ถูกระทำ)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้

หากคำนามซึ่งเป็นส่วนหลักเป็นผู้กระทำ สามารถเติมกรรมซึ่งเป็นผู้ถูกระทำด้านหลังคำกริยาที่เป็นส่วนขยาย เพื่อบ่งความสัมพันธ์ทางความหมายให้ชัดเจน ดังตัวอย่าง

45ก) 追趕的孩子是他的兒子。 = 追趕他的孩子是他的兒子。

หากคำนามซึ่งเป็นส่วนหลักเป็นผู้กระทำ สามารถเติมประธานซึ่งเป็นผู้กระทำด้านหน้ากริยาที่เป็นส่วนขยายเพื่อป้องกันความสับสนทางความหมายให้ชัดเจน ดังตัวอย่าง

45) 追趕的孩子是他的兒子。 = 他追趕的孩子是他的兒子。

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ เด็กที่ตามเป็นลูกชายของเขา ซึ่งสามารถตีความแบบผู้กระทำ หมายถึง “เด็กเป็นผู้ตาม” โดยการเติมกรรมซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำหลังกริยาที่เป็นส่วนขยายเพื่อป้องกันความสับสนทางความหมายให้ชัดเจน ดังตัวอย่าง “เด็กที่ตามเขาคือลูกชายของเขา” หรืออาจตีความในแบบผู้ถูกกระทำ หมายถึง “เด็กเป็นผู้ถูกตาม” โดยการเติมประธานซึ่งเป็นผู้กระทำด้านหน้ากริยาที่เป็นส่วนขยาย เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น “เด็กที่เขาตามคือลูกชายของเขา”

46) 雞不吃了

Jī bù chī le

ก) ไก่ไม่กินอาหารแล้ว (ผู้กระทำ)

ข) คน (หรือสัตว์) ไม่กินไก่แล้ว (ผู้ถูกกระทำ)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้

หากประธานเป็นผู้กระทำ เราสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นโดยการเติมกรรมซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำไว้ด้านคำกริยา เพื่อป้องกันความสับสนทางความหมายให้ชัดเจน ดังตัวอย่าง

46ก) 雞不吃了 = 雞不吃食物了

หากคำนามซึ่งเป็นประธานเป็นผู้ถูกกระทำ เราสามารถสับเปลี่ยนตำแหน่งคำเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้น โดยย้ายคำนามนั้นไปไว้ในตำแหน่งกรรม ซึ่งก็คือ ด้านหลังกริยา เพื่อป้องกันความสับสนทางความหมายให้ชัดเจน ดังตัวอย่าง

46ข) 雞不吃了 = 不吃雞了

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ ไก่ไม่กินแล้ว ซึ่งสามารถตีความแบบผู้กระทำ โดยการเติมกรรมซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำหลังกริยาเพื่อป้องกันความสับสนทางความหมายให้ชัดเจน ดังตัวอย่าง “ไก่ไม่กินอาหารแล้ว” หรืออาจตีความในแบบผู้ถูกกระทำ โดยการสับเปลี่ยน

ตำแหน่งคำ โดยย้ายคำนามไปไว้ด้านหลังกริยา เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น “ไม่กินไก่แล้ว”

4.4.6. แบบผู้ถูกกระทำ (受事 shòushì) หรือผู้รับประโยชน์ (與事 yǔshì)

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากการตีความหมายของคำนามที่เป็นกรรมของบุพบทว่าเป็นความสัมพันธ์แบบผู้ถูกกระทำหรือเป็นผู้รับประโยชน์ เช่นตัวอย่าง

47) 小趙給老張寄了封信。

Xiǎozhào gěi Lǎozhāng jìle fēngxìn.

ก) เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายไปถึงเหล่าจาง (ผู้ถูกกระทำ)

ข) เสี่ยวจ้าวไปส่งจดหมายแทนเหล่าจาง (ผู้รับประโยชน์)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากเป็นความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ถูกกระทำ สามารถเปลี่ยนไปใช้รูปประโยค 把 ดังตัวอย่าง

47ก) 小趙給老張寄了封信。=小趙把信寄給老張。

หากเป็นความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้รับประโยชน์ สามารถเปลี่ยน 給 เป็น 替 ดังตัวอย่าง

47ข) 小趙給老張寄了封信。=小趙替老張寄了封信。

ตัวอย่างความกำกวมในภาษาไทยที่มีลักษณะเดียวกัน ได้แก่ เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายให้เสี่ยวจาง หากตีความเป็นความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ถูกกระทำ สามารถเปลี่ยน “ให้” เป็น “ถึง” ดังตัวอย่าง “เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายถึงเหล่าจาง” หากตีความเป็นความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้รับประโยชน์ สามารถเปลี่ยน “ให้” เป็น “แทน” ดังตัวอย่าง “เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายแทนเหล่าจาง”

4.4.7. แบบเป้าหมาย (對象 duìxiàng) หรือเครื่องมือ (工具 gōngjù)

ความกำกวมในลักษณะนี้เกิดจากการตีความหมายของคำนามหรือนามวลีที่เกี่ยวข้องว่าเป็นความสัมพันธ์แบบเป้าหมายของการกระทำ หรือเป็นเครื่องมือ เช่นตัวอย่าง

48) 打痛的手是左手。

Dǎtòng de shǒu shì zuǒshǒu.

ก) มือถูกตีจนเจ็บ (เป้าหมาย)

ข) ใช้มือตีบางอย่างจนมือเจ็บ (เครื่องมือ)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากตีความหมายของคำนามหรือนามวลีที่เกี่ยวข้องว่ามีความสัมพันธ์แบบเป็นเป้าหมายของการกระทำ ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้โดยการเติม 被 ไว้ด้านหน้าคำกริยาที่เป็นส่วนขยายเพื่อบ่งว่าเป็นความสัมพันธ์แบบเป็นเป้าหมาย ได้ชัดเจนขึ้น หรืออาจเปลี่ยนรูปประโยค ดังตัวอย่าง

48ก) 打痛的手是左手。 = 被打痛的手是左手。

= 左手被打痛了。

หากตีความหมายของคำนามหรือนามวลีที่เกี่ยวข้องว่ามีความสัมพันธ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำกริยา สามารถเปลี่ยนรูปประโยค เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังตัวอย่าง

48ข) 打痛的手是左手。 = 用左手打，打得左手都痛了

ตัวอย่างความกำกวมในภาษาไทยที่มีลักษณะเดียวกัน ได้แก่ มือที่ตีจนเจ็บคือมือข้างซ้าย หากตีความหมายของคำนามหรือนามวลีที่เกี่ยวข้องว่ามีความสัมพันธ์แบบเป็นเป้าหมายของการกระทำ สามารถเติม “ถูก” ไว้ด้านหน้าคำกริยาที่เป็นส่วนขยายเพื่อบ่งว่าเป็นความสัมพันธ์แบบเป็นเป้าหมาย ได้ชัดเจนขึ้น หรืออาจเปลี่ยนรูปประโยค เช่น “มือที่ถูกตีจนเจ็บคือมือข้างซ้าย” หากตีความเป็นความสัมพันธ์ทางความหมายแบบเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำกริยา สามารถเปลี่ยนรูปประโยค เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังตัวอย่าง “ใช้มือซ้ายตีจนเจ็บ”

49) 你拿萬用錶（來/去）檢查一下。

Nǐ ná wànyòngbiǎo (lái/qù) jiǎnchá yíxià.

ก) เอาหมัดติมิเตอร์ไปตรวจเช็ค (เครื่องวัดกระแสไฟฟ้าได้รับการตรวจ)

(เป้าหมาย)

ข) ใช้หมัดติมิเตอร์ไปตรวจวัดสิ่งอื่น (เครื่องมือ)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากตีความหมายคำนามซึ่งเป็นกรรมของกริยาตัวแรกว่ามีความสัมพันธ์แบบเป็นเป้าหมาย การกระทำของกริยาตัวที่สอง สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นโดยการเปลี่ยนรูปประโยค ดังตัวอย่าง

49ก) 你拿萬用錶（來/去）檢查一下。= 你檢查一下萬用錶。

หากตีความหมายของคำนามซึ่งเป็นกรรมของกริยาตัวแรกว่ามีความสัมพันธ์แบบเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ทำกริยาตัวที่สอง สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้โดยการเติมกรรมด้านหลังกริยาตัวที่สอง ดังตัวอย่าง

49ข) 你拿萬用錶（來/去）檢查一下。
= 你拿萬用錶去/來檢查一下儀器。

ตัวอย่างความกำกวมในภาษาไทยที่มีลักษณะเดียวกัน ได้แก่ คุณหยิบมัลติมิเตอร์ไป/มา ตรวจสอบเช็คที่ หากคำนามซึ่งเป็นกรรมของกริยาตัวแรกเป็นเป้าหมายการกระทำของกริยาตัวที่สอง สามารถเปลี่ยนรูปประโยค โดยย้ายคำนามมาไว้ด้านหลังกริยาตัวที่สอง เช่น “เธอไปตรวจเช็คมัลติมิเตอร์ที่” หากคำนามซึ่งเป็นกรรมของกริยาตัวแรกเป็นเครื่องมือในการทำกริยาตัวที่สอง สามารถเติมกรรมด้านหลังกริยาตัวที่สอง ดังตัวอย่าง “เธอเอามัลติมิเตอร์ไป/มาเช็คเครื่องมือที่”

4.4.8. แบบผลลัพธ์ (結果 jiéguǒ) หรือเครื่องมือ (工具 gōngjù)

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากการตีความหมายของคำนามที่เป็นกรรมตามหลังกริยาว่ามีความสัมพันธ์แบบเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการกระทำกริยา หรือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทำกริยา เช่น

- 50) 燒木炭
shāo mùtàn
ก) เผาออกมาเป็นถ่านไม้ (ผลลัพธ์)
ข) ใช้ถ่านไม้ในการเผา (เครื่องมือ)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากตีความคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมว่ามีความสัมพันธ์แบบเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการกระทำกริยา สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้น โดยการเติมส่วนเสริมที่บ่งผลไว้ด้านหลังคำกริยา ดังตัวอย่าง

50ก) 燒木炭 = 燒出木炭

หากตีความคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมว่ามีความสัมพันธ์แบบเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทำ
กริยา สามารถเปลี่ยนรูปประโยค ดังตัวอย่าง

50ข) 燒木炭 = 用木炭燒

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ เผาถ่าน ซึ่งสามารถตีความแบบ
ผลลัพธ์ หมายถึง “เผาออกมาเป็นถ่าน” โดยการเติมส่วนเสริมที่บ่งผลไว้ด้านหลังคำกริยา ดังตัวอย่าง
“เผากลายเป็นถ่านไม้” หรืออาจตีความในแบบเครื่องมือ โดยการเปลี่ยนประโยค เพื่อหลีกเลี่ยงความ
กำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น “ใช้ถ่านไม้เผา”

4.4.9. แบบบอกระดับ (程度 chéngdù) หรือผลลัพธ์ (結果 jiéguǒ)

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากการตีความหมายของส่วนเสริมที่ตามหลังกริยาที่เกี่ยวข้อง ว่ามี
ความสัมพันธ์เป็นแบบขยายบอกระดับของกริยา หรือเป็นแบบบอกผลลัพธ์ที่เกิดจากกริยา ไม่อาจ
ทราบได้ชัดเจน เช่นตัวอย่าง

51) 嚇死了

Xià sǐle.

ก) ตกใจมาก (บอกระดับ)

ข) เสียชีวิตเพราะตกใจ (ผลลัพธ์)

52) ถ้าไม่รีบเอาอาหารไปให้เขา เขาต้องหิวตายแน่

ก) หิวมาก (บอกระดับ)

ข) เสียชีวิตเพราะไม่มีอาหาร (ผลลัพธ์)

ในภาษาจีนและภาษาไทยสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากตีความหมายของส่วนเสริมที่ตามหลังกริยาว่ามีความสัมพันธ์แบบขยายบอกระดับของ
กริยา เราสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมโดยการเปลี่ยนไปใช้คำขยายบอกระดับคำอื่น ดังตัวอย่าง

51ก) 嚇死了 = 嚇壞了

= 嚇極了

52ก) หิวตาย = หิวแย่

= หิวมาก

หากตีความหมายของส่วนเสริมที่ตามหลังกริยาว่ามีความสัมพันธ์เป็นแบบเป็นผลลัพธ์อัน
เกิดจากกริยา ก็สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมโดยการเปลี่ยนรูปประโยค ดังตัวอย่าง

51ข) 嚇死了 = 因驚嚇而死

52ข) 嚇死 = ตายเพราะขาดอาหาร

4.4.10. แบบวิธีการ (方式 fāngshì) หรือเนื้อหา (內容 nèiróng)

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจากคำสรรพนามที่ใช้ในการถาม สามารถใช้ถามถึงวิธีการในการทำกริยา และอาจถามถึงเนื้อหาของกริยาที่กระทำได้ด้วยเช่นตัวอย่าง

53) 他怎麼表態?

Tā zěnmě biǎotài?

ก) แสดงทัศนคติด้วยวิธีการอย่างไร (วิธีการ)

ข) แสดงทัศนคติว่าอะไร (เนื้อหา)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากสรรพนามที่ใช้ในการถามนั้นถามถึงวิธีการในการทำกริยา อาจหลีกเลี่ยงความกำกวมโดยการเปลี่ยนสรรพนามที่ใช้ถาม เป็นสรรพนามที่ใช้ถามตัวอื่นที่บ่งความหมายชัดเจน ดังตัวอย่าง

53ก) 他怎麼表態? = 他通过什么方式来表态?

หากสรรพนามที่ใช้ในการถามนั้นถามถึงเนื้อหาของกริยา ก็สามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมโดยการเปลี่ยนสรรพนามที่ใช้ถาม เป็นสรรพนามที่ใช้ถามตัวอื่นที่บ่งความหมายชัดเจน ดังตัวอย่าง

53ข) 他怎麼表態? = 他表态的内容是什么?

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ เขาแสดงทัศนคติอย่างไร ซึ่งสามารถตีความแบบวิธีการ โดยการเปลี่ยนสรรพนามที่ใช้ถาม เป็นสรรพนามที่ใช้ถามตัวอื่นที่บ่งความหมายชัดเจน ดังตัวอย่าง “แสดงทัศนคติด้วยวิธีการอย่างไร” หรืออาจตีความในแบบเนื้อหา โดยการเปลี่ยนสรรพนามที่ใช้ถาม เพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น “เขาแสดงทัศนคติว่าอะไร”

4.4.11. จุดเน้นทางความหมายต่างกัน

ความกำกวมลักษณะนี้เกิดจาก ส่วนขยายที่เป็น คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำนาม หรือส่วนเสริม มีจุดเน้นทางความไปที่ส่วนใดในประโยคไม่อาจทราบได้ชัดเจน จึงทำให้เกิดความกำกวมขึ้น

ก. คำวิเศษณ์ (副詞 fùcí) เช่นตัวอย่าง

- บอกระดับ (程度 chéngdù)

54) 小張更怕小李。

XiǎoZhāng gèng pà XiǎoLǐ.

ก) 更 gèng มีจุดเน้นความหมายที่ “เสียใจ” หมายถึง คนอื่นกลัวเสียหัวแต่
เสียใจกลัวเสียหัวมากกว่า

ข) 更 gèng มีจุดเน้นความหมายที่ “เสียหัว” หมายถึง เสียใจกลัวคนอื่น
แต่กลัวเสียหัวมากกว่า

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้โดยวิธีการใช้บริบท ดังนี้

หากคำวิเศษณ์ 更 gèng มีจุดเน้นความหมายที่ 小張 XiǎoZhāng สามารถเติมบริบท ดัง
ตัวอย่าง

54ก) 小張更怕小李。 = 我怕小李，小張更怕小李。

หากคำวิเศษณ์ 更 gèng มีจุดเน้นความหมายที่ 小李 XiǎoLǐ สามารถเติมบริบท ดัง
ตัวอย่าง

54ข) 小張更怕小李。 = 小張怕我，更怕小李。

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ เสียใจกลัวเสียหัวมากกว่า
ซึ่งสามารถตีความว่า “มากกว่า” มีจุดเน้นความหมายที่ “เสียใจ” โดยการเติมบริบทที่เหมาะสม ดัง
ตัวอย่าง “ฉันกลัวเสียหัว เสียใจกลัวเสียหัวมากกว่า” หรืออาจตีความว่า “มากกว่า” มีจุดเน้นที่
“เสียหัว” โดยการเติมบริบทที่เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น “เสียใจ
กลัวฉัน แต่กลัวเสียหัวยิ่งกว่า”

ข. คำบุพบท (介詞 jiècí) เช่นตัวอย่าง

55) 他在桌子上寫字。

Tā zài zhuōzishàng xiě zì.

- ก) เขากระทำการเขียนอักษรบน โต๊ะ (เขาอยู่บน โต๊ะ ตัวอักษรไม่ได้อยู่บน โต๊ะ)
 ข) เขาเขียนตัวอักษรลงบน โต๊ะ (ตัวอักษรอยู่บน โต๊ะ เขาไม่ได้อยู่บน โต๊ะ)

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมลักษณะนี้ได้ ดังนี้ (吳英才, 李裕德, 1997: 115)

หากพบทวลี มีจุดเน้นความหมายที่ 他 สามารถเติมบริบท ดังตัวอย่าง

55ก) 他在桌子上寫字。

= 他寫字時，他在桌子上。

หากพบทวลี มีจุดเน้นความหมายที่ 字 zì สามารถเปลี่ยนรูปประโยค โดยใช้ประโยค 把 ดังตัวอย่าง

55ข) 他在桌子上寫字。

= 他把字寫在桌子上。

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ เขาเขียนตัวอักษรบนโต๊ะ ซึ่งสามารถตีความว่า “บนโต๊ะ” มีจุดเน้นความหมายที่ “เขา” โดยการเติมบริบทที่เหมาะสม ดังตัวอย่าง “ตอนที่เขาเขียนตัวอักษร เขาอยู่บนโต๊ะ” หรือ “เขานั่งเขียนหนังสือบนโต๊ะ” หรืออาจตีความว่า “บนโต๊ะ” มีจุดเน้นความหมายที่ “ตัวอักษร” โดยการเติมคำ “ลง” ด้านหน้า “บนโต๊ะ” เพื่อบ่งตำแหน่งของ “ตัวอักษร” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง “เขาเขียนตัวอักษรลงบนโต๊ะ”

ก. คำนาม (名詞 míngcí)

- บอกสถานที่

56) 在上海，我說過這種東西很容易買到。

Zài Shànghǎi, wǒ shuōguò zhè zhǒng dōngxi hěn róngyì mǎidào.

ก) 在上海 มีจุดเน้นความหมายที่ “บอก” หมายถึง บอกที่ซึ่ง

ข) 在上海 มีจุดเน้นความหมายที่ “หาซื้อได้ง่าย” หมายถึง หาซื้อได้ง่ายที่ซึ่ง

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากส่วนขยายบอกสถานที่ 在上海 zài Shànghǎi มีจุดเน้นความหมายที่ 說過 shuōguò เราสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมโดยการเปลี่ยนตำแหน่ง 在上海 zài Shànghǎi มาวางไว้หน้า 說過 shuōguò ดังตัวอย่าง

56ก) 在上海，我說過這種東西很容易買到。
= 我在上海說過這種東西很容易買到。

หาก 在上海 zài Shànghǎi มีจุดเน้นความหมายที่ 很容易買到 hěn róng yì mǎi dào เราสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมโดยการเปลี่ยนตำแหน่ง 在上海 zài Shànghǎi มาวางไว้หลัง 說過 shuōguò หรือย้ายมาวางไว้ด้านหน้า 很容易買到 hěn róng yì mǎi dào ดังตัวอย่าง

56ข) 在上海，我說過這種東西很容易買到。
= 我說過在上海這種東西很容易買到。
= 我說過這種東西在上海很容易買到。

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ ฉันเคยบอกแล้วว่าของแบบนี้หาซื้อได้ง่ายที่เชียงใหม่ ซึ่งสามารถตีความว่า “ที่เชียงใหม่” ทำหน้าที่ขยาย “บอก” โดยการสับเปลี่ยนตำแหน่ง “ที่เชียงใหม่-ไ้” มาวางไว้ด้านหลัง “บอก” ดังตัวอย่าง “ฉันเคยบอกที่เชียงใหม่ว่าของแบบนี้หาซื้อได้ง่าย” หรืออาจตีความว่า “ที่เชียงใหม่” ทำหน้าที่ขยาย “หาซื้อได้ง่าย” โดยการสับเปลี่ยนตำแหน่ง “ที่เชียงใหม่” มาวางไว้ด้านหน้า “ของ” ด้านหลัง “ว่า” ดังตัวอย่าง “ฉันเคยบอกแล้วว่าที่เชียงใหม่ของแบบนี้หาซื้อได้ง่าย”

ง. ส่วนเสริม (補語 bǔyǔ)

57) 他打兒子打得手也腫了

Tā dǎ érzi dǎde shǒu yě zhǒngle.

ก) 手也腫了 shǒu yě zhǒngle มีจุดเน้นความหมายที่ “เขา” หมายถึง มือเขาบวม

ข) 手也腫了 shǒu yě zhǒngle มีจุดเน้นความหมายที่ “ลูกชาย” หมายถึง มือลูกชายบวม

ในภาษาจีนสามารถหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ ดังนี้

หากส่วนเสริม 手也腫了 shǒu yě zhǒngle หมายถึง 他 tā สามารถเติม 他的 tā de ไว้ด้านหน้า 手 shǒu ดังตัวอย่าง

57ก) 他打兒子打得手也腫了= 他打兒子打得他的手也腫了。

หากส่วนเสริม 手也腫了 shǒu yě zhǒngle หมายถึง 兒子 érzi สามารถเติม 兒子的 érzi de ไว้ด้านหน้า 手 shǒu ดังตัวอย่าง

57ข) 他打兒子打得手也腫了= 他打兒子打得兒子的手也腫了。

ตัวอย่างความกำกวมของภาษาไทยในทำนองเดียวกัน ได้แก่ เขาตีลูกชายตีจนมือบวม ซึ่งสามารถตีความว่า “มือบวม” หมายถึง “เขา” โดยการเติม “ของเขา” ไว้ด้านหลัง “มือ” ดังตัวอย่าง “เขาตีลูกชายจนมือของเขาบวม” หรืออาจตีความว่า “มือบวม” หมายถึง “ลูกชาย” โดยการเติม “ของลูกชาย” ไว้ด้านหลัง “มือ” ดังตัวอย่าง “เขาตีลูกชายตีจนมือของลูกชายบวม”

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1. เปรียบเทียบลักษณะความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย

ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนและภาษาไทย เมื่อวิเคราะห์จากการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แล้ว พบว่ามี 4 ลักษณะ คือ

- (1) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน
- (2) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกันแต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน
- (3) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน
- (4) ความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีการแบ่งส่วนประชิดและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางความหมายต่างกัน

ความกำกวมทางไวยากรณ์ในสามลักษณะแรกจัดเป็นความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิว ส่วนความกำกวมทางไวยากรณ์ในลักษณะสุดท้ายถือเป็นความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก หรือที่นักวิชาการบางส่วนจะเรียกว่าเป็นความกำกวมทางโครงสร้างความหมาย

จากการศึกษาเปรียบเทียบความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย พบว่าความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย มีลักษณะดังต่อไปนี้

5.1.1. ในภาษาจีนกลาง ความกำกวมทางไวยากรณ์บางลักษณะอันเนื่องมาจากลักษณะ

ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ลำดับคำ ตลอดจนการสื่อความหมายเหมือนกันกับความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทยทุกประการ เช่น

5.1.1.1. กรณีการแบ่งส่วนประชิดในชั้นแรกต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เป็น

แบบประธาน – ภาคแสดง (主謂關係 zhǔwèi guānxi) เหมือนกัน

我們五個一組

Wǒmen wǔgè yī zǔ.

- ก) 我們 五個 一組
 ┌主┐ ┌謂┐
 └─┘ └─┘
 ┌主┐ ┌謂┐
 └─┘ └─┘
 พวกเราจัดแบ่งกลุ่มให้แต่ละกลุ่มมีคนห้าคน
- ข) 我們 五個 一組
 ┌主┐ ┌謂┐ ← ชั้นแรก
 └─┘ └─┘
 ┌同┐ ┌位┐
 └─┘ └─┘
 กลุ่มของพวกเราเป็นกลุ่มที่มีคน 5 คน

พวกเราจัดแบ่งกลุ่มหนึ่งห้าคน

- ก) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้าคน
 ┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐ ← ชั้นแรก
 └─┘ └─┘
 ┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐
 └─┘ └─┘

พวกเราจัดแบ่งกลุ่มให้แต่ละกลุ่มมีคนห้าคน

- ข) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้า คน
 ┌ประธาน┐ ┌ภาคแสดง┐ ← ชั้นแรก
 └─┘ └─┘
 ┌appositive┐ ┌จำนวนนับ┐ ┌ลักษณนาม┐
 └─┘ └─┘ └─┘

กลุ่มของพวกเราเป็นกลุ่มที่มีคน 5 คน

- 5.1.1.2. กรณีการแบ่งส่วน ประชิตเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างกัน ใน
 รูปแบบระหว่างประธาน – ภาคแสดง (主謂關係 zhǔwèi guānxi) กับ
 Appositive (同位關係 tongwèi guānxi)

明天中秋節
 Míngtiān Zhōngqiūjié.

- ก) 明天 中秋節
 ┌主┐ ┌謂┐
 └─┘ └─┘
 วันพรุ่งนี้เป็นวันไหว้พระจันทร์
- ข) 明天 中秋節
 ┌同┐ ┌位┐
 └─┘ └─┘
 วันพรุ่งนี้กับวันไหว้พระจันทร์คือวันเดียวกัน

พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์

- ก) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์ ข) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
 ↳ประธาน ↳ ภาคแสดง ↳ ส่วนหลัก ↳ appositive
 วันพรุ่งนี้เป็นวันไหว้พระจันทร์ วันพรุ่งนี้กับวันไหว้พระจันทร์คือวันเดียวกัน

5.1.1.3. กรณีการแบ่งส่วน ประชิตต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบ
 กริยา-กรรม (述賓關係 shùbīn guānxi) หรือในแบบขนาน (聯合關係 liánhé guānxi)

他支持孫中山反對袁世凱。

Tā zhīchí Sūn Zhōngshān fǎnduì Yuán Shìkǎi.

ก) 支持 孫中山 反對袁世凱

↳述 ↳ 賓
 ↳主 ↳ 謂

สิ่งที่ “เขา” สนับสนุนคือการที่ซุนจงชานต่อต้านหยวนซื่อข่าย

ข) 支持 孫中山 反對 袁世凱

↳ 聯合 ↳ 述 ↳ 賓
 ↳述 ↳ 賓 ↳述 ↳ 賓

“เขา” สนับสนุนซุนจงชาน และต่อต้านหยวนซื่อข่าย

ประชาชนต่างสนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

ก) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้านรัฐบาล

↳กริยา ↳ กรรม
 ↳ ประธาน ↳ ภาคแสดง ↳

สิ่งที่ประชาชนสนับสนุนคือการที่พรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

ข) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้าน รัฐบาล

↳ 聯合 ↳ 述 ↳ 賓 ↳ 述 ↳ 賓
 ↳กริยา ↳ กรรม ↳กริยา ↳ กรรม ↳

ประชาชนสนับสนุนพรรคฝ่ายค้าน ในขณะที่เดียวกันก็ต่อต้านรัฐบาล

5.1.1.4. กรณีเกี่ยวกับคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธมีจุดเน้นต่างกัน

她不看戲。

Tā búkàn xì.

เขาไม่ดูละคร

ก) ปฏิเสธ “ดู” หมายความว่า เขาไม่ดูละคร เขาทำกริยาอื่น เช่น เขาอ่านหนังสือ เขาฟังเพลง

ข) ปฏิเสธ “สิ่งที่ดู” หมายความว่า เขาทำกริยาดู แต่ไม่ได้ดูละคร อาจจะดูภาพยนตร์ ดูการ์ตูน เป็นต้น

5.1.2 ในภาษาจีนกลาง ความกำกวมทางไวยากรณ์บางลักษณะอันเนื่องมาจากลักษณะความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ และการสื่อความหมายมีลักษณะเดียวกันกับความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทย แต่ตำแหน่งการวางส่วนขยายแตกต่างกัน เช่น

5.1.2.1. กรณีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนขยาย – ส่วนหลัก (偏正關係 piānzhèng guānxi) เหมือนกันในขั้นแรก

部分被侵佔的國家

Bùfen bèi qīnzhàn de guójiā

ก) 部分 被侵佔 的 國家
 └───偏 (定) ───┘ └─正 (中)─┘
 └─偏 (狀)─┘ └─正 (中)─┘

ประเทศนั้นถูกรุกรานเพียงบางส่วนไม่ได้ถูกรุกรานทั่วประเทศ

ข) 部分 被侵佔 的 國家
 └─偏 (定)─┘ └───正 (中) ───┘
 └─偏 (定)─┘ └─正 (中)─┘

ในบรรดาประเทศที่ถูกรุกรานทั้งหมด เรากล่าวถึงเพียงบางประเทศเท่านั้น

ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน

ก) ประเทศ ที่ ถูกรุกราน บางส่วน

└─ส่วนหลัก┐ ┌─────────ส่วนขยาย─────────┐

└─ส่วนหลัก(กริยา)┐ ┌─ส่วนขยาย┐

ประเทศนั้นถูกรุกรานเพียงบางส่วนไม่ได้ถูกรุกรานทั้งประเทศ

ข) ประเทศ ที่ ถูกรุกราน บางส่วน

┌─────────ส่วนหลัก─────────┐ ┌─ส่วนขยาย┐

└─ส่วนหลัก(นาม)┐ ┌─ส่วนขยาย┐

ในบรรดาประเทศที่ถูกรุกรานทั้งหมด เรากล่าวถึงเพียงบางประเทศเท่านั้น

5.1.2.2. กรณีการแบ่งส่วนประชิดต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบส่วนหลัก - ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi) เหมือนกันในทุกๆชั้น

中東 石油 價格

Zhōngdōng shíyóu jiàgé

ก) 中東 石油 價格

┌─────────偏(定)─────────┐ ┌─正(中)┐

└─偏(定)┐ ┌─正(中)┐

ราคาของน้ำมันจากตะวันออกกลาง

ข) 中東 石油 價格

└─偏(定)┐ ┌─────────正(中)─────────┐

└─偏(定)┐ ┌─正(中)┐

ราคาน้ำมันที่กำหนดในตะวันออกกลาง

ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง

ก) ราคา น้ำมัน ตะวันออกกลาง

└─ส่วนหลัก┐ ┌─────────ส่วนขยาย─────────┐

└─ส่วนหลัก┐ ┌─ส่วนขยาย┐

ราคาของน้ำมันจากตะวันออกกลาง

คุณแม่ท่านอยู่บ้านรีเปล่า

ก) คุณแม่ ท่าน
 └─ส่วนหลัก─┬─ส่วนขยาย─┘

คุณแม่ของคุณ

ข) คุณแม่ ท่าน
 └─ส่วนหลัก─┬─ appositive ─┘

คุณแม่กับท่านคือบุคคลเดียวกัน

5.1.2.5. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบส่วนหลัก – ส่วนขยาย (偏正關係 piānzhèng guānxi) หรือความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในแบบขนานกัน (聯合關係 liánhé guānxi)

哥哥和弟弟的朋友
gēge hé dìdì de péngyou

ก) 哥哥 和 弟弟的 朋友
 └─偏 (定) ─┬─┘ └─正 (中) ─┘
 └─ 聯 ─┬─┘ └─合 ─┘

เพื่อนของพี่ชายและเพื่อนของน้องชาย

ข) 哥哥 和 弟弟的 朋友
 └─ 聯 ─┬─┘ └─ 合 ─┘ └─┘
 └─ 偏 (定) ─┘ └─ 正 (中) ─┘

พี่ชายกับเพื่อนของน้องชาย

เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย

ก) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 └─ส่วนหลัก─┬─┘ └─ส่วนขยาย─┘
 └─┘ └─┘ แบบขนาน

เพื่อนของพี่ชายและเพื่อนของน้องชาย

ข) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 ┌──────────┐ ┌──────────┐ แบบขนาน
 └ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘
 เพื่อนของพี่ชาย และตัวน้องชาย

5.1.2.6. การแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์อาจเป็นในแบบกริยา -
 กรรม (單賓 dānbīn) หรือในแบบกริยา - ทวิกรรม (雙賓 shuāngbīn)

送中國猩猩
 sòng Zhōngguó xīngxing

ก) 送 中國 猩猩	ข) 送 中國 猩猩
└述┘ ┌──────────賓──────────┘	└述┘ ┌間接賓語┘ ┌直接賓語┘
└偏(定)┘ └正(中)┘	
ให้ลิงชิมแปนซีของจีน	ให้ลิงชิมแปนซีแก่ประเทศจีน

ให้ลิงชิมแปนซีจีน

ก) ให้ ลิงชิมแปนซี จีน
 └กริยา┘ ┌──────────กรรม──────────┘
 └ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘
 ให้ลิงชิมแปนซีของจีน

ข) ให้ ลิงชิมแปนซี จีน
 └กริยา┘ └กรรมตรง┘ └กรรมรอง┘
 ให้ลิงชิมแปนซีแก่ประเทศจีน

5.1.2.7. กรณีที่มีความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายแบบแสดงความเป็นเจ้าของ (領
 屬 lǐngshǔ) หรือแบบเป้าหมาย (對象 duìxiàng)

美國研究所
 Měiguó yánjiūsuǒ
 สถาบันวิจัยอเมริกา

- ก) สถาบันวิจัยที่เป็นของประเทศอเมริกา
- ข) สถาบันวิจัยที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับประเทศอเมริกา (ซึ่งอาจเป็นสถาบันวิจัยของประเทศอื่น)

5.1.2.8. กรณีที่ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างความหมายเป็นแบบผู้ถูกกระทำ (受事 shòushì) หรือแบบผู้รับประโยชน์ (與事 yǔshì)

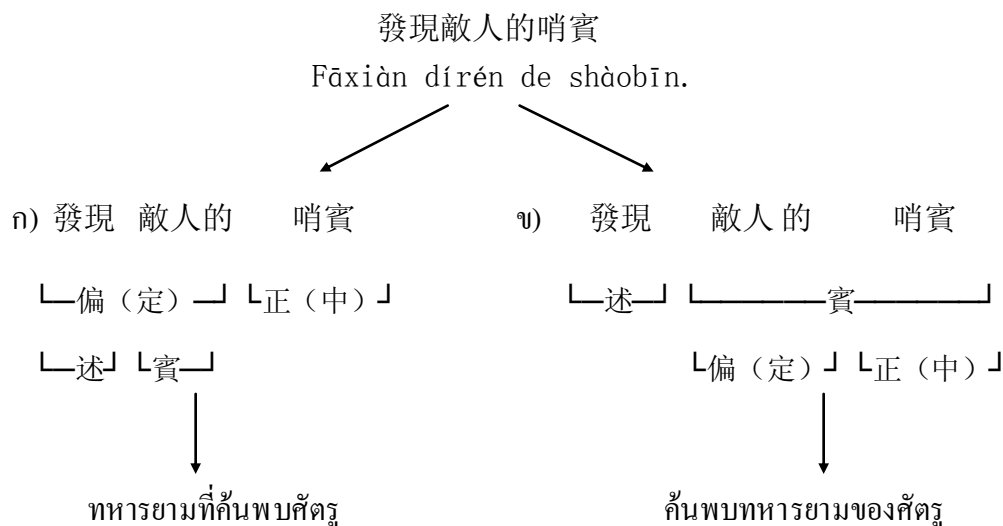
小趙給老張寄了封信。

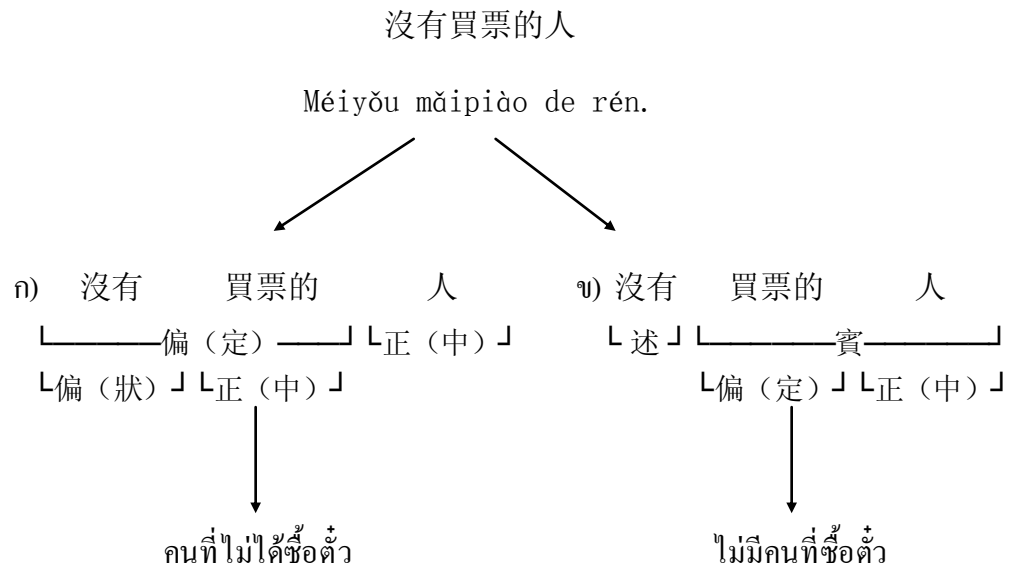
XiǎoZhào gěi LǎoZhāng jìle fēng xìn.

- ก) เลี้ยวจ้าวส่งจดหมายไปถึงเหล่าจาง (ผู้ถูกกระทำ)
- ข) เลี้ยวจ้าวไปส่งจดหมายแทนเหล่าจาง (ผู้รับประโยชน์)

5.1.3 ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางบางลักษณะไม่ก่อให้เกิดความกำกวมในภาษาไทย เช่น

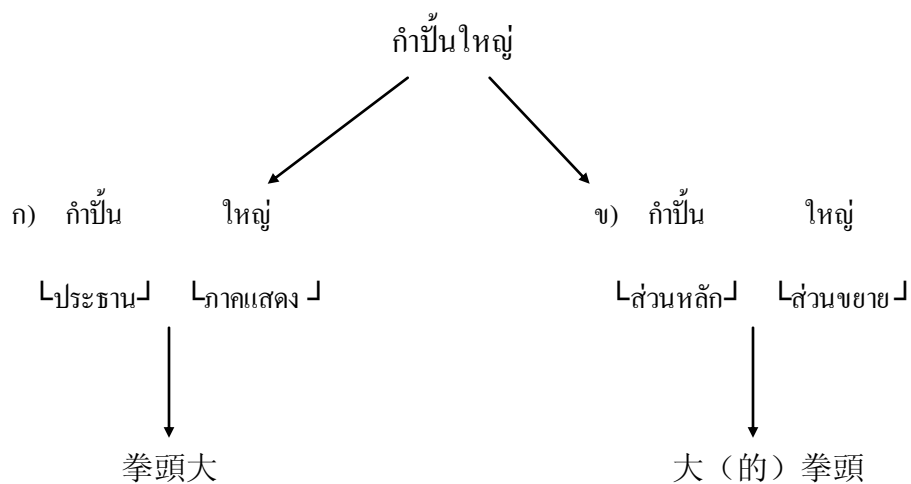
กรณีการแบ่งส่วนประชิดต่างกันและความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์อาจเป็นในแบบส่วนหลัก(ค่านาม) – ส่วนขยาย หรือในแบบกริยา – กรรม

5.1.4 ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทยบางลักษณะไม่ก่อให้เกิดความกำกวมในภาษาจีน เช่น

กรณีการแบ่งส่วนประชิดเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างไวยากรณ์อาจเป็นในแบบประธาน-ภาคแสดงหรือในแบบส่วนหลัก(นาม) – ส่วนขยาย

5.1.5 ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางบางลักษณะมีการตีความหมายไม่เท่ากันกับ
ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาไทย เช่น

新职工 宿舍
xīn zhígōng sùshè

ก) 新 职工 宿舍
┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐
└偏(定)┘ └正(中)┘
ห้องพักของพนักงานซึ่งเป็นพนักงานใหม่

ข) 新 职工 宿舍
└偏(定)┘ ┌——正(中)——┐
└偏(定)┘ └正(中)┘
ห้องพักของพนักงานซึ่งเป็นห้องพักใหม่

ห้องพักพนักงานใหม่

ก) หอพัก พนักงาน ใหม่
└ส่วนหลัก┘ ┌——ส่วนขยาย——┐
└ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘
ห้องพักของพนักงานซึ่งเป็นพนักงานใหม่

ข) หอพัก พนักงาน ใหม่
┌——ส่วนหลัก——┐ └ส่วนขยาย┘
└ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘
ห้องพักของพนักงานซึ่งเป็นห้องพักใหม่

ค) หอพัก พนักงาน ใหม่
┌——ประธาน——┐ └ภาคแสดง┘
└ส่วนหลัก┘ └ส่วนขยาย┘
ห้องพักพนักงานมีสภาพใหม่

5.1.6 ความกำกวมทางไวยากรณ์บางลักษณะมีความกำกวมทั้งทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิว และโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก

- กรณีกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นผิว

兩個孩子的媽媽

liǎnggè háizi de māma

ก) 兩個 孩子的 媽媽

┌——— 偏 (定) ——┐ ┌ 正 (中) ─┐
└ 偏 (定) ─┘ └ 正 (中) ─┘

คุณแม่ของเด็ก เด็กมีจำนวนสองคน

ข) 兩個 孩子的 媽媽

└ 偏 (定) ─┘ ┌——— 正 (中) ——┐

└ 偏 (定) ─┘ └ 正 (中) ─┘

คุณแม่ของเด็ก คุณแม่มีจำนวนสองคน

- กรณีความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์ชั้นลึก

兩個孩子的媽媽

ก) คุณแม่ของเด็กสองคน (เป็นเจ้าของ)

ข) คุณแม่ลูกสอง (บอกลักษณะ)

5.2. การหลีกเลี่ยงความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย

ความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน สามารถใช้วิธีการที่คล้ายคลึงกันเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวมได้ โดยสรุปวิธีการหลีกเลี่ยงความกำกวมที่ใช้ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยได้ดังนี้

5.2.1. การหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์โดยวิธีการหยุด เช่น

他講不好。

ก) 他講不好 = 他 | 講不好

ข) 他講不好 = 他講 | 不好

เขาพูดไม่ดี

ก) เขาบอกไม่ดี = เขา | บอกไม่ดี

ข) เขา บอกไม่ดี = เขาบอก | ไม่ดี

5.2.2. การหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์โดยวิธีการเติม เช่น

學生家長
xuésheng jiāzhǎng

ก) 學生	家長	ข) 學生 家長
└偏(定)┘	└正(中)┘	└聯┘ └合┘

ก) 學生家長 = 學生的家長

ข) 學生家長 = 學生和家長

ผู้ปกครองนักเรียน

ก) ผู้ปกครอง	นักเรียน	ข) ผู้ปกครอง	นักเรียน
└ส่วนหลัก┘	└ส่วนขยาย┘	└—แบบขนาน—┘	

ก) ผู้ปกครองนักเรียน = ผู้ปกครองของนักเรียน

ข) ผู้ปกครองนักเรียน = ผู้ปกครองและ / กับนักเรียน

5.2.3. การหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์โดยวิธีการเปลี่ยนคำ เช่น

這裡住著幾個托兒所的小朋友。

Zhè lǐ zhùzhe jǐgè tuō'ér suǒde xiǎo péngyou.

幾個托兒所的小朋友 = 幾家托兒所的小朋友

幾家 ทำหน้าที่ขยาย 托兒所 เท่านั้น ไม่ทำหน้าที่ขยาย 小朋友

คุณพ่อของนักเรียน ไม่ก็คนมาเข้าร่วมประชุมในวันเปิดภาคเรียน

คุณพ่อของนักเรียน ไม่ก็คน = คุณพ่อของนักเรียน ไม่ก็ท่าน

“ไม่ก็ท่าน” ทำหน้าที่ขยาย “คุณพ่อ” เท่านั้น ไม่ทำหน้าที่ขยาย “นักเรียน”

5.2.4. การหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์โดยใช้วิธีการเปลี่ยนลำดับคำ เช่น

舊的雜誌和書籍

jiùde zázhi hé shūjí

舊的雜誌和書籍 = 書籍和舊的雜誌

舊 ทำหน้าที่ขยาย 雜誌 เท่านั้น ไม่ทำหน้าที่ขยาย 書籍

หนังสือและนิตยสารเก่า

หนังสือและนิตยสารเก่า = นิตยสารเก่าและหนังสือ

“เก่า” ทำหน้าที่ขยาย “นิตยสาร” เท่านั้น ไม่ทำหน้าที่ขยาย “หนังสือ”

5.2.5. การหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์โดยใช้วิธีการเปลี่ยนรูปประโยค

เช่น

他支持孫中山反對袁世凱。

Tā zhīchí Sūn Zhōngshān fǎnduì Yuán Shìkǎi.

支持孫中山反對袁世凱= 他支持的是孫中山反對袁世凱

ประชาชนต่าง สนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

สนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

= สิ่งที่ประชาชนสนับสนุนคือพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

ดังตัวอย่าง เมื่อเปลี่ยนรูปประโยคแล้วจะมีความหมายเป็นในแบบความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบกริยา-กรรม (述賓) เท่านั้น ไม่มีความหมายในแบบขนาน (聯合)

5.2.6. การหลีกเลี่ยงความกำกวมทางโครงสร้างไวยากรณ์โดยใช้บริบท เช่น

小張更怕小李。

XiǎoZhāng gèng pà XiǎoLǐ.

ก) 小張更怕小李。 = 我怕小李, 小張更怕小李。

ข) 小張更怕小李。 = 小張怕我, 更怕小李。

เลี้ยวจางกลัวเสี่ยวหลี่มากกว่า

ก) เลี้ยวจางกลัวเสี่ยวหลี่มากกว่า = ฉันกลัวเสี่ยวหลี่ เลี้ยวจางกลัวเสี่ยวหลี่มากกว่า

ข) เลี้ยวจางกลัวเสี่ยวหลี่มากกว่า = เลี้ยวจางกลัวฉัน แต่กลัวเสี่ยวหลี่ยิ่งกว่า

5.3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาความกำกวมในงานวิจัยนี้เป็นเพียงการศึกษาความกำกวมทางไวยากรณ์ของวลีและประโยคโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบตามหลักการแบ่งส่วนประชิด ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ และความสัมพันธ์ทางความหมาย โดยวิจัยในภาพรวมกว้างๆเท่านั้น ยังมีความกำกวมทางไวยากรณ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยในหลาย โครงสร้างที่มีความซับซ้อนและน่าสนใจ ควรค่าแก่การวิจัยให้ลึกลงไปอีก

นอกจากความกำกวมทางไวยากรณ์แล้วผู้วิจัยเห็นว่ายังมีความกำกวมประเภทอื่นที่น่าศึกษาอีกมาก เช่น ความกำกวมในภาษาพูด ความกำกวมที่เกิดจากคำ ความกำกวมทางวจนปฏิบัติศาสตร์ (語用, Pragmatics) ความกำกวมจากการใช้สำนวน เป็นต้น และยังสามารถใช้หลักการหรือทฤษฎีทางภาษาศาสตร์อื่นๆมาวิเคราะห์เปรียบเทียบได้อีกด้วย นอกจากนี้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความกำกวมในภาษาจีนและภาษาไทย ผู้วิจัยพบว่า เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความกำกวมในภาษาไทยนั้นมีน้อยมากเมื่อเทียบกับภาษาจีน ดังนั้น การศึกษาความกำกวมในภาษาไทยอย่างเป็นทางการจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจเช่นกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล การกุศล. ทักษะและความรู้ทางภาษาไทย. พิษณุโลก: โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก, 2529.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2541.
- ประสิทธิ์ กาย์กลอน. รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะประโยคกำกวมในภาษาไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- ผอบ โปษกฤษณะ. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ร่วมสาส์น, 2538.
- สนิท ตั้งทวี. ความรู้และทักษะทางภาษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2528.
- สุไร พงษ์ทองเจริญ. ความหมายหลายนัยในโครงสร้างภาษาอังกฤษ (Ambiguity in English). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2519.
- อนันต์ อ่วมศาสตร์ และ เนาวรัตน์ อ่วมศาสตร์. ไทย 104 ลักษณะภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา, 2524.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง และ สรัญญา เสวตมาลย์. ทฤษฎีไวยากรณ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- อุมตม วโรตม์ลิขิตดี. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา ภาษา: ความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

ภาษาจีน

- 蔡国妹. 漢語語義結構歧義研究. 碩士, 福建師範大學, 2002.
- 崔應賢. 現代漢語語法學習與研究入門. 清華大學出版社, 2004.
- 何洪峰. 漢語語法的多維探究. 武漢: 華中科技大學出版社, 2007.
- 胡裕樹. 現代漢語. 上海: 上海教育出版社, 1986.
- 黃國營. 現代漢語的歧義短語. 語言研究 1985: 69-89.
- 蘭賓漢, 邢向東. 現代漢語(下冊). 北京: 中華書局出版社, 2007.
- 黎昌友. 漢語歧義類型及其消除. 西南民族大學學報 2004: 404-406.

- 陸儉明. 現代漢語語法研究教程(修訂版). 北京 : 北京大學出版社, 2004.
- 呂叔湘. 歧義類例. 胡雙寶, 語法研究和探索(中國語文叢書), 3- 18. 北京 : 北京大學出版社, 1985.
- 呂叔湘, 朱德熙. 語法修辭講話. 沈陽: 遼寧教育出版社, 2002.
- 馬慶株. 述賓結構歧義初探. 語言研究 1985: 91-101.
- 邵敬敏. 歧義——語法研究的突破口. 馬慶株, 語法研究入門, 362-381. 北京 : 商務印書館, 1999.
- 邵敬敏, 任芝鏞, 李家樹, 稅昌錫, 吳立紅. 漢語語法專題研究(增訂本). 北京: 北京大學出版社, 2009.
- 沈陽. 詞義吸收、詞形合併和漢語雙賓結構的句法構造. 世界漢語教學 2009: 147-158.
- 石安石. 語義研究. 北京 : 語文出版社, 1994.
- 吳鳳娟. 漢英歧義現象對比研究. 碩士, 語言學及應用語言學 華中科技大學, 2004.
- 吳英才, 李裕德. 現代漢語的歧義. 寧夏人民出版社, 1997.
- 邢福義, 汪國勝. 現代漢語. 武漢 : 華中師範大學出版社, 2003.
- 徐思益. 在一定語境中產生的歧義現象. 中國語文 1985: 337-341.
- 徐仲華. 漢語書面語言歧義現象舉例. 中國語文 1979 : 339-343.
- 俞詠梅. 漢語語義學綱要. 長春 : 東北師範大學出版社, 2006.
- 張慶翔, 劉焱. 現代漢語概論. 上海 : 上海大學出版社, 2005.
- 趙元任. 趙元任語言學論文集. 北京 : 商務印書館, 2006.
- 朱德熙. 漢語句法裏的歧義現象. 中國語文 1980: 81-91.
- 朱德熙. 語法講義. 北京 : 商務印書館, 2008.
- 鄒韶華, 馬彪. 歧義的傾向性研究. 北京 : 中國社會科學出版社, 2007.

ภาคผนวก

ภาคผนวกนี้ คือการแปลสรุปความวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นภาษาจีน

漢泰語法歧義的比較研究

第一章

引言

根據格萊斯 (Grice) 《會話合作》的原則，能得出這樣的結論：“有效地使用語言的共同點就是在口語和書面上必須做到清晰、簡明、避免使用含糊不清的詞語”。避免使用含有歧義的詞組或句子的原因是因為含有歧義的詞組或句子在口語和書面的溝通上是一個主要障礙。這使溝通無法達到預期的目標，可能會導致理解偏差或其他影響。然而，語言學家對歧義現象的看法並不只是必須消除或避免的語言缺點，而認為這種歧義現象反映了語言的一些特點和複雜性，使人們得到語言其他方面的知識，有利於語言學習。所以研究歧義的現象，了解歧義的結構、性質、類型和原因，以及如何避免或消除在溝通中發生歧義現象的方法都是非常重要的。

從前一直有許多有關漢泰歧義現象的文件、文章和研究項目。這些資料提出了多種歧義分類的理論、歧義的性質和原因等，但尚未有人對漢泰的語法歧義做比較研究。筆者認為由於我們是研究漢語的泰國人，在學習或工作上都需要使用漢語和泰語。無論是使用一種語言或者同時使用兩種語言，尤其是將一種語言翻譯成另一種語言，為了能更好地把握漢泰的歧義現象，對此問題做研究是很值得的。這有利於學習漢語的人，最有效地使用語言。因此在這項研究中，我選擇對漢泰語法歧義做比較研究。這種語法歧義在中國得到了廣泛的研究。本論文獎研究漢泰語法歧義的異同，主要研究造成語法歧義的原因和結構、語法歧義的性質以及提出避免或消除漢泰語法歧義的方法。第一章將討論本論文的問題提出、研究目的、假設條件、研究資料、研究範圍、研究方法和研究作用。

問題的提出

通過語法歧義有關的研究項目，筆者發現語法歧義都是在漢語和泰語中發生的現象。此外，漢語和泰語的語法歧義還有許多相似之處。比如在造成歧義的原因、歧義的性質、歧義的語法結構等方面。同時，漢語和泰語的歧義在某種方面是不同的。筆者認為漢泰語法歧義的相同和差異是一個值得研究的點，並且尚未有任何人對此做過研究。

研究目的

- 1) 研究漢泰語法歧義的性質。
- 2) 對漢泰語法歧義的異同做分析和比較。
- 3) 提出避免漢泰語法歧義的方法。

假設條件

1) 漢泰的語法歧義大部分是相同的。因為漢泰的語言本質有相同之處，比如兩種語言都是孤立型語言，形態變化少等。

2) 在某些方面，漢語語法歧義沒有造成泰語中的語法歧義。同時，泰語語法歧義在某些方面也沒有造成漢語中的語法歧義。

研究資料

- 1) 有關漢語歧義的研究項目
- 2) 有關泰語歧義的研究項目
- 3) 有關語法歧義的理論
- 4) 在參考書中發現的漢語語法歧義例句和在日常生活、書籍、廣播、電視和媒體中發現的泰語語法歧義例句

研究範圍

本論文只研究在日常生活中發現的漢泰語法歧義，不包括在古代寫作或古代書籍上使用的漢泰語言。

研究方法

本論文使用文獻資料的研究方法，剖析資料以及做出判斷和結論。步驟如下：

- 1) 收集並研究有關漢泰語法歧義的研究項目
- 2) 收集並研究漢泰語法歧義的詞組或句子

- 3) 在做分析、比較的過程中使用歧義理論
- 4) 做結論
- 5) 寫好論文

研究作用

- 1) 了解汉泰语法歧义的异同。
- 2) 加强汉泰语法歧义的知识。
- 3) 学习或使用汉语的泰国人及学习或使用泰语的中国人能避免使用含有语法歧义的汉泰词组或句子。

第二章

文獻探討

2.1. “歧義”與“ความกำกวม”的定義

“歧義”泰語稱為“ความกำกวม”，英語稱為“ambiguity”，是各種語言中都存在的現象。吳英才、李裕德(1997: 1)、徐仲華(1979: 339)指出“一種語言形式有時可以含有兩種或兩種以上的意義，可以作兩種或兩種以上的分析。這就是所謂歧義現象。

“歧義”也可以稱“多義”(朱德熙, 1980)。不過，有些語言學者認為“歧義”和“多義”還有一點差別，就是“多義”指某種語言結構可能含有兩個或兩個以上的意義，而“歧義”則指某種語言現象在特定的語言環境中，人們實際上對它有不只一種的了解。換言之，多義僅指一種可能性，它無所謂好壞優劣。“歧義”是指實現了的可能性，是一種消極的語言現象，會給交際帶來某些不便，因而應力求避免。“歧義”又稱“同形”，即歧義必須以同形為先決條件，不同形就無所謂歧義。(邵敬敏 1999: 362-363)

與歧義意義相近的是“模糊”。語義模糊不是歧義。“模糊”指所示的邊界不明。例如“黃”與“非黃”(如“綠”“橙”)就不能絕對分清楚，所以“黃”的語義是模糊的。“摘了朵黃色的花”這個詞組是模糊，而沒有歧義。此外，我們可以通過消除歧義的方法去消除歧義，但模糊是不能消除的。(石安石 1994: 147-148)

PRASIT KAPKLORN (2543)把泰語中的歧義現象歸納為三種情況：

a. 意思模糊的歧義，比如“他住在 Ramkamhang 大學附近”這句話意思模糊，因為“他”住的地方不明確。

b. 多義的歧義，比如“ผมอยากได้ม้าสักตัว”“ม้า”是多義詞，可以指動物“馬”，又可以指“凳子”。

c. 又模糊又有多種意義的歧義，比如“他大約四點回家”不知道他回家的具體的時間是幾點，但應該是四點左右。

2.2. 漢語中的歧義研究

2.2.1. 歧義的分類

關於漢語歧義分類的研究與資料很豐富，比如徐仲華《漢語書面語言歧義現象分析》（《中國語文》1979.5）、呂叔湘《歧義類例》（《中國語文》1984）、黃國營《現代漢語的歧義短語》（《語言研究》1985.1）、吳英才、李裕德《現代漢語的歧義》（寧夏人民出版社 1993）等。

邵敬敏、任芝鏞、李家樹等著（《漢語語法專題研究（增訂本）》2009：171-173）把漢語歧義歸納為兩大類：“口頭歧義”和“書面歧義”。

1. 口頭歧義指主要是由同音造成的歧義，例如：

這個小伙子有點兒 jiāoqì。（嬌氣/驕氣）

2. 書面歧義又可以分爲詞彙歧義、結構歧義、語義歧義和語境歧義：

2.1. 詞彙歧義指由詞的多義性造成的歧義。例如：

他走了一個小時。（步行/離開）

2.2. 結構歧義指由於句法因素造成的歧義，又可以分爲三小類：

a. 詞和短語同形，如：“他要炒雞蛋”

（名詞“炒蛋”/述賓短語“炒幾個雞蛋”）

b. 結構關係不同，例如：“進口彩電”（述賓/偏正）

c. 組合層次不同，例如：

新 職 工 宿 舍

A ┌──────────┐ ┌──┐

B ┌──┐ ┌──────────┐

有的組合層次不同會造成結構關係的不同，例如：

安排 好 工作

A 〔述〕 〔賓〕

〔偏(定)〕 〔正(中)〕

安排 好 工作

B 〔述〕 〔賓〕

〔述〕 〔補〕

3. 語義歧義，指由於詞語之間語義關係不同造成的歧義。這也可以分為兩小類：

a. 語義關係不同而造成的歧義。例如：

“連廠長都不認識”（“廠長”可能是“認識”的施事，也可能是受事）

b. 語義指向不同造成的歧義。例如：

小王有個女兒很驕傲。（可能是“小王很驕傲”，也可能是“女兒很驕傲”）

4. 語境歧義。例如：

今天是星期天（可以睡懶覺 / 可以出去逛公園 / 可以不用去上班）

蘭賓漢、邢向東（《現代漢語（下冊）》，2007：70-73）把 2.2 a、b 和 c 中的歧義稱為“語法組合歧義”，把 2.3 a 和 b 中的歧義稱為“語義組合歧義”。但石安石（《語義研究》1994：130-138）把 2.2 a、b 和 c 中的歧義稱為“語法歧義”，把 2.3 a 和 b 中的歧義稱為“語義結構歧義”。

張慶翔、劉焱（《現代漢語概論》2005：272-274）把歧義分為三大類：語音歧義、詞彙歧義和語法歧義。他們認為因同音詞造成的歧義是語音歧義，多音詞和多義詞是詞彙歧義，2.2 和 2.3 中的歧義是語法歧義，而且還認為因兼類詞造成的歧義也是語法歧義。

2.2.2. 語法歧義

“語法歧義”又稱“句法歧義”或“結構歧義”（吳鳳娟《漢英歧義現象對比研究》2004）指的是一個短語或句子的意義不止一個，是由句法中的“同形異義”結構造成的歧義。

石安石（《語義研究》1994.12:139-143）把語法歧義分為三大類：

第一類，是因語法關係不同而造成的歧義現象。如：

零售商品（述賓/偏正）

第二類，是因語法層次不同而造成的歧義現象。如：

小/學生字典

小學生/字典

第三類，是因語法成分的多功能而造成的歧義現象。如：騎得快

可以是回答問題“他車騎得快不快？”這時是描寫騎車的速度；可以是回答問題“他車騎得快騎得不快”這時是指出騎快車的可能性。這是因為虛詞“得”的多功能。

還有其他種類的歧義現象。例如：

母親的回憶

可以理解為母親對往事的回憶，也可以理解為作者對母親的回憶，“母親”分別為“回憶”的發出者和接受者。這是因詞語間語義關係不同而造成的歧義。如果對語法作廣義的理解，也可算做語法歧義。

邢福義、汪國勝（《現代漢語》2003：313-315）把多義短語分為四類。如下：

1. 結構層次不同，結構關係相同。例如：

五個	醫學院的	學生
└偏（定）┘	┌——正（中）——┐	
	└偏（定）┘	└正（中）┘

五個 醫學院的 學生

┌—— 偏(定) ——┐ ┌正(中)┐
└偏(定)┘ └正(中)┘

2. 結構層次不同，結構關係不同。例如：

沒有 做 不好的 事情

└述┘ ┌—— 賓 ——┐
┌偏(定)┘ └正(中)┘
└述┘ └補┘

沒有 做 不 好的 事情

┌—— 述 ——┐ ┌—— 賓 ——┐
└偏(狀)┘ └正(中)┘ ┌—— 偏(定) ——┐ └正(中)┘
└偏(狀)┘ └正(中)┘

3. 結構層次相同，結構關係不同。例如：

出租 汽車

└述┘ └賓┘

出租 汽車

└偏┘ └正┘

4. 結構層次相同，結構關係相同。例如：

反對的 是 少數 人

└主┘ ┌—— 謂 ——┐
└述┘ ┌—— 賓 ——┐
┌偏(定)┘ └正(中)┘

黎昌友（《漢語歧義類型及其消除》2004）把語法關係分爲：1) “顯性語法關係”又稱“表層語法結構關係”，比如主謂關係、述賓關係、偏正關係等。2) “隱性語法關係”又稱“深層語義結構關係”，比如施事、受事、工具等。黎昌友把由於顯性語法關係造成的語法歧義叫作“顯性語法歧義”或“表層語法歧義”，又把由於隱性語法關係造成的語法歧義叫作“隱性語法歧義”或“深層語法歧義”。

2.2.3. 歧義分化的方法

朱德熙《漢語句法中的歧義現象》（《中國語文》1980.2）提出了分化歧義的四個依據：

1. 組成成分的詞類

所謂“組成成分的詞類”，不是指一般的詞類，而是指按詞的次範疇給詞進行再分類而得到的小類。例如：

S1 張三賣李四一本書 → 張三把一本書賣給李四。

S2 張三買李四一本書 → 張三把一本書買給李四。 (X)

S1 和 S2 的變換式不同，主要是出現在 S1 中的動詞都具有“給予”義，而出現在 S2 中的動詞都具有“取得”義。而“張三借李四一本書”則有歧義，既可以理解為 S1，即“張三借給李四一本書”，也可以理解為 S2，即“張三從李四那兒借了一本書”。這主要是“借”既可以表示“給予”義（借出），也可以表示“取得”義（借入）。

2. 層次構造

“層次構造”是指詞和詞組合的先後次序不同造成層次關係不同，例如：

發現了敵人的哨兵

a) 發現了 敵人的哨兵
┌——述——┐ ┌——賓——┐

b) 發現了敵人的 哨兵
┌ 偏（定）┐ ┌正（中）┐

3. 顯性語法關係

“顯性語法關係”，指的就是通常所說的主謂、述賓、偏正等句法結構關係。例如：

a) 學習 文件
┌——述——┐ ┌——賓——┐

b) 學習 文件
┌ 偏（定）┐ ┌正（中）┐

4. 隱性語法關係

“隱性語法關係”，實際上是指隱藏在顯性語法關係後邊的潛在的深層語義關係。大多是指動詞和句法結構中名詞的語義關係，如“施事”、“受事”、“工具”、“結果”、“處所”、“時間”等，也包括其他實詞和實詞之間的語義關係。這種分化方法對於不能用成分分析或層次分析分化的歧義結構來說，很有解釋力。例如：“雞不吃了”（施事=雞不吃食了 / 受事=人不吃雞了）。

2.2.4. 消除歧義的方法

1. 語音手段，如下：

（邵敬敏、任芝鏢、李家樹等著 2009：178-179）

1.1 輕聲

我想起來了。

- Wǒ xiǎng qǐlái le. (不睡了)
- Wǒ xiǎng qǐlai le. (想到了)

1.2 聲調

他背著兒子常常到老師家學下棋。

- Tā bèi zhe érzi chángcháng dào lǎoshī jiā xué xià qí.
(隱瞞)
- Tā bēi zhe érzi chángcháng dào lǎoshī jiā xué xià qí.
(用背馱)

1.3 重音

除了蕭長春，他最怕韓伯仲。

- Chúle Xiāo Chángchūn, tā zuì pà Hán Bózhòng. (“蕭長春”和“他”怕“韓”)

除了蕭長春，他最怕韓伯仲。

- Chúle Xiāo Chángchūn, tā zuì pà Hán Bózhòng (“他” 怕 “蕭” 和 “韓”)

1.4 停頓

我 | 講不好。

我講 | 不好。

2. 語法手段，如下：

(蘭賓漢、邢向東，2007： 75-76)

2.1. 添加

採取增添實詞或虛詞的方法消除歧義。如：

學習文件 = 學習的文件
= 學習著文件

2.2. 變換詞語

如： 兩個學校來的朋友 = 兩位學校來的朋友
= 兩所學校來的朋友

2.3. 變換語序或句式

如：“咬死了獵人的狗” 可以變為：

A. 把獵人的狗咬死了

B. 狗咬死了獵人

2.4. 語法制約

(邵敬敏、任芝鏢、李家樹等，2009：179)

如：“沒有買票的”

“沒有買票的”是個歧義結構，但若與“有沒有”組合，則由於“有”後面要求出現名詞性賓語，就排除了歧義。

3. 上下文

（呂叔湘《歧義類例》（語法研究和探索 1985：14-15））

上文 如：

他們一個也不要= （我問他們誰要，）他們一個也不要。

他們一個也不要= （我問他們要哪個，）他們一個也不要。

下文 如：

他欠你的錢= 他欠你的錢（我給還）

他欠你的錢= 他欠你的錢，（我不欠你的錢）

4. 語境 如：

在宴會上指著一盤雞肉說“雞不吃了”，那麼“雞”和“吃”之間的語義關係就只能認為是受事了，所以沒歧義。

2.3. 泰語中的歧義研究

2.3.1. 歧義的分類

泰語中的歧義類型一般由造成歧義的原因來劃分。比如 PA-OP POSAKRITSANA（2538:71-73）就由此提出泰語中的幾種歧義類型。

1. 因運用多義詞而產生的歧義。例如：

“ฉันไม่กินข้าวเย็น” 句中“ข้าวเย็น”有“不熱的飯”和“晚飯”兩種意義。

2. 因運用比喻詞語而產生的歧義。例如：

“คนคนนี้ได้สติเลย” 句中 “ไม่ได้สติ” 有 “没有才能、能力” 和 “失去知觉、不清醒” 兩種意義。

3. 因省略詞語而產生歧義。例如：

“คำไว้อาลัยภรรยาทำให้ฉันตื่นตันใจ” 句中 “คำไว้อาลัยภรรยา 太太悼詞” 有 “丈夫寫給他去世的太太的悼詞” 和 “太太寫給她去世的丈夫的悼詞” 兩種意義。這是因省略 “แก่ (給)” 和 “ของ (的)” 而產生的歧義。

4. 因語音停頓不同而產生的歧義。例如：

“สถานตากอากาศเขาใหญ่ชายทะเลบางแสน” 可以理解為 “拷艾的度假區位於邦參海灘”。其實這句的意思是 “度假區位於拷艾和邦參海灘”。

此外，有的語言學家把泰語中的歧義句分為以下的幾種情況。例如：

根據 UDOM WAROTAMASIKKHADIT (2543:269) 的研究，以下是詞彙歧義和結構歧義的例句。

1. “เพื่อนผมไม่รู้จักกระท่อม” 句中 “กระท่อม” 的意義不清晰，可能是 “茅舍（以茅草搭建的房屋）”，也可能是 “卡痛叶（一種毒品）”。
2. “ทอดมันกินเสียซี” 句中 “มัน”，可能是名詞，也可能是代詞。如果 “มัน” 是名詞會有兩種意義。第一種意義是指一種菜，用魚肉或蝦肉制作的油炸魚餅。第二種意義是指 “油炸土豆”。如果 “มัน” 是代詞（第三人稱代詞）會有多種意義，可以代替許多東西。

PRASIT KAPKLORN (2543) 將歧義句劃分為三種類型：

1. 詞彙歧義 (lexical ambiguity) 是由於同一詞語可能有不同的解釋而產生的歧義。詞彙歧義歸因於同形異義詞、同音異義詞、一詞多義、合成詞或成語。

2. 語法歧義 (grammatical ambiguity) 或結構歧義 (structural ambiguity)

這種歧義由於句子中的一個詞或某個成份存在兩種或兩種以上的解析方法，所以出現了句子的多種理解。比如語法關係不明確的歧義、修飾管轄範圍不明確的歧義、代詞指代對象不明確的歧義、連詞不明確的歧義或層次不明確的歧義。

3. 詞彙兼結構歧義 (partly lexical and partly grammatical ambiguity)

是由於各種詞類有不同的解釋、語法或結構關係不明確而產生的歧義。比如因同音異義詞造成的結構歧義、因同形異義詞造成的結構歧義、因同形同音詞造成的結構歧義、因同形同音詞和多義詞造成的結構歧義、因合成詞造成的結構歧義和因成語造成的結構歧義。

2.3.2. 語法歧義

語法歧義或稱結構歧義，PA-OP POSAKRITSANA (2538:71-73) 將語法歧義劃分為五種類型：

1. 因詞類不同而產生的歧義，有以下幾種情況：

1.1 名-動兼類詞。比如 “คลินิกแห่งนี้พยาบาลเยี่ยมมาก” 如果 “พยาบาล” 是名詞，意思是“護士”。如果 “พยาบาล” 是動詞，意思是“照顧病人”。

1.2 動-形/副兼類詞。比如 “รถบรรทุกไม่ถึงสี่สิบแปดตัน” 如果 “บรรทุก” 是動詞，意思是“載運貨物”。如果 “บรรทุก” 是形容詞，意思是“載運貨物的”。

1.3 名-形/副兼類詞。比如 “เจามาสายบ่อยๆ” 如果 “สาย” 是名詞，意思是“早上到中午的時間”。如果 “สาย” 是形容詞或副詞，意思是“（來的）晚”。

1.4 形-副兼類詞。比如“วาดรูปผู้หญิงสวย”如果“สวย”是副詞，修飾動詞“วาดรูป（畫）”，其意思是“畫得漂亮”。如果“สวย”是形容詞，修飾名詞“ผู้หญิง（姑娘）”，其意思是“漂亮的(姑娘)”。

1.5 名-代兼類詞。比如“เอ็งอย่ามาสนใจพวกข้าเลย”如果“ข้า”是名詞，意思是“傭人”。如果“ข้า”是代詞，就是說話人的自稱。

1.6 動-動詞與其他成分兼類詞。比如

“นายแบบที่เดินออกมาเตะตาผู้ชมอย่างคาดไม่ถึง”如果“เตะตา”是合成詞作動詞，意思是“สะดุดตา（引人注目）”。如果“เตะตา”是動詞+名詞，意思是“เหยียดเท้าไปโดนตา（踢到眼睛）”。

2. 修飾語管轄範圍不明確的歧義。比如“ปรับปรุงวินัยตำรวจใหม่”。

“ใหม่（新）”可以修飾“วินัย（紀律）”，意思是“วินัยใหม่ของตำรวจ（警察的新紀律）”。同時也可以修飾“ตำรวจ（警察）”，意思是“ตำรวจที่บรรจุใหม่（新警察）”。

3. 代詞指代的對象不明確的歧義。比如“แมวกระโดดจับหนูที่ตรงนั้นตอนนี้มันหายไปไหนไม่รู้”。“มัน（它）”可以指“แมว（貓）”，也可以指“หนู（老鼠）”。

4. 連詞範圍不明確的歧義。比如“อุบลและอุดรยืมเงินของอุทิศไปแสนบาท”，可以理解為“吳伯借了十萬泰銖。吳東也借了十萬泰銖”。也可以理解為“吳伯和吳東借了吳迪的十萬泰銖”。

5. 轉換句子而產生的歧義。這種是由於表層的結構關係相同但深層的結構關係不同而產生的歧義。以下的例句有三種意義。如:เขาตีไก่จนตาย

第一種意思：

深層的結構關係 = (1) 他打雞+ (2) 雞死

第二種意思：

深層的結構關係= (1) 他賭鬥雞+ (2) 他死

第三種意思：

深層的結構關係= (1) 他讓雞鬥雞+ (2) 雞死

2.3.3. 泰語中消除歧義的方法

PRASIT KAPKLORN (2543) 提出泰語中消除歧義的方法如下：使用同義詞或短語代替造成歧義的詞語的方法、使用詞或短語來補充句子內容的方法、改換語序的方法、改換詞語的方法或把幾種方法聯合起來。

本論文主要對漢泰語中歧義的異同做分析和比較。研究的內容只限于語法歧義或結構歧義，不包括詞彙歧義，比如同形異義詞的歧義、同音異義詞的歧義、成語的歧義。本論文將語法歧義劃分為表層語法歧義和深層語法歧義。然後，提出避免或糾正漢泰語中歧義的方法。通過消除歧義的方法來避免或糾正漢泰語中的歧義。最後分析造成歧義的原因，研究漢泰語中類似的語法歧義能否使用相同消除歧義的方法。

第三章

漢泰語法歧義類型比較

從歧義的形式和造成歧義的原因分析，漢泰的語法歧義分為兩大類：1) 顯性語法歧義或表層語法歧義 2) 隱性語法歧義或深層語法歧義。這種歧義有的中國研究者稱為語義結構歧義。¹⁵（蔡國妹 2002，何洪峰 2007）

3.1. 漢泰類似的語法歧義

3.1.1. 表層語法歧義

3.1.1.1. 層次切分不同，語法關係相同

3.1.1.1.1. 第一層如此

A. 主謂關係

1) 我們五個一組 (崔應賢, 2004: 172)

a) 我們 五個 一組
 [主] [謂]
 [主] [謂]

b) 我們 五個 一組
 [主] [謂] ← 第一層
 [同] [位]

2) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้าคน

a) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้าคน
 [我們] [一組] [五][個]
 [主] [謂] ← 第一層
 [主] [謂]

b) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้า คน
 [我們] [一組] [五] [個]
 [主] [謂] ← 第一層
 [同] [位] [數] [量]

¹⁵ 吳英才、李裕德（1997: 64）稱為“潛在歧義”

漢語中的例 1a)、例 1b) 跟泰語中的例 2a)、例 2b) 是相似的。例 1a) 和例 1b) 的意思是“我們分成小組，一組有五個人”。例 1b) 和 2b) 的意思是“我們這一組有五個人”。

類似以上的歧義句如下：

3) 他們 兩個人 坐一輛車。 (黃國營, 1985: 73)

a) 他們 兩個人 坐一輛車
 ┌主┐ ┌───────────謂───────────┐
 ┌主┐ ┌──謂──┐

b) 他們 兩個人 坐 一輛車
 ┌──主──┐ ┌──謂──┐
 ┌同┐ ┌位┐ ┌述┐ ┌賓┐

例 3a) 的意思是“他們（指很多人）一輛車坐兩個人”。例 3b) 的意思是“他們這兩個人坐一輛車”。

4) พวกเขาสองคนพักหนึ่งห้อง

a) พวกเขา สองคน พักหนึ่งห้อง
 [他們] [兩][個] [住][一][間]
 ┌主┐ ┌───────────謂───────────┐
 ┌主┐ ┌──謂──┐

b) พวกเขา สองคน พัก หนึ่งห้อง
 [他們] [兩][個] [住] [一][間]
 ┌──主──┐ ┌──謂──┐
 ┌同┐ ┌位┐ ┌述┐ ┌賓┐

例 4a) 的意思是“พวกเขา（他們）（指很多人）分別一個房間住兩個人”。
 例 4b) 的意思是“他們兩個人住在同一個房間”。

5) 他講不好 (邵敬敏等著, 2009: 179)

a) 他 講 不好¹⁶

┌主┐ ┌謂┐
└述┘ └補┘

b) 他 講 不 好

┌主┐ ┌謂┐
└主┘ └偏(狀)┘ └正(中)┘

6) เขาบอกไม่ดี

a) เขา บอก ไม่ดี
[他] [說] [不][好]
┌主┐ ┌謂┐
└述┘ └補┘

b) เขา บอก ไม่ ดี
[他] [說] [不] [好]
┌主┐ ┌謂┐
└主┘ └偏(狀)┘ └正(中)┘

例 5a)和例 6a)的意思是“他講得不好”，跟“講得好”相反。例 5b)和例 6b)的意思是“說話人認為“他講”是不夠好、不恰當，應該是別人說”。

7) 他說 這消息是千真萬確的。 (吳英才，李裕德，1997：120)

a) 他 說 這消息是千真萬確的
┌主┐ ┌謂┐
└述┘ └賓┘

b) 他 說這消息 是千真萬確的
┌主┐ ┌謂┐
└主┘ └謂┘

¹⁶ “講不好”還可以看成述賓關係，意思是他說：“不好”。在泰語中“บอกไม่ดี”也有同樣的歧義。

例 7a)的意思是“他說：這消息是千真萬確的”。例 7b)的意思是“這消息，千真萬確是他說的”。泰語中也能發現類似的歧義句。比如：

8) เขาบอกเรื่องนี้เป็นเรื่องจริง

a) เขา บอก เรื่อง นี้ เป็น เรื่อง จริง
 [他] [說] [件][這][是][事][真]
 └主┘ ┌ 謂 ┐
 └ 述 ┘ ┌ 賓 ┐

b) เขา บอกเรื่องนี้ เป็นเรื่องจริง
 [他] [說][件][這] [是][事][真]
 ┌ 主 ┐ ┌ 謂 ─┐
 └主┘ ┌ 謂 ─┐

例 8a)跟例 7a) 的句子層次切分和語法關係是相同的。例 7a)、8a) 的意思是“他說：這件事是真的”。例 8b) 可以跟例 7b) 相比，意思是“這件事，真的是他說”。

B. 偏正關係

9) 部分被侵佔的國家 (邵敬敏, 1999: 369)

a) 部分 被侵佔的 國家
 ┌ 偏(定) ┐ └正(中)┘
 └ 偏(狀) ┘ ┌ 正(中) ┐

b) 部分 被侵佔的 國家
 └ 偏(定) ┘ ┌ 正(中) ┐
 └ 偏(定) ┘ └正(中)┘

10) ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน

a) ประเทศ ที่ ถูก รุกราน บางส่วน
 [國家] [的] [被][侵佔] [部分]
 └中心語┘ ┌ 修飾語 ┐
 └ 動詞中心語 ┘ └ 修飾語 ┘

- b) ประเทศ ที่ ถูก รุกราน บางส่วน
 [國家] [的] [被] [侵佔] [部分]
 ┌──────────中心語──────────┐ ┌修飾語┐
 └中心語┐ ┌修飾語┐

例 9) 中的歧義形式跟泰語中的例 10) 相似。例 9a) 和例 10a) 的意思是“該國的部分地區被侵占，不是整個國家”。例 9b) 和例 10b) 的意思是“在所有被侵占的國家中，只提到部分國家”。

類似的歧義例句如下：

11) 全部進水的倉庫

- a) 全部 進水的 倉庫
 ┌──────────偏(定)──────────┐ ┌正(中)┐
 └偏(狀)┐ ┌正(中)┐
- b) 全部 進水的 倉庫
 └偏(定)┐ ┌──────────正(中)──────────┐
 └偏(定)┐ ┌正(中)┐

例 11a) 的意思是指“全部進水的倉庫，不包括部分進水的倉庫”。例 11b) 的意思是指“每一個進水的倉庫，無論是全部進水還是部分進水的倉庫”。

12). อุปกรณ์ที่เสียหายทั้งหมดยังอยู่ที่มหาวิทยาลัย
 (全部損壞的設備還放在大學內。)

- a) อุปกรณ์ ที่ เสียหาย ทั้งหมด
 [設備] [的] [損壞] [全部]
 ┌中心語┐ ┌──────────修飾語──────────┐
 └動詞中心語┐ ┌修飾語┐
- b) อุปกรณ์ ที่ เสียหาย ทั้งหมด
 [設備] [的] [損壞] [全部]
 ┌──────────中心語──────────┐ ┌修飾語┐
 └中心語┐ ┌修飾語┐

例 12a)的意思是指“全部損壞的設備、不包括僅有一部分損壞的設備”。
 例 12b)的意思是指“每一個損壞的設備，無論是全部損壞還是有一部分損壞的設備”。

3.1.1.1.2. 各層均如此

偏正關係

13) 中東石油價格 (邵敬敏, 1999: 369)

a) 中東 石油 價格
 ┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

b) 中東 石油 價格
 └偏(定)┘ ┌——正(中)——┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

在泰語中也發現這種歧義，如：

14) ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง

a) ราคา น้ำมัน ตะวันออกกลาง
 [價格] [石油] [中東]
 ┌中心語┘ ┌——修飾語——┐
 └中心語┘ └修飾語┘

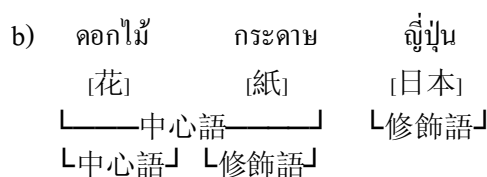
b) ราคา น้ำมัน ตะวันออกกลาง
 [價格] [石油] [中東]
 ┌——中心語——┐ ┌修飾語┐
 └中心語┘ └修飾語┘

例 14a)跟例 13a)相同，例 14b)也跟例 13b)相同。例 13a)和例 14a)的意思是“中東石油的價格（從中東進口的石油價格）”。例 13b)和例 14b)的意思是“中東的石油價格（在中東買石油的價格）”。

類似的歧義例句如下：

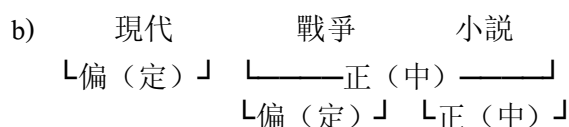
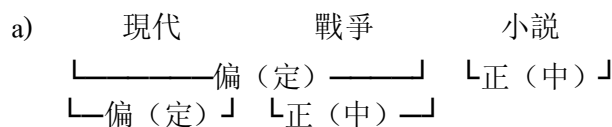
15) สถาบันพัฒนาสตรีจัดอบรมการพับดอกไม้กระดาษญี่ปุ่น

(婦女發展組織進行折日本紙花的培訓。)

例 15) 中 “ดอกไม้กระดาษญี่ปุ่น (日本紙花)” 有兩種意思。例 15a) 的意思是 “用日本紙製造的花 (其他國家的花)”。例 15b) 的意思是 “日本的紙花 (這個紙花是日本花, 用的紙是其他國家的紙)”。

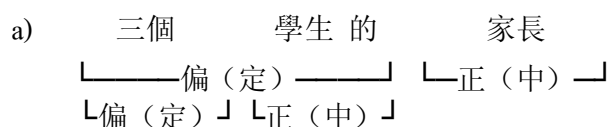
16) 現代戰爭小說

例 16a) 中, “現代戰爭” 是定語, 修飾中心語 “小說”。意思是 “這本小說的內容是關於現代戰爭的故事”。例 16b) 中, “現代” 是定語, 修飾中心語 “戰爭小說”, 意思是指 “內容有關戰爭的現代小說, 而不是古代小說”。

有時, 數量短語作修飾語也會造成同樣的歧義句, 例句如下:

17) 三個學生的家長 (吳英才, 李裕德, 1997: 69)

- b) 三個 學生 的 家長
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳

18) คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน มาเข้าร่วมประชุมในวันเปิดภาคเรียน

(開學時，不幾個學生的父親來開會。)

- a) คุณพ่อ ของ นักเรียน ไม่กี่ คน
 [父親] [的] [學生] [不] [幾] [個]
 ↳中心語 ↳ 修飾語 ↳
 ↳中心語 ↳ 修飾語 ↳

- b) คุณพ่อ ของ นักเรียน ไม่กี่ คน
 [父親] [的] [學生] [不] [幾] [個]
 ↳中心語 ↳ 修飾語 ↳
 ↳中心語 ↳ 修飾語 ↳

例 18) “คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน (不幾個學生的父親)” 有兩個意思。例 18a)中，數量詞組“ไม่กี่คน (不幾個)” 修飾“นักเรียน (學生)” 意思是“不幾個學生”。例 18b)中的數量詞組“ไม่กี่คน (不幾個)” 修飾“คุณพ่อ (父親)” 意思是“不幾個父親”。從句子層次切分和語法關係來看，例 18a)跟例 17a)相同。例 17a)的意思是“學生有三個人，不知道家長有多少”。例 18b)跟例 17b)相同，例 17b)的意思是“家長有三個人，不知道學生有多少”。

19) 這裡住著幾個托兒所的小朋友 (黃國營，1985：70)

- a) 幾個 托兒所 的 小朋友
 ↳ 偏(定) ↳ 正(中) ↳
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳
- b) 幾個 托兒所 的 小朋友
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳

例 19a)的意思是“幾家托兒所的小朋友”。例 19b)的意思是“托兒所的幾個小朋友”。

20) 每個重點班的學生 (黃國營, 1985: 70)

- a) 每個 重點班 的 學生
 ┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘
- b) 每個 重點班 的 學生
 └偏(定)┘ ┌——正(中)——┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

例 20a) “每個”修飾“重點班”，意思是“學生是從每個重點班來的”。

例 20b) “每個”修飾“學生”，意思是“重點班的每個學生”。

21) ผลิตภัณฑ์ของโรงงานเหล่านี้ล้วนได้มาตรฐาน พวกเราจึงสามารถวางใจได้

(這些工廠的產品都很標準，我們可以放心。)

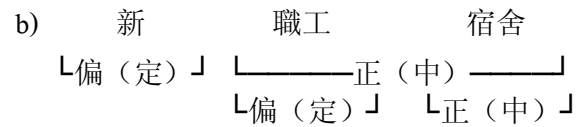
- a) ผลิตภัณฑ์ ของ โรงงาน เหล่านี้
 [產品] [的] [工廠] [這些]
 └中心語┘ ┌——修飾語——┐
 └中心語┘ └修飾語┘
- b) ผลิตภัณฑ์ ของ โรงงาน เหล่านี้
 [產品] [的] [工廠] [這些]
 ┌——中心語——┐ └修飾語┘
 └中心語┘ └修飾語┘

例 21a)中，“เหล่านี้（這些）”是指“從幾家工廠所生產的貨物”。例 21b)的意思是“從一家或幾家工廠所生產的一些貨物”。

此外，形容詞作修飾語也可以造成同樣的歧義句。例句如下：

22) 新職工宿舍 (鄒韶華, 馬彪, 2007: 78)

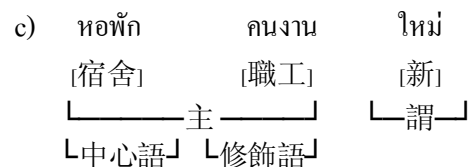
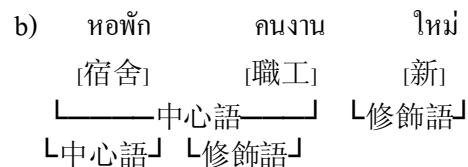
- a) 新 職工 宿舍
 ┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

例 22a), 形容詞“新”作定語, 修飾名詞“職工”, 意思是“新職工的宿舍”。例 22b), 形容詞“新”作定語, 修飾名詞詞組“職工宿舍”, 意思是“職工的新宿舍”。

在泰語中也發現這種歧義, 但從句子結構來看, 它可以表達三種意思。

23) หอพักคนงานใหม่

從例 23) 來看, 句子的層次切分和語法關係以及其意義, 例 23a) 跟例 22a) 一樣, 例 23b) 也跟 22b) 一樣。但泰語中的這種歧義形式還可以表達另一種意義。比如例 23c) 中的語法關係不同於例 23a) 和例 23b)。句中的“หอพักคนงาน (職工宿舍)”作主語, 形容詞“ใหม่ (新)”作謂語。表達的意思是“職工的宿舍很新”。

類似的歧義句如下:

24) 說到這裡, 他順便舉了個一般幼兒智力發展的事例。

(吳英才, 李裕德, 1997:63)

- a) 一般 幼兒 智力 發展的 事例
 ┌────────── 偏(定) ───────────┐ ┌正(中)┐
 ┌── 偏(定) ──┐ ┌── 正(中) ──┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘ └偏(定)┘ └正(中)┘
- b) 一般 幼兒 智力 發展的 事例
 └偏(定)┘ ┌────────── 正(中) ───────────┐
 ┌────────── 偏(定) ───────────┐ ┌正(中)┐
 ┌── 偏(定) ──┐ ┌── 正(中) ──┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

例 24a), “一般”修飾“幼兒”, 意思是“一般幼兒的智力發展事例”。

例 24b), “一般”修飾“事例”, 意思是“幼兒智力發展的一般事例”。

動賓結構作修飾語可以造成句中的歧義, 如下:

- 25) 有著坦蕩襟懷的戰士的母親 (吳英才, 李裕德, 1997:63)

- a) 有著 坦蕩襟懷 的 戰士 的 母親
 ┌────────── 偏(定) ───────────┐ ┌正(中)┐
 ┌── 偏(定) ──┐ ┌正(中)┘
 └述┘ └賓┘
- b) 有著 坦蕩襟懷 的 戰士 的 母親
 ┌── 偏(定) ──┐ ┌── 正(中) ──┐
 └述┘ └賓┘ └偏(定)┘ └正(中)┘

例 25a), 動詞詞組“有著坦蕩襟懷”修飾“戰士”, 意思是指“這位母親的兒子是有著坦蕩襟懷的戰士”。例 25b), 動詞詞組“有著坦蕩襟懷”修飾“母親”意思是“這是戰士的有著坦蕩襟懷的一位慈愛的母親”。泰語中也有類似的歧義句。

- 26) คุณแม่ของนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง

- a) คุณแม่ ของ นักรบ ที่ มี จิตใจกว้างขวาง
 [母親] [的] [戰士] [的] [有著] [坦蕩襟懷]
 └中心語┘ ┌────────── 修飾語 ───────────┐
 └中心語┘ ┌── 修飾語 ──┐
 └述┘ └賓┘

- b) คุณแม่ ของ นักรบ ที่ มี จิตใจกว้างขวาง
 [母親] [的] [戰士] [的] [有著] [坦蕩襟懷]
 ┌——中心語——┐ ┌——修飾語——┐
 └中心語┘ └修飾語┘ ┌述┘ ┌賓┘

從例 26) 來看，詞組的層次切分和語法關係以及其意義，例 26a) 跟例 25a) 一樣，例 26b) 也跟 25b) 一樣。

3.1.1.2. 層次切分相同，語法關係不同

根據所收集的研究資料發現，由層次切分相同、語法關係不同而產生的漢泰歧義句有較相似的結構，如下：

A. 偏正關係 / 述賓關係

27) 進口彩電 (邵敬敏等著, 2009: 172)

- a) 進口 彩電
 └偏(定)┘ └正(中)┘
- b) 進口 彩電
 └述┘ └賓┘

例 27a) 是偏正關係。“進口”是動詞，修飾名詞“彩電”，意思是“這是從國外進口的彩電”。例 27b) 是述賓關係。“進口”是動詞，“彩電”是賓語，意思是“從境外進口彩電”。

泰語中類似的歧義句如：

28) ระเบิดโรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือรุนแรงมาก

(ประสิทธิ์ กาศย์กลอน, 2543: 127)

- a) ระเบิด โรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ
 [爆炸] [海军军械库]
 └中心語┘ ┌——修飾語——┐
- b) ระเบิด โรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ
 [爆炸] [海军军械库]
 └述┘ ┌——賓——┐

例 28a)可以跟例 27a)相比，意思是“海军军械库的爆炸”。例 28b)也可以跟例 27b)相比，意思是“海军军械库被爆炸破坏”。

29) 李師傅對小華說：“這個車間到處是機器和輪子，小孩不能到裏邊去，轉動輪子有危險。（吳英才，李裕德，1997：40）

a)	轉動	輪子	b)	轉動	輪子
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└述┘	└賓┘

例 29a)的意思是“轉動的輪子”，例 29b)的意思是“把輪子轉動起來”。

30) 他要學習文件。（蘭賓漢，邢向東，2007：71）

a)	學習	文件	b)	學習	文件
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└述┘	└賓┘

例 30a)的意思是“學習的文件”，例 30b)的意思是“（誰）學習（什麼）文件”。

31) ต้มมะระต้มอย่างไรจึงไม่ขม

a)	ต้ม	มะระ	b)	ต้ม	มะระ
	└煮┘	└苦瓜┘		└煮┘	└苦瓜┘
	└中心語┘	└修飾語┘		└述┘	└賓┘

例 31a)中，“ต้ม（煮）”和“มะระ（苦瓜）”之間的語法關係是偏正關係，意思是“一種用苦瓜燉了的湯”。例 31b)中，“ต้ม（煮）”和“มะระ（苦瓜）”之間的語法關係是動賓關係，意思是“拿苦瓜煮一煮”。

32) แกงอะไรหอมเขียวแม่ (ประสิทธิ์ ภาพยกตอน, 2543: 129)

a)	แกง	อะไร	b)	แกง	อะไร
	└煮┘	└什麼┘		└煮┘	└什麼┘
	└中心語┘	└修飾語┘		└述┘	└賓┘

例 32a) 中，“แกง (煮)” 和 “อะไร (什麼)” 的語法關係是偏正關係，意思是“什麼湯”。例 32b) 中，“แกง (煮)” 和 “(อะไร) 什麼” 的語法關係是動賓關係，意思是“煮什麼湯”。

B. 偏正關係 / 聯合關係

33) 學生家長 (蘭賓漢，邢向東，2007: 71)

a)	學生	家長	b)	學生	家長
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└聯┘	└合┘

34) ผู้ปกครองนักเรียน

a)	ผู้ปกครอง	นักเรียน	b)	ผู้ปกครอง	นักเรียน
	[家長]	[學生]		[家長]	[學生]
	└中心語┘	└修飾語┘		└聯┘	└合┘

例 33a) 和例 34a) 的語法關係是偏正關係。例 33a)， “學生” 是定語，修飾 “家長”。例 34a) 中， “นักเรียน (學生)” 是定語，修飾 “ผู้ปกครอง (家長)”。例 33a) 和例 34a) 的意思是 “學生的家長”。例 33b) 和例 34b) 的語法關係是聯合關係。例 33b)， “學生” 和 “家長” 是並列的，例 34b) “นักเรียน (學生)” 和 “ผู้ปกครอง (家長)” 也是並列的，意思是 “學生和家長”。

類似的歧義句如：

35) 改革汽車燃料，改進汽車設備結構，以控制汽車廢氣污染。

(吳英才，李裕德，1997: 29)

a)	設備	結構	b)	設備	結構
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└聯┘	└合┘

例 35a) 的意思是 “設備的結構”，例 35b) 的意思是 “設備和結構”。

36) โรงอาหาร โรงพยาบาล อยู่ข้างๆ สนามเทนนิส

a)	โรงอาหาร	โรงพยาบาล	b)	โรงอาหาร	โรงพยาบาล
	[食堂]	[醫院]		[食堂]	[醫院]
	└中心語┘	└修飾語┘		└聯┘	└合┘

例 36a) 的意思是“醫院的食堂”，例 36b) 的意思是“食堂和醫院”。

C. 偏正關係 / 同位關係

37) 我們老師

a)	我們	老師	b)	我們	老師
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└同┘	└位┘

例 37a) 的語法關係是偏正關係。“我們”是定語，修飾“老師”，意思是“我們的老師”。例 37b) “我們”和“老師”之間的語法關係是同位關係，意思是“我們這些老師（我們作為老師）”。

泰語中也能發現這種歧義句，如例 38)

38) คุณแม่ท่าน อยู่บ้านริเปลา

a)	คุณแม่	ท่าน
	[媽媽]	[您]
	└中心語┘	└修飾語┘
b)	คุณแม่	ท่าน
	[媽媽]	[第三人稱代詞]
	└同┘	└位┘

例 38a) 跟例 37a) 的語法關係是相同的。例 38a) 的意思是“您的媽媽”。同時，例 38b) 跟例 37b) 的語法關係也是相同的。例 38b) 中，泰語“ท่าน”是表尊敬的第三人稱代詞，指“คุณแม่（媽媽）”，“ท่าน”和“คุณแม่（媽媽）”是同一個人。

類似的歧義句如：

39) 徐起認為，這件事情要由他們領導負責。

(吳英才，李裕德，1997：36-37)

a)	他們	領導	b)	他們	領導
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└同┘	└位┘

例 39a) 的意思是“他們的領導”，例 39b) 的意思是“他們那些領導（他們是領導）”。

40) น้ำถ่ายไม่มาด้วยหรือ

a)	น้ำ	ถ่าย	b)	น้ำ	ถ่าย
	[阿姨]	[名字“駱”]		[阿姨]	[名字“駱”]
	└中心語┘	└修飾語┘		└同┘	└位┘

例 40a) 的意思是“駱的阿姨”，例 40b) 的意思是“阿姨（叫）‘駱’”。

D. 偏正關係 / 主謂關係

41) 經濟困難 (邵敬敏，1999：369)

a)	經濟	困難	b)	經濟	困難
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└主┘	└謂┘

例 41a) 中，“經濟”修飾“困難”，意思是“經濟的困難”。例 41b) 中，“經濟”和“困難”的語法關係是主謂關係，意思是“經濟有困難”。

泰語中類似的歧義句，如例 42)

42) เศรษฐกิจฝืดเคืองเป็นปัญหาที่ทุกประเทศกำลังประสบอยู่ในขณะนี้

a)	เศรษฐกิจ	ฝืดเคือง	b)	เศรษฐกิจ	ฝืดเคือง
	[經濟]	[困難]		[經濟]	[困難]
	└中心語┘	└修飾語┘		└主┘	└謂┘

例 42a) 跟 41a) 相似，但意思上有些差異。例 42a) 的意思是“เศรษฐกิจที่
ฝืดเคือง (困難的經濟)”，而例 41a) 的意思是“ความฝืดเคืองทางเศรษฐกิจ (經濟的
困難)”。例 42b) 跟 41b) 的意思相同，都有“經濟有困難”的意思。

類似的歧義句如：

43) 農民起義

a) 農民	起義	b) 農民	起義
└偏(定)┘	└正(中)┘	└主┘	└謂┘

44) รถบรรทุกของเก่าออกไปแล้วเมื่อเช้านี้ (ประสิทธิ์ กาศย์กลอน, 2543: 132)

a) รถ	บรรทุก	ของเก่า	b) รถ	บรรทุก	ของเก่า
└車┘	└載┘	└舊貨┘	└車┘	└載┘	└舊貨┘
└中心語┘	└修飾語┘		└主┘	└謂┘	

例 43a) 的意思是“農民的起義”。例 43b) 的意思是“農民起來反抗”。
例 44a) 的意思是“載舊貨的車”，例 44b) 的意思是“車載舊貨”。

E. 主謂關係 / 聯合關係

45) 一張桌子四把椅子 (黃國營, 1985: 76)

a) 一張桌子	四把椅子	b) 一張桌子	四把椅子
└主┘	└謂┘	└聯┘	└合┘

例 45a) 的語法關係是主謂關係。名詞詞組“那張桌子”作主語，“四把椅子”作謂語。意思是“一張桌子有四把椅子”。例 45b)，名詞詞組“那張桌子”和“四把椅子”之間是聯合關係，意思是“一張桌子和四把椅子”。

泰語中類似的歧義句如：

46) โต๊ะหนึ่งตัวเก้าอี้สี่ตัว

- a) โต๊ะ หนึ่งตัว เก้าอี้ สี่ตัว
[桌子][一張] [椅子][四把]
┌主┐ ┌謂┐
- b) โต๊ะ หนึ่งตัว เก้าอี้ สี่ตัว
[桌子][一張] [椅子][四把]
┌聯┐ ┌合┐

從例 46) 的句子層次切分和語法關係分析，發現例 46a) 跟例 45a) 是相同的。同時，例 46b) 跟例 45b) 也是相同的。

F. 主謂關係 / 同位關係

47) 明天中秋節 (黃國營, 1985: 76)

- a) 明天 中秋節
┌主┐ ┌謂┐
- b) 明天 中秋節
┌同┐ ┌位┐

48) พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์

- a) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
[明天] [中秋節]
┌主┐ ┌謂┐
- b) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
[明天] [中秋節]
┌同┐ ┌位┐

例 47a) 的語法關係是主謂關係。“明天”作主語，“中秋節”作謂語。意思是“明天是中秋節”。例 47b) “明天”和“中秋節”之間的語法關係是同位關係，“明天”是指“中秋節”。泰語中也能發現這種歧義，比如例 48a) 跟例 47a) 是相同的。同時，例 48b) 跟例 47b) 也是相同的。

類似的歧義句如：

49) 李鬼李逵兩個人 (黃國營, 1985: 76)

- a) 李鬼李逵 兩個人
┌主┐ ┌謂┐
- b) 李鬼李逵 兩個人
┌同┐ ┌位┐

例 49a) 的意思是“李鬼和李逵一共兩個人”。例 49b) “兩個人”是指“李鬼李逵這兩個人”。

50) ลาดพร้าวและเกษตรสองแห่ง

- a) ลาดพร้าว และ เกษตร สองแห่ง b) ลาดพร้าว และ เกษตร สองแห่ง
 [拉泡][和][柯瑟][兩個地區] [拉泡][和][柯瑟][兩個地區]
 ┌──主──┐ ┌──謂──┐ ┌──同──┐ ┌──位──┐

例 50a) “拉泡和柯瑟一共兩個地區”。例 50b) “兩個地區”是指“拉泡和柯瑟這兩個地區”。

3.1.1.3. 層次切分不同，語法關係也不同

根據研究資料，層次切分和語法關係不同的漢泰歧義句如下：

A. 偏正關係 / 聯合關係

51) 哥哥和弟弟的朋友 (鄒韶華，馬彪，2007：108)

- a) 哥哥 和 弟弟的 朋友
 ┌偏(定)──┐ ┌正(中)┐
 ┌聯┐ ┌合┐
- b) 哥哥 和 弟弟的 朋友
 ┌聯┐ ┌──合──┐
 ┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

例 51a)，第一層為偏正關係。“朋友”是中心語，“哥哥和弟弟”是定語。第二層為聯合關係。連詞“和”是連接兩個成分。由於定語是“哥哥和弟弟”，例 51a) 的意思是“哥哥的朋友和弟弟的朋友（朋友可以是同一個人或者是另外一個）”。例 51b)，第一層為聯合關係。連詞“和”是連接“哥哥”和“弟弟的朋友”的。第二層為偏正關係。“朋友”是中心語，“弟弟”是定語。由於定語只是“弟弟”，例 51b) 的意思是“弟弟的朋友和哥哥”。

泰語中類似的歧義句如：

- 52) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย
- a) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 [朋友] [的] [哥哥] [和] [弟弟]
 ┌中心語┐ ┌──修飾語──┐
 ┌──聯──┐ ┌──合──┐

b) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 [朋友] [的] [哥哥] [和] [弟弟]
 ┌───────────┐ ┌───┐
 聯 合
 └───┘ └───┘
 └───┘ └───┘
 中心語 修飾語

例 52a)，“พี่ชายกับน้องชาย（哥哥和弟弟）”修飾中心語“เพื่อน（朋友）”，意思是“哥哥的朋友和弟弟的朋友（朋友可以是同一個人或者是另外一個）”。這句跟例 51a) 一樣。例 52b)，只是“พี่ชาย 哥哥”作修飾語，意思是“哥哥的朋友和弟弟”。這句跟例 51b) 一樣。

類似的歧義句如：

53) 舊的雜誌和書籍

a) 舊的 雜誌 和 書籍
 └───┘ └───┘ └───┘
 偏(定) 正(中)
 └───┘ └───┘
 聯 合

b) 舊的 雜誌 和 書籍
 ┌───────────┐ ┌───┐
 聯 合
 └───┘ └───┘
 偏(定) 正(中)

54) หนังสือและนิตยสารเก่า

a) หนังสือ และ นิตยสาร เก่า
 [書籍] [和] [雜誌] [舊]
 ┌───────────┐ └───┘
 中心語 修飾語
 └───┘ └───┘
 聯 合

b) หนังสือ และ นิตยสาร เก่า
 [書籍] [和] [雜誌] [舊]
 └───┘ ┌───────────┐
 聯 合
 └───┘ └───┘
 中心語 修飾語

例 53a) 的意思是“舊的雜誌和舊的書籍”，例 53b) 的意思是“書籍和舊的雜誌”。例 54a) 跟例 53a) 相同，例 54b) 也跟例 53b) 相同。

55) 江蘇和浙江的部分地區

(俞詠梅, 2006: 221)

- a) 江蘇和浙江的 部分地區
 ┌偏(定)——┐ ┌正(中)——┐
- b) 江蘇和浙江的部分地區
 ┌聯┐ ┌——合——┐

例 55a) 的意思是“江蘇的部分地區和浙江的部分地區”，例 55b) 的意思是“江蘇的整個地區和浙江的部分地區”。

56) ผักบั้งที่เหลือกินกับส้มตำ (ประสิทธิ์ ภาพักษ์กลอน, 2543)

- a) ผักบั้ง ที่ เหลือกิน กับ ส้มตำ
 [空心菜][的][吃剩下][和][木瓜沙拉]
 ┌中心語┐ ┌——修飾語——┐
- b) ผักบั้ง ที่ เหลือกิน กับ ส้มตำ
 [空心菜][的][吃剩下][和][木瓜沙拉]
 ┌——聯——┐ ┌——合——┐

例 56a) 的意思是“和木瓜沙拉一起吃的空心菜是剩下的”。例 56b) 的意思是“木瓜沙拉和吃剩下的空心菜”。

B. 單賓 / 雙賓

57) 送中國猩猩

- a) 送 中國 猩猩
 ┌述┐ ┌——賓——┐
 ┌偏(定)┐ ┌正(中)┐
- b) 送 中國 猩猩
 ┌述┐ ┌間接賓語┐ ┌直接賓語┐

58) ให้ลิงชิมแปนซีเงิน

- a) ให้ ลิงชิมแปนซี เงิน
 [送] [猩猩] [中國]
 ┌述┐ ┌——賓——┐
 ┌中心語┐ ┌修飾語┐

- b) ให้ ลิงจิมแปนซี จีน
 [送] [猩猩] [中國]
 ↳述 ↳直接賓語 ↳間接賓語

例 57a), “中國猩猩”是動詞“送”的賓語。名詞“中國”作定語, 修飾名詞“猩猩”。例 57b), 動詞“送”有兩個賓語——“中國”和“猩猩”, 分別是間接賓語和直接賓語。泰語中也有類似的歧義句。例 58a) 跟例 57a) 相同, 意思是“送中國的猩猩”。例 58b) 跟例 57b) 相同, 意思是“把猩猩送給中國”。

類似的歧義句如:

59) 贈日本圖書 (崔應賢, 2004: 172)

- a) 贈 日本 圖書 b) 贈 日本 圖書
 ↳述 ↳賓 ↳ ↳述 ↳間接賓語 ↳直接賓語
 ↳偏(定) ↳正(中)

例 59a) 的意思是“贈日本的圖書”, 例 59b) 的意思是“把圖書贈送日本”。

60) คืนแพนด้าจีน

- a) คืน แพนด้า จีน
 [還] [熊貓] [中國]
 ↳述 ↳賓 ↳ ↳中心語 ↳修飾語
- b) คืน แพนด้า จีน
 [還] [熊貓] [中國]
 ↳述 ↳直接賓語 ↳間接賓語

例 60a) 的意思是“還中國的熊貓”, 例 60b) 的意思是“把熊貓還給中國”。

C. 述賓關係 / 聯合關係

- 61) 他支持孫中山反對袁世凱。 (黃國營, 1985: 72)

- a) 支持 孫中山 反對袁世凱
 〔述〕 〔——賓——〕
 〔主〕 〔——謂——〕
- b) 支持 孫中山 反對 袁世凱
 〔——聯——〕 〔——合——〕
 〔述〕 〔——賓——〕 〔述〕 〔——賓——〕

例 61a), 第一層為述賓關係。“支持”是動詞, “孫中山反對袁世凱”是賓語。第二層, “孫中山”和“反對袁世凱”之間的語法關係是主謂關係。例 61a)的意思是“他支持的是孫中山反對袁世凱”。例 61b), 第一層的“支持孫中山”和“反對袁世凱”之間的語法關係是聯合關係, 第二層的“支持”和“孫中山”、“反對”和“袁世凱”之間的語法關係是述賓關係。例 61b)的意思是“他支持孫中山並反對袁世凱”。

泰語中類似的歧義句如:

62) ประชาชนต่างสนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

- a) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้าน รัฐบาล
 〔支持〕 〔在野黨〕 〔反對〕〔執政黨〕
 〔述〕 〔——賓——〕
 〔主〕 〔——謂——〕
- b) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้าน รัฐบาล
 〔支持〕 〔在野黨〕 〔反對〕〔執政黨〕
 〔——聯——〕 〔——合——〕
 〔述〕 〔——賓——〕 〔述〕 〔——賓——〕

例 62a), 第一層為述賓關係。“สนับสนุน(支持)”是動詞, “พรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล(在野黨反對執政黨)”是賓語, 意思是“人民支持的是在野黨反對執政黨”。例 62b), 第一層的“สนับสนุนพรรคฝ่ายค้าน(支持在野黨)”和“ต่อต้านรัฐบาล(反對執政黨)”是聯合關係的, 意思是“支持在野黨, 同時也反對執政黨”。

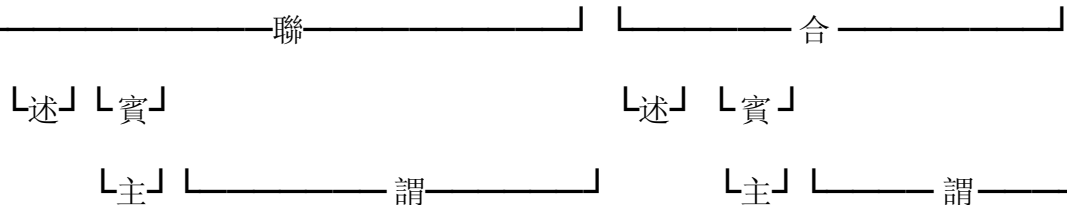
類似的歧義句如:

泰語中類似的歧義句如：

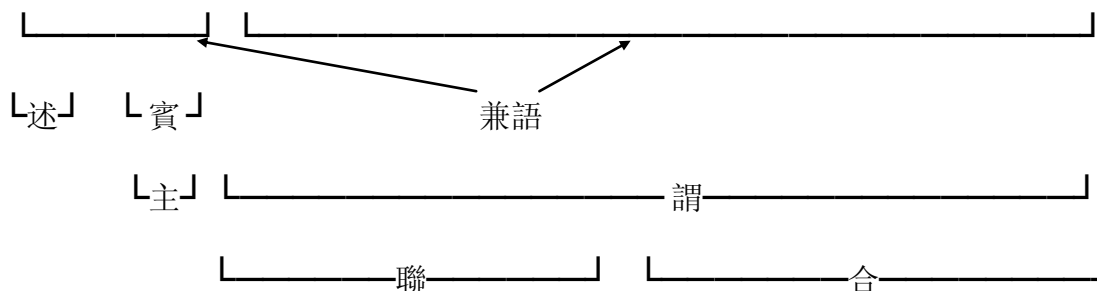
65) หัวหน้าสั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับสมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้

(老板讓宋釵給同事通知計劃表並再次重申宋邁參加明天的會議。)

a) สั่งให้ สมชาย แจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงาน และ กำชับ สมหมาย ให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้
 [讓] [宋釵] [通知[計劃表][給][同事][並][再次重申][宋邁][讓(他)][來][參加][會議][的][明天]

b) สั่งให้ สมชาย แจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงาน และ กำชับ สมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้
 [讓] [宋釵] [通知[計劃表][給][同事][並][再次重申][宋邁][讓(他)][來][參加][會議][的][明天]

例 65a)，第一層的“讓宋釵給同事通知計劃表”和“再次重申宋邁參加明天的會議”是聯合關係，連詞“並”是連接兩個成分。例 65a) 中的“老板”都是兩個分句的主語。意思是“老板再次重申宋邁參加明天的會議並讓宋釵給同事通知計劃表”。例 65b) 中“老板”只是前部分的主語，是“讓”的施事，有“宋釵”當做賓語。同時，“宋釵”也是“再次重申宋邁參加明天的會議”的主語。可以看到，例 65b) 是兼語句，其意思是“老板讓宋釵給同事通知計劃表並讓宋釵再次重申宋邁參加明天的會議”。

3.1.2. 深層語法歧義

這類歧義不是由於句子層次分切或表層語法關係的不同產生的，而是因隱性語法關係不同造成歧義的，所以我們不能用句子層次分析法和顯性語法關係把句子意義分析出來，而要根據詞或詞組之間的語義關係去理解句子的意義。如下：

66) 雞不吃了(趙元任) (黃國營, 1985: 82)

a) 雞不吃(食物)了

b) (人)不吃雞了

從例 66)可以看到這個例句有兩個意思，但我們不能從句子層次分切或顯性語法關係把句子意義分析出來，如下：

a) 雞 不吃了
「主」 「謂」

b) 雞 不吃了
「主」 「謂」

這個例句之所以有歧義是因為名詞“雞”和動詞“吃”之間的語義關係不同。就是說，“雞”可以作動詞“吃”的施事者，也可以作動詞“吃”的被動者，前者的意思是“雞不吃食了”，後者的意思是“人不吃雞了”。

在漢泰語中都可以發現這類歧義。

3.1.2.1. 領有/修飾或性質

67) 在那樣的鬥爭激烈、殘酷的年代裏，他家養著個革命者的兒子，真令人欽佩。 (吳英才，李裕德，1997: 55-57)

a) 兒子是革命者的(領有)

b) 兒子是革命者(修飾或性質)

68) 會上，家長的作風不好。 (吳英才，李裕德，1997: 50)

a) 家長具有的作風(領有)

b) 家長式作風(修飾或性質)

69) 兩個孩子的媽媽¹⁷

- a) 這位媽媽是兩個孩子的媽媽（領有）
- b) 有兩個孩子的媽媽（修飾或性質）

70) 趙家的親戚都來了。 （黃國營，1985：85）

- a) （趙家的）親戚（不包括趙家人）如：老張是趙家的親戚。（領有）
- b) 趙家的親戚（屬於趙家的人）（修飾或性質）

泰語中類似的歧義句如：

71) ใครๆก็ว่าเขาว่าเป็นลูกอันธพาล

誰都說他是流氓的兒子。

- a) 流氓有個兒子（領有）
- b) 流氓兒子（修飾或性質）

72) อารมณ์ศิลปินแบบเขาช่างคาดเดายากจริงๆ

（他藝術家的情感太難猜了。）

- a) 他（藝術家的）情感太難猜了。（他是藝術家）（領有）
- b) 他的藝術家情感太難猜了。（他不是藝術家）（修飾或性質）

3.1.2.2. 領屬 / 同位

¹⁷ 也可以看為表層語法歧義（偏正關係）詳細內容請看 3.1.1.1.2

73) 老張的問題 (黃國營, 1985: 85)

a) 老張要問的問題。(領屬)

b) 老張是個問題。(同位)

“老張的問題”翻譯成泰語為“ปัญหาเหล่าจาง”也有同樣的歧義。

3.1.2.3. 領屬 / 對象

74) 美國研究所 (黃國營, 1985: 85)

a) 屬於美國的研究所 (領屬)

b) 研究美國問題的研究所 (可能是國外的研究所) (對象)

“美國研究所”翻譯成泰語為“สถาบันวิจัยอเมริกา”也有同樣的歧義。

75) 神農架地區調查隊 (黃國營, 1985: 84)

a) 神農架地區的調查隊到別的地區去調查。(領屬)

b) 調查隊到神農架地區來調查。(對象)

“神農架地區調查隊”翻譯成泰語為“คณะผู้สำรวจพื้นที่เงินทองเจีย”也有同樣的歧義。

3.1.2.4. 領屬 / 創造 / 關涉

76) 小張的照片 (黃國營, 1985: 85)

a) 屬於小張的照片 (領屬)

b) 小張拍攝的照片 (創造)

c) 攝有小張的照片 (關涉)

“小張的照片”翻譯成泰語為“รูปถ่ายของเหลียวจาง”也有同樣的歧義。

77) 魯迅的書 (崔應賢, 2004: 174)

a) 魯迅收藏的書 (領屬)

b) 魯迅寫的書 (創造)

c) (內容) 關於魯迅的書 (關涉)

“魯迅的書”翻譯成泰語為“หนังสือของหลู่ซุน”也有同樣的歧義。

78) 老張的故事 (黃國營, 1985: 85)

a) 老張寫或講的故事 (創造)

b) (內容) 關於老張的故事 (關涉)

“老張的故事” 翻譯成泰語為 “นิทานของเหล่าจาง” 也有同樣的歧義。

3.1.2.5. 施事 / 受事

79) 有人認為他們的宣傳有點兒過火了。(吳英才, 李裕德, 1997: 47)

a) 他們是宣傳的人, 宣傳的內容不合適。(施事)

b) 他們是被宣傳的人, 宣傳他們的內容不合適。(受事)

80) เสียงตอบรับ(ฟีดแบค)ของร้านค้าดีมาก ทำให้หัวหน้าสังเกตเห็นถึงความสำคัญ

(商店的反應很大, 引起了領導的重視。)

a) 商店做出反應 (施事)

b) 顧客對商店反應 (受事)

81) 這個人誰都怕。

a) 誰都怕這個人 (施事)

b) 這個人怕所有的人。(受事)

“這個人誰都怕” 翻譯成泰語為 “คนๆนี้ไม่ว่าใครก็กลัว” 也有同樣的歧義。

82) 追趕的孩子是他的兒子。

a) 孩子是追趕的人。(施事)

b) 孩子是被追趕的。(受事)

“追趕的孩子是他的兒子” 翻譯成泰語為 “เด็กที่ตามเป็นลูกชายของเขา” 也有同樣的歧義。

83) 反對的是少數人 (邢福義, 汪國勝, 2003: 314)

a) 反對者是少數人。(施事)

b) 所反對的是少數人。(受事)

“反對的是少數人”翻譯成泰語為“ที่ต่อต้านคือคนส่วนน้อย”也有同樣的歧義。

84) 老張問過了。 (黃國營, 1985: 83)

a) 老張問過(別人)了。(施事)

b) (有人)問過老張了。(受事)

“老張問過了”翻譯成泰語為“เหล่าจางถามไปแล้ว”也有同樣的歧義。

85) 他在看病。 (黃國營, 1985: 82)

a) 他在給別人看病。(“他”是醫生。)(施事)

b) 醫生在給他看病。(“他”是病人。)(受事)

“他在看病”翻譯成泰語為“เขากำลังตรวจโรคอยู่”也有同樣的歧義。

“看病”可以換成“開刀”ผ่าตัด“打針”ฉีดยา、“按摩”นวด、“量體溫”วัดไข้、“照相”ถ่ายรูป、“理髮”ตัดผม、“刮臉”โกนหนวด等等, 也會造成相同的歧義。

3.1.2.6. 受事 / 與事

86) 小趙給老張寄了封信。

a) 小趙把信寄給老張。(受事)

b) 小趙替老張寄了封信。(與事)

“小趙給老張寄了封信”翻譯成泰語為“เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายให้เหล่าจาง”也有同樣的歧義。

3.1.2.7. 對象 / 工具

87) 打痛的手是左手。 (黃國營, 1985: 84)

a) 左手被打痛。(對象)

b) 用左手打東西, 打得手都痛了。(工具)

“打痛的手是左手”翻譯成泰語為“มือที่ถูกตีจนเจ็บคือมือข้างซ้าย”也有同樣的歧義。

88) 你拿萬用錶（來/去）檢查一下。 （黃國營，1985：84）

a) 檢查一下萬用錶。（萬用錶被檢查）（對象）

b) 用萬用錶（來/去）檢查電流。（工具）

“你拿萬用錶（來/去）檢查一下”翻譯成泰語為“คุณหยิบเครื่องวัดกระแสไฟฟ้าไป/มาตรวจเช็คที”也有同樣的歧義。

89) 洗木盆 （黃國營，1985：84）

a) 把木盆洗幹淨（對象）

b) 用木盆洗（工具）

90) 捆緊繩子 （黃國營，1985：84）

a) 把繩子捆緊（對象）

b) 用繩子捆緊別的東西。（工具）

91) ล้างน้ำยาล้างจาน

（洗碗液）

a) 用水洗幹淨洗碗液（對象）

b) 用洗碗液洗東西（工具）

3.1.2.8. 結果 / 工具

92) 燒木炭 （黃國營，1985：84）

a) 燒出木炭（結果）

b) 用木炭燒（工具）

“燒木炭”翻譯成泰語為“เผาถ่าน”也有同樣的歧義。

93) （這段樹樁）做凳子 （黃國營，1985：84）

a) 加工成凳子（結果）

b) 當作凳子（工具）

“做凳子”翻譯成泰語為“ทำเป็นมานั่ง”也有同樣的歧義。

3.1.2.9. 程度 / 結果

94) 嚇死了 (黃國營, 1985: 88)

a) 嚇極了 (程度)

b) 因驚嚇而死 (結果)

泰語中類似的歧義如:

95) ถ้าไม่รีบเอาอาหารไปให้เขาเขาต้องหิวตายแน่

(不馬上給他吃的, 他一定餓死了。)

a) 餓極了 (程度)

b) 因飢餓而死 (結果)

3.1.2.10. 方式 / 內容

96) 他怎麼說? (黃國營, 1985: 87)

a) 他的說法是怎麼樣? (方式)

b) 他說什麼? (內容)

97) 他怎麼表態? (黃國營, 1985: 87)

a) 他通過什麼方式表態? (方式)

b) 他表態的內容是什麼? (內容)

泰語中類似的歧義如:

98) เขาไม่รู้ว่าจะแสดงความรู้สึกอย่างไร

他不知道怎麼表情?

a) 他通過什麼方式表情? (方式)

b) 他表示什麼樣的感情? (內容)

3.1.2.11. 語義指向不同

A.副詞

- 範圍

99) 這些點心 他們都吃了。

a) 指向“點心”，意思是“他們把這些點心吃完了”。

b) 指向“他們”，意思是“他們每個人都吃了點心，沒人不吃”。

“這些點心 他們都吃了”翻譯成泰語為“ดื่มซ้ำเหล่านี้ พวกเขาล้วนกินแล้ว”也有同樣的歧義。

100) 她也教數學。

a) 指向“他”，意思是“別人教數學，她也教數學”。

b) 指向“數學”，意思是“他教別的課程，同時也教數學”。

“她也教數學”翻譯成泰語為“เขาก็สอนคณิตศาสตร์ด้วย”也有同樣的歧義。

101) 無綫電 我也是門外漢。 (黃國營, 1985: 81)

a) 指向“無綫電”，意思是“別的電器我是門外漢，無綫電我也是門外漢”。

b) 指向“我”，意思是“無綫電 別人是門外漢，我也是門外漢”。

- 程度

102) 小張最愛數學。 (黃國營, 1985: 80)

a) 指向“小張”，意思是“跟別人相比，小張最愛數學”。

b) 指向“數學”，意思是“跟別的課程相比，小張最愛數學”。

“小張最愛數學”翻譯成泰語為“เล็กวางชอบคณิตศาสตร์มากที่สุด”也有同樣的歧義。

103) 小張更怕小李。 (黃國營, 1985: 80)

a) 指向“小張”，意思是“別人怕小李，但小張更怕小李”。

b) 指向“小李”，意思是“小張怕別人，但小張更怕小李”。

“小張更怕小李”翻譯成泰語為“เสียวจางกลัวเสียวหลี่มากกว่า”也有同樣的歧義。

- 頻率

104) 小張又找了我一次。 (黃國營, 1985: 81)

a) 指向“小張”，意思是“別人找我了，小張又找了我一次”。

b) 指向“找”，意思是“小張已經找過我，這次又找了一次”。

“小張又找了我一次”翻譯成泰語為“เสียวจางมาหาฉันอีกแล้ว”也有同樣的歧義。

- 否定

105) 她不看戲。

a) 否定“看”，意思是，“他不看戲，他做別的事”。

b) 否定“戲”意思是，“他看的是電影或別的東西，不是戲”。

“她不看戲”翻譯成泰語為“เขาไม่ดูละคร”也有同樣的歧義。

B. 介詞

106) 他在桌子上寫字。 (黃國營, 1985: 81)

a) 指向“他”，意思是“他坐在桌子上寫字”。（他在桌子上，漢字不在桌子上）

b) 指向“桌子”，意思是“他把字寫在桌子上”。（字在桌子上，他不在桌子上）

“他在桌子上寫字”翻譯成泰語為“เขาเขียนตัวอักษรบนโต๊ะ”也有同樣的歧義。

107) 我們按照不同專業和他們交談。 (黃國營, 1985: 81)

a) 指向“我們”，意思是“我們按照不同專業”。

b) 指向“他們”，意思是“他們按照不同專業”。

“我們按照不同專業和他們交談”翻譯成泰語為“พวกเราสนทนากับพวกเขาโดยแบ่งตามวิชาเอกที่ต่างกันไป”也有同樣的歧義。

108) 孩子們由小到大試著搬動石頭。 (黃國營, 1985: 81)

a) 指向“孩子們”，意思是“由小到大的孩子們試著搬動石頭”。

b) 指向“石頭”，意思是“孩子們試著搬動由小到大的石頭”。

C. 名詞

- 時間

109) 星期三我通知他到學校報到。 (黃國營, 1985: 82)

a) 指向“通知”，意思是“星期三通知”。

b) 指向“報到”，意思是“星期三報到”。

“星期三我通知他到學校報到”翻譯成泰語為“ฉันบอกให้เขาไปรายงานตัวที่โรงเรียนวันพุธ”也有同樣的歧義。

- 處所

110) 在上海，我說過這種東西很容易買到。 (黃國營, 1985: 82)

a) 指向“說”，意思是“在上海說”。

b) 指向“很容易買到”，意思是“在上海很容易買到”。

“在上海，我說過這種東西很容易買到”翻譯成泰語為“ฉันเคยบอกแล้วว่าของแบบนี้หาซื้อได้ง่ายที่เซี่ยงไฮ้”也有同樣的歧義。

D. 補語

111) 他打兒子打得手也腫了。 (黃國營, 1985: 82)

a) 指向“他”，意思是“他的手腫了”。

b)指向“兒子”，意思是“兒子的手腫了”。

“他打兒子打得手也腫了”翻譯成泰語為“เขาตีลูกชายตีจนมือบวม”也有同樣的歧義。

112) 他追小偷追得車都翻了。 (黃國營, 1985: 82)

a)指向“他”，意思是“他的車翻了”。

b)指向“小偷”，意思是“小偷的車翻了”。

“他追小偷追得車都翻了”翻譯成泰語為“เขาไล่ตามขโมยจนรถคว่ำ”也有同樣的歧義。

113) 他問老師問急了。 (黃國營, 1985: 82)

a)指向“他”，意思是“他急了”。

b)指向“老師”，意思是“老師急了”。

“他問老師問急了”翻譯成泰語為“เขาถามอาจารย์จนโมโห”也有同樣的歧義。

3.2. 漢泰語法歧義的個性差異

3.2.1. 在漢語中有歧義，在泰語中沒有歧義。

漢語一般把修飾語放在中心語前面，泰語一般把修飾語放在中心語後面。這種差別使漢泰歧義句表達的意義有所不同。

A. 偏正關係（狀中）

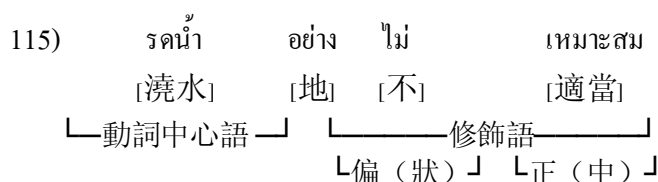
114) 不適當地澆水 (崔應賢, 2004: 167)

a) 不 適當地 澆水
 ┌———偏（狀）———┐ ┌正（中）┐
 └偏（狀）┘ └正（中）┘

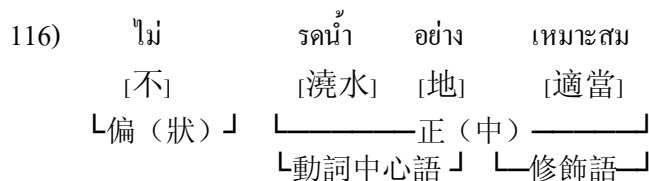
b) 不 適當地 澆水
 └偏（狀）┘ ┌———正（中）———┐
 └偏（狀）┘ └正（中）┘

例 114a)中，“不適當”是狀語，動詞“澆水”作中心語，意思是“澆水的方式不當”。例 114b)中“不”是狀語，動詞詞組“適當地澆水”作中心語，意思是“不用適當的方式澆水”。從例 114a)、例 114b) 來分析，副詞“不”管轄範圍有差別。例 114a) 副詞“不”只修飾“適當”，而例 114b) 副詞“不”修飾詞組“適當地澆水”。通過研究發現，在泰語中沒有這種歧義形式，因為泰語一般把修飾語放在中心語後面。如果要對狀語表示否定，副詞“不”會放在狀語前、動詞後。

用泰語表達例 114a) 的意思就是以下的結構：

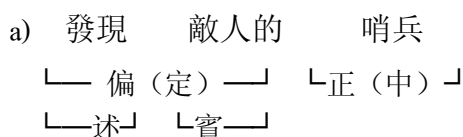
如果要對動詞表示否定，副詞“ไม่(不)”會放在動詞前面。用泰語表達例 114b)的意思就是以下的結構。

從以上的例句可見，要用泰語表達例 114a) 和例 114b) 的意思，由於漢泰的語法結構不同，所以泰語的表達沒有產生歧義。

B. 偏正關係 / 述賓關係

117) 發現敵人的哨兵 (吳英才，李裕德，1997：95)

b) 發現 敵人的 哨兵
 ┌—述—┐ ┌—————賓————┐
 ┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

例 117a)是偏正關係。“哨兵”作中心語，“發現敵人”作定語。例 117b)是動賓關係。“發現”作動詞，“敵人的哨兵”作賓語。例 117a)的意思是“哨兵發現了敵人”。例 117b)的意思是“發現了哨兵，這個哨兵是敵人的”。“發現敵人的哨兵”是歧義詞組，因為名詞“敵人”可以作動詞“發現”的賓語（例 117a），也可以作名詞“哨兵”的定語（例 117b）。通過研究發現，在泰語中沒有這種歧義形式，用泰語表達例 117a)的意思就是以下的結構：

118) ทหารยาม ที่ ค้นพบ ศัตรู
 [哨兵] [的] [發現] [敵人]
 ┌中心語┐ ┌————修飾語——┐
 ┌—述—┐ ┌—賓—┐

用泰語表達例 117b) 的意思就是以下的結構：

119) ค้นพบ ทหารยาม ของ ศัตรู
 [發現] [哨兵] [的] [敵人]
 ┌—述—┐ ┌————賓————┐
 ┌中心語┐ ┌修飾語┐

用泰語表達例 117a) 和例 117b) 的意思會造成不同的句子結構。如果名詞“ศัตรู（敵人）”作動詞“ค้นพบ（發現）”的賓語，就會放在動詞後面（例 118）。如果名詞“ศัตรู（敵人）”作中心語“ทหารยาม（哨兵）”的定語，就會放在中心語後面（例 119），所以在泰語中沒有歧義。

120) 沒有買票的人

- a) 沒有 買票的 人
 ┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐
 └偏(狀)┘ └正(中)┘
- b) 沒有 買票的 人
 └述┘ ┌——賓——┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

例 120) 是因“沒有”的兼類而產生歧義。“沒有”既是副詞又是動詞。作副詞的“沒有”表示‘已然’的否定，放在動詞的前面。比如例 120a)，副詞“沒有”放在動詞詞組“買票”，詞組“沒有買票”就作定語，放在中心語“人”的前面。助詞“的”是連接定語和中心語。例 120a) 的意思是“人沒有買票”。作動詞的“沒有”表示領有、具有的否定。動詞“沒有”的後面是賓語。比如例 120b)，名詞詞組“買票的人”作“沒有”的賓語。動詞詞組“買票”作定語，放在中心語“人”的前面。“的”是連接定語和中心語。例 120b) 的意思是“不發現買票的人”。泰語中沒有這種歧義，由於泰語表示否定的副詞“ไม่ได้(沒有)”和表示具有的否定的動詞“ไม่มี(沒有)”不是同一個詞。用泰語表達例 120a) 的意思就是以下的結構：

- 121) คน ที่ ไม่ได้ ซื้อ ตั๋ว
 [人] [的] [沒有] [買][票]
 └中心語┘ ┌——修飾語——┐
 └偏(狀)┘ └正(中)┘

用泰語表達例 120b) 的意思就是以下的結構：

- 122) ไม่มี คน ที่ ซื้อ ตั๋ว
 [沒有] [人] [的] [買][票]
 └述┘ ┌——賓——┐
 └中心語┘ └修飾語┘

c. 主謂關係 / 偏正關係 (狀中)

123) 拳頭大 (黃國營, 1985: 76)

a) 拳頭 大

b) 拳頭 大

└主┐ └謂┐

└偏(狀)┐ └正(中)┐

例 123a) , “拳頭”作主語, “大”作謂語, 意思是“拳頭很大”。例 123b) , “拳頭”作狀語, “大”作中心語, 意思是“像拳頭一樣大”。例 123) 有歧義是因為名詞“拳頭”可以放在謂語“大”前面, 當句子的主語。同時, “拳頭”還可以作狀語, 放在“大”前面。在泰語中沒有出現這種歧義形式, 泰語中的修飾語一般放在中心語的後面, 用泰語表達例 123a) 的意思就是以下的結構:

124) กำปั้น ใหญ่

[拳頭] [大]

└主┐ └謂┐

用泰語表達例 123b) 的意思就是以下的結構:

125) ใหญ่ ขนาดกำปั้น

[大] [像拳頭一樣]

└中心語┐ └修飾語┐

可見, 例 124) 中名詞“กำปั้น (拳頭)”放在謂語“ใหญ่ (大)”的前面, 作句子的主語, 不是狀語。如果“กำปั้น (拳頭)”作狀語, 要放在中心語的後面, 如例 125)。

3.2.2. 在泰語中有歧義, 在漢語中沒有歧義

主謂關係 / 偏正關係

124) กำปั้นใหญ่

a) กำปั้น ใหญ่

[拳頭] [大]

└主┘ └謂┘

b) กำปั้น ใหญ่

[拳頭] [大]

└中心語┘ └修飾語┘

例 124) 是層次切分相同，但語法關係不同的歧義。例 124a)中，“กำปั้น (拳頭)” 作主語，“ใหญ่ (大)” 作謂語，意思是“拳頭很大”。例 124b) “กำปั้น (拳頭)” 作名詞中心語，“ใหญ่ (大)” 作修飾語，意思是“大拳頭”。例 124)中的形容詞“ใหญ่ (大)” 既可以作謂語，又可以作定語，放在名詞“กำปั้น (拳頭)” 的後面，所以產生歧義。在漢語中沒有出現這種歧義形式。漢語中的修飾語一般放在中心語的前面，用漢語表達例 124a)和 124b) 的意思就是以下的結構：

123a) 拳頭 大

└主┘ └謂┘

126) 大 (的) 拳頭

└偏 (定)┘ └正 (中)┘

第四章 漢泰語中消除語法歧義的方法

4.1. 層次不同、語法關係相同的歧義產生的因素及其消除

4.1.1. 主謂關係

1) 他們 兩個人 坐一輛車。

a) 他們 兩個人 坐一輛車
 ┌主┐ ┌ 謂 ┐
 └主┐ └謂┐

b) 他們 兩個人 坐 一輛車
 ┌ 主 ┐ ┌ 謂 ┐
 ┌同┐ ┌位┐ ┌述┐ ┌賓┐

2) พวกเขาสองคนพักหนึ่งห้อง

a) พวกเขา สองคน พักหนึ่งห้อง
 [他們] [兩][個] [住][一][間]
 ┌主┐ ┌ 謂 ┐
 └主┐ └ 謂 ┐

b) พวกเขา สองคน พัก หนึ่งห้อง
 [他們] [兩][個] [住] [一][間]
 ┌ 主 ┐ ┌ 謂 ┐
 ┌同┐ ┌位┐ ┌述┐ ┌賓┐

消除歧義的方法是，明確主語部分的語法關係。（吳英才，李裕德，1997: 122）

如果句子的主語不是同位關係，可以用改換語序的方法來消除歧義，如下：

1a) 他們 兩個人 坐一輛車。 = 他們一輛車坐兩個人。

如果句子的主語是同位關係，可以把“這”放在主語和數量詞組的中間，如下：

1b) 他們兩個人坐一輛車。 = 他們這兩個人坐一輛車。

泰語中也可以用相同的方法來消除歧義。

句子的主語不是同位關係：

2a) พวกเขาสองคนพักหนึ่งห้อง = พวกเขาห้องหนึ่งพักสองคน

句子的主語是同位關係：

2b) พวกเขาสองคนพักหนึ่งห้อง = พวกเขาสองคนนี้พักหนึ่งห้อง

3) 他講不好

a) 他 講 不好
 [主] [謂]
 [述] [補]

b) 他 講 不 好
 [主] [謂] [偏(狀)] [正(中)]

4) เขาบอกไม่ดี

a) เขา บอก ไม่ดี
 [他] [說] [不][好]
 [主] [謂]
 [述] [補]

b) เขา บอก ไม่ ดี
 [他] [說] [不] [好]
 [主] [謂] [偏(狀)] [正(中)]

句子的主語是否主謂關係不明確。在漢泰語中，可以通過語音停頓來消除歧義。(邵敬敏等著，2009: 179)

如果句子的主語不是主謂關係，要在主語的後面作停頓。例如：

3a) 他講不好 = 他 | 講不好

4a) เขาบอกไม่ดี = เขา | บอกไม่ดี

如果句子的主語是主謂關係，要在動詞或賓語的後面作停頓。例如：

3b) 他講不好 = 他講 | 不好

4b) เขา บอกไม่ดี = เขาบอก | ไม่ดี

4.1.2. 偏正關係

這種歧義是因修飾語所修飾的對象不明確而產生的歧義，可以修飾中心語或修飾句中另外一個修飾語。通過研究漢泰語中的歧義句，這種歧義可分為五種構造。

第一種構造：名詞性修飾語修飾名詞性中心語或另外一個修飾語（動詞或動詞詞組），如：

5) 部分被侵佔的國家

5a) 部分 被侵佔的 國家
 ┌──────────偏(定)──────────┐ ┌正(中)┐
 └偏(狀)┘ └正(中)┘

5b) 部分 被侵佔的 國家
 └偏(定)┘ ┌──────────正(中)──────────┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

如果修飾語“部分”修飾動詞詞組“被侵佔”（例 5a），要把“一些”放在中心語“國家”的前面。例如：

5a) 部分被侵佔的國家 = 部分被侵佔的一些國家

如果修飾語“部分”修飾“國家”（例 5b），要把修飾語“部分”放在中心語“國家”的前面。例如：

5b) 部分被侵佔的國家 = 被侵佔的部分國家

6) ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน

a) ประเทศ ที่ ถูก รุกราน บางส่วน
 [國家] [的] [被] [侵佔] [部分]
 L中心語└┬———修飾語——┬┐
 └┬———動詞中心語——┬┐└┬———修飾語┬┐

b) ประเทศ ที่ ถูก รุกราน บางส่วน
 [國家] [的] [被] [侵佔] [部分]
 └┬———中心語——┬┐└┬———修飾語┬┐
 L中心語└┬———修飾語——┬┐

泰語中也可以用以下的方法來消除歧義。

如果修飾語“บางส่วน（部分）”修飾動詞詞組“ถูกรุกราน（被侵佔）”（例 6a），可以把“เป็น（是）”放在“บางส่วน（部分）”的前面。

6a) ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน = ประเทศที่ถูกรุกรานเป็นบางส่วน
 = ประเทศที่ถูกรุกรานบางพื้นที่

如果修飾語“บางส่วน（部分）”修飾中心語“ประเทศ（國家）”（例 6b），泰語中，雖然把修飾語“บางส่วน（部分）”放在“ประเทศ（國家）”的前面，但還不能消除歧義。所以該把修飾語“บางส่วน（部分）”變為“บางประเทศ（部分國家）”。例如：

6b) ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน = ประเทศที่ถูกรุกรานบางประเทศ

第二種構造：名詞性修飾語所修飾的對象不明確，可以修飾名詞性中心語，也可以修飾另外一個修飾語。如：

7) 中東石油價格

a) 中東 石油 價格
 ┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

b) 中東 石油 價格
 └偏(定)┘ ┌——正(中)——┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

8) ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง

a) ราคา น้ำมัน ตะวันออกกลาง
 [價格] [石油] [中東]
 └中心語┘ ┌——修飾語——┐
 └中心語┘ └修飾語┘

b) ราคา น้ำมัน ตะวันออกกลาง
 [價格] [石油] [中東]
 ┌——中心語——┐ ┌修飾語┐
 └中心語┘ └修飾語┘

漢語中，避免歧義的方法是：

如果“中東”修飾“石油”（例 7a），可以把助詞“的”放在“石油”的後面，名詞中心語“價格”的前面。

7a) 中東石油價格 = 中東石油的價格

如果“中東”修飾“價格”（例 7b），可以把助詞“的”放在“中東”的後面，修飾語“石油”的前面。

7b) 中東石油價格 = 中東的石油價格

泰語中也可以用以下的方法來消除歧義。

如果“ตะวันออกกลาง（中東）”修飾名詞“น้ำมัน（石油）”（例 8a），可以把助詞“ของ（的）”放在中心語“ราคา（價格）”和修飾語“น้ำมัน（石油）”的中間。例如：

8a) ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง = ราคาของน้ำมันตะวันออกกลาง

如果“ตะวันออกกลาง（中東）”修飾中心語“ราคา（價格）”（例 8b），用加助詞“的”的方法還不能消除歧義。例如：

ราคาน้ำมันของตะวันออกกลาง

所以消除歧義的方法是加上適當的修飾語或重復使用名詞性中心語，明確了詞和詞之間的關係。例如：

8b) ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง

= ราคาน้ำมันซึ่งเป็นราคาที่กำหนดในตะวันออกกลาง

（在中東銷售的石油價格）

= ราคาน้ำมันซึ่งเป็นราคาของตะวันออกกลาง

（中東價格的石油價格）

第三種構造：數量詞性修飾語所修飾的對象不明確，可以修飾名詞性中心語，也可以修飾名詞性修飾語。

9) 這裡住著幾個托兒所的小朋友

a) 幾個 托兒所 的 小朋友
 ┌———偏（定）———┐ ┌正（中）┐
 └偏（定）┘ └正（中）┘

b) 幾個 托兒所 的 小朋友
 └偏（定）┘ ┌———正（中）———┐
 └偏（定）┘ └正（中）┘

10) คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คนมาเข้าร่วมประชุมในวันเปิดภาคเรียน

a) คุณพ่อ ของ นักเรียน ไม่ ก็ คน
 [父親] [的] [學生] [不] [幾] [個]
 └中心語┘ ┌———修飾語———┐
 └中心語┘ └修飾語┘

b) คุณพ่อ ของ นักเรียน ไม่ กี่ คน
 [父親] [的] [學生] [不] [幾] [個]
 ┌───中心語───┐ ┌修飾語┐
 └中心語┘ └修飾語┘

避免這種歧義的方法是明確數量詞性修飾語所修飾的名詞，可以把量詞改換成某一個專門的量詞或使用調整語序的方法，把數量詞修飾語放在中心語的前面。（鄒韶華，馬彪，2007：128-131）例如：

例 9)，如果數量詞“幾個”修飾“托兒所”，要把量詞“個”變為專門用於建築物的量詞。例如：

9a) 幾個托兒所的小朋友 = 幾家托兒所的小朋友

如果數量短語“幾個”修飾“名詞詞組“小朋友”，要把“幾個”放在中心語“小朋友”的前面。

9b) 幾個托兒所的小朋友 = 托兒所的幾個小朋友

在泰語中也可以用相同的方法消除歧義。例如：

10b) คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน = คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่ท่าน
 = คุณพ่อไม่กี่คน/ท่านของนักเรียน

可見，如果把用於一般人的量詞“คน（個）”變為用於上輩或表示敬稱的量詞“ท่าน（位）”，數量詞修飾語“ไม่กี่ท่าน（不幾位）”應該修飾“คุณพ่อ（父親）”而不是“นักเรียน（學生）”。此外，還可以把數量詞修飾語放在中心語的前面。這個方法就不必改換量詞。

有時，如果不能改換量詞，可以使用改換句子結構的方法來消除歧義。例如：

10a) คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน = คุณพ่อของเหล่า/พวกนักเรียน

以上的例句，把數量詞“ไม่กี่คน（不幾個）”改換成表示復數的名詞“เหล่า（些、們）”、“พวก（些、們）”，而放在“นักเรียน（學生）”的前面作

定語。這樣“เหล่า(些、們)”、“พวก(些、們)”就只修飾“นักเรียน(學生)”，所以沒有造成歧義。

第四種構造：形容詞性修飾語所修飾的對象不明確，可以修飾名詞性中心語，也可以修飾名詞性修飾語。

11) 新職工宿舍

a) 新 職工 宿舍
 ┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

b) 新 職工 宿舍
 └偏(定)┘ ┌——正(中)——┐
 └偏(定)┘ └正(中)┘

12) หอพักคนงานใหม่

a) หอพัก คนงาน ใหม่
 [宿舍] [職工] [新]
 └中心語┘ ┌——修飾語——┐
 └中心語┘ └修飾語┘

b) หอพัก คนงาน ใหม่
 [宿舍] [職工] [新]
 ┌——中心語——┐ └修飾語┘
 └中心語┘ └修飾語┘

例 11), 如果修飾語“新”修飾名詞“職工”(例 11a), 要把助詞“的”放在“職工”的後面。(鄒韶華, 馬彪, 2007: 78)

11a) 新職工宿舍 = 新職工的宿舍

例 11), 如果修飾語“新”修飾名詞“宿舍”(例 11b), 要把助詞“的”放在“新”的後面, 或把“新”放在名詞“宿舍”的前面。

11b) 新職工宿舍 = 新的職工宿舍
 = 職工的新宿舍

在泰語中也可以用相同的消除歧義方法。例如：

例 12) ，形容詞“ใหม่ (新)”可以修飾名詞“คนงาน (職工)”和“หอพัก (宿舍)”，這就造成詞組的歧義。如果要指形容詞修飾名詞“คนงาน (職工)” (例 12a) 可以把助詞“ของ (的)”放在名詞“หอพัก (宿舍)”和“คนงาน (職工)”的中間。

12a) หอพักคนงานใหม่ = หอพักของคนงานใหม่

如果形容詞“ใหม่ (新)”修飾名詞“หอพัก (宿舍)” (例 12b) 可以改換語序，把形容詞“ใหม่ (新)”放在名詞“หอพัก 宿舍”的後面，而在“ใหม่ (新)”的後面加上助詞“ของ (的)”。

12b) หอพักคนงานใหม่ = หอพักใหม่ ของคนงาน

此外，這種歧義形式在泰語中還含有主謂關係 (例 12c)。

12c)	หอพัก	คนงาน	ใหม่
	[宿舍]	[職工]	[新]
	┌—————主—————┐		┌—謂—┐
	└——中心語——┘		└——修飾語——┘

如果形容詞“ใหม่ (新)”作句子的謂語，可以加上修飾語修飾形容詞“ใหม่ (新)”。

12c) หอพักคนงานใหม่ = หอพักคนงานมีสภาพใหม่
 (職工宿舍是新的)
 = หอพักคนงานใหม่มาก
 (職工宿舍很新)

第五種構造：動詞詞組性修飾語所修飾的對象不明確。

13) 有著坦蕩襟懷的戰士的母親

a)	有著	坦蕩襟懷的	戰士的	母親
	┌—————偏(定)—————┐			┌—正(中)—┐
	┌—偏(定)—┐	┌—正(中)—┐		
	└——述——┘	└——賓——┘		

b) 有著 坦蕩襟懷 的 戰士 的 母親
 ┌——偏(定)——┐ ┌——正(中)——┐
 ┌——述——┐ ┌——賓——┐ ┌——偏(定)——┐ ┌——正(中)——┐

14) คุณแม่ของนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง

a) คุณแม่ ของ นักรบ ที่ มี จิตใจกว้างขวาง
 [母親] [的] [戰士] [的] [有著] [坦蕩襟懷]
 ┌中心語┐ ┌——修飾語——┐
 ┌中心語┐ ┌——修飾語——┐
 ┌——述——┐ ┌——賓——┐

b) คุณแม่ ของ นักรบ ที่ มี จิตใจกว้างขวาง
 [母親] [的] [戰士] [的] [有著] [坦蕩襟懷]
 ┌——中心語——┐ ┌——修飾語——┐
 ┌中心語┐ ┌修飾語┐ ┌——述——┐ ┌——賓——┐

如果動詞詞組“有著坦蕩襟懷”修飾名詞“戰士”(例 13a)，可以改換句式。如下：

13a) 有著坦蕩襟懷的戰士的母親
 = 這位母親的兒子是個有著坦蕩襟懷的戰士。

如果動詞詞組“有著坦蕩襟懷”修飾名詞“母親”(例 13b)，可以改換句子的結構。如下：

13b) 有著坦蕩襟懷的戰士的母親
 = 這是戰士的有著坦蕩襟懷的一位母親。
 = 這個戰士的母親是個有著坦蕩襟懷的人。

在泰語中也可以用改換句式的方法來消除歧義。例如：

14a) คุณแม่ของนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง
 = คุณแม่คนนี้มีลูกชายซึ่งเป็นนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง

14b) คุณแม่ของนักรบที่มีจิตใจกว้างขวาง
 = คุณแม่ผู้ซึ่งเป็นคนที่มีจิตใจกว้างขวางของนักรบคนนั้น

4.2. 層次相同、語法關係不同的歧義產生的因素及其消除

4.2.1. 偏正關係 / 述賓關係

這種歧義是因動詞和名詞之間的語法關係不明確而產生的歧義。可以理解為偏正關係，也可以理解為述賓關係（註：這種及物動詞是可以修飾、限制的動詞）（吳英才、李裕德，1997:46）。如例 15)

15) 李師傅對小華說：“這個車間到處是機器和輪子，小孩不能到裏邊去，轉動輪子有危險。

a)	轉動	輪子	b)	轉動	輪子
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└述┘	└賓┘

在泰語中，造成這種歧義是名詞性的及物動詞。動詞後面的名詞可以作修飾語或賓語，所以造成了歧義。如：

16) แกงอะไรหอมเขียวแม่

a)	แกง	อะไร	b)	แกง	อะไร
	└煮┘	└什麼┘		└煮┘	└什麼┘
	└中心語┘	└修飾語┘		└述┘	└賓┘

消除這種歧義的方法是要明確動詞和名詞之間的語法關係。在漢語中，如果在動詞和名詞之間加上助詞“的”，這樣就構成了偏正關係。（吳英才，李裕德，1997：41）例如：

15a) 轉動輪子 = 轉動的輪子

如果助詞“的”不在動詞的後面，無論後面的修飾語是否加上助詞“的”，其語法關係只能為動賓關係。例如：

15b) 轉動輪子 = 轉動機器輪子
轉動機器的輪子

在泰語中，可以把助詞“ของ（的）”放在動詞和名詞之間，使其語法關係為偏正關係。例如：

17a) ระเบิดโรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ
 = ระเบิดของโรงงานสรรพาวุธกองทัพเรือ

如果不能使用添加助詞的方法消除歧義，就需要根據上下文加上動詞或修飾語。例如：

在歧義句中的動詞前面加上適當的動詞，使其語法關係為偏正關係。比如加上動詞“ทำ（做）”。

16a) แกงอะไร = ทำแกงอะไร

在動詞前加上副詞如“กำลัง(...อยู่)（正在）”作動詞“แกง（煮）”的壯語，使“แกง（煮）”和“อะไร（什麼）”之間的語法關係為動賓關係。例如：

16b) แกงอะไร = กำลังแกงอะไรอยู่

4.2.2. 偏正關係 / 聯合關係

這種是因名詞和名詞之間的語法關係不明確而產生的歧義，可以理解為偏正關係，也可以理解為聯合關係。例如：

18) 學生家長

a)	學生	家長	b)	學生	家長
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└聯┘	└合┘

19) ผู้ปกครองนักเรียน

a)	ผู้ปกครอง	นักเรียน	b)	ผู้ปกครอง	นักเรียน
	[家長]	[學生]		[家長]	[學生]
	└中心語┘	└修飾語┘		└聯┘	└合┘

如果兩個名詞之間的語法關係是偏正關係（例 18a 和例 19a），在漢語中該在兩個詞的中間加上助詞“的”。（吳英才，李裕德，1997：30-36）在泰語中，該在兩個詞的中間加上助詞“ของ（的）”。

18a) 學生家長 = 學生的家長

19a) ผู้ปกครองนักเรียน = ผู้ปกครองของนักเรียน

如果兩個名詞之間的語法關係是聯合關係（例 18b 和例 19b），在漢語中該在兩個詞的中間加上連詞“和”¹⁸。在泰語中，該在兩個詞的中間加上連詞“และ（跟、和）”和“กับ（跟、和）”。

18b) 學生家長 = 學生和家長

19b) ผู้ปกครองนักเรียน = ผู้ปกครองและ / กับนักเรียน

4.2.3. 偏正關係：同位關係

這種歧義是因名詞（或代詞）和名詞之間的語法關係不明確而產生的，可以理解為偏正關係，也可以理解為同位關係。例如：

20) 我們老師

a)	我們	老師	b)	我們	老師
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└同┘	└位┘

21) คุณแม่ท่านอยู่บ้านรีเปล่า

a)	คุณแม่	ท่าน
	[媽媽]	[您]
	└中心語┘	└修飾語┘
b)	คุณแม่	ท่าน
	[媽媽]	[第三人稱代詞]
	└同┘	└位┘

¹⁸在漢語中還可以在兩個名詞的中間添加標點“、”（頓號），使其語法關係為“聯合關係”。例如 18b) 學生家長 = 學生、家長

例 21) 中，代詞“ท่าน（您）”可以修飾名詞“คุณแม่（媽媽）”（例 21a），也可以重複指代“คุณแม่（媽媽）”（例 21b），所以造成了歧義短語。

消除這種歧義的方法如下：（吳英才，李裕德，1997:38-39）

如果是偏正關係，在漢語中一般可以在名詞（或代詞）和名詞之間加上助詞“的”。在泰語中也可以加上助詞“ของ（的）”。例如：

20a) 我們老師 = 我們的老師

21a) คุณแม่ท่าน = คุณแม่ของท่าน

如果是同位關係，可以加上表示復指的修飾語，比如指示代詞等。例如：

20b) 我們老師 = 我們這些老師

= 我們作為老師

21b) คุณแม่ท่าน = คุณแม่ท่านนั้น(เป็นใคร)

4.2.4. 偏正關係 / 主謂關係

這種歧義是因兩個成分之間的語法關係不明確而產生的歧義，可以理解為偏正關係，也可以理解為主謂關係。如：

22) 經濟困難

a)	經濟	困難	b)	經濟	困難
	└偏(定)┘	└正(中)┘		└主┘	└謂┘

23) เศรษฐกิจฝืดเคืองเป็นปัญหาที่ทุกประเทศกำลังประสบอยู่ในขณะนี้

a)	เศรษฐกิจ	ฝืดเคือง	b)	เศรษฐกิจ	ฝืดเคือง
	└中心語┘	└修飾語┘		└主┘	└謂┘

如果是偏正關係（例 22a 和例 23a），在漢語中可以在兩個成分之間加上助詞“的”。在泰語中可以在兩個成分之間加上助詞“ที่（的）”。如：

22a) 經濟困難 = 經濟的困難

23a) เศรษฐกิจฝืดเคือง = เศรษฐกิจที่ฝืดเคือง

如果是主謂關係（例 22b 和例 23b），在漢語中可以在兩個成分之間加上適當的動詞，使後面的成分（名詞）成為句子的賓語。在泰語中，在兩個成分之間加上適當的動詞以後，還需要把後面成分的詞類變成名詞。

22b) 經濟困難= 經濟遇到困難
= 經濟有困難

23b) เศรษฐกิจฝืดเคือง = เศรษฐกิจประสบความฝืดเคือง
= เศรษฐกิจมีความฝืดเคือง

此外，在泰語中還可以加上狀語，使其語法關係為主謂關係。例如：

23b) เศรษฐกิจฝืดเคือง = เศรษฐกิจกำลังฝืดเคือง

4.2.5. 主謂關係 / 聯合關係

這種歧義是因兩個名詞詞組的語法關係不明確而產生的歧義。可以理解為主謂關係，也可以理解為聯合關係。例如：

24) 一張桌子四把椅子

a) 一張桌子 四把椅子
┌主┐ ┌謂┐

b) 一張桌子 四把椅子
┌聯┐ ┌合┐

25) โต๊ะหนึ่งตัวเก้าอี้สี่ตัว

a) โต๊ะ หนึ่งตัว เก้าอี้ สี่ตัว
[桌子][一張] [椅子][四把]
┌主┐ ┌謂┐

b) โต๊ะ หนึ่งตัว เก้าอี้ สี่ตัว
[桌子][一張] [椅子][四把]
┌聯┐ ┌合┐

如果是主謂關係（例 24a 和例 25a），在漢語中可以在兩個成分之間加上動詞“有”。在泰語中可以在兩個成分之間加上動詞“มี（有）”。

24a) 一張桌子四把椅子= 一張桌子有四把椅子

25a) โต๊ะหนึ่งตัว เก้าอี้สี่ตัว = โต๊ะหนึ่งตัวมีเก้าอี้สี่ตัว

如果是聯合關係（例 24b 和例 25b），在漢語中可以在兩個成分之間加上連詞“和”。在泰語中可以在兩個成分之間加上連詞“และ（跟、和）”或“กับ（跟、和）”。

24b) 一張桌子四把椅子 = 一張桌子和四把椅子

25b) โต๊ะหนึ่งตัว เก้าอี้สี่ตัว = โต๊ะหนึ่งตัว และ/กับเก้าอี้สี่ตัว

4.2.6. 主謂關係 / 同位關係

兩個時間詞之間的語法關係不明確，可以理解為主謂關係，也可以理解為同位關係。例如：

26) 明天中秋節

a) 明天 中秋節
[主] [謂]

b) 明天 中秋節
[同] [位]

27) พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์

a) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
[明天] [中秋節]
[主] [謂]

b) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
[明天] [中秋節]
[同] [位]

如果是主謂關係（例 26a 和例 27a），在漢語中可以在兩個時間詞之間加上動詞“是”。在泰語中可以在兩個時間詞之間加上動詞“คือ（是）”或“เป็น（是）”。例如：

26a) 明天中秋節 = 明天是中秋節

27a) พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์ = พรุ่งนี้คือ/เป็นวันไหว้พระจันทร์

如果是同位關係（例 26b 和例 27b），可以添加上下文，以免造成歧義，如下：

26b) 明天中秋節 = 明天中秋節還打工。

27b) พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์ = พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์ก็ยังทำงาน

另外一種構造：兩個句子成分之間的語法關係不明確。前面的成分是名詞或名詞詞組，後面的成分是數量詞修飾的名詞詞組。此構造可以理解為主謂關係，也可以理解為同位關係。

28) 李鬼李逵兩個人

a) 李鬼李逵 兩個人
┌——主——┐ ┌——謂——┐

b) 李鬼李逵 兩個人
┌——同——┐ ┌——位——┐

29) ลาดพร้าวและเกษตรสองแห่ง

a) ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่ง
┌——主——┐ ┌——謂——┐

b) ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่ง
┌——同——┐ ┌——位——┐

如果是主謂關係（例 28a 和例 29a），在漢語中可以在兩個成分之間加上“一共”。在泰語中可以在兩個成分之間加上“รวม（共）”或“รวมเป็น（一共）”。

28a) 李鬼李逵兩個人 = 李鬼李逵一共兩個人

29a) ลาดพร้าวและเกษตรสองแห่ง = ลาดพร้าวและเกษตรรวมเป็นสองแห่ง

如果是同位關係（例 28b 和例 29b），可以加上指示代詞。例如：

28b) 李鬼李逵兩個人 = 李鬼李逵這兩個人

29b) ลาดพร้าวและเกษตรสองแห่ง = ลาดพร้าวและเกษตร สองแห่งนี้

4.3. 層次不同，語法關係不同的歧義產生的因素及其消除

4.3.1. 偏正關係 / 聯合關係

漢語的結構為 NP1 和 NP2 的 NP3

條件： 1) NP1+NP2 必須成立 2) NP1 的 NP3 必須成立 3) NP1+NP3 必須成立

(鄒韶華 馬彪, 2007) 例如：

30) 哥哥和弟弟的朋友

a) 哥哥 和 弟弟 的 朋友
 ┌ 偏 (定) ─┐ ┌ 正 (中) ─┐
 └ 聯 ─┐ └ 合 ─┐

b) 哥哥 和 弟弟 的 朋友
 ┌ 聯 ─┐ ┌ 合 ─┐
 └ 偏 (定) ─┐ └ 正 (中) ─┐

泰語中類似的歧義例句如：

31) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย

a) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 [朋友] [的] [哥哥] [和] [弟弟]
 ┌ 中心語 ─┐ ┌ 修飾語 ─┐
 └ 聯 ─┐ └ 合 ─┐

b) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 [朋友] [的] [哥哥] [和] [弟弟]
 ┌ 聯 ─┐ ┌ 合 ─┐
 └ 中心語 ─┐ └ 修飾語 ─┐

如果是偏正關係所表達的意思（例 30a 和例 31a），漢語中可以在助詞“的”前面加上表示復指的詞。泰語中可以在助詞“ของ（的）”後面加上表示復指的詞。

30a) 哥哥和弟弟的朋友 = 哥哥和弟弟倆人的朋友

31a) เพื่อนของทั้งพี่ชายกับน้องชาย = เพื่อนของทั้งพี่ชายกับน้องชาย

或使用重複中心語的方法，例如：

30a) 哥哥和弟弟的朋友 = 哥哥的朋友和弟弟的朋友

31a) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย = เพื่อนของพี่ชายกับเพื่อนของน้องชาย

如果是聯合關係所表達的意思（例 30b 和例 31b），可以使用調整語序的方法。例如：

30b) 哥哥和弟弟的朋友 = 弟弟的朋友和哥哥

31b) เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย = น้องชายกับเพื่อนของพี่ชาย

如果結構為：修飾語 的 NP1 + NP2

條件：1)NP1+NP2 必須成立 2)修飾語 的 NP2 必須成立 3)修飾語 的 NP1 必須成立，例如：

32)舊的雜誌和書籍

a) 舊的 雜誌 和 書籍
 └偏(定)┐ └正(中)┐
 └聯┐ └合┐

b) 舊的 雜誌 和 書籍
 └ 聯 ┐ └合┐
 └偏(定)┐ └正(中)┐

泰語中類似的歧義例句如：

33) หนังสือและนิตยสารเก่า

a) หนังสือ และ นิตยสาร เก่า
 [書籍] [和] [雜誌] [舊]
 └ 中心語 ┐ └修飾語┐
 └聯┐ └合┐

b) หนังสือ และ นิตยสาร เก่า
 [書籍] [和] [雜誌] [舊]
 └聯┐ └ 合 ┐
 └中心語┐ └修飾語┐

如果是偏正關係所表達的意思（例 32a 和例 33a），可以重複添加修飾語。

例如：

32a) 舊的雜誌和書籍 = 舊的雜誌和舊的書籍

33a) หนังสือและนิตยสารเก่า = หนังสือเก่าและนิตยสารเก่า

如果是聯合關係所表達的意思（例 32b 和例 33b），可以使用改換語序的方法。例如：

32b) 舊的雜誌和書籍 = 書籍和舊的雜誌

33b) หนังสือและนิตยสารเก่า = นิตยสารเก่าและหนังสือ

4.3.2. 單賓 / 雙賓

結構為 VP + N1 + N2

這種歧義是因動詞的賓語不明確而產生的歧義。VP 是雙賓動詞，動詞後面的兩個名詞之間可以理解為偏正關係，這樣就產生了歧義。例如：

34) 送中國猩猩

<p>a) 送 中國 猩猩</p> <p style="margin-left: 2em;">┌述┐ ┌—————賓————┐</p> <p style="margin-left: 4em;">└偏(定)┘ └正(中)┘</p>	<p>b) 送 中國 猩猩</p> <p style="margin-left: 2em;">┌述┐ ┌間接賓語┐ ┌直接賓語┐</p>
--	--

35) ให้ลิงชิมแปนซีเงิน

<p>a) ให้ ลิงชิมแปนซี เงิน</p> <p style="margin-left: 2em;">[送] [猩猩] [中國]</p> <p style="margin-left: 2em;">┌述┐ ┌—————賓————┐</p> <p style="margin-left: 4em;">└中心語┘ └修飾語┘</p>	<p>b) ให้ ลิงชิมแปนซี เงิน</p> <p style="margin-left: 2em;">[送] [猩猩] [中國]</p> <p style="margin-left: 2em;">┌述┐ ┌直接賓語┐ ┌間接賓語┐</p>
---	---

如果動詞後面的兩個名詞之間的語法關係是偏正關係（例 34a 和例 35a），漢語中可以在兩個名詞之間加上助詞“的”。泰語中可以在兩個名詞之間加上助詞“ของ（的）”。如：

34a) 送中國猩猩 = 送中國的猩猩

35a) ให้ลิงชิมแปนซีจีน = ให้ลิงชิมแปนซีของจีน

如果動詞後面的兩個名詞都是動詞的賓語（雙賓），可變換成與事實語後置的結構或把字句（沈陽，2009：148）。例如：

34b) 送中國猩猩 = 送一只猩猩給中國
= 把猩猩送給中國

泰語中可以在兩個賓語之間加上介詞“แก่（給）”。

35b) ให้ลิงชิมแปนซีจีน = ให้ลิงชิมแปนซีแก่จีน

4.3.3. 述賓關係 / 聯合關係

結構為 V 1+ N1 + V2 + N2

36) 他支持孫中山反對袁世凱。

a) 支持 孫中山 反對袁世凱
┌述┐ ┌——賓——┐
└主┘ └謂——┘

b) 支持 孫中山 反對 袁世凱
┌——聯——┐ ┌——合——┐
┌述┘ ┌賓┘ ┌述┘ ┌賓┘

37) ประชาชนต่างสนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

- a) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้าน รัฐบาล
 [支持] [執政黨] [反對][在野黨]
 ┌─述─┐ ┌───────────賓───────────┐
 └──主──┘ └──謂──┘
- b) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้าน รัฐบาล
 [支持] [執政黨] [反對][在野黨]
 ┌───────────聯合───────────┐ ┌──合──┐
 ┌─述─┐ ┌──賓──┐ ┌─述─┐ ┌──賓──┐

從以上的例句可見，這種歧義的句子結構有兩部分的動詞詞組，由“動詞 + 名詞”組成。當句中的謂語部分不明確，就造成了歧義句。如果只有前部分的動詞當謂語，動詞後面的名詞會成為後部分的動詞詞組的主語。這使前部分的賓語結構是“主謂關係”（例 36a 和例 37a）。但如果兩個動詞都是句子的謂語，前部分動詞後面的名詞會當做其實語，而後部分動詞後面的名詞也當做其實語。兩部分的動詞詞組會有聯合關係（例 36b 和例 37b）。

如果是動賓關係所表達的意思，可以改換句式。例如：

36a) 支持孫中山反對袁世凱
 = 他支持的是孫中山反對袁世凱

37a) สนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล
 = สิ่งที่ประชาชนสนับสนุนคือพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

如果是聯合關係所表達的意思，漢語中可以在兩個動詞詞組之間加上連詞“並”或加上標點符號“、”（頓號）。泰語中可以在兩個動詞詞組之間加上連詞“และ（並）”。例如：

36b) 支持孫中山反對袁世凱 = 支持孫中山並反對袁世凱
 = 支持孫中山、反對袁世凱

37b) สนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล
 = สนับสนุนพรรคฝ่ายค้านและต่อต้านรัฐบาล

4.3.4. 聯合關係 / 兼語

結構為 N1 + V1 + N2 + VP1 + 連詞 + VP2

N1 是句子的主語。V1 是表示命令或請求的動詞（如 請、叫、讓），這使 N2 做 V1 的賓語，同時 N2 還做 VP1 的主語。這個結構之所以有歧義是因為連詞後面的 VP2 的主語不明確，可以是 N1，也可以是 N2。如果 N1 是 VP2 的主語，句子的語法關係就是聯合關係；如果 N2 是 VP2 的主語，句子的語法關係就是兼語。例如：

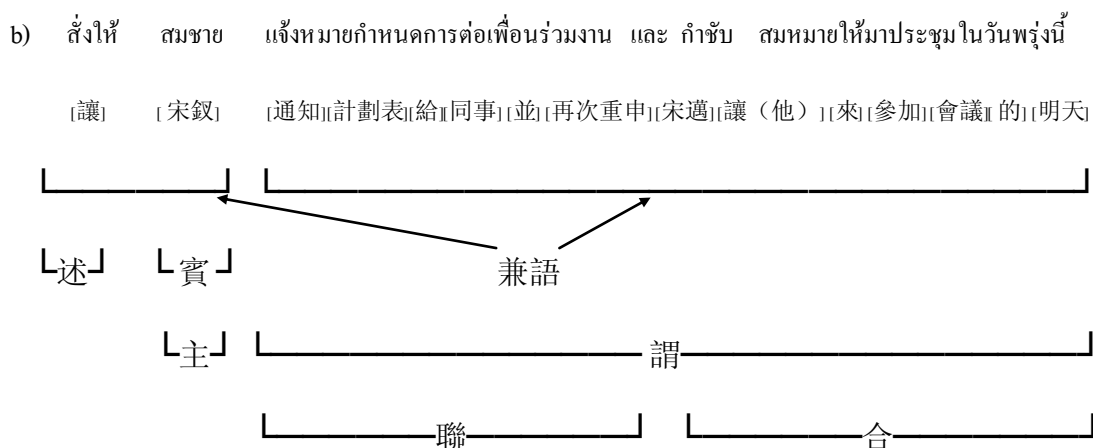
38) 書記讓科長趙金負責後勤工作並向大會宣佈了規章制度。

a) 讓 科長趙金 負責 後勤工作 並 向大會宣 佈了 規章制度
 ┌─────────── 聯 ───────────┐ ┌─────────── 合 ───────────┐
 ┌── 兼 ───┐ ┌── 語 ───┐ ┌── 偏(狀) ───┐ ┌── 正 ───┐
 └述┘ └賓┘
 ┌── 主 ───┐ ┌── 謂 ───┐

b) 讓 科長趙金 負責 後勤 工作 並 向大會宣佈了規章制度
 ┌── 兼 ───┐ ┌─────────── 語 ───────────┐
 └述┘ └賓┘
 ┌── 主 ───┐ ┌─────────── 謂 ───────────┐
 ┌─────────── 聯 ───────────┐ ┌─────────── 合 ───────────┐

39) หัวหน้าสั่งให้สมาชิกแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับสมาชิกให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้

a) สั่งให้ สมาชิก แจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงาน และ กำชับ สมาชิก ให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้
 [讓] [宋釵] [通知][計劃表][給][同事][並][再次重申][宋邁][讓(他)][來][參加][會議][的][明天]
 ┌─────────── 聯 ───────────┐ ┌─────────── 合 ───────────┐
 └述┘ └賓┘ └述┘ └賓┘
 ┌── 主 ───┐ ┌─────────── 謂 ───────────┐ ┌── 主 ───┐ ┌─────────── 謂 ───────────┐

如果是聯合關係所表達的意思，可以改換語序，把 VP2 放在 N1 的後面、把 V1 + N2 + VP1 放在連詞的後面。例如：

38a) 讓科長趙金負責後勤工作並向大會宣佈了規章制度
 = 書記向大會宣佈了規章制度並讓科長趙金負責後勤工作

39a) สั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับ
 สมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้
 = หัวหน้ากำชับสมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้และสั่งให้สมชาย
 แจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงาน

如果是兼語句所表達的意思，可以把 V1 + N2（變為代詞）放在 VP2 的前面。例如：

38b) 讓科長趙金負責後勤工作並向大會宣佈了規章制度
 = 書記讓科長趙金負責後勤工作並讓他向大會宣佈了規章制度

39b)สั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและกำชับสมหมาย
 ให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้
 = หัวหน้าสั่งให้สมชายแจ้งหมายกำหนดการต่อเพื่อนร่วมงานและสั่งให้
 เขากำชับสมหมายให้มาประชุมในวันพรุ่งนี้

4.4. 深層語法歧義產生的因素及其消除

4.4.1. 領有 / 修飾或性質

這種歧義是由於定語和中心語之間的語義關係不明確而產生的，可以表達領有關係或修飾/性質關係。如：

40) 在那樣的鬥爭激烈、殘酷的年代裏，他家養著個革命者的兒子，真令人欽佩。

a) 兒子是革命者的（領有）

b) 兒子是革命者（修飾或性質）

41) ใครๆก็ว่าเขาว่าเป็นลูกอันธพาล

（誰都說他是流氓的兒子。）

a) 流氓有個兒子（領有）

b) 流氓兒子（修飾或性質）

如果是表示領有的語義關係，在漢語中，可以在中心語的前面加上中心語的詳細內容。（吳英才，李裕德，1997：55-57）例如：

40a) 革命者的兒子 = 革命者的五歲的兒子

如果是表示修飾或性質的語義關係，在漢語中，可以省略助詞“的”，或添加詳細的內容。例如：

40b) 革命者的兒子 = 革命者兒子
= 有革命精神的兒子

在泰語中，如果是表示領有的語義關係，可以在名詞之間加上表示領有關係的助詞“ของ的”。如：

41a) ลูกอันธพาล = ลูกของอันธพาล

如果是表示修飾或性質的語義關係，在泰語中，可以在中心語的後面加上詳細的內容。例如：

41b) ลูกอันธพาล = ลูกที่มีนิสัยอันธพาล
(具有流氓性格的兒子)

4.4.2. 領屬 / 同位

這種歧義是由於名詞性修飾語和中心語之間的語義關係不明確而產生的，可以是領有關係或同位關係。例如：

- 42) 老張的問題
ปัญหาเหล่าจาง
- a) 老張要問的問題。(領屬)
- b) 老張是個問題。(同位)

如果是領有關係，可以加上適當的詞語。如：

42a) 老張的問題= 老張要問的問題
= 老張所碰到的問題

如果是同位關係，漢語中可以加上“跟…有關”。例如：

42b) 老張的問題= 跟老張有關的問題

在泰語中，如果是領有關係，可以添加上下文。例如：

a) ปัญหาเหล่าจาง = คุณตอบปัญหาเหล่าจางได้ไหม
(你能回答老張的問題嗎?)

如果是同位關係，可以添加上下文。例如：

b) ปัญหาเหล่าจาง = “ปัญหาเกี่ยวกับเหล่าจาง” ฉันยังแก้ไม่ตก
(跟老張有關的問題 我還解不開)

4.4.3. 領屬 / 對象

這種歧義是由於定語和中心語之間的語義關係不明確而產生的。名詞性修飾語可以是名詞性中心語的持有者，也可以是中心語中的動詞的對象。例如：

43) 美國研究所

สถาบันวิจัยอเมริกา

a) 屬於美國的研究所（領屬）

b) 研究美國問題的研究所（可能是國外的研究所）（對象）

如果是表示領屬的語義關係，可以加上助詞或表示領屬的修飾語。例如：

43a) 美國研究所 = 屬於美國的研究所a) สถาบันวิจัยอเมริกา = สถาบันวิจัยที่เป็นของอเมริกา

如果是表示對象的語義關係，為了指名詞性修飾語和中心語中的動詞的語義關係（名詞是動作的對象），可以在名詞修飾語的前面加上動詞修飾語。例如：

43b) 美國研究所 = 研究美國問題的研究所b) สถาบันวิจัยอเมริกา = สถาบันวิจัยที่วิจัยปัญหาเกี่ยวกับอเมริกา

4.4.4. 領屬 / 創造 / 關涉

這種歧義是由於定語和中心語之間的語義關係不明確而產生的，可以表達領屬、創造或關涉關係。例如：

44) 魯迅的書

หนังสือของหลู่ซุน

a) 魯迅收藏的書（領屬）

b) 魯迅寫的書（創造）

c) （內容）關於魯迅的書（關涉）

如果是領屬關係，可以加上表示領屬的修飾語。（吳英才，李裕德，1997：51-52）例如：

44a) 魯迅的書 = 魯迅收藏的書

a) หนังสือของหลู่ชวี่น = หนังสือที่หลู่ชวี่นเป็นเจ้าของ

如果是創造關係，可以加上表示名詞是動作施事的修飾語。例如：

44b) 魯迅的書 = 魯迅寫的書

b) หนังสือของหลู่ชวี่น = หนังสือที่หลู่ชวี่นเขียน

如果是關涉關係，可以加上表示名詞是動作關涉的修飾語。例如：

44c) 魯迅的書 = 寫關於魯迅的書

c) หนังสือของหลู่ชวี่น = หนังสือที่เขียนเกี่ยวกับหลู่ชวี่น

4.4.5. 施事 / 受事

這種歧義是由於名詞性中心語是施事還是受事不明確而產生的。例如：

45) 追趕的孩子是他的兒子。

เด็กที่ตามเป็นลูกชายของเขา

a) 孩子是追趕的人。（施事）

b) 孩子是被追趕的。（受事）

如果名詞性中心語是動作的施事，為了明確語義關係，可以在動詞性修飾語的後面加上賓語。例如：

45a) 追趕的孩子是他的兒子。 = 追趕他的孩子是他的兒子。

a) เด็กที่ตามเป็นลูกชายของเขา = เด็กที่ตามเขาคือลูกชายของเขา

如果名詞性中心語是動作的受事，為了明確語義關係，可以在動詞性修飾語的前面加上主語。例如：

45b) 追趕的孩子是他的兒子。 = 他追趕的孩子是他的兒子。

b) เด็กที่ตามเป็นลูกชายของเขา = เด็กที่เขาตามคือลูกชายของเขา

46) 雞不吃了

ไก่ไม่กินแล้ว

a) 雞不吃（食物）了

b) （人）不吃雞了

如果句子的主語是施事可以在動詞的後面加上賓語。例如：

46a) 雞不吃了 = 雞不吃食了

a) ไก่ไม่กินแล้ว = ไก่ไม่กินอาหารแล้ว

如果句子的主語是受事可以用改換語序的方法，把主語放在動詞的後面作為賓語。例如：

46b) 雞不吃了 = 不吃雞了

b) ไก่ไม่กินแล้ว = ไม่กินไก่แล้ว

4.4.6. 受事 / 與事

這種歧義是由於介詞和介詞的賓語之間的語義關係不明確而產生的，介詞的賓語可以是受事，也可以是與事。例如：

47) 小趙給老張寄了封信。

เดี๋ยวจ้าวส่งจดหมายให้เหล่าจาง

a) 小趙把信寄給老張。（受事）

b) 小趙替老張寄了封信。（與事）

如果介詞的賓語是受事，可以把句式變為把字句。例如：

47a) 小趙給老張寄了封信。 = 小趙把信寄給了老張。

如果介詞的賓語是與事，可以把介詞“給”變為“替”。例如：

47b) 小趙給老張寄了封信。 = 小趙替老張寄了封信。

在泰語中，如果介詞的賓語是受事，可以把“ให้（給）”變為“ถึง（到）”。例如：

a) เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายให้เหล่าจาง = เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายถึงเหล่าจาง

如果介詞的賓語是與事，可以把“ให้（給）”變為“แทน（替）”。例如：

b) เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายให้เหล่าจาง = เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายแทนเหล่าจาง

4.4.7. 對象 / 工具

這種歧義是由於動詞性修飾語和名詞性中心語之間的語義關係不明確造成的，名詞中心語可以是動詞修飾語的對象，也可以是動作所用的工具。例如：

48) 打痛的手是左手。

มือที่ตีจนเจ็บคือมือข้างซ้าย

a) 左手被打痛。（對象）

b) 用左手打東西，打得手都痛了。（工具）

如果名詞性中心語是動詞性修飾語的對象，在漢語中可以加上“被”，而在泰語中可以在動詞性修飾語加上“ถูก（被）”或改換句式。例如：

48a) 打痛的手是左手。 = 被打痛的手是左手。

= 左手被打痛了。

a) มือที่ตีจนเจ็บคือมือข้างซ้าย = มือที่ถูกตีจนเจ็บคือมือข้างซ้าย

= มือซ้ายถูกตีจนเจ็บ

如果名詞性中心語是動作所用的工具，可以改換句式。例如：

48b) 打痛的手是左手。 = 用左手打，打得左手都痛了。

b) มือที่ตีจนเจ็บคือมือข้างซ้าย = ใช้มือซ้ายตีจนเจ็บ

49) 你拿萬用錶（來/去）檢查一下。

คุณหยิบมัลติมิเตอร์ไป/มาตรวจเช็คที่

a) 檢查一下萬用錶。（萬用錶被檢查）（對象）

b) 用萬用錶（來/去）檢查電流。（工具）

如果第一個動詞的名詞性賓語是第二個動詞的對象，可以改換句式，把名詞放在第二個動詞的後面。例如：

49a) 你拿萬用錶（來/去）檢查一下。

= 你檢查一下萬用錶。

如果第一個動詞的名詞性賓語是第二個動詞的工具，可以在第二個動詞的後面加上賓語。例如：

49b) 你拿萬用錶（來/去）檢查一下。

= 你拿萬用錶去/來檢查一下儀器。

在泰語中，如果第一個動詞的名詞性賓語是第二個動詞的對象，可以改換句式，把名詞放在第二個動詞的後面。例如：

a) คุณหยิบมัลติมิเตอร์ไป/มาตรวจเช็คที่ = เธอไปตรวจเช็คมัลติมิเตอร์ที่

如果第一個動詞的名詞性賓語是第二個動詞的工具，可以在第二個動詞的後面加上賓語。例如：

b) คุณหยิบมัลติมิเตอร์ไป/มาตรวจเช็คที่

= เธอเอามัลติมิเตอร์ไป/มาเช็คเครื่องมือที่

4.4.8. 結果 / 工具

這種歧義是由於動詞和賓語之間的語義關係不明確而產生的，賓語可以是動作產生的結果，也可以是動作行為所用的工具。例如：

50) 燒木炭

เผาถ่าน

a) 燒出木炭 (結果)

b) 用木炭燒 (工具)

如果名詞性賓語是動作產生的結果，可以在動詞的後面加上結果補語。例如：

50a) 燒木炭 = 燒出木炭a) เผาถ่าน = เผากลายเป็นถ่านไม้

如果名詞性賓語是動作行爲所用的工具，可以改換句式。例如：

50b) 燒木炭 = 用木炭燒b) เผาถ่าน = ใช้ถ่านไม้เผา

4.4.9. 程度 / 結果

這種歧義是由於動詞和動詞後面部分之間的語義關係不明確而產生的，動詞的後面部分可以表示動作的某種程度，也可以表示動作產生的結果。例如：

51) 嚇死了

a) 嚇極了。(程度)

b) 因驚嚇而死。(結果)

52) ถ้าไม่รีบเอาอาหารไปให้เขา เขาต้องหิวตายแน่

不馬上給他吃的，他一定餓死了。

a) 餓極了(程度)

b) 因飢餓而死(結果)

如果動詞的後部分表示動作的程度，可以使用其它表示動作程度的詞語。例如：

51a) 嚇死了 = 嚇壞了
= 嚇極了

52a) หิวตาย = หิวแย่ (餓壞了)
= หิวมาก (餓極了)

如果動詞的後部分表示動作產生的結果，可以改換句式。例如：

51b) 嚇死了 = 因驚嚇而死

52b) หิวตาย = ตายเพราะขาดอาหาร
(因飢餓而死)

4.1.10. 方式 / 內容

這種歧義是由於疑問代詞所表達的語義關係不明確而產生的，可以表示動作的方式或動作的內容。例如：

53) 他怎麼表態？

เขาแสดงทัศนะอย่างไร

a) 他通過什麼方式表態？（方式）

b) 他表態的內容是什麼？（內容）

如果疑問代詞表示動作的方式，可以改換疑問代詞。例如：

53a) 他怎麼表態？ = 他通過什麼方式來表態？

a) เขาแสดงทัศนะอย่างไร = แสดงทัศนะด้วยวิธีการอย่างไร

如果疑問代詞表示動作的內容，可以改換疑問代詞。例如：

53b) 他怎麼表態？ = 他表態的內容是什麼？

b) เขาแสดงทัศนะอย่างไร = แสดงทัศนะว่าอะไร

4.4.11. 語義指向不同

這種歧義是由於修飾語（包括副詞性修飾語、名詞性修飾語）或補語的管轄範圍不明確而產生的。例如：

A. 副詞 例如：

– 程度

54) 小張更怕小李。

เสียวจากกลัวเสียวห้มากกว่า

a) 指向“小張”，意思是“別人怕小李，但小張更怕小李。

b) 指向“小李”，意思是“小張怕別人，但小張更怕小李。

如果副詞“更”指向“小張”和“เสียวจาก（小張）”，可以補充上下文。

例如：

54a) 小張更怕小李。 = 我怕小李，小張更怕小李。

a) เสียวจากกลัวเสียวห้มากกว่า

= ฉันกลัวเสียวห้ เสียวจากกลัวเสียวห้มากกว่า

如果副詞“更”指向“小李”和“เสียวห้（小李）”，可以補充句子的上下文。例如：

54b) 小張更怕小李。 = 小張怕我，更怕小李。

b) เสียวจากกลัวเสียวห้มากกว่า

= เสียวจากกลัวฉัน แต่กลัวเสียวห้ยิ่งกว่า

B. 介詞 例如：

55) 他在桌子上寫字。

เขาเขียน ตัวอักษรบนโต๊ะ

- a) 指向“他”，意思是“他在桌子上寫字。”（他在桌子上，漢字不在桌子上）
 b) 指向“子”，意思是“他把字寫在桌子上。”（字在桌子上，他不在桌子上）

如果介詞短語指向“他”和“เขา（他）”，可以補充上下文。（吳英才，李裕德，1997：115）例如：

55a) 他在桌子上寫字。 = 他寫字時，他在桌子上。

a) เขาเขียนตัวอักษรบนโต๊ะ = ตอนที่เขาเขียนตัวอักษร เขาอยู่บนโต๊ะ

如果介詞短語指向“字”和“ตัวอักษร（字）”，可以改換句式，把句子變為把字句。例如：

55b) 他在桌子上寫字。 = 他把字寫在桌子上。

在泰語中，為了指“ตัวอักษร（字）”的位置，可以在“บนโต๊ะ（桌子上）”前加上“ลง（下）”。

b) เขาเขียนตัวอักษรบนโต๊ะ = เขาเขียนตัวอักษรลงบนโต๊ะ

C. 名詞

- 處所 例如：

56) 在上海，我說過這種東西很容易買到。

ฉันเคยบอกแล้วว่าของแบบนี้หาซื้อได้ง่ายที่เชียงใหม่

a) 指向“說”，意思是“在上海說”。

b) 指向“很容易買到”，意思是“在上海很容易買到”。

在漢語中，如果處所詞“在上海”指向動詞“說過”，可以把“在上海”放在“說過”的前面。例如：

- 56a) 在上海，我說過這種東西很容易買到。
= 我在上海說過這種東西很容易買到。

在泰語中，如果處所詞“ที่เซี่ยงไฮ้（在上海）”指向動詞“เคยบอก（說過）”，可以把“ที่เซี่ยงไฮ้（在上海）”放在“เคยบอก（說過）”的後面。例如：

- a) ฉันเคยบอกแล้วว่าของแบบนี้หาซื้อได้ง่ายที่เซี่ยงไฮ้
= ฉันเคยบอกที่เซี่ยงไฮ้ว่าของแบบนี้หาซื้อได้ง่าย

如果“在上海”指向“很容易買到”，可以把“在上海”放在“說過”的後面或“很容易買到”的前面。例如：

- 56b) 在上海，我說過這種東西很容易買到。
=我說過在上海這種東西很容易買到。
=我說過這種東西在上海很容易買到。

如果處所詞“ที่เซี่ยงไฮ้（在上海）”指向“หาซื้อได้ง่าย（很容易買到）”，可以把“ที่เซี่ยงไฮ้（在上海）”放在“ของ（東西）”的前面，“ว่า（說）”的後面。例如：

- b) ฉันเคยบอกแล้วว่าของแบบนี้หาซื้อได้ง่ายที่เซี่ยงไฮ้
= ฉันเคยบอกแล้วว่าที่เซี่ยงไฮ้ของแบบนี้หาซื้อได้ง่าย

D. 補語 例如：

57) 他打兒子打得手也腫了

เขาตีลูกชายตีจนมือบวม

- a) 指向“他”，意思是“他的手腫了。”
b) 指向“兒子”，意思是“兒子的手腫了。”

在漢語中如果補語“手也腫了”是指“他”，可以把“他的”放在“手”的前面。在泰語中如果“มือบวม（手腫）”是指“เขา（他）”，可以把“ของเขา（他的）”放在“มือ（手）”的後面。例如：

- 57a) 他打兒子打得手也腫了 = 他打兒子打得他的手也腫了。

a) เขาตีลูกชายตีจนมือบวม = เขาตีลูกชายจนมือของเขาบวม

在漢語中如果補語“手也腫了”是指“兒子”，可以把“兒子的”放在“手”的前面。在泰語中如果“มือบวม（手腫）”是指“ลูกชาย（兒子）”，可以把“ของลูกชาย（兒子的）”放在“มือ（手）”的後面。例如：

57b) 他打兒子打得手也腫了

= 他打兒子打得兒子的手也腫了。

b) เขาตีลูกชายตีจนมือบวม = เขาตีลูกชายตีจนมือของลูกชายบวม

第五章

結論與建議

5.1. 漢泰語法歧義的比較

從句子的層次切分和語法關係分析，漢泰的語法歧義分為四種：

- 1) 層次不同、語法關係相同
- 2) 層次相同、語法關係不同
- 3) 層次不同、語法關係也不同
- 4) 層次相同、語法關係相同，語義關係不同

前三種屬於表層語法歧義，而第四種屬於深層語法歧義（或稱為語義結構歧義）。

從漢泰語法歧義的比較研究分析，漢泰語中的語法歧義有以下的幾種情況：

5.1.1. 漢語中的有些語法歧義構造在語法關係、語序和表達的意思上跟泰語中的完全相同。例如：

- 主謂關係

我們五個一組

<p>a) 我們 五個 一組</p> <p style="margin-left: 2em;">┌主┐ ┌謂┐</p> <p style="margin-left: 4em;">┌主┐ ┌謂┐</p>	<p>b) 我們 五個 一組</p> <p style="margin-left: 2em;">┌主┐ ┌謂┐ ← 第一層</p> <p style="margin-left: 4em;">┌同┐ ┌位┐</p>
“我們分成小組，一組有五個人”	“我們這一組有五個人”

พวกเรากลุ่มหนึ่งห้าคน

<p>a) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้าคน</p> <p style="margin-left: 2em;">[我們] [一][組] [五][個]</p> <p style="margin-left: 2em;">┌主┐ ┌謂┐</p> <p style="margin-left: 4em;">┌主┐ ┌謂┐</p>	<p style="margin-left: 2em;">← 第一層</p>
“我們分成小組，一組有五個人”	

2๗) พวกเรา กลุ่มหนึ่ง ห้า คน
 ┌───主───┐ ┌───謂───┐ ← 第一層
 ┌─同─┐ ┌─位─┐ ┌─數─┐ ┌─量─┐

“我們這一組有五個人”

- 主謂關係 / 同位關係

明天中秋節

a) 明天 中秋節
 ┌主┐ ┌謂┐
 “明天是中秋節”

b) 明天 中秋節
 ┌同┐ ┌位┐
 “明天”是指“中秋節”

พรุ่งนี้วันไหว้พระจันทร์

a) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
 ┌明天┐ ┌中秋節┐
 ┌主┐ ┌謂┐
 “明天是中秋節”

b) พรุ่งนี้ วันไหว้พระจันทร์
 ┌明天┐ ┌中秋節┐
 ┌同┐ ┌位┐
 “明天”是指“中秋節”

- 述賓關係 / 聯合關係

他支持孫中山反對袁世凱。

a) 支持 孫中山 反對袁世凱
 ┌述┐ ┌───賓───┐
 ┌主┐ ┌謂┐
 “他支持的是孫中山反對袁世凱”

b) 支持 孫中山 反對 袁世凱
 ┌───聯───┐ ┌───合───┐
 ┌述┐ ┌賓┐ ┌述┐ ┌賓┐
 “他支持孫中山並反對袁世凱”

ประชาชนต่างสนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

- a) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้าน รัฐบาล
 [支持] [在野黨] [反對][執政黨]
 ┌述┐ ┌─────────── 賓 ───────────┐
 ┌主┐ ┌─────────── 謂 ───────────┐
 “人民支持的是在野黨反對執政黨”

- b) สนับสนุน พรรคฝ่ายค้าน ต่อต้าน รัฐบาล
 [支持] [在野黨] [反對][執政黨]
 ┌─────────── 聯 ───────────┐ ┌合 ───────────┐
 ┌述┐ ┌賓┐ ┌述┐ ┌賓┐
 “支持在野黨，同時也反對執政黨”

- 語義指向不同

她不看 戲。

เขาไม่ดู ละคร

a) 否定“看”，意思是，“他不看戲，他做別的事”。

b) 否定“戲”意思是，“他看的是電影或別的東西，不是戲劇”。

5.1.2. 漢語中的有些語法歧義構造在語法關係和表達的意思上跟泰語中的相同，但修飾語的位置不同。例如：

- 偏正關係

部分被侵佔的國家

- a) 部分 被侵佔的 國家
 ┌─────────── 偏(定) ───────────┐ ┌正(中)┐ ← 第一層
 ┌偏(狀)┐ ┌正(中)┐
 “該國的部分地區被侵佔，不是整個國家”

- b) 部分 被侵佔的 國家
 ┌偏(定)┐ ┌─────────── 正(中) ───────────┐ ← 第一層
 ┌偏(定)┐ ┌正(中)┐
 “在所有被侵佔的國家中，只提到部分國家”

ประเทศที่ถูกรุกรานบางส่วน

- a) ประเทศ ที่ ถูก รุกราน บางส่วน
 [國家] [的] [被] [侵佔] [部分]
 ↳中心語 ↳ 修飾語 ↳ ← 第一層
 ↳動詞中心語 ↳ 修飾語
 “該國的部分地區被侵占，不是整個國家”

- b) ประเทศ ที่ ถูก รุกราน บางส่วน
 [國家] [的] [被] [侵佔] [部分]
 ↳中心語 ↳ 修飾語 ↳ ← 第一層
 ↳中心語 ↳ 修飾語
 “在所有被侵占的國家中，只提到部分國家”

- 偏正關係

中東石油價格

- a) 中東 石油 價格
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳

“中東石油的價格”

- b) 中東 石油 價格
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳
 ↳偏(定) ↳ 正(中) ↳
 “中東的石油價格”

ราคาน้ำมันตะวันออกกลาง

- a) ราคา น้ำมัน ตะวันออกกลาง
 [價格] [石油] [中東]
 ↳中心語 ↳ 修飾語 ↳
 ↳中心語 ↳ 修飾語 ↳

“中東石油的價格”

- b) คุณแม่ ท่าน
 [媽媽] [第三人稱代詞]
 ↳同 ↳位
 “ท่าน” 和 “คุณแม่ (媽媽)” 是同一個人。

- 偏正關係 / 聯合關係

哥哥和弟弟的朋友

- a) 哥哥 和 弟弟的 朋友
 ↳偏(定) ↳正(中)
 ↳聯 ↳合
 “哥哥的朋友和弟弟的朋友”
- b) 哥哥 和 弟弟的 朋友
 ↳聯 ↳合
 ↳偏(定) ↳正(中)
 “弟弟的朋友和哥哥”

เพื่อนของพี่ชายกับน้องชาย

- a) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 [朋友] [的] [哥哥] [和] [弟弟]
 ↳中心語 ↳修飾語 ↳合
 ↳聯 ↳合
 “哥哥的朋友和弟弟的朋友”
- b) เพื่อน ของ พี่ชาย กับ น้องชาย
 [朋友] [的] [哥哥] [和] [弟弟]
 ↳聯 ↳合
 ↳中心語 ↳修飾語
 “哥哥的朋友 (不是弟弟的朋友) 和弟弟”

- 單賓 / 雙賓

送中國猩猩

- a) 送 中國 猩猩
 ↳述 ↳賓 ↳偏(定) ↳正(中)
 “送中國的猩猩”
- b) 送 中國 猩猩
 ↳述 ↳間接賓語 ↳直接賓語
 “把猩猩送給中國”

ให้ลิงชิมแปนซีจีน

- a) ให้ ลิงชิมแปนซี จีน
 [送] [猩猩] [中國]
 ↳述 ↳賓 ↳中心語 ↳修飾語
 “送中國的星星”
- b) ให้ ลิงชิมแปนซี จีน
 [送] [猩猩] [中國]
 ↳述 ↳直接賓語 ↳間接賓語
 “把猩猩送給中國”

- 領屬 / 對象

美國研究所

สถาบันวิจัยอเมริกา

a) 屬於美國的研究所 (領屬)

b) 研究美國問題的研究所 (可能是國外的研究所) (對象)

- 受事 / 與事

小趙給老張寄了封信。

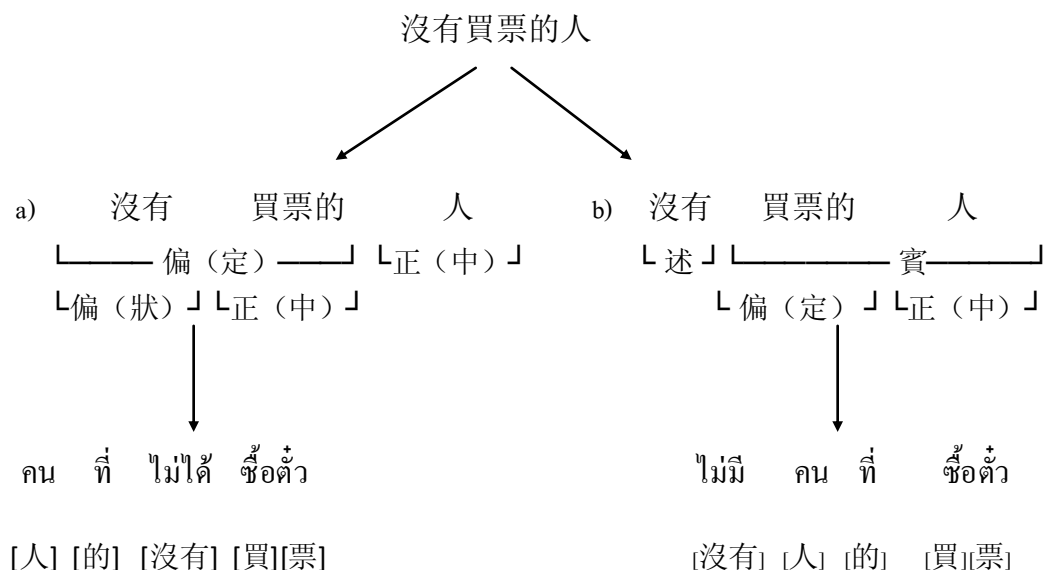
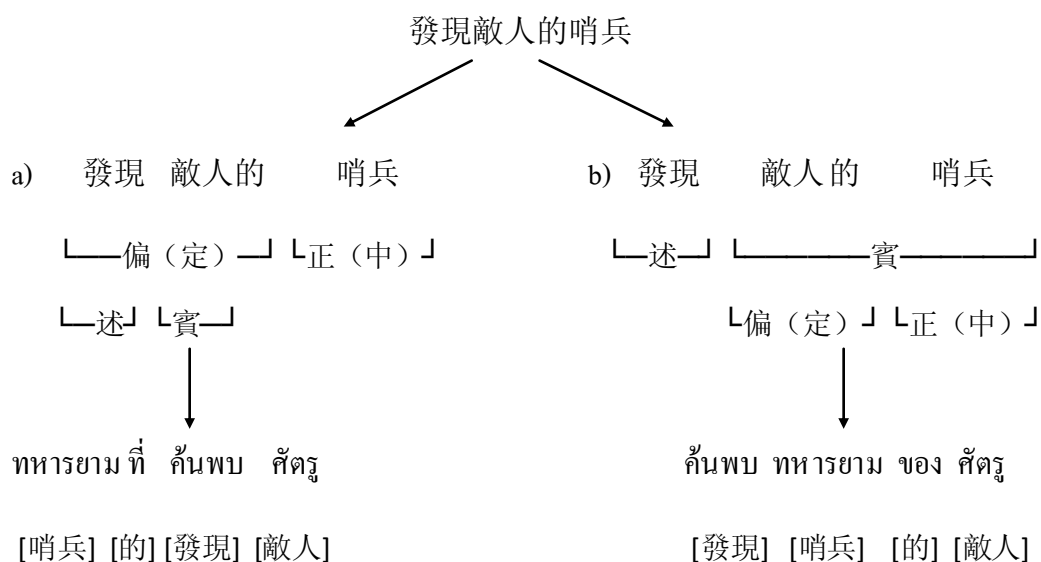
เสี่ยวจ้าวส่งจดหมายให้เหล่าจาง

a) 小趙把信寄給老張。(受事)

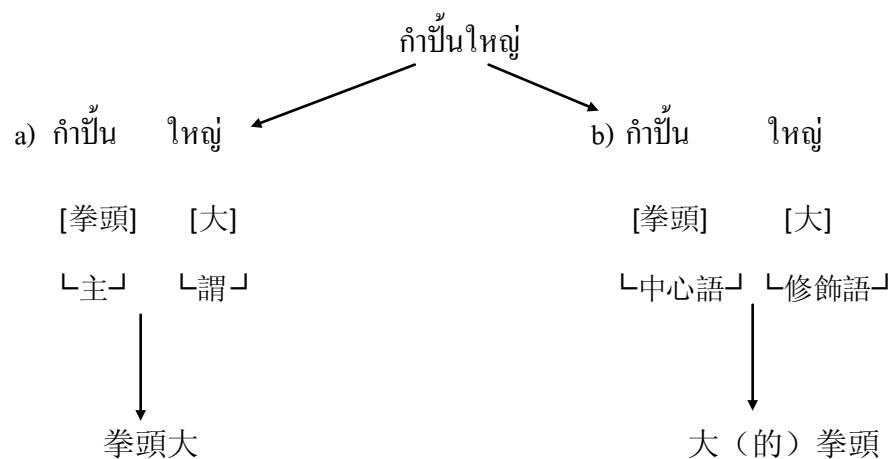
b) 小趙替老張寄了封信。(與事)

5.1.3. 漢語中的有些語法歧義構造不引起泰語中的歧義。例如：

- 偏正關係（定中） / 述賓關係

5.1.4. 泰語中的有些語法歧義構造不引起漢語中的歧義。例如：

5.1.5. 漢泰語中的有些語法歧義構在表達的意思上有所不同（漢語中可以表達兩種意思，泰語中可以表達三種意思）。例如：

新職工 宿舍

a) 新 職工 宿舍

┌——偏(定)——┐ ┌正(中)┐

┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

“新職工的宿舍”

b) 新 職工 宿舍

┌偏(定)┐ ┌——正(中)——┐

┌偏(定)┐ ┌正(中)┐

“職工的新宿舍”

หอพักคนงานใหม่

a) หอพัก คนงาน ใหม่

[宿舍] [職工] [新]

┌中心語┐ ┌——修飾語——┐

┌中心語┐ ┌修飾語┐

“新職工的宿舍”

b) หอพัก คนงาน ใหม่
 [宿舍] [職工] [新]
 ┌———中心語———┐ ┌修飾語┐
 └中心語┘ └修飾語┘
 “職工的新宿舍”

c) หอพัก คนงาน ใหม่
 [宿舍] [職工] [新]
 ┌———主———┐ ┌謂┐
 └中心語┘ └修飾語┘
 “職工的宿舍很新”

5.1.6. 有些語法歧義構造是表層語法歧義，也可以是深層語法歧義。

- 表層語法歧義

兩個孩子的媽媽

a) 兩個 孩子的 媽媽
 ┌———偏（定）———┐ ┌正（中）┘
 └偏（定）┘ └正（中）┘
 “兩個孩子”

b) 兩個 孩子的 媽媽
 ┌偏（定）┘ ┌———正（中）———┐
 └偏（定）┘ └偏（定）┘ └正（中）┘
 “兩個媽媽”

- 深層語法歧義

兩個孩子的媽媽

a) 這位媽媽是兩個孩子的媽媽（領有）

b) 有兩個孩子的媽媽（修飾/性質）

5.2. 漢泰語中消除語法歧義的方法

漢泰語中類似的歧義句可以使用相同的方法消除歧義。消除漢泰歧義的方法可以歸納如下：

5.2.1. 停頓

他講不好。

a) 他講不好 = 他 | 講不好

b) 他講不好 = 他講 | 不好

เขาบอกไม่ดี

a) เขาบอกไม่ดี = เขา | บอกไม่ดี

b) เขาบอกไม่ดี = เขาบอก | ไม่ดี

5.2.2. 添加

學生家長

a) 學生 家長 b) 學生 家長
 [偏(定)] [正(中)] [聯] [合]

a) 學生家長 = 學生的家長

b) 學生家長 = 學生和家長

ผู้ปกครองนักเรียน

a) ผู้ปกครอง นักเรียน b) ผู้ปกครอง นักเรียน
 [家長] [學生] [家長] [學生]
 [中心語] [修飾語] [聯] [合]

35ก) ผู้ปกครองนักเรียน = ผู้ปกครองของนักเรียน

35ข) ผู้ปกครองนักเรียน = ผู้ปกครองและ / กับนักเรียน

5.2.4. 變換詞語

這裡住著幾個托兒所的小朋友

如果數量詞“幾個”修飾“托兒所”，可以把用於一般人或物的量詞“個”變為專門用於建築物的量詞。

幾個托兒所的小朋友 = 幾家托兒所的小朋友

คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คนมาเข้าร่วมประชุมในวันเปิดภาคเรียน

如果數量詞“ไม่กี่คน（不幾個人）”修飾“คุณพ่อ（父親）”，可以把量詞“คน（個）”變為用於上輩或表示敬稱的量詞。如：

คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่คน = คุณพ่อของนักเรียนไม่กี่ท่าน

5.2.5. 變換語序

舊的雜誌和書籍

舊的雜誌和書籍 = 書籍和舊的雜誌

“舊”只修飾“雜誌”，不修飾“書籍”。

หนังสือและนิตยสารเก่า

หนังสือและนิตยสารเก่า = นิตยสารเก่าและหนังสือ

“เก่า（舊）”只修飾“นิตยสาร（雜誌）”，不修飾“หนังสือ（書籍）”。

5.2.6. 變換句式

他支持孫中山反對袁世凱。(述實關係：聯合關係)

支持孫中山反對袁世凱= 他支持的是孫中山反對袁世凱

ประชาชนต่างสนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

สนับสนุนพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

= สิ่งที่ประชาชนสนับสนุนคือพรรคฝ่ายค้านต่อต้านรัฐบาล

變換句式後，只能認為是述實關係的意思，所以沒有歧義。

5.2.7. 利用上下文或語境

小張更怕小李。

a) 小張更怕小李。= 我怕小李，小張更怕小李。

b) 小張更怕小李。= 小張怕我，更怕小李。

เลี้ยวจางกลัวเลี้ยวหลี่มากกว่า

a) เลี้ยวจางกลัวเลี้ยวหลี่มากกว่า = ฉันกลัวเลี้ยวหลี่ เลี้ยวจางกลัวเลี้ยวหลี่มากกว่า

b) เลี้ยวจางกลัวเลี้ยวหลี่มากกว่า = เลี้ยวจางกลัวฉัน แต่กลัวเลี้ยวหลี่ยิ่งกว่า

5.3. 建議

本論文研究的歧義只限於漢泰詞組和句子的語法歧義。根據層次切分、語法關係以及語義關係作分析和比較。漢泰語中還有幾種歧義結構值得研究。

除了語法歧義，筆者認為口頭歧義、詞彙歧義、語用歧義、因成語引起的歧義等方面都有深入研究的價值。此外還可以通過其他語言學理論、方法來分析歧義句。從所收集的漢泰歧義資料發現，泰語中有關漢泰歧義的文件及研究項目比漢語中的資料少得多。因此，全面系統地研究泰語中的歧義是有價值的。

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวณิชา โชควิญญ เกิดเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2528 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาจีน) จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี
การศึกษา 2549